

การสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ปริญญานิพนธ์
ของ
ธีรรัตน์ งามปลั่ง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา

พฤษภาคม 2551

การสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ปริญญานิพนธ์
ของ
ธีรรัตน์ งามปลั่ง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา
พฤษภาคม 2551
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รำวงมาตรฐานของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

บทคัดย่อ
ของ
ธีรรัตน์ งามปลั่ง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา

พฤษภาคม 2551

ธีรรัตน์ งามปลั่ง. (2551). การสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานของนักเรียนระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม:
อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ, รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์.

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างและหาคุณภาพในด้านความเชื่อมั่นและความ
เที่ยงตรงของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ
แบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน สร้างโดยวิธีการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย
เป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ประกอบด้วยเกณฑ์การวัด 3 ขั้นตอน คือ
1) ขั้นเตรียมปฏิบัติ 2) ขั้นกระบวนการปฏิบัติ 3) ขั้นผลการปฏิบัติ กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2550 ภาคเรียนที่ 2 ของโรงเรียนวัดดอกไม้
สำนักงานเขตยานนาวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จาก 4 ห้องเรียน
ห้องเรียนละ 10 คน รวมจำนวน 40 คน จากนั้นนำแบบวัดที่เป็นฉบับสมบูรณ์ไปทดลองให้
เพื่อนครูทางด้านนาฏศิลป์ไทยใช้เพื่อสำรวจในเรื่องของความเหมาะสมต่อการนำแบบวัดภาคปฏิบัติ
ไปใช้ สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ สถิติพื้นฐาน ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน และค่าความเชื่อมั่น
ของแบบวัดภาคปฏิบัติ

ผลการวิจัยพบว่า

แบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อปฏิบัติกับจุดประสงค์
เชิงพฤติกรรมและเกณฑ์การให้คะแนน (IOC) อยู่ระหว่าง 0.91 – 1.00 ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง
ระหว่างผู้ประเมิน 2 คน (RAI) เท่ากับ 0.824 ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน (ρ^2) เท่ากับ
0.821 และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดภาคปฏิบัติ (α - ครอนบาค) เท่ากับ 0.843 ค่าความเชื่อมั่น
ของแบบวัดภาคปฏิบัติ (r_{cc} - โลเวท) เท่ากับ 0.848 และผลจากการนำแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวม
มาตรฐานไปให้เพื่อนครูทางด้านนาฏศิลป์ทดลองใช้จำนวน 10 คน เพื่อสำรวจในเรื่องของความ
เหมาะสมต่อการนำแบบวัดภาคปฏิบัติไปใช้ โดยการใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ผลปรากฏว่า ความคิดเห็น
ในเรื่องความเหมาะสมต่อการนำแบบวัดภาคปฏิบัติไปใช้ทั้งฉบับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 59.20 และ
ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 4.57

A CONSTRUCTION OF PERFORMANCE EVALUATION FORM FOR STANDAND
RAM – WONG DANCE FOR PRATHOMSUKSA VI STUDENTS

AN ABSTRACT
BY
TEERARAT NGAMPLUNG

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Master of Education Degree in Educational Measurement
at Srinakharinwirot University
May 2008

Teerarat Ngamplung. (2008). *A Construction of Performance Evaluation form for Standard Ram - Wong Dance for Prathomsuksa VI Students*. Master's Project, M.Ed. (Educational Measurement). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Mr.Chawalit Ruayajin, Assoc. Prof. Nipa Sripairot.

The purpose of this research was to construction of performance evaluation form for standard RAM – WONG DANCE for Prathomsuksa VI Students according to The Core Curriculum of B.E. 2544. The materials in this research is the performance evaluation form for standard RAM – WONG DANCE .Created by interview method from the expert of Thai Classical Dance . It is a kind of 4 –level rating scale evaluation measurement. It consists of the standard of measurement with 3 steps, 1. Preparation Performance 2. While-Performance 3. The result of Performance. The example was Pratomsuksa VI students in academic year of the 2nd semester in Watddokmai School, Yarnnawa District, Bangkok Metropolitan Administration. Using Simple Random Sampling from 4 classrooms, each 10 students ; total 40 students. Giving the absolute of measurement form to the other teachers to try and comment. The statistic is used in this research were mean, standard deviation, index of congruence between item scoring rubric, rater agreement indexes and reliability.

The result of this research showed that the evaluation form for standard RAM – WONG DANCE. The range of index of congruence between items and scoring rubric (IOC) was 0.91-1.00. The rater agreement indexes (RAI) was 0.824 and the rater agreement indexes (ρ^2) was 0.821. And reliability (α - Cronbach) was 0.843. The reliability (r_{cc} -Lovett) was 0.848. And the result of giving the absolute of measurement form to the other teachers try and comment were mean the basis of statistic is the opinion of propriety of the whole performance evaluation. The mean ($\bar{X}$) of this research was 59.20, the standard deviation (S.D.) was 4.57.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ของ
ธีรรัตน์ งามปลั่ง

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2551

คณะกรรมการควบคุม

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน
(อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ)

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระวีวรรณ พันธุ์พานิช)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สุพร เข้มเฮง)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจาก อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับงานวิจัยทั้งทางตรงและทางอ้อม จนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการพิจารณาปริญญานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ ที่ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขให้งานปริญญานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบปากเปล่า ซึ่งประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ระวีวรรณ พันธุ์พานิช และอาจารย์ ดร.สุพร เข้มเฮง ที่ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขปริญญานิพนธ์จนทำให้ผลงานครั้งนี้สำเร็จสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย จำนวน 20 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทยเพิ่มเติม จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัดผล 2 คน ที่กรุณาให้ข้อมูลและตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณเพื่อนครูนาฏศิลป์จำนวน 10 คนที่นำเครื่องมือไปทดลองใช้พร้อมร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมต่อการนำแบบวัดภาคปฏิบัติไปใช้ ซึ่งทำให้เครื่องมือมีความน่าเชื่อถือเพิ่มมากขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนวัดดอกไม้ สำนักงานเขตยานนาวา สังกัด กรุงเทพมหานคร ที่ให้ความเอื้อเฟื้อสถานที่ในการทดลองใช้เครื่องมือ

ขอขอบคุณเพื่อนๆ และพี่ๆ ทั้งจากสาขาวิชาการวัดผลการศึกษา เพื่อนครูในโรงเรียนวัดดอกไม้ คุณวิรัช คงสวัสดิ์ และสมาชิกในครอบครัวทุกคนที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลืออย่างดีในการทำงานวิจัยฉบับนี้

คุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา และครูอาจารย์ทุกท่านผู้ซึ่งมีพระคุณอย่างยิ่งและเป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัยตลอดมา

ธีรรัตน์ งามปลั่ง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายในการวิจัย	4
ความสำคัญในการวิจัย	4
ขอบเขตในการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	10
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิชานาฏศิลป์	13
ความหมายของนาฏศิลป์ไทย	13
องค์ประกอบของนาฏศิลป์ไทย	14
ความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย	15
ลักษณะธรรมชาติของดนตรี และนาฏศิลป์	15
ความสำคัญของการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ในโรงเรียน	16
การวัดผลและประเมินผลดนตรีและนาฏศิลป์	18
ร่างมาตรฐาน: ประวัติความเป็นมาและวิธีการรำ	19
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ	35
ความหมายของแบบวัดภาคปฏิบัติ	35
พฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาคปฏิบัติ	38
ชนิดของแบบวัดภาคปฏิบัติ	43
การสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ	47
คุณลักษณะของแบบวัดภาคปฏิบัติ	50
เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับการวัดภาคปฏิบัติ	52
เครื่องมือในการวัดภาคปฏิบัติ	52
หลักในการวัดผลภาคปฏิบัติ	53
เทคนิคการเก็บข้อมูลในการวัดภาคปฏิบัติ	54
การตรวจให้คะแนนการวัดภาคปฏิบัติ	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
ความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน.....	56
ความเชื่อมั่นของแบบวัดภาคปฏิบัติ.....	59
ความเชื่อมั่นของการวัดภาคปฏิบัติ.....	60
ข้อเสนอแนะในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ.....	61
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	65
งานวิจัยภายในประเทศ.....	65
งานวิจัยต่างประเทศ.....	70
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	72
กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย.....	72
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	72
วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	73
ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	85
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	90
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	101
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	101
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	101
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	102
สรุปผลการวิจัย.....	103
อภิปรายผล.....	104
ข้อเสนอแนะ.....	106
บรรณานุกรม.....	108

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	114
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	115
ภาคผนวก ข หนังสือราชการ.....	150
ภาคผนวก ค รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	155
ภาคผนวก ง คำดัชนีความสอดคล้อง.....	159
ภาคผนวก จ แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทย.....	162
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามครูทางด้านนาฏศิลป์ไทย.....	176
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	183

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การวิเคราะห์งานและเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม.....	75
2 ตัวอย่างแบบวัดค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน.....	79
3 ตัวอย่างแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน.....	86
4 ตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนนท่าเตรียมปฏิบัติ.....	87
5 ตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนนการปฏิบัติ.....	88
6 ตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนนผลการปฏิบัติ.....	89
7 ค่าสถิติพื้นฐาน (คะแนนเฉลี่ย, ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าความคลาดเคลื่อน มาตรฐานของค่าเฉลี่ย) จากการทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 40 คน.....	97
8 ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 คน (ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน 2 คน (RAI) และค่าสัมประสิทธิ์การสรุปอ้างอิง (ρ^2)) จากการทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 40 คน.....	98
9 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดภาคปฏิบัติ (ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) และค่า ความเชื่อมั่นของแบบวัดภาคปฏิบัติ (r_{cc})) จากการทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 40 คน.....	98
10 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมต่อการนำแบบวัดภาคปฏิบัติไปใช้ของเพื่อนครู จำนวน 10 คน จากค่าสถิติพื้นฐาน (คะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน)....	99
11 ผลของการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน...	160
12 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน (IOC).....	161

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2 แสดงรูปแบบการรำ 35	35
3 หลักในการวัดผลภาคปฏิบัติ.....	53
4 ขั้นตอนในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รำวงมาตรฐาน.....	73

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

นาฏศิลป์ไทยเป็นศิลปะการแสดงที่มีมาแต่โบราณ และได้รับการฟื้นฟูมาทุกยุคทุกสมัยโดยมีองค์พระมหากษัตริย์ทรงให้การทำนุบำรุงและจัดการแสดงในงานพระราชพิธีต่างๆ ที่เป็นงานทั่วไปสำหรับประชาชนอันมีรูปแบบและลักษณะเฉพาะ ซึ่งมีความแตกต่างกันอยู่มาก การแสดงแต่ละประเภทจะมีเอกลักษณ์ซึ่งบ่งบอกถึงวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้รังสรรค์ไว้ด้วยภูมิปัญญาอันชาญฉลาด เพื่อมอบเป็นมรดกไว้ให้ลูกหลานได้อนุรักษ์และสืบทอดไว้ให้คงอยู่คู่แผ่นดินไทย (กรมศิลปากร. 2550: 14)

จากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ มุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของพลเมือง โดยเน้นให้มีคุณธรรม จริยธรรม ปัญญา และมีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ ตลอดจนมีความรู้และทักษะ ในการประกอบอาชีพ สามารถพึ่งตนเองและดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับสนองตอบความต้องการของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ จึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดการเรียน เพื่อให้เป็นการพัฒนาผู้เรียนทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย (กรมวิชาการ. 2539 : 1) เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว การวัดและประเมินผลการศึกษาควรจะมีการปรับปรุง เพราะการวัดและประเมินผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน ที่ช่วยให้ผู้สอนทราบถึงประสิทธิภาพของการดำเนินงานว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ ซึ่งวิธีการวัดผลของครู โดยทั่ว ๆ ไปนิยมใช้ข้อสอบในการตัดสินผลการเรียนของนักเรียนโดยไม่คำนึงถึงธรรมชาติวิชา จุดมุ่งหมายของวิชาและการนำวิชานั้น ๆ ไปใช้ โดยเฉพาะการเรียนการสอนทางด้านวิชาชีพที่ต้องการให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้หรือทฤษฎีต่าง ๆ ที่เรียนรู้อไปใช้ปฏิบัติได้มากกว่าการท่องจำ โดยมีได้ทำการทดลองปฏิบัติจริง ดังนั้นในการสอบวัดควรจะให้ครอบคลุมพฤติกรรมต่าง ๆ ทั้งในด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึกและการปฏิบัติ (กมล สุตประเสริฐ. 2528: 41)

การสอบวัดที่เน้นกระบวนการทางภาคปฏิบัติ สามารถเลือกใช้ได้ทั้งการสอบข้อเขียน (Paper – Pencil Test) และการสอบโดยการปฏิบัติจริง (Performance Test) สามารถสอบวัดได้ทั้งความรู้ ความเข้าใจ ขั้นตอนและวิธีการของกระบวนการ (วิรัช วรรณรัตน์. 2539: 139) ซึ่งเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติหรือทักษะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นผู้เรียนได้แสดงความสามารถในรูปการกระทำ แต่อย่างไรก็ตามความยุ่งยากประการหนึ่งในการวัดภาคปฏิบัติ คือ การตรวจให้คะแนนซึ่งมักขาดความเชื่อมั่นทั้งนี้เพราะโดยปกติแล้วผู้ประเมินนิยมให้คะแนนผลงานการปฏิบัติของผู้ถูกประเมิน โดยใช้วิธีสังเกตแล้วตัดสินให้คะแนนทันที จึงเกิดความ

ผิดพลาดได้ง่าย การวัดภาคปฏิบัติที่ดีนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างเครื่องมือที่สามารถพิจารณาการปฏิบัติได้ทั้ง 2 ด้าน คือ วิธีปฏิบัติ ได้แก่ ขั้นตอนในการปฏิบัติ เครื่องมือที่ใช้ทักษะการใช้เครื่องมือ เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติ เป็นต้น อีกด้าน คือ ผลการปฏิบัติ ซึ่งควรพิจารณาอย่างรอบคอบทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ เช่น จำนวนที่ได้ ความงาม ความถูกต้อง ความริเริ่ม เป็นต้น เมื่อสร้างเครื่องมือวัดแล้ว ก็ควรจะต้องเกณฑ์การให้คะแนนอย่างชัดเจน โดยกำหนดรายละเอียดต่างๆ ที่จะใช้พิจารณาในการให้คะแนนไว้อย่างเหมาะสมครบถ้วน

การวัดผลงานภาคปฏิบัติมีความยุ่งยากประการหนึ่ง คือ การตรวจให้คะแนนจะเหมือนกับการตรวจข้อสอบแบบอัตนัย ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้ตรวจหรือผู้ประเมินอาจมีความลำเอียง ขาดความคงเส้นคงวา (สมนึก ภัททิยธนี. 2544: 56) ในกระบวนการสร้างแบบวัดประเภทนี้จึงต้องมีการตรวจสอบความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน โดยให้ผู้ประเมินตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปให้ทำการวัดภาคปฏิบัติของแต่ละคนหรือเป็นกลุ่มแล้วนำผลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน ซึ่งคือความสอดคล้องในการวัดนั่นเอง (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 61) โดยปกติแล้วผู้สอนนิยมให้คะแนนผลการปฏิบัติของผู้เรียน โดยใช้วิธีการสังเกตเพียงคนเดียวและสังเกตครั้งเดียวแล้วตัดสินใจให้คะแนนทันที จึงทำให้เกิดความผิดพลาดได้ง่าย ดังนั้น การตรวจให้คะแนนการวัดภาคปฏิบัติที่ดีนั้นจำเป็นต้องสร้างแบบวัด เพื่อพิจารณาขั้นตอนการปฏิบัติและผลการปฏิบัติ ซึ่งควรพิจารณาอย่างรอบคอบทางด้านปริมาณและคุณภาพ เช่น จำนวนที่ได้ ความถูกต้อง ความคิดริเริ่ม เป็นต้น เมื่อสร้างแบบวัดแล้ว ก็ต้องตั้งเกณฑ์ในการตรวจให้คะแนนอย่างชัดเจนโดยกำหนดรายละเอียดต่างๆ ในการพิจารณาให้คะแนนไว้อย่างเหมาะสม ครบถ้วน (ส.วาสนา ประवालพุกษ์. 2527: 36)

การวัดภาคปฏิบัตินับว่า เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอน เพราะเป็นขั้นตอนหรือกระบวนการที่จะฝึกฝนให้ผู้เรียนได้นำความรู้ซึ่งเป็นหลักวิชานำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง และการวัดภาคปฏิบัตินับว่าเป็นการวัดผลที่วัดพฤติกรรมด้านทักษะพิสัย (Psycho-Motor Domain) อีกด้วย ซึ่งการวัดภาคปฏิบัติที่พึงประสงค์นั้น จะเป็นการประสานระหว่างพุทธิพิสัย, จิตพิสัย และ ทักษะพิสัย (ภัทรา นิคมานนท์. 2538: 175)

การวัดภาคปฏิบัติเป็นการวัดความสามารถในการทำงานของผู้เรียนว่าสามารถทำกิจกรรมได้ตามจุดมุ่งหมายกำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใด (ภัทรา นิคมานนท์. 2538: 175) ในทำนองเดียวกันพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2538: 268) ได้อธิบายความแตกต่างระหว่างการวัดภาคปฏิบัติกับการสอบข้อเขียนโดยทั่วไปที่เห็นอย่างชัดเจน คือ

1. วิธีการค่อนข้างจะเป็นอัตนัย และบางครั้งก็ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ให้เหมือนกันสำหรับนักเรียนทุกคนได้ การให้คะแนนและการตีความหมายมีความเป็นอัตนัยสูง
2. พฤติกรรมที่วัดค่อนข้างจะซับซ้อนกว่าข้อเขียน
3. วิธีดำเนินการสอบยุ่งยาก

การวัดด้านทักษะภาคปฏิบัติเป็นการวัดด้านหนึ่งที่สำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะวิชาที่เน้นการแสดงความสามารถหรือทักษะ เช่น วิชาพลศึกษา ศิลปศึกษา งานช่าง งานประดิษฐ์ เป็นต้น

แต่เนื่องจากผู้สอนไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดภาคปฏิบัติอย่างดีพอ จึงทำให้วัดได้ไม่ถูกต้อง ขาดความเชื่อมั่น อีกทั้งการวัดผลงานภาคปฏิบัตินั้น ยังอยู่ในรูปแบบที่ค่อนข้างจะขาดความเป็นปรนัย และยังมีผู้สนใจน้อย (เผียน ไชยศร. 2529: 37) และความคลาดเคลื่อนในการใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ที่อาจเกิดจากครูที่ทำการประเมิน (Rate) หรือผู้ประเมิน (Rater) ที่มักจะมีความลำเอียงให้คะแนนนักเรียนหรือผู้ประเมินมักชอบกาเครื่องหมายที่ปลายสุดหรือตำแหน่งกลาง ๆ ของมาตรา (Scales) จึงทำให้ได้ค่าความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงที่ไม่ชัดเจน จึงควรปรับปรุงการกำหนดมาตรา ในการวัดให้มีความชัดเจน ปรับปรุงผู้ประเมิน (Rater) ที่ทำการสังเกตและวิธีการบันทึกให้เป็นที่น่าเชื่อถืออย่างแจ่มแจ้งก่อนเก็บข้อมูล (อนันต์ ศรีโสภณ. 2525: 286-287)

การวัดผลภาคปฏิบัติ นั้น มีเป้าหมายสำคัญในการวัดอยู่ 2 ประการด้วยกัน คือ (สมศักดิ์ สันธะเวชญ์. 2530: 103-104; ภัทรา นิคมานนท์. 2538: 178 และ Ahman and Glock. 1975: 186)

1. วิธีการหรือกระบวนการ (Procedure or Process) หมายถึง ชุดหรือลำดับขั้นของการทำงาน เพื่อดูว่า ผู้ปฏิบัติได้ใช้วิธีการในการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่
 2. ผลงาน (Product or Output) หมายถึง ผลงานหรือผลผลิตที่ได้จากการปฏิบัติตามวิธีการนั้น เพื่อดูว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับใดและปริมาณงานที่ได้มีมากน้อยเพียงใด
- ซึ่งทั้งสองส่วนนี้จะขึ้นอยู่กับกันและกัน แต่สามารถวัดแยกกันได้ เช่น การปฏิบัติในวิชาศิลปะ การตัดลายมือ การเกษตร งานไม้ เป็นต้น ที่สามารถแยกวิธีการและผลงานออกจากกันได้ได้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ก็มีบางลักษณะไม่สามารถแยกระหว่างวิธีการและผลงานออกจากกันได้ อย่างชัดเจน เช่น การพูด การอ่าน การร้องเพลง การรำ ฯลฯ ซึ่งจะต้องพิจารณาทั้งวิธีการและผลงานรวมกันไปด้วย

นอกจากนี้การวัดและประเมินผลภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ยังขาดเครื่องมือวัดที่เป็นมาตรฐาน เพื่อใช้ในการทดสอบหรือเป็นแบบอย่างในการสร้างเครื่องมือ ครูผู้สอนมีความจำเป็นต้องสร้างเครื่องมือวัดขึ้นใช้เอง แต่มักจะวัดได้ไม่ครอบคลุมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และมีเกณฑ์การให้คะแนนไม่ชัดเจน ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้ครูผู้สอนวัดผลนักเรียนเกี่ยวกับภาคปฏิบัติทำได้ยังไม่ครอบคลุมชัดเจน และยังคงส่งผลต่อไปถึงคุณภาพด้านการปฏิบัติของผู้เรียนให้ต่ำลงไปด้วย (ชุตินันท์ รุณดิษฐ์. 2536)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ซึ่งเป็นเพลงที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้เรียนในวิชานาฏศิลป์ ซึ่งผู้เรียนทุกคนจะต้องเรียนรวบรวมมาตรฐาน เพื่อพัฒนาต่อเนื่องจากการเรียนพื้นฐานเบื้องต้นในการรำไทย เพราะการจัดการศึกษาในวิชานาฏศิลป์ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีพื้นฐานในการรำไทยเบื้องต้นแล้วนำมาพัฒนาต่อในการรำประกอบเพลงต่าง ๆ ฉะนั้นการวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติดังกล่าว ซึ่งในปัจจุบันในวิชา

นาฏศิลป์ยังไม่มีแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานที่มีความเป็นมาตรฐานเดียวกัน วัดได้ไม่ครอบคลุมตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และมีเกณฑ์การให้คะแนนไม่ชัดเจน ซึ่งอาจทำให้ผู้เรียนมีผลการเรียนที่ไม่มีความเป็นปรนัยและเป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้น การสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานในครั้งนี้จะต้องตรวจสอบขั้นเตรียมปฏิบัติ ขั้นกระบวนการปฏิบัติ และขั้นผลการปฏิบัติของผู้เรียนโดย การวัดภาคปฏิบัติ เพื่อจะได้ผลที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ ดังนั้นในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัตินี้จะเป็นการสร้างเครื่องมือและรูปแบบการวัดที่จะช่วยให้การวัดภาคปฏิบัติมีความเป็นปรนัยและมีมาตรฐานยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติในกิจกรรมอื่นๆ ต่อไป

ความมุ่งหมายในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างและหาคุณภาพในด้านความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้แบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน พร้อมคู่มือ 1 ฉบับ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และสามารถนำแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ไปช่วยครูผู้สอนในการวัดผลทางการเรียนของนักเรียนที่มีคุณภาพได้ อีกทั้งยังทำให้ผู้เรียนทราบผลการเรียนของตนเองเป็นแนวทางสำหรับพัฒนาตนเองเพื่อนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติที่ร่ำในรวบรวมมาตรฐานให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาแบบวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ เพลงอื่นๆ ให้มีความเป็นปรนัยยิ่งขึ้นต่อไป

ขอบเขตในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายดังนี้

1.1 กลุ่มเป้าหมายสำหรับสร้างเครื่องมือ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทย ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย หรือ ประกอบอาชีพการเป็นนักแสดงทางด้านนาฏศิลป์ไทย ที่มีประสบการณ์ในการร่ำอย่างน้อย 10 ปี จำนวน 20 คน

1.2 กลุ่มเป้าหมายสำหรับตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดภาคปฏิบัติ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2550 ภาคเรียนที่ 2 ของโรงเรียนวัดดอกไม้ สำนักงานเขตยานนาวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการ สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จาก 4 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 10 คน รวม จำนวน 40 คน

2. ขอบเขตของเนื้อหา

เนื้อหาวิชาที่นำมาสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เฉพาะการรำประกอบรำวงมาตรฐาน 10 เพลง ได้แก่

1. เพลงงามแสงเดือน	(ทำสอด้สร้อยมาลา)
2. เพลงชาวไทย	(ทำซึกแบ่งผัดหน้า)
3. เพลงรำซิมารำ	(ทำรำส่าย)
4. เพลงคืนเดือนหงาย	(ทำสอด้สร้อยมาลาแปลง)
5. เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ	(ทำแขกเต้าเข้ารัง, ทำผาลาเพียงไหล)
6. เพลงดอกไม้ของชาติ	(ทำรำยั่ว)
7. เพลงหญิงไทยใจงาม	(ทำพรหมสีหน้า, ทำยุงพ้อนหาง)
8. เพลงดวงจันทร์ขั้วฟ้า	(ทำช้างประสานงา, ทำจันทร์ทรงกลดแปลง)
9. เพลงยอดชายใจหาญ	(หญิง – ทำชะนีรำไม้, ชาย – ทำจ่อเพลิงภาพ)
10. เพลงบุชานักรบ	ทำที่ 1 (หญิง – ทำขัดจางนาง, ชาย – ทำจันทร์ทรงกลด)
	ทำที่ 2 (หญิง – ทำล้อแก้ว, ชาย – ทำขอแก้ว)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การวัดภาคปฏิบัติ หมายถึง การวัดนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยให้ผู้เรียนปฏิบัติทำรำ และให้ผู้เรียนแสดงการกระทำหรือการปฏิบัติงานออกมา ซึ่งจะวัดด้วยวิธีเตรียมปฏิบัติ (Prepare) วิธีการปฏิบัติ (Process) และผลการปฏิบัติ (Product) ในการศึกษาครั้งนี้จะสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รำวงมาตรฐาน ซึ่งจะมีความต่อเนื่องและความกลมกลืนในการรำประกอบเพลง เป็นแบบสังเกตชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ

2. รำวงมาตรฐาน หมายถึง การละเล่นของชาวบ้านชนิดหนึ่ง เดิมเรียกว่า “รำโทน” ต่อมากรมศิลปากรได้ปรับปรุง โดยแต่งเนื้อร้องและทำนอง ตลอดจนมีการนำท่ารำแม่บทของนาฏศิลป์ไทย ซึ่งเป็นมาตรฐานมาสอดแทรกไว้ กำหนดเป็นแบบแผนว่า ท่ารำนี้ต้องใช้เพลงนี้ เท่านั้นการรำวงผู้แสดงจะต้องรำเป็นคู่ ๆ เดินไปตามวง จึงเรียกว่า “รำวงมาตรฐาน”

3. แบบวัดภาคปฏิบัติรำวงมาตรฐาน หมายถึง เครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถในการปฏิบัติหรือการกระทำของผู้สอบ ในการรำวงมาตรฐาน วิชาดนตรีนาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ระดับชั้นประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยจะวัดความสามารถทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมปฏิบัติ (Prepare) ด้านกระบวนการปฏิบัติ (Procedure) และด้านผลการปฏิบัติ (Product) เป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 1 ฉบับ ได้แก่

1. เพลงงามแสงเดือน (ทำสวดสร้อยมาลา)
2. เพลงชาวไทย (ทำชักแบ่งผัดหน้า)
3. เพลงรำชิมารำ (ทำรำสาย)
4. เพลงคืนเดือนหงาย (ทำสวดสร้อยมาลาแปลง)
5. เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ (ทำแขกเต้าเข้ารัง, ทำผาลาเพียงไหล)
6. เพลงดอกไม้ของชาติ (ทำรำยั่ว)
7. เพลงหญิงไทยใจงาม (ทำพรหมสี่หน้า, ทำยุงพื่อนหาง)
8. เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า (ทำช้างประสาธนา, ทำจันทร์ทรงกลดแปลง)
9. เพลงยอดชายใจหาญ (หญิง – ทำชะนีร้ายไม้, ชาย – ทำจ่อเพลิงภาพ)
10. เพลงบุษานักรบ ทำที่ 1 (หญิง – ทำขัดจางนาง, ชาย – ทำจันทร์ทรงกลด)
ทำที่ 2 (หญิง – ทำล่อแก้ว, ชาย – ทำขอแก้ว)

4. คุณภาพของแบบวัดภาคปฏิบัติร่างมาตรฐาน หมายถึง คุณลักษณะของแบบวัดภาคปฏิบัติร่างมาตรฐาน พิจารณาจากค่าต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

4.1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจของแบบวัด หมายถึง คุณลักษณะของแบบวัด ในการวัดสิ่งที่ต้องการวัดอย่างถูกต้องตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการจะวัด หาได้โดยนำแบบวัดภาคปฏิบัติร่างมาตรฐาน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ (IOC : Index of Congruence) ซึ่งคำนวณหาโดยใช้สูตรของไรวินลีย์ และแฮมเบิลตัน

4.2 ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน หมายถึง ระดับความสอดคล้องของการให้คะแนนของผู้ประเมินด้วยคะแนนที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งตรวจสอบโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมิน 2 คน คำนวณหาโดยใช้สูตร RAI (Rater Agreement Indexes) ของเบอร์รี่ – สต็อก และคนอื่น ๆ (Burry – Stock and others. 1996: 251) และสูตรสัมประสิทธิ์การสรุปอ้างอิง (Generalizability Coefficient : ρ^2) ที่ครอนบัค เกลเซอร์ และราจารัตนัม (Cronbach. Gleser and Rajaratnam. 1963) และเบรนแนน (Brennan. 1983)

4.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด หมายถึง คุณสมบัติของแบบวัดที่สามารถวัดผลภาคปฏิบัติร่างมาตรฐาน ของนักเรียนได้คงที่แน่นอน ซึ่งความเชื่อมั่นของแบบวัดภาคปฏิบัตินี้ คำนวณโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาก และสูตรไบโนเมียล (Binomial formula : r_{cc}) ของโลเวท (Lovett. 1978)

5. เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) หมายถึง แนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อชี้บอกถึงระดับพฤติกรรมและคุณภาพกระบวนการปฏิบัติของร่างมาตรฐานในแต่ละชั้น ซึ่งข้อมูลได้มาจากการพิจารณาผลการปฏิบัติของผู้ประเมินเป็นผู้ให้คะแนน เพื่อให้ผู้ประเมินเกิดความเข้าใจในเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อปฏิบัติตรงกัน เกณฑ์การให้คะแนนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการรวบรวมความคิดและการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย โดยกำหนดระดับคุณภาพของเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 4 ระดับ

6. ผู้เชี่ยวชาญ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

6.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย หรือ ประกอบอาชีพการเป็นนักแสดงทางด้านนาฏศิลป์ไทย ที่มีประสบการณ์ในการร่ำอย่างน้อย 10 ปี จำนวน 22 คน

6.2 ครูผู้สอนนาฏศิลป์ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ทางด้านนาฏศิลป์ไทยในการพิจารณาความเหมาะสมของแบบวัดภาคปฏิบัติต่อการนำไปใช้ จำนวน 10 คน

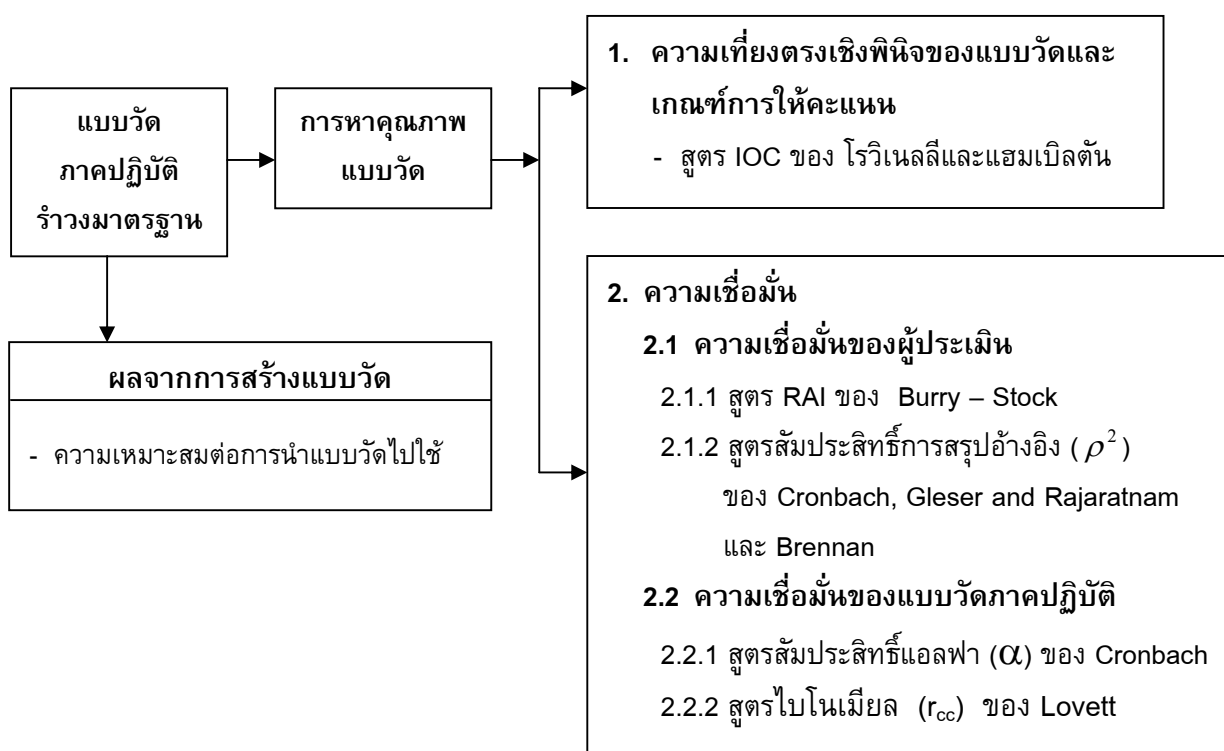
6.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา ที่มีประสบการณ์อย่างน้อย 5 ปี จำนวน 2 คน

7. ผู้ประเมิน หมายถึง อาจารย์ผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในการสอนนาฏศิลป์ไทย อย่างน้อย 3 ปี จำนวน 2 คน

8. ความเหมาะสมต่อการนำแบบวัดไปใช้ หมายถึง ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา รูปแบบกระบวนการปฏิบัติและวิธีการวัด ที่สามารถนำไปใช้และเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการใช้แบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ในวิชานาฏศิลป์ไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมมาตรฐาน จากทะเบียนข้อมูล วิพิรค์สนา ชุติระบำ รา ฟอน เล่ม 2 ของ กรมศิลปากร (2550: 157-174) ซึ่งพบว่า การรวบรวมมาตรฐานเป็นอีกหน่วยการเรียนรู้ที่อยู่ในวิชานาฏศิลป์ ซึ่งผู้เรียนทุกคนจะต้องเรียนรวบรวมมาตรฐาน เพื่อเป็นการพัฒนาความต่อเนื่องจากการเรียนพื้นฐานเบื้องต้นในการรำไทย และพัฒนาต่อไปในด้านการร่ายรำประกอบเพลงต่าง ๆ ฉะนั้นการวัดผลภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติดังกล่าว ซึ่งในปัจจุบันในวิชานาฏศิลป์ยังไม่มีแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ที่มีความเป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สรุปกรอบแนวคิดในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิชานาฏศิลป์
 - 2.1 ความหมายของนาฏศิลป์ไทย
 - 2.2 องค์ประกอบของนาฏศิลป์ไทย
 - 2.3 ความสำคัญของนาฏศิลป์
 - 2.4 ลักษณะธรรมชาติของดนตรีและนาฏศิลป์
 - 2.5 ความสำคัญของการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ในโรงเรียน
 - 2.6 การวัดและประเมินผลดนตรีและนาฏศิลป์
 - 2.7 รวบรวมมาตรฐาน : ประวัติความเป็นมาและวิธีการรำ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ มีดังนี้
 - 3.1 ความหมายของแบบวัดภาคปฏิบัติ
 - 3.2 พฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาคปฏิบัติ
 - 3.3 ชนิดของแบบวัดภาคปฏิบัติ
 - 3.4 การสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ
 - 3.5 คุณลักษณะที่ดีของแบบวัดภาคปฏิบัติ
 - 3.6 เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับการวัดภาคปฏิบัติ
 - 3.7 เครื่องมือในการวัดภาคปฏิบัติ
 - 3.8 หลักในการวัดภาคปฏิบัติ
 - 3.9 เทคนิคการเก็บข้อมูลในการวัดภาคปฏิบัติ
 - 3.10 การตรวจให้คะแนนการวัดภาคปฏิบัติ
 - 3.11 ความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน
 - 3.12 ความเชื่อมั่นของแบบวัดภาคปฏิบัติ
 - 3.13 ความเชื่อมั่นของการวัดภาคปฏิบัติ
 - 3.14 ข้อเสนอแนะในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้
 - 4.1 งานวิจัยภายในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์) กรมวิชาการ :
กระทรวงศึกษาธิการ

วิสัยทัศน์

การเรียนรู้ศิลปะ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ การคิดที่เป็นเหตุเป็นผลถึง ผลงานศิลปะ ความเป็นมาของรูปแบบ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และรากฐานทางวัฒนธรรม ค้นหาว่า ผลงานศิลปะสื่อความหมายกับตนเอง ค้นหาศักยภาพ ความสนใจส่วนตัว ฝึกการเรียนรู้ การสังเกตที่ละเอียดอ่อนอันนำไปสู่ความรัก เห็นคุณค่าและเกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ และสิ่งรอบตัว พัฒนาเจตคติ สมบัติ รสนิยมส่วนตัวมีทักษะ กระบวนการ วิธีการแสดงออก การคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงบทบาทของศิลปกรรมในสังคม ในบริบทของการสะท้อนวัฒนธรรมทั้งของตนเองและวัฒนธรรมอื่น พิจารณาว่าผู้คนในวัฒนธรรมของตนมี ปฏิบัติตอบสนองต่องานศิลปะ ช่วยให้มีมุมมองและเข้าใจโลกทัศน์กว้างไกล ช่วยเสริมความรู้ ความเข้าใจ มโนทัศน์ด้านอื่น ๆ สะท้อนให้เห็นมุมมองของชีวิต สภาพเศรษฐกิจ สังคมการเมือง การปกครอง และความเชื่อ ความศรัทธาทางศาสนา ด้วยลักษณะธรรมชาติของกลุ่มสาระ การเรียนรู้ศิลปะ การเรียนรู้เทคนิควิธีการทำงาน ตลอดจนการเปิดโอกาสให้แสดงออกอย่างอิสระ ทำให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้คิดริเริ่ม สร้างสรรค์ดัดแปลง จินตนาการ มีสุนทรียภาพ และเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทยและสากล

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเสริมสร้างให้ชีวิตมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นช่วยให้มี จิตใจที่งดงาม สมบัติที่แน่นแฟ้น สุขภาพกายและสุขภาพจิตมีความสมดุล เป็นรากฐานของการ พัฒนาชีวิตที่สมบูรณ์เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของมนุษยชาติโดยส่วนตน และส่งผลต่อการ ยกระดับคุณภาพชีวิตของสังคมโดยรวม

คุณภาพของผู้เรียน

เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะแล้ว ผู้เรียนจะมีสภาพจิตใจ ที่งดงาม มีสุนทรียภาพ มีรสนิยม รักความสวยงาม รักความเป็นระเบียบ มีการรับรู้อย่างพินิจ พิเคราะห์ เห็นคุณค่าความสำคัญของศิลปะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ตลอดจนศิลปวัฒนธรรม อันเป็นมรดกทางภูมิปัญญาของคนในชาติ สามารถค้นพบศักยภาพความสนใจของตนเองอันเป็น พื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพทางศิลปะ มีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ มีความ เชื่อมั่น พัฒนาตนเองได้ และแสดงออกได้อย่างสร้างสรรค์ มีสมรรถภาพในการทำงาน มีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

คุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ผู้เรียนจะมีคุณภาพดังนี้

1. สร้างและนำเสนอผลงานศิลปะจากจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ เล่าเกี่ยวกับผลงานของตนให้ผู้อื่นรับรู้โดยใช้ศัพท์เบื้องต้นเกี่ยวกับศิลปะได้
2. รับรู้ทางศิลปะได้แก่ ทักษะธาตุ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ เล่าให้ผู้อื่นรับรู้โดยใช้ศัพท์เบื้องต้นเกี่ยวกับศิลปะได้
3. ระบุสิ่งแวดล้อมหรือเงื่อนไขที่ทำให้เกิดผลงานศิลปะได้
4. ใช้ความรู้ทางศิลปะสาขาต่าง ๆ ในการเรียนรู้กลุ่มสาระอื่น ๆ
5. สนใจในการปฏิบัติงานศิลปะ ฟังพอใจ สนุกสนานเพลิดเพลิน รับผิดชอบการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข
6. สังเกต รับรู้ สุนใจธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม งานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3

มาตรฐาน ศ 3.1 : เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าของนาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

1. แสดงออกอย่างอิสระ ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและเรื่องราวต่าง ๆ ด้วยการใช้กระบวนการทางละครสร้างสรรค์ (Creative Drama)
2. แสดงการเคลื่อนไหวอย่างอิสระ และมีรูปแบบนาฏศิลป์เบื้องต้น
3. แสดงออกทางนาฏศิลป์จากประสบการณ์อย่างอิสระ
4. แสดงออกถึงความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงออกทางละครสร้างสรรค์ของผู้เป็นอย่างจริงใจและมีทัศนคติเชิงบวก
5. แสดงความรู้สึกชื่นชมต่อการแสดงออกทางนาฏศิลป์
6. นำความรู้ ความเข้าใจจากประสบการณ์ การฝึกฝนด้านละครสร้างสรรค์และนาฏศิลป์มาเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 3.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

1. นำประสบการณ์การเรียนรู้นาฏศิลป์และละครสร้างสรรค์มาทำความเข้าใจกับประสบการณ์ของตนเองและครอบครัว
2. สนใจนาฏศิลป์อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

คุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ผู้เรียนจะมีคุณภาพดังนี้

1. สร้างและนำเสนอผลงานศิลปะจากจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ การสังเกตทางศิลปะ ได้แก่ ทศนธาตุ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ ทักษะในการใช้เทคนิคให้เกิดผลตามความต้องการของตนเอง และอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจในความสวยงาม และความไพเราะของศิลปะได้
2. รับรู้งานศิลปะ ได้แก่ ทศนธาตุ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ซึ่งสามารถช่วยในการวิเคราะห์งานศิลปะ และอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจในความสวยงาม และความไพเราะของศิลปะได้
3. ระบุงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมในท้องถิ่นได้ อธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจประวัติศาสตร์หรือเหตุการณ์ในปัจจุบันมีผลหรือได้รับอิทธิพลจากงานศิลปะได้
4. นำความรู้ทางศิลปะสาขาต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และการเรียนรู้กลุ่มสาระอื่น ๆ
5. สนใจสร้างงานศิลปะ มีความสุขกับการทำงาน มั่นใจในการแสดงออก ยอมรับความสามารถของผู้อื่น
6. ตระหนัก ชื่นชมในคุณค่าของศิลปะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม มรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

มาตรฐาน ศ 3.1 : เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

1. ทดลองใช้เทคนิคการแสดงออก ผูกการแสดงออกอย่างอิสระตามจินตนาการหรือเรื่องแต่ง หรือประสบการณ์ชีวิตในแบบของการแสดงสด หุ่นเงา หุ่นสร้างสรรค์ หรือ หน้ากาก
2. เข้าใจพื้นฐานการรำ เต้นเบื้องต้น และแสดงออกตามลักษณะและรูปแบบ
3. แสดงออกทางนาฏศิลป์จากประสบการณ์ การฝึกฝนและการสังเกต
4. แสดงออกถึงความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับงานของเพื่อนร่วมชั้น และผลงานการแสดงอื่นๆ บนพื้นฐานของความเข้าใจการแสดง
5. วิเคราะห์รูปแบบและการแสดงนาฏศิลป์ประเภทต่างๆ
6. เชื่อมโยงความเข้าใจเกี่ยวกับละครสร้างสรรค์และนาฏศิลป์กับกลุ่มสาระอื่น ๆ และชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 3.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

1. นำประสบการณ์การเรียนรู้นาฏศิลป์และการละครสร้างสรรค์มาทำความเข้าใจกับบทบาทของมนุษย์ในครอบครัวและสังคม
2. พึงพอใจและยอมรับในภูมิปัญญาของการสร้างผลงานการสืบทอดนาฏศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิชานาฏศิลป์

2.1 ความหมายของนาฏศิลป์ไทย

จาตุรงค์ มนตรีศาสตร์ (2517: 8) ได้ให้ความหมายของคำว่า “นาฏศิลป์” ซึ่งเป็นคำสมาสแยกได้เป็น 2 คำ คือ นาฏ และ ศิลป์ “นาฏ” หมายถึง การฟ้อนรำ “ศิลป์” ได้แก่ สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น นาฏศิลป์หมายถึง การร่ายรำทำเพลง การให้ความบันเทิงใจ อันประกอบด้วยการบรรเลงดนตรีและการขับร้องเข้าด้วยกัน เพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณค่าในศิลปะยิ่งขึ้นตามสภาพหรือแนวความคิดต่าง ๆ กัน สุดแต่จะมุ่งหมาย

หลวงวิจิตรวาทการ (2519: 29) ให้ความหมายของนาฏศิลป์ไว้อย่างกว้างว่ามี 2 ชนิด คือ การแสดงเรื่อง เช่น ละครชนิดหนึ่งและการแสดงบทฟ้อนรำหรือที่เรียกว่า ระบำอีกชนิดหนึ่ง

สาลี ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา (2521: 18) ได้แยกความหมายนาฏศิลป์ออกเป็น 2 ชนิด คือ นาฏ หมายถึง การฟ้อนรำ ศิลปะ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นตาม ทำให้ผู้ประสบพบเห็นเกิดอารมณ์คล้อยตาม เป็นสิ่งที่ทำอย่างมีระเบียบ ซึ่งแล้วแต่ศิลปะนั้นๆ จะตกอยู่ในภาพใด สถานใด ตามความจำของผู้สร้างศิลปะนั้นๆ ฉะนั้น ศิลปะก็คือ สิ่งที่เกิดความรู้สึกขึ้นในอารมณ์ของเรา

อาคม สายาคม (2525: 31) ได้ให้ความหมายของคำว่า นาฏศิลป์ หมายถึง การร่ายรำในสิ่งที่มนุษย์เราได้ปรุงแต่งจากธรรมชาติให้สวยงามงดงามขึ้น แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายถึงแต่การร่ายรำเพียงอย่างเดียว จะต้องมียุติธรรมเป็นองค์ประกอบด้วย จึงจะช่วยให้สมบูรณ์แบบตามหลักวิชานาฏศิลป์

พาณี สีสวย (2526: 7) ได้ให้ความหมายของคำว่า นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะการฟ้อนรำหรือ ความรู้ที่เป็นแบบแผนของการฟ้อนรำเป็นสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นด้วยความประณีตงดงาม

อาภรณ์ มนตรีศาสตร์ และจาตุรงค์ มนตรีศาสตร์ (2527: 21) ได้ให้ความหมายว่า ศิลปะทำทุกอย่างล้วนมีรากฐานมาจากธรรมชาติไม่ว่าจะเป็นจิตรกรรม ปติมากรรม สถาปัตยกรรม หรือศิลปะใดๆ ก็ตาม ตกแต่งมาจากธรรมชาติ เช่นเดียวกับศิลปะสาขาอื่นๆ แต่การฟ้อนรำเป็นศิลปะการเคลื่อนไหวอวัยวะส่วนต่างๆ ของมนุษย์ ซึ่งมีรากฐานมาจากธรรมชาติทั้งสิ้น

ธนิต อยู่โพธิ์ (2531: 1) ได้ให้ความหมายของคำว่า นาฏศิลป์ คือ ความชำนาญในการละครฟ้อนรำ

อมรา กล้าเจริญ (2531: 2) ได้ให้ความหมายของคำว่า นาฏศิลป์หมายถึง การฟ้อนรำที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นจากธรรมชาติ ด้วยความประณีตลึกซึ้ง เพียบพร้อมไปด้วยความวิจิตรบรรจงอันละเอียดอ่อน นอกจากหมายถึง การฟ้อนรำ ระบำ รำ เต้นแล้วยังหมายถึง การร้องและการบรรเลงด้วย

สุนนมาลย์ นิ่มเนติพันธุ์ (2532: 16) ได้ให้ความหมายของคำว่า นาฏศิลป์หมายถึง ศิลปะในการฟ้อนรำ

พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ (2534: 279) ได้นิยามความหมายของนาฏศิลป์ว่า หมายถึง ศิลปะแห่งการละครหรือการฟ้อนรำ

คำว่า นาฏศิลป์ มีความหมายต่าง ๆ ดังนี้

นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะแห่งการละครหรือการฟ้อนรำ

นาฏศิลป์ หมายถึง การฟ้อนรำ

นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะในการฟ้อนรำ หรือความรู้แบบแผนของการฟ้อนรำ เป็นสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นด้วยความประณีตงดงามมีแบบแผน ให้ความบันเทิงอันไพเราะอารมณ์และความรู้สึกของผู้ชมให้คล้อยตาม ศิลปะประเภทนี้ต้องอาศัยการบรรเลงดนตรีและการขับร้องเข้าร่วมด้วย เพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณค่ายิ่งขึ้น แต่ความหมายที่เข้าใจกันทั่วไปคือ ศิลปะของการร้องรำทำเพลง

สุมิตร เทพวงษ์ (2541: 2) ได้ให้ความหมายของนาฏศิลป์ว่า นาฏศิลป์หมายถึง ศิลปะการฟ้อนรำ หรือความรู้แบบแผนของการฟ้อนรำเป็นสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ด้วยความประณีตงดงามมีแบบแผน ให้ความบันเทิงอันไพเราะอารมณ์ และความรู้สึกของผู้ชมให้คล้อยตาม

ปิยะสุตา เพชรเวช (2548: 9) ได้ให้ความหมายของนาฏศิลป์ว่า เป็นศิลปะแห่งการฟ้อนรำที่มนุษย์ประดิษฐ์สร้างสรรค์ขึ้นด้วยความประณีต โดยการเลียนแบบธรรมชาติ เพื่อแสดงออกถึงอารมณ์ที่แท้จริง อย่างเป็นธรรมชาติ

จากนิยามข้างต้นอาจกล่าวสรุปความหมายของนาฏศิลป์ไทยได้ว่า เป็นศิลปะในการฟ้อนรำอันอ่อนช้อยงดงาม ซึ่งประยุกต์และสร้างสรรค์มาจากธรรมชาติด้วยความประณีตงดงามประกอบกับการบรรเลงดนตรีและการขับร้อง ซึ่งก่อให้เกิดการแสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกคล้อยตามไปด้วย

2.2 องค์ประกอบของนาฏศิลป์ไทย

สุมิตร เทพวงษ์ (2541: 1-5) ได้แบ่งองค์ประกอบของนาฏศิลป์ไทย ดังนี้

1. การขับร้อง เป็นการเปล่งเสียงออกมาอย่างไพเราะ และเข้าใจควรแก่การฟัง
2. การฟ้อนรำ เป็นการแต่งประดิษฐ์กิริยาอาการของมนุษย์ให้สวยงามกว่าปกติมีความน่า

ทัศนา

3. ระบาย เป็นการระบายมีท่าทางและลีลาเป็นเครื่องประกอบจังหวะเมื่อรวม 3 ประการนี้เข้าด้วยกันก็ได้ชื่อว่าเป็นสุนทรียศาสตร์ (Aesthetic) คือ วิชาว่าด้วยทฤษฎีความงาม

2.3 ความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย

สุมิตร เทพวงษ์ (2541: 16) ได้แบ่งความสำคัญของนาฏศิลป์ไทยไว้ว่ามีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ในความเป็นไทย เพราะมีสิ่งต่อไปนี้ประกอบประกอบ คือ

1. ทำร่าอ่อนช้อยงดงาม และแสดงอารมณ์ตามลักษณะที่แท้จริงของคนไทย มีความกว้างขวาง
2. จะต้องมิตนตรีประกอบ ดนตรีนี้แทรกอารมณ์หรือรำกับเพลงที่มีแต่ทำนองก็ได้ หรือมีเนื้อร้องและให้ทำไปตามเนื้อร้องนั้น ๆ
3. คำร้องหรือเนื้อร้องจะต้องเป็นคำประพันธ์ ส่วนมากจะเป็นกลอนแปด ซึ่งจะนำไปร้องกับเพลงชั้นเดียวหรือเพลง 2 ชั้นได้ทุกเพลง คำร้องนี้ทำให้ผู้สอนหรือผู้รำกำหนดท่ารำไปตามเนื้อร้อง
4. เครื่องแต่งกาย จะผิดแผกกับของชาติอื่น ๆ มีแบบอย่างของตนโดยเฉพาะขนาดยืดหยุ่นได้ตามสมควร เครื่องแต่งกายบางประเภท เช่น เครื่องแต่งกายยืนเครื่อง การสวมจะใช้ตรึงด้วยด้าย แทนที่จะเย็บสำเร็จรูป

2.4 ลักษณะธรรมชาติของดนตรีและนาฏศิลป์

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2536: 10-11) ได้แบ่งลักษณะธรรมชาติของดนตรี - นาฏศิลป์ไว้ดังนี้

1. ดนตรี - นาฏศิลป์ เกิดจากการแสดงออกทางอารมณ์ของมนุษย์ เช่น เมื่อเกิดความพอใจ สนุกสนานก็เปล่งเสียงหัวเราะ โห่ร้อง ประบมือ กระต๊อบเท้า ใช้ไม้เคาะสิ่งต่าง ๆ นานเข้าก็หาวิธีที่จะทำให้เกิดเสียง และท่าทางแปลก ๆ โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ เข้าช่วยจนกลายเป็นเสียงดนตรี และแสดงท่าทางประกอบและพัฒนาปรุงแต่งการแสดงท่าทางต่าง ๆ จนกลายเป็นนาฏศิลป์ ทั้งดนตรี - นาฏศิลป์ สามารถเล่นและแสดง เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ของผู้เล่น และผู้แสดงโดยไม่ต้องมีผู้ดูและชมก็ได้ เช่น เล่นดนตรีอยู่คนเดียว ร้องเพลงอยู่คนเดียว หรือแสดงท่าทางนาฏศิลป์อยู่คนเดียว เป็นต้น
2. ดนตรี - นาฏศิลป์ สามารถถ่ายทอดความรู้สึกจากผู้เล่นหรือผู้แสดง ไปสู่ผู้ฟังหรือผู้ชม ให้มีอารมณ์คล้อยตาม เช่น เสียงดนตรีและขับร้องจากวิทยุ ทั้ง ๆ ที่ผู้ฟังไม่เห็นผู้เล่นหรือผู้แสดง แต่สามารถเกิดอารมณ์ร่วม เช่น สนุกสนาน โศกเศร้า ร่าเริง สดชื่น ส่วนด้านนาฏศิลป์สามารถถ่ายทอดความรู้สึกได้เช่นเดียวกัน

3. ดนตรี - นาฏศิลป์ เป็นเรื่องของศิลปะที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยมนุษย์อาจจะลอกเลียนเสียงและท่าทางจากธรรมชาติ หรือใช้จินตนาการการสร้างสรรค์เพิ่มเติมขึ้นมา แล้วมาเรียบเรียงให้ไพเราะ สวยงาม ดนตรี - นาฏศิลป์ สามารถคิดเห็นและพัฒนาการได้อย่างไม่มีขอบเขตจำกัด ดนตรีและนาฏศิลป์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามลักษณะธรรมชาติของมนุษย์ที่เกิดขึ้นจากการเคลื่อนไหวร่างกาย อารมณ์ ความรู้สึก เป็นสิ่งที่ทำให้ตัวเองมีความสุขและสามารถถ่ายทอดไปยังผู้อื่นได้ด้วย

2.5 ความสำคัญของการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ในโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2522: 84-85) ได้ให้ความสำคัญของการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ในโรงเรียน เพื่อต้องการส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลินและเป็นการสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก ดังเห็นได้ว่า ดนตรีและนาฏศิลป์ ช่วยในการพัฒนาต่าง ๆ คือ

1. พัฒนาบุคลิกภาพ การได้มีโอกาสแสดงออกด้านความสนุกสนานอย่างสม่ำเสมอ และมีความเชื่อมั่นในการแสดงออกนั้น ย่อมนำมาซึ่งบุคลิกภาพของผู้นำ เป็นผู้มีควมร่าเริงแจ่มใส ดนตรีและนาฏศิลป์ช่วยให้นักเรียนได้แสดงออกทางด้านการแสดงการทำจังหวะและร้องเพลงอย่างเสรี แม้ว่าบางครั้งจะมีแบบแผน แต่ถ้าได้ปฏิบัติจนถูกต้องก็สามารถเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและแสดงออกมาต่อหน้าสาธารณชนได้อย่างไม่เคอะเขิน จะพบว่าเด็กนักเรียนบางคนเมื่อมีกิริยาเคอะเขินก็จะมี อาการห่อตัว ก้มหน้าและเดินไม่ตรงทาง ซึ่งถ้าปล่อยทิ้งไว้จนเป็นนิสัยก็จะทำให้บุคลิกภาพทางร่างกายเสียไปได้

2. พัฒนาอารมณ์ การแสดงออกด้วยการร้องรำทำจังหวะอย่างมีขอบเขตที่เหมาะสมและทำโดยสม่ำเสมอ จะช่วยให้เด็กเป็นคนร่าเริงและเปิดเผย บางครั้งจะสามารถควบคุมอารมณ์ความรู้สึกได้ดีถ้าได้ฝึกการเรียนดนตรีและนาฏศิลป์อย่างถูกต้องตามวิธีการสอน ซึ่งจะสามารถฝึกการควบคุมจังหวะและลีลาการเดิน กระโดด การใช้เสียงในการร้องเพลง ตลอดจนสามารถควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกต่าง ๆ ได้ในที่สุด การแสดงออกของเด็กที่ได้รับการฝึกจะมีความสนุกสนานร่าเริงเหมาะสมกับวัย

3. พัฒนาสังคม เมื่อได้มีโอกาสแสดงออกร่วมกันกับผู้อื่นในทางดนตรีและนาฏศิลป์ ย่อมจะฝึกให้เด็กรู้ว่าเมื่อไรตนจะเป็นผู้นำกลุ่ม และเมื่อไรตนจะเป็นผู้ตามและควรจะทำตนอย่างไร จึงจะสามารถเข้าร่วมกับคนอื่นได้อย่างดี การเรียนดนตรีและนาฏศิลป์ จะช่วยให้เด็กรู้จักการยอมรับความสามารถของผู้อื่นและพร้อมที่จะยอมรับผิดได้อย่างไม่กระดากอาย

4. พัฒนาเจตคติ ถ้าในการเรียนการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ เป็นไปได้อย่างถูกต้องจะสามารถพัฒนาเจตคติ ความคิดเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของเด็กได้มาก ในสมัยก่อนเคยมีคำกล่าวว่าการร้องเพลงนั้นเป็นเรื่องของการเต้นกินรำกินเท่านั้น การเรียนเรื่องนี้จึงถูกจำกัดอยู่ในวงแคบ แต่ปัจจุบันดนตรีและนาฏศิลป์ช่วยให้รู้จักศิลปวัฒนธรรมของชาติได้ดีขึ้น และช่วยให้มีโอกาสรู้จักศิลปวัฒนธรรมของชาติอื่นได้อย่างกว้างขวางอีกด้วย

ความสำคัญของการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ในโรงเรียน ดนตรีและนาฏศิลป์เป็นวิชาที่มุ่งพัฒนาหรือปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อความเจริญงอกงามส่วนตนและความสงบสุขของสังคมโดยพัฒนาทางด้านบุคลิกภาพ อารมณ์ สังคม และเจตคติ

รังสี เกษมสุข (2535: 52) ได้กล่าวถึง การสอนนาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษาไว้ว่าในระดับประถมศึกษา เนื้อหาทฤษฎีทางนาฏศิลป์ก็ยังคงเน้นเพียงพื้นฐานเบื้องต้น เลือกสรรเฉพาะที่จำเป็นที่นำมาใช้ให้สอดคล้องกับกิจกรรมภาคปฏิบัติ และชีวิตประจำวัน เน้นการเรียนภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี การจัดให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมนาฏศิลป์จะเป็นกิจกรรมเดี่ยวหรือกลุ่มก็ตาม ไม่ควรเน้นหรือมุ่งการฝึกฝนให้มากหรือยากซับซ้อนเกินไปทั้งนี้ผู้สอนกิจกรรมนาฏศิลป์จะต้องคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กที่จะมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ผ่านจุดประสงค์ที่หลักสูตรกำหนดไว้ ครูจะต้องสังเกตผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กในการเรียนภาคปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ การสอนให้เด็กแสดงออกทางนาฏศิลป์ ครูจะต้องตั้งใจและพยายามชักนำให้เกิดจิตพิสัยว่านาฏศิลป์มีใช้ของแปลกพิสดารอะไร ถ้าเด็กคุ้นเคยคลุกคลีกับนาฏศิลป์เสมือนเป็นการเล่นอย่างหนึ่งแล้ว ก็จะเป็นภาวะที่นำไปสู่การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนนาฏศิลป์ อันเป็นเป้าหมายของการสอน สรุปแล้วการเรียนนาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษานั้น ควรเน้นการเรียนภาคปฏิบัติ ซึ่งมีทฤษฎีเท่าที่จำเป็นและจะต้องจัดให้เด็กมีส่วนร่วมเข้าร่วมกิจกรรมการแสดงออกให้มากที่สุด และครูจะต้องไม่ลืมเป้าหมายหลักที่ว่า การเรียนนาฏศิลป์ของเด็กนั้นก็เพื่อให้นาฏศิลป์เป็นสื่อสร้างเสริมลักษณะนิสัย

ดังนั้น การสอนนาฏศิลป์ ควรจัดให้มีการเรียนการสอนในลักษณะกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้เด็กได้เรียนร่วมกัน คิดร่วมกัน ช่วยเหลือกัน ช่วยหาข้อบกพร่อง อันเป็นการฝึกให้เด็กได้ปฏิบัติตนในลักษณะนิสัยในด้านต่าง ๆ โดยการฝึกให้เด็กสังเกตท่าทางจังหวะ ความสัมพันธ์และความสอดคล้องผสมผสานกลมกลืน และความพร้อมเพรียงเพื่อให้เห็นสิ่งที่ถูกต้องในเบื้องต้นเสียก่อน โดยฝึกตามรูปแบบที่กำหนดให้แล้วอภิปรายซักถาม ศึกษาค้นคว้าหาสาเหตุที่สามารถฝึกปฏิบัติได้และการฝึกปฏิบัติให้ดีขึ้น การแบ่งกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมมีการสับเปลี่ยนบุคคลในกลุ่มเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสสังคมกับคนอื่น ๆ อย่างทั่วถึง

การเรียนนาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 กำหนดไว้ดังนี้

1. การใช้ท่าร้ายรำเบื้องต้น เช่น จีบ ตั้งวง ล่อแก้ว ยกตัว โยกตัว จรดเท้า วางส้นเท้า กระดกเท้า กระทุ้งเท้า สะบัดมือ
2. การใช้ภาษาทำประกอบบทเพลง เช่น เพลงนกน้อย เพลงแว่วเสียงแคน เพลงลาวต่อนก เพลงล่องน่านเล็ก เพลงนกขมิ้น
3. รำชุดง่าย ๆ เช่น เพลงปลุกใจ ระบำนกเขา ระบำดอกบัว จีนรำพัด ระบำไก่อ
4. รำวงมาตรฐาน เช่น ทำสอดสร้อยมาลา ชักแบ่งผัดหน้า รำสาย พรหมสี่หน้า รำ้วยู่งพื่อนหาง ช้างประสาธนา จันทร์ทรงกลด
5. การแสดงพื้นเมือง เช่น เดินกำรำเคียว ลำตัด เพลงเกี่ยวข้าว เพลงอีแซว เพลงเรือ เพลงพวงมาลัย เพลงฉ่อย เซิ้ง พ้อน ร้องเงืง

6. แสดงท่าภาษาสากล ซึ่งเป็นพื้นฐานการละคร

2.6 การวัดและประเมินผลดนตรีและนาฏศิลป์

เมื่อมีการเรียนการสอนเป็นกลุ่ม เพื่อพัฒนาลักษณะนิสัยจากการอยู่และเรียนร่วมกันแล้ว การวัดก็ควรจะทำในลักษณะกลุ่มด้วย ลักษณะนิสัยสำคัญที่จะวัดและประเมินเป็นอันดับแรกก็คือ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความกล้าแสดงออกในการแสดงกิจกรรมนั้น ๆ อย่างผสมกลมกลืน ส่วนทักษะหรือความถูกต้อง ควรจัดลำดับความสำคัญเอาไว้รองลงมา การแสดงด้วยท่าทางยิ้มแย้มแจ่มใส ไม่ขัดเขินเคร่งเครียดเป็นสิ่งที่พึงประสงค์ในการเรียนนาฏศิลป์ ทักษะหรือความถูกต้องเป็นสิ่งที่ต้องสะสมเพิ่มพูนและฝึกฝนในขั้นที่สูงขึ้นตามพัฒนาการของร่างกายและความพร้อมของเด็ก

เพ็ญณี กันตะวงษ์ (2547: 87-88) ได้แบ่งการวัดและประเมินผลการเรียนรู้หรือความก้าวหน้าในดนตรีและนาฏศิลป์ว่าเป็นสิ่งที่ค่อนข้างจะซับซ้อนกว่าการประเมินผลในสาขาวิชาอื่น ๆ และค่อนข้างจะผิวเผินในการวัดความจำหรือการรับรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง การวัดและประเมินผลทางดนตรี – นาฏศิลป์ จะมุ่งมองด้านการแสดงออกมากกว่าด้านความรู้หรือข้อเท็จจริง รูปแบบในการประเมินทางดนตรีและนาฏศิลป์จึงต้องแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การประเมินผลด้านความรู้ โดยการใช้คำถามหรือข้อทดสอบ เพื่อต้องการทราบถึงความเข้าใจหรือการรับรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความลักษณะของรูปแบบการแสดงหรือดนตรี
2. การวัดและประเมินผลจากพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกซึ่งทำโดยการสังเกต ในการสังเกตนั้นนอกจากจะสังเกตความก้าวหน้าทางด้านการแสดง การฟัง การร้อง ความผสมกลมกลืนในการเคลื่อนไหวแล้ว ยังต้องรวมไปถึงการสังเกตความเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติที่มีต่อดนตรี – นาฏศิลป์ เช่น ความสนใจ ความเอาใจใส่ การทำกิจกรรมกลุ่มหรือพัฒนาการทางอารมณ์ในขณะทำกิจกรรมรวมถึงความคิดสร้างสรรค์ในและนอกชั้นเรียน เหล่านี้ต้องอาศัยการสังเกตของผู้สอนเป็นส่วนใหญ่

อรรวรรณ บรรจงศิลป์ และอาภรณ์ มนตรีศาสตร์ (2527: 489-490) ได้แบ่งแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนดนตรีและนาฏศิลป์ คือ

1. ตรวจสอบความรู้ความสามารถทางทักษะพิสัย จิตพิสัย และลักษณะนิสัยของผู้เรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ว่าต้องการให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายปลายทาง ซึ่งหลังจากได้ปฏิบัติกิจกรรมและวัดผลของแต่ละจุดประสงค์แล้ว ครูจะสามารถแก้ไขข้อบกพร่องในด้านต่าง ๆ ได้ตามจุดประสงค์ สำหรับจุดประสงค์บางข้อที่ระบุคุณลักษณะนิสัยที่ต้องการปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวเด็กอาจไม่สามารถตรวจสอบหรือสรุปได้ทันทีหลังจากการสอบเสร็จสิ้นครูจึงจำเป็นต้องใช้เวลาเพื่อการสังเกตพฤติกรรมแล้วจึงประเมินผลสรุปภายหลัง
2. การวัดผลปลายภาคเรียน / ปลายปี เป็นการวัดผลเพื่อดูผลการเรียนโดยสรุปจากการนำจุดประสงค์ที่วัดได้ในแต่ละภาคเรียนมาพิจารณาวัดผลปลายภาคเรียน / ปลายปี โดยใช้

จุดประสงค์บางข้อที่สำคัญ ๆ มาเป็นตัวแทนจุดประสงค์ตลอดภาคหรือตลอดปี การวัดผลปลายภาค / ปลายปี แบ่งเป็น 2 ขั้นตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นการวัดและตรวจสอบพฤติกรรมในด้านการปฏิบัติจริง วิธีการวัดอาจใช้การสังเกต การปฏิบัติจริง และใช้แบบสำรวจรายการหรือแบบการจัดอันดับคุณภาพ เป็นเครื่องมือประกอบการสังเกตได้

ตอนที่ 2 เป็นการวัดผลโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดความรู้ ความคิดของนักเรียน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบทดสอบ ซึ่งอาจใช้วิธีการสอบข้อเขียน ปากเปล่าตามความเหมาะสม

2.7 รำวงมาตรฐาน : ประวัติความเป็นมา และวิธีการรำ

ประวัติความเป็นมา ของ “ รำวงมาตรฐาน ”

รำวงมาตรฐาน เป็นการละเล่นที่มีมาช้านาน ดังที่ กรมศิลปากร (2514: 7-9) ได้ให้ความหมายรำวงมาตรฐานว่า

“ รำวง ” มีกำเนิดมาจากรำโทน ซึ่งแต่เดิมรำโทนเป็นการละเล่นพื้นเมืองอย่างหนึ่งของชาวไทยที่นิยมเล่นกันในฤดูเทศกาลของท้องถิ่นบางจังหวัด คำว่า “ รำโทน ” สันนิษฐานว่าเรียกชื่อจากการเลียนแบบเสียงตามเครื่องดนตรีประกอบจังหวะที่ใช้เป็นหลัก คือ “ โทน ” ซึ่งตีเป็นลำน่าเสียง “ ป๊ะ โทน ป๊ะ โทน ป๊ะ โทน โทน ” เครื่องดนตรีที่ใช้ในการรำโทน ได้แก่ ฉิ่ง กรับ และโทน

ลักษณะรำโทนนั้นเป็นการรำคู่ระหว่างชายกับหญิง ให้เข้ากับจังหวะโทน โดยไม่มี ทำรำกำหนดเป็นแบบแผนตายตัว

ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 รำโทนได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย จึงมีผู้ประพันธ์ลำน่าเพลงและบทร้องประกอบการรำขึ้น นิยมนำไปเล่นกันแพร่หลายตามจังหวัดอื่น ๆ บทร้องอาจมีหลายลักษณะเริ่มตั้งแต่บทชมโฉม เกี้ยวพาราสี บทสัพยอกหยอกเย้า และบทพรรณนารำรำลาจากกัน

ตัวอย่างบทชมโฉม

เพลงหล่อจริงนะดารา

หล่อจริงนะดารา
วันนี้ฉันมีความสุข
ที่นี้เป็นแดนสวรรค์

งามตาจริงแม่สาวเอ๋ย
สนุกรื่นเรริงหัวใจ
เธอกับฉันมาเล่นคองก้า

ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2484 - 2489) ประชาชนในจังหวัดพระนคร และธนบุรี ปัจจุบันคือ กรุงเทพมหานคร พากันนิยมเล่นรำโทนทั่วไป รัฐบาลสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้มีวัตถุประสงค์ที่จะเชิดชูศิลปการเล่นรำโทนให้มีระเบียบเป็นแบบแผนอันดีงามตามแบบนาฏศิลป์ไทย จึงมอบให้กรมศิลปากรพิจารณาปรับปรุงการเล่นรำโทนเมื่อ พ.ศ. 2487

กรมศิลปากรจึงสร้างบทร้องประกอบการรำขึ้นใหม่ 4 บท คือ

เพลงงามแสงเดือน

เพลงชาวไทย

เพลงรำชีมารำ

เพลงคืนเดือนหงาย

โดยการปรับปรุงทำนองเพลงและเครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการเล่น พร้อมทั้งจัดทำรำให้ดูงดงาม ถูกต้องตามแบบฉบับทำรำวงมาตรฐานของนาฏศิลป์ไทย คือ นำแม่ท่าในบทรำแม่บท อาทิเช่น ท่าสอดสร้อยมาลา ท่าชักแป้งผัดหน้า เป็นต้น มากำหนดไว้เป็นแบบฉบับทำรำมาตรฐานและเปลี่ยนชื่อที่เรียกว่า “รำโทน” มาเป็น “รำวง” โดยเหตุผลที่ว่า ผู้เล่นรำกันเป็นวงนั่นเอง

ต่อมาท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม ได้แต่งบทร้องที่ใช้ประกอบการรำขึ้นใหม่อีก 6 บท คือ

เพลงดอกไม้ของชาติ

ทำนองของกรมศิลปากร

เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ

เพลงบูชาจักร

เพลงหญิงไทยใจงาม

ทำนองของกรมประชาสัมพันธ์

เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า

เพลงยอดชายใจหาญ

ผู้ประพันธ์บทร้องทั้ง 4 เพลงของกรมศิลปากร คือ จมื่นมานิตยัณเรศ (เฉลิม เศวตนันท) ขณะนั้นดำรงตำแหน่งหัวหน้ากอง กองการสังคีตผู้ปรับปรุงทำนองเพลง คือ นายมนตรี ตราโมท ขณะนั้นดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกดุริยางค์ไทย สำหรับผู้ประพันธ์ทำรำ คือ หม่อมท่วน (นางศุภลักษณ์ ภักธรนาวิก) นางมัลลี คงประภัตร์ และนางลมูล ยมะคุปต์ เพื่อให้ประชาชนชาวไทยได้รำกันอย่างแพร่หลายและมีแบบแผนอันเดียวกัน กรมศิลปากรจึงได้เรียกชื่อการรำนี้ว่า “รำวงมาตรฐาน”

เมื่อได้มีการกำหนดรำโทนขึ้นอย่างมีแบบแผนแล้ว ต่อมาจึงได้เปลี่ยนมาเรียกว่า “รำวง” และได้มีคำว่า “มาตรฐาน” เพิ่มขึ้นมาอีก จึงกลายเป็น “รำวงมาตรฐาน” จนถึงปัจจุบัน

นอกจากนี้ ได้มีประวัติรำวงมาตรฐานที่ค้นคว้าได้เป็นบทกลอน อ่านแล้วเข้าใจง่าย เห็นภาพจนถึงความทุกข์ยากของประชาชนชาวไทยสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ทั้งยังได้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของรำวงมาตรฐานได้เป็นอย่างดี ดังนี้

แปดธันวาคมสองสี่แปดสิบสี่

ยามราตรีมีดมิตจิตหัวนไหว

ทหารญี่ปุ่นยกพลเข้าเมืองไทย

ด้านบางปูไม่ไกลจากนครา

ขอตั้งทัพอยู่เมืองไทยใช้ต่อสู้

เขาจะไปราวี เช่น ฆ่า

กับทหารพันธมิตร อังกฤษ อเมริกา

ใช้ว่าจะรุกรานบ้านเมืองไทย

ท่านจอมพล ป. พิบูลสงคราม
 จำยอมสร้างมิตรสัมพันธ์ไว้
 แต่ศัตรูภายนอกเข้ารุกราน
 ถูกข้าศึกทำลายไม่เว้นวัน
 เสียงไซเรนสัญญาณภัยใจเต้นรัว
 ผู้เฒ่าแก่นั่งสวดมนต์จนถูกยิง
 ศัตรูมาเมื่อเวลาจันทร์ทาส่อง
 ข้าศึกมาเหมือนฟ้าเมืองไทย
 เสียงปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยาน
 แสงไฟจับท้องฟ้าที่เคยงาม
 เสียงร้องครวญครางดังไปทั่ว
 ที่บุญพลอดดรอดมาน้ำตาริน
 ครั้นเดือนมืดชาวประชาชนอนตาหลับ
 ไทยจึงหยิบโตนตีเข้าทำนอง
 “ยวนยาเหล ยวนยาเหล
 จะซื้อเปลญวนที่มันหย่อนหย่อน
 “ซ่อมาลีคนดีของพี่ก็มา
 โอ้อันทรไปไหนทำไมจึงไม่ส่องแสง
 เมฆน้อยลอยมาบัง
 การรำการร้องในครั้งนั้น
 ต่างคนต่างรำสํารายใจ
 หลวงพิบูลสงครามท่านนายก
 กล่าวหาว่าศิลป์ของไทยนั้น
 ท่านจึงมีบัญชากรมศิลป์
 ทุกท่านต่างตั้งใจปฏิบัติตาม
 เพลงที่สองเพลงชาวไทยเจ้าเอ๋ย
 คินเดือนหงายจำได้ไม่ลืมเลือน
 ท่านจมีนมานิตย่นเรศหัวหน้ากอง
 อาจารย์มนตรี ตราโมท โปรดปรานดนตรี
 เพลงดอกไม้ของชาติ-ดวงจันทร์วันเพ็ญ
 คำร้องท่านผู้หญิงประพันธ์
 เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า-นุชฉันทกรบ
 เพลงหญิงไทยใจงามล่ายอง

เกรงขามว่าประชาจะหวั่นไหว
 ต่างถ้อยที่ถ้อยอาศัยไม่ตรี
 วัฒนาเคหาสถานทีสร้างสรรค์
 เหมือนเป็นภาพฝันใ้ความจริง
 บ้างจูงลูกตามผัวเหมือนผีสิง
 เพราะหมดแรงที่จะวิ่งตามลูกไป
 นภาพ่องส่องสว่างกระจ่างใส
 ทั้งลูกระเบิดไฟภัยสงคราม
 ดังสะท้อนก้องฟ้านาเกรงขาม
 แดงดังเลือดชาวสยามหลามแผ่นดิน
 ทั้งคนดีคนชั่วล้มตายสิ้น
 เห็นพวกดับดินไม่กล้ามอง
 ข้าศึกไม่ยอมกลับให้หม่นหมอง
 ชวนกันร่ำร้องให้เพลิงใจ
 หัวใจว่าเหวไม่รู้จะเร่ไปหาใคร
 จะเอนอนนอนไกวเข้าไกวเย็น”
 สวยจริงหนาเวลาค่ำคืน
 เดือนมาแผ่แสงสว่าง
 แสงสว่างก็หายไป”
 เรียกกันว่าราโตนไม่หลงไหล
 ลีลาจึงไม่ได้เหมือนกัน
 จึงวิตกว่าต่างชาติจะผิดผัน
 นำชนสันดีไม่ดิงาม
 ทุกสาขายลยีนต่างเกรงขาม
 เพลงแรกเพลงงามแสงเดือน
 ราชมาร่าเจ้าเคยรำได้เหมือน
 อย่างบิดเบือนสี่เพลงรำจำให้ตี
 ท่านประพันธ์คำร้องอย่างรวดเร็ว
 แต่งทำนองเครื่องตีประสานกัน
 จันทรลอยเด่นกลางดาวราวกับฝัน
 อาจารย์มนตรีแต่งทำนอง
 คำร้องต้นจนจบสิ้นทั้งผอง
 ก็เป็นของท่านผู้หญิงมิ่งอนงค์

ไฉ่ยอดชายใจหาญท่านก็แต่ง
แต่งทำนองสี่เพลงหลังดังใจจง

เพลงร่ำวงไฟระเณาะล้า
แล้วประดิษฐ์ทำรำตามตำรา
งามแสงเดือนใช้ทำสอดสร้อยมาลา
(ท่า) รำสายสองแขนรำชิมารำ

(ดวง) จันทร์วันเพ็ญท่าแขกเต้ากับผาลา
หญิงชายเดินสวนหน้าอย่าระแวง
พรหมสี่หน้าเป็นท่าเพลงหญิงไทย
เพลงนี้มีสองท่านำรำตาม

(ดวง) จันทร์ขวัญฟ้าทำช้างประสานงา
หญิงชายรำรำสำราญใจ
ไฉ่ยอดชายใจหาญผลาญอริราช
หญิงเปลี่ยนท่าใหม่ไม่รู้

บุชานักรบมาพบรัก
ชายรำจันทร์ทรงกลดแปลงพัลวัน
หญิงเปลี่ยนเป็นท่าล้อแก้ว
จบสิบเพลงสิบสี่ท่าไม่ขาดเกิน

ผู้ประดิษฐ์ทำรำจงจำไว้
หม่อนครุ ครูลมุลข้าววันทา
ทั้งสามท่านบรรดาศาสนุศิษย์
ร่วมกันประดิษฐ์ทำรำวงไทย

กรมประชาสัมพันธ์เสริมแรงให้สมประสงค์
จึงเกิดเพลงร่ำวงใหม่ขึ้นมา
ทั้งถ้อยคำเรียบง่ายเป็นนันทนา
นำแม่ท่ามาทบทวนกระบวนรำ
ชาวไทยชักแบ่งผิดหน้าท่าคมช้า
คืนเดือนหงายทำซ้ำสอดสร้อยมาลาแปลง
ทำรำยั่วประจันหน้าเป็นท่าแฝง
ช่างพลิกแพลงดอกไม้ของชาติวาดงาม
(ท่า) ยุ่งพื่อนหางแพนหางได้ไม่เกรงขาม
ทั้งสองท่างดงามตามแบบไทย
กับแม่ท่าจันทร์ทรงกลดสดใส
ก็ลิ้มความทุกข์ได้ในราตรี
จ่อเพลิงกาฬองอาจตั้งราชสีห์
รำท่าชะนีรำยไม้พลัน
หญิงชายต่างสมัครสมานฉันท์
หญิงนั้นท่าขัดจางนางไม่หมางเมิน
งามเพริศแพรวชายขอได้ไม่ขัดเขิน
รำรำเพลินดูเพลินเจริญตา
ทำตั้งใจประดิษฐ์คิดสรรหา
อีกครุย่านาม มัลลี มีน้ำใจ
ต่างบุชิตจิตมั่นไม่หวั่นไหว
ให้ไว้เป็นแบบแผนสืบต่อมา

เครื่องแต่งกาย

เครื่องแต่งกายของร่ำวงมาตรฐาน ประกอบด้วย 4 ประเภทคือ

1. การแต่งกายแบบชาวบ้าน

ชาย นุ่งผ้าโจงกระเบน สวมเสื้อคอพวงมัลลย์ เอวคาดผ้าห้อยชายด้านหน้า
หญิง นุ่งโจงกระเบน ห่มผ้าสไบอัดจีบ ปลอยผม ประดับดอกไม้ที่ผมด้านซ้าย
คาดเข็มขัด ใส่เครื่องประดับ

2. การแต่งกายแบบรัชกาลที่ 5

ชาย นุ่งผ้าโจงกระเบน สวมเสื้อราชปะแตน ใส่ถุงเท้า รองเท้า
หญิง นุ่งผ้าโจงกระเบน สวมเสื้อลูกไม้ สไบพาดบ่าผูกเป็นโบว์ ทิ้งชายไว้ข้าง
ลำตัวด้านซ้าย ใส่เครื่องประดับมุก

3. การแต่งกายแบบสากลนิยม

ชาย นุ่งกางเกง สวมสูท ผูกเน็คไท

หญิง นุ่งกระโปรงป้ายข้าง ยาวกรอมเท้า ใส่เสื้อคอกลม แขนกระบอก

4. การแต่งกายแบบราตรีสโมสร

ชาย นุ่งกางเกง สวมเสื้อพระราชทาน ผ่าคาดเอวห้อยชายด้านข้าง

หญิง นุ่งกระโปรงยาวจีบหน้านาง ใส่เสื้อจับเตปรูป ชายผ้าห้อยจากบ่าลงไป
ทางด้านหลัง เปิดไหล่ขวา ศีรษะทำผมเกล้าเป็นมวยสูง ใส่เกี้ยวและเครื่องประดับ

เครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลง

แต่เดิมนั้น “รำโทน” มีเครื่องดนตรีประกอบ คือ ฉิ่ง กรับ และโทน เมื่อมีการพัฒนา
รำโทนขึ้น จึงได้มีการพัฒนาเครื่องดนตรีที่ใช้ในการแสดงรำวงมาตรฐานในปัจจุบัน 2 ประเภท
คือ วงดนตรีไทย และวงดนตรีสากล

การลำดับเพลงและทำรำของรำวงมาตรฐาน มีดังนี้คือ

1. เพลงงามแสงเดือน (ทำสวดสร้อยมาลา)
2. เพลงชาวไทย (ทำชักแป้งผัดหน้า)
3. เพลงรำซิมารำ (ทำรำสาย)
4. เพลงคืนเดือนหงาย (ทำสวดสร้อยมาลาแปลง)
5. เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ (ทำแขกเต้าเข้ารัง , ทำผาลาเพียงไหล่)
6. เพลงดอกไม้ของชาติ (ทำรำยั่ว)
7. เพลงหญิงไทยใจงาม (ทำพรหมสี่หน้า , ทำยุงฟ้อนหาง)
8. เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า (ทำช้างประสาธนา , ทำจันทร์ทรงกลดแปลง)
9. เพลงยอดชายใจหาญ (หญิง – ทำชะนีรำไม้ , ชาย – ทำจ้อเพลิงภาพ)
10. เพลงบุษานักรบ ทำที่ 1 (หญิง – ทำขัดจางนาง , ชาย – ทำจันทร์ทรงกลด)
ทำที่ 2 (หญิง – ทำล้อแก้ว , ชาย – ทำขอแก้ว)

หลักการลำดับทำขึ้นอยู่กับการจัดลำดับจากง่ายไปยาก ตลอดจนการใช้ทำรำที่สัมพันธ์
และสืบเนื่องกันตามขั้นตอน การสอนขึ้นอยู่กับวิธีการของครู ซึ่งแต่ละเพลงมีบทร้องดังนี้ (อมรา
กล่ำเจริญ. 2531)

1. เพลงงามแสงเดือน

งามแสงเดือนมาเยือนส่องหล้า
เราเล่นเพื่อสนุก
ขอให้เล่นพอรำ

บทร้องและทำนองของกรมศิลปากร
งามใบหน้าเมื่ออยู่วงรำ (ซ้ำ 2 เที้ยว)
เปลื้องทุกข์วายระกำ
เพื่อสามัคคีเอย.

“ทำสวดสร้อยมาลา ”

ความหมาย ยามเมื่อแสงจันทร์ส่องมายังโลกทำให้โลกนี้ดูสวยงาม ผู้คนที่มาเล่นรำวง
ยามที่แสงจันทร์ส่องก็มีความงดงามด้วย การรำวงนี้เพื่อให้มีความสุขสนุกสนาน มีความสามัคคีกัน
และละทิ้งความทุกข์ให้หมดสิ้นไป

2. เพลงชาวไทย

ชาวไทยเจ้าเอ๋ย
การที่เราได้เล่นสนุก
เพราะชาติเราได้เสรี
เราจึงควรช่วยชูชาติ
เพื่อความสุขเพิ่มพูน

บทร้องและทำนองของกรมศิลปากร
ขออย่าละเลยในการทำหน้าที่
เปลื้องทุกข์สบายอย่างนี้
มีเอกราชสมบูรณ์
ให้แก่งกวางเจดจำรูญ
ของชาวไทยเราเอ๋ย.

“ ทำซักแบ่งผัดหน้า ”

ความหมาย หน้าในที่ชาวไทยพึงมีต่อประเทศชาตินั้นเป็นสิ่งที่ทุกคนควรกระทำ อย่าได้
ละเลยไปเสียในการที่เราได้มาเล่นร่าวกันอย่างสนุกสนาน ปราศจากทุกข์โศกทั้งปวงนี้ก็เพราะว่า
ประเทศไทยเรามีเอกราช ประชาชนมีเสรีในการจะคิดจะทำสิ่งใด ๆ ดังนั้น เราจึงควรช่วยกันเชิดชู
ชาติไทยให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป เพื่อความสุขยิ่ง ๆ ขึ้นของไทยเราตลอดไป

3. เพลงรำซิมารำ

รำมาซิมารำ
ยามงานเราทำงานจริงจัง
ถึงยามว่างเราจึงรำเล่น
ตามเสียงอย่างตามยุค
เล่นอะไรให้มีระเบียบ
มาซิมามาเจ้าเอ๋ยมาฟ้อนรำ

บทร้องและทำนองของกรมศิลปากร
เรีงระบำกันให้สนุก
ไม่ละไมทั้งที่เกิดเชิญทุก
ตามเชิงเช่นเพื่อให้สร้างทุกข์
เล่นสนุกอย่างวัฒนธรรม
ให้งามให้เรียบจึงจะคมขำ
มาเล่นระบำของไทยเราเอ๋ย.

“ ทำรำสาย ”

ความหมาย ขอพวกเรามาร่วมเล่นรำวงกันให้สนุกสนานเกิดในยามว่างเช่นนี้จะได้คลายทุกข์
ถึงเวลางานก็จะทำงานกันจริง ๆ เพื่อจะได้ไม่ลำบาก และการรำก็จะรำอย่างมีระเบียบแบบแผน
ตามวัฒนธรรมไทยของเราแล้วจะดูงดงามยิ่ง

4. เพลงคืนเดือนหงาย

ยามกลางคืนเดือนหงาย
เย็นอะไรก็ไม่เย็นจิต
เย็นร่มธงไทยปกไทยทั่วหล้า

บทร้องและทำนองของกรมศิลปากร
เย็นพระพายโบกพลั่วปลิวมา
เท่าเย็นผูกมิตรไม้อื้อระอา
เย็นยิ่งน้ำฟ้ามาประพรมเอย.

“ ทำสวดสร้อยมาลาแปลง ”

ความหมาย เวลากลางคืน เป็นคืนเดือนหงาย มีลมพัดมาเย็นสบายใจ แต่ก็ยังไม่สบายใจเท่ากับการที่ได้ผูกมิตรกับผู้อื่น และที่ร่มเย็นไปทั่วทุกแห่งยิ่งกว่าน้ำฝนที่โปรยลงมาก็คือการที่ประเทศไทยเป็นประเทศที่เป็นเอกราช มีธงชาติไทยเป็นเอกลักษณ์ ทำให้ร่มเย็นทั่วไป

5. เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ

ดวงจันทร์วันเพ็ญ
ทรงกลดสดสี
แสงจันทร์อร่าม
ไม่งามเท่าหน้า
งามเอยแสนงาม
งามวงศ์จักรียิ่งดวงจันทร์
วาทกัณฐา
รูปทรงสมส่วน
สมเป็นดอกไม้

บทร้อง ท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม
ทำนอง กรมศิลปากร
ลอยเด่นอยู่ในนภา
รัศมีทอแสงงามตา
ฉายงามส่องฟ้า
นวลน้อมยองใย
งามจริงยอดหญิงชาติไทย
จิตกิริยานิมนวลละไม
อ่อนหวานจับใจ
ยั่วยวนหทัย
ขวัญใจชาติเอย

“ท่าแขกเต้าเข้ารัง ”

“ ท่าผาลาเพียงไหล่ ”

ความหมาย พระจันทร์เต็มดวงที่ลอยอยู่บนท้องฟ้านั้นช่างดูสวยงาม เพราะเป็นพระจันทร์ทรงกลด คือมีแสงเลื่อมกระจายออกรอบดวงจันทร์ทั้งดวง แต่ถึงจะงามอย่างไรก็ยังไม่เท่าความงามของดวงหน้าหญิงสาว ที่ดูผุดผ่องมีน้ำมีนวล อีกทั้งรูปร่างก็ดูสมส่วน กิริยาวาจาก็อ่อนหวานไพเราะ สมแล้วกับที่เปรียบว่าหญิงไทยนี้คือ ดอกไม้ของชาติไทยเรา

6. เพลงดอกไม้ของชาติ

(สร้อย) ขวัญใจดอกไม้ของชาติ

1. เยาว์อ้อมนางาม
- ชี้ชาติไทยเนาถิ่น
2. งามทุกสิ่งสามารถ
- ดำเนินตามนโยบาย

บทร้อง ท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม

ทำนอง กรมศิลปากร

งามวิลาศนวยนาฏรำรำ (2 เที้ยว)

ตามแบบนาฏศิลป์

เจริญวัฒนธรรม (สร้อย)

สร้างชาติช่วยชาย

สู้ทนเหนียวยากตรากตรำ.

“ ทำร้าย ”

ความหมาย ผู้หญิงไทยเปรียบได้กับเป็นดอกไม้ของชาติ ยามที่กริดกรายรำรำก็ดูอ่อนช้อยงดงามมีเสน่ห์ตามแบบแผนของนาฏศิลป์ไทย ซึ่งเป็นการชี้ให้เห็นว่า ชาติไทยเราเป็นชาติที่เจริญรุ่งเรืองด้วยวัฒนธรรม หญิงไทยเรานี้นอกจากจะมีความสวยงามแล้ว ด้านการงานก็สามารถทำได้ทุกอย่าง ยอมเหนื่อยยากลำบากเพื่อช่วยชายสร้างชาติให้เจริญรุ่งเรืองตามนโยบายของชาติ

7. เพลงหญิงไทยใจงาม

เดือนพราวดาวแวววาวระยับ
ดวงหน้าโสกาเพียงเดือนเพ็ญ
ขวัญใจหญิงไทยสงคริชาติ
เกียรติยศก้องปรากฏทั่วคาม

บทร้อง ท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม
ทำนอง กรมประชาสัมพันธ์
แสงดาวประดับส่งให้เดือนงามเด่น
คุณความดีที่เห็นเสริมให้เด่นเลิศงาม
รูปงามพิลาสใจกล้าหาญเรื่องนาม
หญิงไทยใจงามยิ่งเดือนดาวพราวแพรว.

“ ท่าพรหมสีหน้า ”

“ ท่ายุงฟ้อนหาง ”

ความหมาย ดวงจันทร์ที่ส่องแสงอยู่บนท้องฟ้ามีความงดงามมาก และยังได้แสงอันระยิบระยับของดวงดาวด้วยแล้ว ยิ่งทำให้ดวงจันทร์นั้นงามเด่นยิ่งขึ้น เปรียบเหมือนกับดวงหน้าของหญิงสาวที่มีความงดงามอยู่แล้ว ถ้ามีคุณความดีด้วย ก็จะทำให้หญิงนั้นงามเป็นเลิศ หญิงไทยนี้เป็นขวัญใจของชาติ เป็นที่เชิดหน้าชูตาของชาติ รูปร่างก็งดงาม จิตใจก็กล้าหาญ ดังที่มีชื่อเสียงปรากฏอยู่ทั่วไป

8. เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า

ดวงจันทร์ขวัญฟ้า
จันทร์ประจำราตรี
ที่เทิดทูนคือชาติ
ถนอมแนบสนิทใน

บทร้อง ท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม
ทำนอง กรมประชาสัมพันธ์
ชื่นชีวาววัญพี
แต่ขวัญฟ้าประจำใจ
เอกราชอธิปไตย
คือขวัญใจพีเอย.

“ ท่าช้างประสาธนา ”

“ ท่าจันทร์ทรงกลดแปลง ”

ความหมาย ในเวลาค่ำคืนท้องฟ้ามีดวงจันทร์ประจำอยู่ ในใจของชายก็มีหญิงอันเป็นสุดที่รักประจำอยู่เช่นกัน สิ่งที่เกิดทูนยกย่องไว้ก็คือชาติไทยที่เป็นเอกราช มีอิสระแก่ตนไม่ขึ้นกับใคร และสิ่งที่แนบสนิทอยู่ในใจของชายก็คือหญิงอันเป็นสุดที่รัก

9. เพลงยอดชายใจหาญ

โ้ายอดชายใจหาญ
น้องขอร่วมชีวี
แม้สุดยากลำบาก
น้องจักสู้พยายาม

บทร้อง ท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม
ทำนอง กรมประชาสัมพันธ์
ขอสมานไมตรี
กอบกรณีย์กิจชาติ
ไม่ขอเว้นเดินตาม
ทำเต็มความสามารถ.

“ หญิง – ทำชะนีร้ายไม้, ชาย – ทำจ่อเพลิงกาฬ ”

ความหมาย ขอผูกมิตรไมตรีกับชายผู้กล้าหาญ และจะขอมีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ทำ
หน้าที่ของชาวไทย แม้จะลำบากยากแค้น ก็จะช่วยเหลือจนเต็มความสามารถ

10. เพลงบูชาจักร

น้องรักรักบูชาพี่
 เป็นนักรู้เชี่ยวชาญ
 น้องรักรักบูชาพี่
 หักเสนาหักพีผจญ
 น้องรักรักบูชาพี่
 บากบั่นสร้างหลักฐาน
 น้องรักรักบูชาพี่
 เลือดเนื้อพี่พลีอุทิศ

บทร้อง ท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม
 ทำนอง กรมประชาสัมพันธ์
 ที่มั่นคงที่มั่นคงกล้าหาญ
 สมศักดิ์ชาติจักร
 ที่มานะที่มานะอดทน
 เกียรติพีชจรจบ
 ที่ขยันที่ขยันกิจการ
 ทำทุกด้านทำทุกด้านครบ
 ที่รักชาติที่รักชาติยิ่งชีวิต
 ชาติยังอยู่ยังอยู่คู่พิภพ.

ท่าที่ 1 : “ หญิง – ทำขัดจางนาง, ชาย – ทำจันทร์ทรงกลด ”

ท่าที่ 2 : “ หญิง – ทำล่อแก้ว, ชาย – ทำขอแก้ว ”

ความหมาย น้องรักและบูชาพี่ เพราะพี่มีความกล้าหาญ เป็นนักสู้ที่เก่งกล้าสามารถสมกับเป็นชายชาตินักรบที่มีความมานะอดทน แม้ว่าจะยากเย็นแสนเข็ญ พี่ก็ต่อสู้จนชื่อเสียงเลื่องลือไปทั่ว นอกจากนี้พี่ยังขยันขันแข็งในงานทุกอย่าง อุทิศสร้างหลักฐานให้มั่นคง และพี่ยังมีความรักในชาติบ้านเมืองยิ่งกว่าชีวิต ยอมสละได้แม้ชีวิตและเลือดเนื้อเพื่อให้ชาติไทยคงอยู่คู่โลกต่อไป

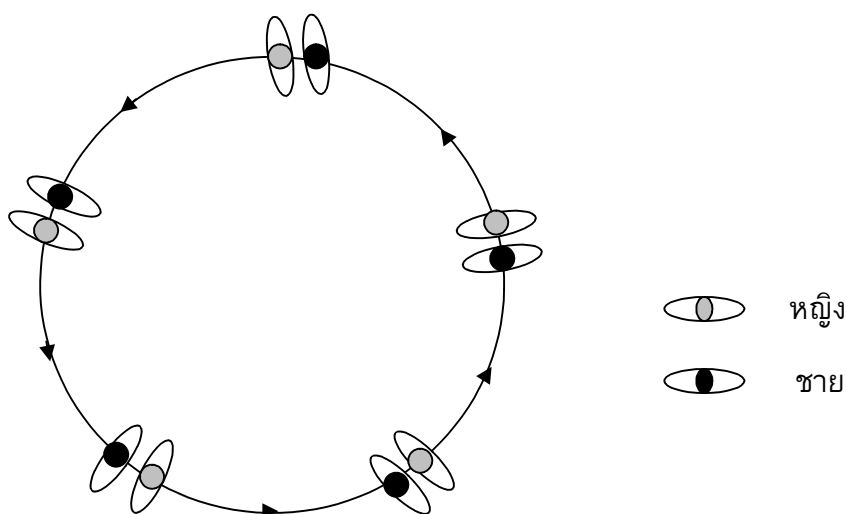
โอกาสที่ใช้ในการแสดง

เผยแพร่ให้ประชาชนชม และแสดงในงานรื่นเริงต่าง ๆ หรือแสดงในโอกาสต้อนรับแขกต่างบ้านต่างเมือง หรือราชอาคันตุกะของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

วิธีการแสดง

1. แสดงแบบระบำหมู่ หญิง – ชาย หลาย ๆ คู่
 2. การแสดงแต่ละครั้งไม่ควรน้อยกว่า 5 คู่ จะแสดงมากกว่านี้ได้ให้พิจารณาแล้วแต่สถานที่
 3. ต้องให้มีความพร้อมเพรียงกันในเวลาแสดง ระวักระยะระหว่างคู่ไม่ให้ห่างหรือชิดจนเกินไป ระวัวย่าให้วงเบียร์หรือวงขาด
 4. ก่อนจะเริ่มรำ หญิง – ชาย ทำความเคารพกันด้วยการไหว้ด้วยท่าทางสุภาพ
 5. ก่อนรำแต่ละเพลง ดนตรีนำ 1 วรรค เพื่อให้ผู้รำตั้งต้นจังหวะได้พร้อมกัน
- การจัดวงรำวงมาตรฐานนั้น ให้ผู้หญิงยืนอยู่ด้านหน้าผู้ชาย ทั้งสองหันหน้าไปตามวงในลักษณะทวนเข็มนาฬิกา คู่ถัดไปให้ยืนต่อหลังไป จัดระยะวงรำให้สวยงามกับจำนวนผู้รำทั้งวง

ภาพแสดงรูปแบบการรำ

ภาพประกอบ 2 แสดงรูปแบบการรำ

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ

3.1 ความหมายของแบบวัดภาคปฏิบัติ

นักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้ให้ความหมายของแบบวัดภาคปฏิบัติไว้หลายท่าน ดังนี้ มาร์แชล และลอยด์ (Marshall and Loyde. 1971: 135) ได้ให้ความหมายของแบบวัดภาคปฏิบัติไว้ว่า เป็นแบบวัดที่เกี่ยวกับการตอบสนองที่เป็นการกระทำของผู้ถูกวัด โดยปกติแล้วการวัดจะเกิดขึ้นได้ต้องจัดให้ผู้ถูกวัดได้อยู่ในสถานการณ์ที่เป็นจริงหรือคล้ายของจริง ให้มากที่สุด นอกจากนี้ยังสามารถจัดรูปแบบวัดประเภทนี้ไว้ 3 ความหมาย คือ

1. แบบวัดภาคปฏิบัติที่เกี่ยวกับความสามารถทางสมอง ด้านความคิด ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการสอบทักษะด้านภาษา การฟัง การพูด และการกระทำ
2. แบบวัดภาคปฏิบัติที่วัดความสามารถในการใช้เครื่องจักรและเครื่องมือต่าง ๆ ประกอบในการทำงานสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ
3. แบบวัดภาคปฏิบัติในความหมายนี้ อาจรวมไปถึงการใช้การเขียนตอบบนกระดาษได้ด้วย

นิตโก้ (Nitko. 1983: 260) ได้ให้ความหมายของแบบวัดภาคปฏิบัติไว้ว่า เป็นแบบวัดที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อสังเกตพฤติกรรมกระทำที่ไม่ได้แสดงออกด้วยภาษา เช่น การให้ประกอบภาพ การประกอบชิ้นส่วน หรือการประกอบกิจกรรมที่อาศัยทักษะความคล่องแคล่วว่องไวของการเคลื่อนไหวร่างกาย

เมห์เรนส์และเลห์แมน (Mehrens and Lehman. 1984: 206) ให้ความหมายของแบบวัดภาคปฏิบัติว่าเป็นแบบวัด 1 ใน 3 ของประเภทต่อไปนี้

1. แบบวัดภายใต้สภาวะการณ์จำลอง (Tests under Simulated Conditions) เช่น การฝึกหัด (Training) ของนักบินภายในอุปกรณ์ฝึกภาคสนามสำหรับนักบิน (Link Trainer) เป็นตัวอย่างของแบบวัดนี้ ข้อจำกัดของวิธีการดำเนินการของแบบวัดชนิดนี้ก็คือ พฤติกรรมในสถานการณ์ที่จำลองขึ้นมามีความแตกต่างอย่างชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์ที่เป็นจริง ดังนั้นผลที่ได้จากการวัดภาคปฏิบัติจึงมีความถูกต้องน้อย

2. แบบวัดตัวอย่างงาน (Work Sample Tests) เป็นแบบวัดที่เชื่อถือได้ (Reliable) และสมเหตุสมผล (Valid) มากที่สุด เพราะว่าผู้เข้าสอบจะทำการผลิตบางสิ่งบางอย่างแท้จริง

3. แบบอย่างสอบการจำได้ (Recognition) ความหมายของแบบวัดนี้ก็คือ เป็นแบบวัดที่จะวัดความสามารถของผู้ที่เข้าสอบเกี่ยวกับความสามารถในการจำลักษณะเฉพาะ (Characteristics) ของผลผลิต (Products) และการปฏิบัติได้หรือไม่ หรือวัดความสามารถในการจำแนกแยกแยะ (Identify)

สแตนลีย์ (Stanly and Marwin. 1975: 186) ได้ให้ความหมายของแบบวัดภาคปฏิบัติไว้ว่าเป็นแบบวัดเพื่อใช้ในการพิจารณาผลการกระทำในขั้นวิธีการปฏิบัติงานและผลผลิตของงาน

ธอร์นไดค์ (Thorndike. 1977: 238) ได้ให้ความหมายของแบบวัดภาคปฏิบัติว่า บางครั้งถูกนำมาใช้ในการให้ความหมายของแบบวัดอาชีพเฉพาะสาขา (Trade Test) ซึ่งแบบวัดนี้จะถูกใช้เพื่อที่จะวัดความสามารถในทางอาชีพของคนที่ทำงานที่มีฝีมือ (Skilled Worker) หรือ คนทำงานที่มีทักษะบางส่วน (Semiskilled Worker) ตัวอย่างเช่น ช่างเครื่องจักรกล (Machinist) ช่างก่ออิฐถือปูน (Bricklayer) หรือช่างประปา (Plumber)

ฮอปกินส์ และ แอนส์ (Hopkins and Antes. 1979: 165) ได้ให้ความหมายแบบวัดทางกายปฏิบัติว่าหมายถึง การวัดผลความก้าวหน้าทางทักษะ การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการเก็บจากความสามารถอย่างแท้จริงและขบวนการใช้ในปัจจุบัน เป็นการนำหลักสำคัญและความรู้ทางการปฏิบัติมาใช้ สิ่งสำคัญของแบบวัดทางกายปฏิบัติก็คือเหมาะกับการวัดผลที่มีการประยุกต์และใช้การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์จะใช้แบบวัดทางการปฏิบัติเมื่อครูผู้สอนว่าแบบวัดข้อเขียนไม่สามารถกำหนดข้อมูลที่ต้องการวัดระดับความสามารถของนักเรียนได้เป้าหมาย และแบบวัดทางการปฏิบัติที่ดีจะต้องมีคุณสมบัติดังนี้คือ มีความเที่ยงตรง (Validity) ความเชื่อมั่น (Reliability) ความเป็นปรนัย (Objectivity) และมีเกณฑ์ปกติ (Norm)

วีสมา และ จอร์ส (Wiersma and Jurs. 1985: 344) ได้ให้ความหมายของแบบวัดภาคปฏิบัติไว้ว่าเป็นแบบวัดที่ไม่ใช่ให้ผู้ถูกวัดเขียนตอบ แต่ให้ผู้ถูกวัดแสดงการทำงานซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการปฏิบัติงานและผลงานที่ได้

ไพศาล หวังพานิช (2526: 89) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การวัดผลภาคปฏิบัติ คือ ความสามารถในการปฏิบัติที่ให้ผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมตรงออกมาด้วยการกระทำ โดยถือว่าการ

ปฏิบัติเป็นความสามารถในการผสมผสานหลักการวิธีการต่าง ๆ ที่ได้รับการฝึกฝนมาให้ปรากฏออกมาเป็นทักษะของผู้เรียน

ส.วาสนา ประवालพฤษ (2527: 1) ได้ให้ความหมายของแบบวัดภาคปฏิบัติไว้ว่าเป็นเครื่องมือที่ออกแบบเพื่อการวัดภาคปฏิบัติ ในข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นมุ่งจะวัดทักษะในการปฏิบัติงานโดยในการวัดผลสัมฤทธิ์ การวัดภาคปฏิบัติ นั้น มีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงอยู่ 2 ประการ คือ วิธีการ (Process) และผลงาน (Product)

เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ (2529: 16) ได้ให้ความหมายของแบบวัดภาคปฏิบัติไว้ว่า เป็นเครื่องมือที่ออกแบบเพื่อวิเคราะห์และวัดทักษะของนักเรียนในด้านการปฏิบัติ หรือการกระทำที่ให้เลือกปฏิบัติภายใต้เงื่อนไขที่ได้ควบคุมไว้อย่างดี

เผียน ไชยสร (2529: 37) ให้ความหมายของการวัดผลงานภาคปฏิบัติว่าเป็นการวัดความสามารถของบุคคลในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยบุคคลนั้นได้ลงมือปฏิบัติ การจัดทำมีการเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับสิ่งที่อยู่ในลักษณะของรูปธรรม โดยทางกาย หรือรับรู้ทางประสาทสัมผัส

เชาวนา ชวลิตธำรง (ม.ม.ป.:1) ได้ให้ความหมายของการวัดการปฏิบัติงานว่า การวัดที่เกี่ยวกับการแสดงออกทางด้านทักษะการปฏิบัติของนักเรียน ซึ่งในแต่ละวิชานักเรียนต้องแสดงออกเกี่ยวกับทักษะในการใช้กระบวนการและวิธีการต่าง ๆ

นิโลบล นิมกัรรัตน์ (2531: 24) ได้ให้ความหมายของแบบวัดภาคปฏิบัติไว้ว่า เป็นเครื่องมือในการวัดความสามารถของบุคคลในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจจะเริ่มวัดตั้งแต่ขั้นเตรียม ขั้นลงมือปฏิบัติ ขั้นผลของงาน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการวัดแต่ละครั้ง

สุนันท์ ศลโกสุม (2532: 65) ได้ให้ความหมายของแบบวัดภาคปฏิบัติไว้ว่า เป็นเครื่องมือสำหรับการวัด เพื่อพิจารณาความสามารถของการทำงานได้ตามจุดมุ่งหมาย (Manipulate Objective) หรือเป็นการวัดเพื่อพิจารณาประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) ที่เกิดขึ้นจากการกระทำหรือจากสถานการณ์ที่ได้ทำงานขึ้น

สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์ (2534: 10) ให้ความหมายของการวัดภาคปฏิบัติว่า เป็นการวัดความสามารถในการจัดกระทำ ซึ่งอาจจะทำการวัดตั้งแต่ความรู้ ความคิดในการปฏิบัติไปจนกระทั่งการลงมือปฏิบัติจริง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534: 199) ให้ความหมายไว้ว่าการวัดผลภาคปฏิบัติต้องใช้วิธีการสังเกต หรือตรวจผลงานที่เกิดจากการลงมือปฏิบัติด้วยตัวของนักเรียนเอง

กรมวิชาการ (2539: 9) ได้ให้ความหมายของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติของนักเรียนในสถานการณ์ชีวิตจริงว่า เป็นชุดของข้อคำถามหรือสิ่งที่นักเรียนต้องปฏิบัติ ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่ครูกำหนดขึ้นอย่างมีระบบและมีความต่อเนื่องกัน โดยมีเกณฑ์การตรวจให้คะแนนที่ชัดเจน เพื่อตรวจสอบพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกให้สังเกตเห็นได้ในขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ซึ่งพฤติกรรมเหล่านั้นเป็นพฤติกรรมของนักเรียนผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ จริยธรรม คุณธรรม และค่านิยมที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์การเรียนรู้ของรายวิชานั้น

วิราพร พงศ์อาจารย์ (2542: 125-126) ได้ให้ความหมายของแบบวัดภาคปฏิบัติไว้ว่าเป็นเครื่องมือในการวัดความสามารถ โดยการประยุกต์หลักวิชาไปสู่สถานการณ์ที่เป็นจริง การปฏิบัติภาระงานต่าง ๆนี้อาจกำหนดให้ปฏิบัติเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มย่อยก็ได้ ทั้งนี้ต้องอยู่ในวิสัยที่สามารถตรวจสอบการปฏิบัติได้ด้วย

เสนอ ภิมจิตรผ่อง (2542: 2) ได้ให้ความหมายของแบบวัดภาคปฏิบัติว่า เป็นการตรวจสอบความรู้ ความสามารถ ความคิด ทักษะของผู้ที่ถูกวัด ที่แสดงออกมาด้วยการกระทำและสังเกตได้ ภายใต้สถานการณ์ที่ถูกกำหนดขึ้น ซึ่งอาจอยู่ในรูปของวิธีการหรือผลงาน

บุญชม ศรีสะอาด (2543: 2) ได้ให้ความหมายของแบบวัดภาคปฏิบัติคือ แบบวัดที่สร้างขึ้นเพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติหรือการกระทำของผู้เรียน ทั้งด้านผลงานจากการปฏิบัติหรือผลผลิต (Products) และวิธีการปฏิบัติ (Processes)

สมนึก ภัททิยธนี (2544: 50) ได้ให้ความหมายของการวัดภาคปฏิบัติว่า เป็นการวัดผลงานที่นักเรียนลงมือปฏิบัติซึ่งสามารถวัดได้ทั้งกระบวนการและผลงาน ในสภาพที่เป็นธรรมชาติ (สถานการณ์จริง) หรือในสภาพที่กำหนดขึ้น (สถานการณ์จำลอง)

ปิยะสุดา เพชรเวช (2548: 11) ให้ความหมายของการวัดผลภาคปฏิบัติว่า เป็นการวัดความสามารถของผู้เรียนในการทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยที่ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดขึ้นตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุด โดยจะวัดตั้งแต่ขั้นเตรียม ขั้นปฏิบัติ ขั้นผลงาน

จากความหมายของแบบวัดภาคปฏิบัติที่กล่าวมาทั้งหมด ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แบบวัดภาคปฏิบัติ หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้วัดความรู้ ความสามารถ ความคิด ทักษะของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติที่แสดงออกด้วยการกระทำภายใต้สถานการณ์ที่อาจจะอยู่ในรูปของขั้นเตรียมปฏิบัติ (Prepare) ขั้นกระบวนการปฏิบัติ (Process) และขั้นผลการปฏิบัติ (Product) ที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ

3.2 พฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาคปฏิบัติ (Psychomotor Domain)

นักการศึกษาหลายท่านได้แบ่งระดับของพฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาคปฏิบัติเป็นชั้นต่าง ๆ แตกต่างกันดังนี้

ซิมป์สัน (Simpson. 1966: 85-104) ได้แบ่งพฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาคปฏิบัติออกเป็นระดับชั้นต่าง ๆ เน้นพฤติกรรมการเรียนทั่วไป โดยเริ่มจากการรับรู้ด้วยอวัยวะสัมผัสต่าง ๆ ไปจนถึงการตอบสนองในเบื้องต้น และพัฒนาไปจนสามารถคิดสร้างสรรค์มาได้อย่างให้เหมาะสมกับสภาวะนั้น ๆ หรือให้มีคุณภาพดีขึ้น ในปี ค.ศ. 1966 ซิมป์สันได้เสนอพฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาคปฏิบัติ 5 ระดับ ซึ่งจะเกิดขึ้นในการเรียนรู้ทางด้านภาคปฏิบัติทั่ว ๆ ไป ต่อมาในปี ค.ศ.

1972 ซิมป์สันได้พัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาคปฏิบัติเพิ่มขึ้นอีก 2 ระดับ ระดับชั้นของพฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาคปฏิบัติของซิมป์สัน มีจุดมุ่งหมายของด้านทักษะกลไก โดยเรียงจากการรับรู้ต่ำสุดถึงการรับรู้สูงสุดเป็น 7 ชั้น ดังนี้

1. การรับรู้ (Perception) การรับรู้เป็นขั้นแรกของการกระทำของกล้ามเนื้อ เช่น การรับรู้ วัตถุ ปริมาณ หรือความสัมพันธ์ โดยอวัยวะทางด้านความรู้สึก การรับรู้แบ่งเป็น 3 ระดับตามขั้นของกระบวนการรับรู้ระดับต่าง ๆ กัน ดังนี้

1.1 การเร้าอวัยวะสัมผัส (Sensory Stimulation) เป็นการกระทำกับสิ่งเร้าโดยอวัยวะสัมผัสอย่างเดี่ยวหรือหลายอย่าง เช่น

1.1.1 ทางหู (Auditory) คือ การได้ยิน หรือความรู้สึก หรืออวัยวะที่เกี่ยวกับการได้ยิน

1.1.2 ทางตา (Visual) คือ เกี่ยวกับภาพทางสมอง หรือเห็นภาพโดยผ่านทางสายตา

1.1.3 ทางสัมผัส (Tactile) คือ ความรู้สึกทางการสัมผัส

1.1.4 ทางลิ้มรส (Taste) คือ การรับรสทางลิ้น โดยการชิมทางปาก

1.1.5 ทางกลิ่น (Smell) คือ การได้กลิ่นจากจมูก เป็นการรับรู้โดยการผ่านประสาทการรับรู้

1.1.6 ทางความรู้สึกเคลื่อนไหว (Kinesthetic) คือ ความรู้สึกของกล้ามเนื้อ เนื่องจากการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อรับสัมผัสโดยกล้ามเนื้อ เอ็นและข้อต่อ

1.2 มองหาแนวทางปฏิบัติ (Cue Selection) คือ การตัดสินใจเลือกกิจกรรมการตอบสนองให้เหมาะสมกับความต้องการของงานที่กระทำ เรื่องนี้จะเกี่ยวข้องกับการกำหนดพฤติกรรมเดียว หรือหลายพฤติกรรมและสัมพันธ์กับงานซึ่งได้ปฏิบัติไป การกำหนดพฤติกรรมนั้นจะเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่ได้รับการเลือกไว้ เป็นแนวทางไปสู่การกระทำ พฤติกรรมใดที่ไม่เกี่ยวข้องก็จะไม่รับรู้และละทิ้งไป

1.3 การแปลเป็นทางปฏิบัติ (Translation) สามารถสร้างความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ต่อการกระทำของกล้ามเนื้อ สิ่งนี้เป็นกระบวนการทางสมองในการตัดสินใจเลือกความหมายของการกำหนดพฤติกรรมในการกระทำ ซึ่งจำเป็นเกี่ยวข้องกับการแปลสัญลักษณ์ ใช้จินตนาการหรือเตือนให้ระลึกถึงบางสิ่งบางอย่างได้ “การมีความคิด” ซึ่งเป็นผลของการกำหนดพฤติกรรมที่ได้รับมา มันอาจจะเกี่ยวกับปัญหาที่เห็นหรือรู้ภายในและเข้าใจโดยปรุโปร่ง ซึ่งสิ่งนี้อาจจะเกี่ยวกับการแก้ปัญหาโดยผ่านการรับรู้ ความสัมพันธ์ระดับนี้ถือว่าการแปลโดยใช้ความรู้สึก

2. การเตรียมพร้อมปฏิบัติ (Set) เป็นการเตรียมการปรับตัว หรือความพร้อมในการกระทำ หรือ ประสบการณ์เฉพาะ การลงมือกระทำแบ่งเป็น 3 ชนิด คือ

2.1 ความพร้อมทางสมอง (Mental Set) เป็นความพร้อมของความรู้สึกทางสมอง เพื่อการกระทำอันแน่นอนของกล้ามเนื้อ เรื่องนี้จะเกี่ยวกับระดับการรับรู้ในแต่ละอย่างที่มีมาก่อน ซึ่งพร้อมจะบ่งชี้เพื่อจำแนกการใช้การตัดสินใจในการกระทำที่แตกต่างกัน

2.2 ความพร้อมทางกาย (Physical Set) เป็นความพร้อมในความรู้สึกที่ทำการกับการปรับตัวของร่างกายที่จำเป็นเพื่อการกระทำของกล้ามเนื้อ ความพร้อมในการลงมือ การกระทำทางกายเกี่ยวกับประสาทการรับรู้ต่าง ๆ เช่น ความรู้สึกที่มีส่วนร่วม หรือ ความตั้งใจของอวัยวะ ความรู้สึกที่จำเป็นตรงกัน หรือการกำหนดอวัยวะของร่างกาย

2.3 ความพร้อมทางอารมณ์ (Emotional Set) เป็นความพร้อมในรูปการปรับเจตคติที่ดีในด้านที่พึงปรารถนา ต้องการที่จะทำในกิจกรรมด้านการปฏิบัติที่เกิดขึ้น

3. การตอบสนองตามแนวทางที่กำหนดให้ (Guided Response) เป็นก้าวแรกของการพัฒนาทักษะ ซึ่งจะเน้นเกี่ยวกับส่วนประกอบของทักษะที่รวมกลุ่มกันอยู่ การตอบสนองตามแนวทางที่กำหนดให้ ก็คือ การแสดงพฤติกรรมโดยเปิดเผยของแต่ละคน ภายใต้คำแนะนำของผู้สอน สิ่งใดที่ได้กระทำมาก่อนก็พร้อมที่จะตอบสนองได้ การเลือกการตอบสนองให้คำนิยามไว้ว่าเป็นการตัดสินใจว่าจะอะไรที่จะต้องมีการตอบสนอง เพื่อจะทำให้ความพอใจแก่ความต้องการที่เฉพาะของการปฏิบัติงาน แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

3.1 การเลียนแบบ (Imitation) เป็นการดำเนินการกระทำการตอบสนองโดยตรง ตามการรับรู้ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่กระทำต่อกัน

3.2 การลองผิดลองถูก (Trial and Error) เป็นความพยายามที่จะตอบสนองหลายอย่างจนกว่าการตอบสนองจะสัมฤทธิ์ผล ซึ่งปกติเราตอบสนองแต่ละครั้ง จะมีเหตุผลผลการตอบสนองที่เหมาะสมจะทำให้การปฏิบัติงานที่ต้องการนั้นสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพมากขึ้น การลองผิด ลองถูกก็คือการตอบสนองการเรียนรู้หลายอย่าง ซึ่งการตอบสนองที่เหมาะสมจะได้รับการเลือกออกจากพฤติกรรมที่แตกต่างกันหรืออาจจะเป็นไปได้ว่า เป็นเพราะอิทธิพลของการให้รางวัล และการลงโทษ

4. ขั้นทักษะ (Mechanism) เป็นการเรียนรู้การตอบสนองจนเป็นนิสัย ในขั้นนี้ ผู้เรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางความมั่นใจในสิ่งนั้นรวมทั้งระดับทักษะของการกระทำ การกระทำเป็นส่วนหนึ่งของการรวบรวมข้อมูลของการตอบสนองที่จะเป็นไปได้ เพื่อสิ่งเร้าและความต้องการของสถานการณ์ ซึ่งตอบสนองนั้นเหมาะสมกับการกระทำ และการตอบสนองนี้อาจจะสับสนกว่าการตอบสนองในระดับก่อน ๆ

5. ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ยากและซับซ้อน (Complex Overt Response) การตอบสนองในขั้นนี้ แต่ละความสามารถกระทำโดยกล้ามเนื้อ ซึ่งถือว่าซับซ้อน เพราะแบบของการเคลื่อนไหวที่ต้องการในระดับนี้ต้องได้รับทักษะในขั้นสูงแล้ว การตอบสนองต้องสามารถแสดงออกอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพ คือใช้เวลาและพลังงานที่น้อยที่สุด แบ่งเป็น 2 ชนิดคือ

5.1 ความแน่นอนในการแก้ปัญหา (Resolution of Uncertainty) การกระทำจะปฏิบัติโดยปราศจากความลังเลใจที่ทำให้เกิดภาพขั้นตอนของงานทางสมอง โดยเราจะต้องรับรู้ขั้นตอนที่ต้องการและสิ่งที่จะทำต่อไปด้วยความมั่นใจ การกระทำในที่นี้เป็นความซับซ้อนทางธรรมชาติ

5.2 การกระทำโดยอัตโนมัติ (Automatic Performance) ในระดับนี้แต่ละคนสามารถใช้ทักษะของกล้ามเนื้อ ซึ่งประสานกันอย่างดีโดยสะดวก รวมทั้งควบคุมกล้ามเนื้อได้

6. การปรับตัว (Adaptation) เกี่ยวกับทักษะที่ได้รับการพัฒนามาเป็นอย่างดี ซึ่งนักเรียนแต่ละคนสามารถจะเคลื่อนไหวให้เหมาะสมกับความต้องการหรือสถานการณ์ของปัญหา

7. การริเริ่ม (Origination) หมายถึง การริเริ่มรูปแบบการเคลื่อนไหวใหม่ ๆ ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ เฉพาะอย่างหรือปัญหาเฉพาะเรื่อง ผลการเรียนรู้ระดับนี้เป็นการพัฒนาทักษะขั้นสูง

เด็ฟ (โกวิท ประวาลพุกษ์ และสมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. 2523: 28; อ้างอิงจาก Dave. 1969) ได้แบ่งพฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาคปฏิบัติโดยเรียงตามระดับการประสานกัน คือ

1. การเลียนแบบ (Imitation) ทำเลียนแบบซ้ำ ๆ โดยที่ยังไม่ได้ผลสมบูรณ์
2. ยักย้ายถ่ายเท (Manipulation) ทำตามแบบโดยมีคำสั่งชี้แจงที่จะพัฒนาทักษะ
3. ประณีต (Precision) ทำอย่างมีทักษะโดยปราศจากคำแนะนำหรือรูปแบบ
4. มีศิลปะ (Articulation) ทำต่อเนื่องประสานกัน เพื่อความถูกต้องและควบคุม
5. ทำได้อย่างธรรมชาติ (Naturalization) มีความสามารถระดับสูงทำอย่างอัตโนมัติ

จากพฤติกรรมด้านการปฏิบัติของ ซิมป์สัน (Simpson) และ เด็ฟ (Dave) จะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันแต่จะแตกต่างกันที่การแบ่งรายละเอียดของระดับพฤติกรรมทางด้านการปฏิบัติในแต่ละระดับเท่านั้น

เฟียน ไชยสร (2529: 37-42) ได้จำแนกพฤติกรรมความสามารถทางด้านปฏิบัติออกเป็น 5 ขั้น คือ

1. การเลียนแบบ (Imitating) เป็นการกระทำที่ละขั้น ๆ ไปตามที่แสดงให้ดูอาจมีการช่วยเหลือในขณะทำตาม โดยเน้น

- การทำตามแบบ
- ทำไปตามขั้นที่ละขั้น
- มีผู้ทำให้ดูหรือแสดงทีละขั้นตอน
- มีการช่วยเหลือในขณะปฏิบัติ

2. การทำโดยยึดแบบ (Patterning) เป็นการทำได้ด้วยตนเองโดยการบอกแนวให้คำชี้แจงหรือทบทวนการปฏิบัติให้ก่อน ผู้ปฏิบัติอาจทำโดยการลองผิดลองถูกด้วยตนเอง อาจซ้ำไม่ถูกต้องที่เดียวในตอนแรก โดยเน้น

- ทำหลังจากอธิบายวิธีการให้ฟัง
- ทำหลังจากทบทวนขั้นตอนให้ฟัง
- ทำหลังจากแสดงหรือปฏิบัติให้ดู
- ทำหลังจากให้ศึกษาจากคำสั่ง

3. การทำด้วยความชำนาญ (Mastering) เป็นการทำได้ถูกต้องแม่นยำเหมาะสมกับเวลา โดยไม่มีการช่วยเหลือ ไม่มีการชี้แจง ไม่มีการแนะนำ ไม่มีการทำให้ดูหรือไม่มีการให้ดูแบบใด ๆ เพียงแต่กำหนดให้ว่าให้ทำอะไร โดยเน้น

- ความถูกต้อง
- ความว่องไว
- ความคงที่
- ความประสานสัมพันธ์
- ความอดทน
- ความแน่นอน
- ความถูกต้องตามสัดส่วน
- ความแข็งแรง

4. การทำในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ (Applying) เป็นการกระทำในสถานการณ์ต่าง ๆ สถานการณ์ใหม่หรืออื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากที่เคยทำมาแล้วได้ด้วยความสามารถในเวลานั้นเหมาะสมโดยไม่มีการช่วยเหลือไม่มีการแนะนำขั้นตอน กระบวนการ หรือการปฏิบัติใด ๆ จากผู้อื่น ๆ โดยเน้น

- การเลือกทักษะที่ต้องใช้ในการแก้ปัญหา
- การกำหนดทักษะที่ต้องใช้ในการแก้ปัญหา
- ความสนใจในการใช้ทักษะนั้นยามจำเป็น
- กำหนดขั้นตอน กระบวนการในการแก้ปัญหา

5. การแก้ปัญหาได้โดยฉับพลัน (Improvising) เป็นการทำเพื่อแก้ปัญหาโดยฉับพลันซึ่งอาจเป็นการแก้ไขปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ขยาย ยืดหยุ่น เสนอสดแทรกสิ่งใหม่เข้าไปกับทักษะที่มีมาหรือทำมาก่อน โดยเน้น

- การหาหนทางใหม่ในการใช้ทักษะ เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์
- การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงทักษะที่ต้องทำในวิธีทางที่ต้องปฏิบัติ
- วิธีการสร้างเสริมแต่งบุคลิกบางอย่างในการที่จะปฏิบัติงานนั้น ๆ

นิโกลา นิมกิงรัตน์ (2531: 11) ได้สรุปพฤติกรรมด้านการปฏิบัติ เพื่อให้สะดวกต่อการใช้ ออกเป็น 3 ชั้น คือ

1. ชั้นเลียนแบบที่ละขั้นตอน (Imitation)
2. ชั้นสามารถปฏิบัติได้ (Control) คือ มีการประสานระหว่างความคิดและอวัยวะส่วนที่

เกี่ยวข้อง

3. ขั้นผู้เรียนมีความชำนาญในการปฏิบัติโดยอัตโนมัติ (Automatism)

จากการแบ่งพฤติกรรมทางด้านการปฏิบัติดังกล่าวนั้น ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของ วิทยาศาสตร์ ถ้าแบ่งระดับพฤติกรรมทางด้านการปฏิบัติตามระดับความซับซ้อนของการกระทำของ กล้ามเนื้อแล้ว จะตรงกับพฤติกรรมการตอบสนองที่ซับซ้อน (Complex Overt Response) เป็น ส่วนมาก

3.3 ชนิดของแบบวัดภาคปฏิบัติ (Types of Performance Tests)

การวัดด้านการปฏิบัติ นอกจากอาศัย ความรู้ ความคิดแล้ว ยังต้องอาศัยทักษะทางการ ปฏิบัติด้วย ซึ่งต้องพิจารณาทั้ง กระบวนการ (Process) และผลงาน (Product) การจัดเตรียม และเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติ จากการศึกษาวิธีการในการวัดผลด้านการปฏิบัติจากนักการศึกษา หลายท่านพอจะสรุปวิธีการได้ ดังนี้

มาร์แชล (Marshall And Hales. 1971: 139-141) ได้จำแนกแบบวัดภาคปฏิบัติ ออกเป็น 3 ชนิด คือ

1. แบบวัดให้จำแนกแยกแยะ (Identification Test) มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดความสามารถ ของนักเรียนในการจำแนกวัตถุ (Object) หรือชุดของวัตถุ (Set of Objects) จำแนกระหว่าง ความถูกต้องและไม่ถูกต้องในขั้นตอนการ (Procedures) และวิธีปฏิบัติ (Practices) จำแนกปัจจัย สำคัญเบื้องต้นของขั้นตอนการหรือเพื่อที่จะจำส่วนประกอบผลผลิตได้ ความแตกต่างระหว่างแบบให้ จำแนกแยกแยะ และแบบวัดทางภาษา (Verbal Tests) บางครั้งก็ไม่ชัดเจน ถ้าให้นักเรียนระบุ ชื่อและชิ้นส่วนต่าง ๆ ของเครื่องพิมพ์ดีด โดยทั่ว ๆ ไปก็เรียกว่า แบบวัดภาคปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม เป็นความจริงว่านักเรียนที่สามารถระบุส่วนต่าง ๆ ของเครื่องพิมพ์ดีดถูกต้องก็ไม่ได้เป็นหลักประกัน ว่านักเรียนจะมีความสามารถในการพิมพ์ การทำความสะอาดเครื่องพิมพ์ดีด หรือเปลี่ยนผ้าหมึก แบบวัดให้จำแนกแยกแยะไม่สามารถที่จะวัดประสิทธิภาพของผลงานในขั้นสุดท้ายของบุคคลได้ แบบวัดให้จำแนกแยกแยะ มักจะเกี่ยวข้องกับการท่องจำของนักเรียน ดังนั้น การจำแนกแยกแยะ งาน (Identification Task) ก็ควรจะทำให้เกิดการโต้ตอบ (Reflex) ในการผสมผสานกันของ ทักษะและขั้นตอนการทางสมอง (Mental Processes)

2. แบบวัดจำลองสถานการณ์ (Simulated Situation Test) ในแบบวัดจำลอง สถานการณ์ กิจกรรมที่จำเป็นเกี่ยวกับงานซึ่งก็อาจจะเป็นสถานการณ์ในชีวิตที่เคยประสบมา บางครั้งผู้สอบก็มีความต้องการที่จะใช้เครื่องมือ ซึ่งถูกสร้างขึ้นมาโดยเฉพาะเพื่อที่จะฝึกหัด (Training) โดยพื้นฐานแล้วแบบวัดจำลองสถานการณ์ ต้องการที่จะทำการคัดเลือกกิจกรรมที่ จำเป็นที่สุดที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ กิจกรรมที่เคยคัดเลือกมาก็มีความมุ่งหมายเพื่อที่จะทำการ จำลอง (Duplicating) หรือทำการเลียนแบบ (Simulating) ในกิจกรรมเหล่านั้น ประสิทธิภาพ ของแบบวัดนี้ขึ้นอยู่กับปริมาณของการปฏิบัติจริงที่เป็นการเลียนแบบ อย่างไรก็ตามเครื่องจักรมี

ราคาแพง เวลา ความสะอาด และความปลอดภัย เป็นสิ่งที่ควรพิจารณาอย่างมากในการใช้แบบวัดชนิดนี้

3. แบบวัดตัวอย่างงาน (Work Sample Test) แบบวัดภาคปฏิบัติจะเกี่ยวข้องกับตัวอย่างงานหลาย ๆ ชนิด เช่น ครูชวเลขให้แบบวัดตัวอย่างงาน เมื่อครูให้นักเรียนเขียนตัวอย่างอักษรที่บอกแล้วทำการนับจำนวนของความผิดพลาดที่นักเรียนแต่ละคนทำการบันทึกไว้

อย่างไรก็ตามก็มีความยุ่งยากในการจำแนกระหว่างแบบวัดตัวอย่างงานและแบบวัดจำลองสถานการณ์ แต่ก็มีข้อสังเกตอยู่ว่าแบบวัดตัวอย่างงานจะใช้สถานการณ์ของงานที่เห็นจริง ซึ่งเราคาดหมายว่าจะมีความสำคัญต่อนักเรียนในการฝึกหัด และประสบการณ์ของนักเรียน ถ้าหากตัวอย่างงานถูกเลือกมาอย่างระมัดระวัง แบบวัดก็จะเป็นเครื่องชี้ (Indicator) ที่ดีเกี่ยวกับความสามารถของนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรม

กรมวิชาการ (2539: 3-4) ได้แบ่งระดับของการวัดภาคปฏิบัติออกเป็น 4 ระดับด้วยกัน คือ

1. การวัดภาคปฏิบัติด้วยการเขียนตอบ การวัดแบบนี้จะแตกต่างไปจากข้อสอบเขียนตอบทั่ว ๆ ไป เพราะการวัดจะมุ่งการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะที่เป็นผลมาจากเรียนรู้และฝึกฝนมาก โดยคำสั่งมักจะใช้คำว่า “สร้าง” กับการสอบภาคปฏิบัติแบบนี้ การวัดภาคปฏิบัติแบบนี้จะใช้วัดคุณภาพของผลที่เกิดจากการใช้ความรู้และทักษะของนักเรียน โดยการเขียนตอบ บางครั้งก็มีความสำคัญต่อการสอบปฏิบัติมาก เช่น ในการให้นักเรียนทำกิจกรรมบางอย่างที่เสี่ยงอันตรายหรือต้องลงทุนสูง จำเป็นที่จะต้องรู้ว่าผู้ปฏิบัติมีความรู้เพียงพอหรือไม่ในการปฏิบัตินั้น ๆ จึงต้องใช้วิธีการวัดด้วยการเขียนตอบก่อน เพื่อที่จะช่วยหลีกเลี่ยงอันตรายหรือความผิดพลาดที่เกิดจากการปฏิบัติงานนั้น

2. การวัดเชิงจำแนก เป็นการวัดที่แยกการปฏิบัติงานออกเป็นส่วน ๆ ในระดับความเป็นจริงต่าง ๆ แล้วให้นักเรียนบอก ระบุ จำแนก หรืออธิบายในส่วนของงานนั้น เช่น ให้หาจุดที่ไฟฟ้าลัดวงจรแล้วให้ระบุเครื่องมือ อุปกรณ์ และวิธีการที่จะใช้ในการปฏิบัติงานนั้น หรือถ้าเป็นการวัดที่สลับซับซ้อนยิ่งขึ้นไปอีก เช่น ให้จำแนกการฟังเสียงการทำงานของเครื่องยนต์ที่ผิดปกติแล้วหาสาเหตุว่าทำไมจึงมีเสียงเช่นนั้น และจะแก้ไขให้เป็นปกติได้อย่างไร นอกจากที่กล่าวมาแล้ว การวัดเชิงจำแนกยังใช้เป็นเครื่องมือในการเตรียมนักเรียนเพื่อการวัดในระดับการปฏิบัติจริงหรือสถานการณ์จำลอง ซึ่งจะกล่าวในลำดับต่อไป

3. การวัดภาคปฏิบัติในสถานการณ์จำลอง การวัดแบบนี้จะเน้นการให้นักเรียนได้ปฏิบัติงานในสถานการณ์ที่จำลองขึ้นมาให้มีลักษณะใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงมากที่สุด เช่น การให้นักเรียนตอนกิ่งพืชที่ตัดออกมาจากต้นแล้ว เป็นต้น บางครั้งการจำลองสถานการณ์จะช่วยป้องกันไม่ให้นักเรียนได้รับอันตราย หรือทำให้เครื่องมือราคาแพงเสียหายระหว่างการฝึกปฏิบัติในระยะแรก ๆ การวัดแบบสถานการณ์จำลองนี้ บางครั้งอาจจะนำมาใช้ในการวัดขั้นสุดท้ายของการวัดทักษะภาคปฏิบัติ

4. การวัดปฏิบัติจริง การวัดแบบนี้ถือว่ามีความเป็นจริงในการปฏิบัติงานอย่างสูงสุด นักเรียนจะต้องปฏิบัติงานภายใต้สภาวะจริง ซึ่งนักเรียนอาจพบปัญหาในระหว่างปฏิบัติและต้องแสดงความสามารถในการแก้ปัญหาที่พบด้วย การวัดแบบนี้อาจกำหนดให้นักเรียนทำงานเป็นโครงการตั้งแต่เริ่มจนสิ้นสุดโครงการก็ได้ โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติตามสภาพจริง เช่น มีการออกแบบการเลือกวัสดุ การปฏิบัติ การวัดและปรับปรุงแก้ไข เป็นต้น

วิราพร พงศ์อาจารย์ (2542: 125-126) ได้แบ่งชนิดของแบบวัดภาคปฏิบัติออกเป็น 4 ชนิด ได้แก่

1. แบบวัดแบบข้อเขียน การวัดด้านการปฏิบัติแบบนี้จะเริ่มด้วยการวัดทางด้านความรู้ความคิด แต่จะแตกต่างไปจากการวัดโดยทั่วไป เพราะการวัดนี้จะวัดการใช้ความรู้และทักษะ คำถามส่วนใหญ่เป็นการใช้ความรู้ที่เป็นผลมาจากการเรียนที่ผ่านมา
2. แบบวัดเชิงจำแนก เป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย เช่น ให้จำแนกเครื่องมือหรือชิ้นส่วนของเครื่องมือว่ามีอะไรบ้าง และแต่ละชิ้นส่วนมีหน้าที่อะไร ถ้าเป็นการวัดที่ซับซ้อนหรือยากขึ้นอาจจะมอบงานให้นักเรียนไปค้นคว้าเพิ่มเติม
3. แบบวัดเชิงสร้างสถานการณ์ จะเน้นวิธีการโดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติงานในสถานการณ์ที่เหมือนจริง การปฏิบัติเชิงสร้างสถานการณ์นี้ ในบางครั้งอาจจะนำมาใช้ในการวัดขั้นสุดท้ายของทักษะภาคปฏิบัติ
4. แบบวัดการปฏิบัติงานจริง ในการวัดการปฏิบัติซึ่งมีหลายวิธีการนั้น แบบวัดการปฏิบัติงานจริงถือว่าเป็นระดับที่สูงที่สุด นักเรียนจะต้องแสดงตัวอย่างของงานภายใต้สภาวะการจริง

บุญชม ศรีสะอาด (2543: 55-56) ได้จำแนกแบบวัดภาคปฏิบัติตามลักษณะของงานที่กำหนดให้ทำเป็น 3 ประเภทดังนี้

1. แบบจำแนก (Recognition or Identification) เป็นแบบวัดความสามารถในการจำลักษณะที่จำเป็นของการกระทำหรือผลงานหรือจำแนกสิ่งของ ลักษณะของการวัด เช่น จะทำให้เครื่องมือบกพร่อง ผิดเพี้ยนไปจากสภาพปกติ (อาจปรับไว้ไม่ดีหรือนำบางชิ้นออก) ให้ผู้สอบจำแนกจุดบกพร่องนั้น เป็นการวัดการรู้จักถึงความผิดพลาดความถูกต้องของเครื่องมือกระบวนการหรือผลผลิต ลักษณะของการวัดผลอีกลักษณะหนึ่ง คือ ให้ผู้สอบพิจารณาตัดสินเลือกผลงานที่ดีและที่ด้อย อาจเป็นผลงานทางศิลปะ ผลงานการเขียนเรียงความ
2. แบบใช้สถานการณ์จำลอง (Simulated Situation) เป็นการวัดที่ไม่ใช้สถานการณ์จริง แต่จำลองสถานการณ์หรือการปฏิบัติจริงที่มุ่งวัด เช่น วัดความสามารถในการบังคับทิศทางพวงมาลัยและปฏิกิริยาในการหยุดรถ โดยใช้เครื่องจำลองไม่ได้ขับรถยนต์จริงตามท้องถนนแม้ว่าจะไม่ใช่สถานการณ์จริง แต่มีข้อดีหลายประการ เช่น มีความประหยัด สะดวกและปลอดภัยกว่าสถานการณ์จริงมาก แบบวัดประเภทนี้บางครั้งเรียกว่า Miniature Test

3. แบบใช้ตัวอย่างงาน (Work Sample) เป็นการให้ปฏิบัติตามภาวะปกติของการปฏิบัติงานของประเภทนั้นๆ อาจกำหนดให้ปฏิบัติตามลำดับที่สมบูรณ์ของพฤติกรรมหรือการกระทำที่จำเป็นในการปฏิบัติงานนั้น หรืออาจเลือกเพียงตัวอย่างของพฤติกรรมทั้งหมดได้อย่างเพียงพอ งานบางอย่างจะมีความถูกต้องอย่างชัดเจน เช่น การปาเป้า การสอบพิมพ์ดีด การให้คะแนนปฏิบัติงานประเภทนี้จะมีความเป็นปรนัย แต่งานบางอย่างให้คะแนนยากขึ้นกับการพิจารณาของผู้ประเมิน เช่น การเล่นเกมดนตรี หรือคุณภาพของการปฏิบัติที่สะท้อนจากผลงานที่ปรากฏ เช่น การวาดภาพ สมนึก ภัททิยธนี (2544: 50-51) ได้จำแนกการวัดภาคปฏิบัติว่าสามารถแบ่งได้หลายลักษณะขึ้นอยู่กับวิธีการในการแบ่งจะใช้เกณฑ์อะไร มีดังนี้

1. แบ่งตามด้านที่ต้องการวัด แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 การวัดกระบวนการ (Process) เป็นการวัดที่พิจารณาเฉพาะวิธีการทำ วิธีปฏิบัติในการทำงานหรือทำกิจกรรมให้สำเร็จ เช่น พิจารณาวิธีที่ผู้เรียนทำการทดลองในห้องปฏิบัติการ ในวิชาวิทยาศาสตร์ การใช้เครื่องมือช่างทำเฟอร์นิเจอร์ การกล่าวสุนทรพจน์ การตีเทนนิสแบบโฟแฮนด์ เป็นต้น

1.2 การวัดผลงาน (Product) เป็นการวัดที่พิจารณาเฉพาะผลงานหรือผลผลิตซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการทำงานหรือกิจกรรม เช่น ตัวเฟอร์นิเจอร์ที่ผลิตออกมา ภาพวาดของนักเรียน ดอกไม้ประดิษฐ์จากฝีมือนักเรียน เป็นต้น

ในบางครั้งจะวัดทั้งกระบวนการและผลผลิต แต่บางครั้งวัดเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง เช่น ในการวาดภาพ มักวัดเฉพาะผลงานอย่างเดียว

2. แบ่งตามลักษณะสถานการณ์ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.1 ใช้สถานการณ์จริง (Real Setting) เป็นการวัดผลงานภาคปฏิบัติโดยใช้สถานการณ์จริง

2.2 สถานการณ์จำลอง (Simulated Setting) การวัดผลงานปฏิบัติในบางเรื่องต้องใช้สถานการณ์จำลอง เพราะถ้าใช้สถานการณ์จริงจะสิ้นเปลืองมาก มีอันตรายหรือสามารถกระทำได้ เช่น การฝึกหัดนักบินใหม่

3. แบ่งตามการเกิดสิ่งเร้า แบ่งได้ 2 ประเภท คือ

3.1 ใช้สิ่งเร้าที่เป็นธรรมชาติ (Natural Stimulus) เป็นการวัดผลงานภาคปฏิบัติที่เป็นธรรมชาติ ผู้วัดไม่ได้เข้าไปยุ่งเกี่ยว เช่น ทักษะทางสังคมของผู้เรียนที่ผู้วัดทำการสังเกตในสภาพที่เป็นไปตามธรรมชาติไม่ได้กำหนดให้ปฏิบัติ นิยมใช้วัดคุณลักษณะของบุคลิกภาพนิสัยการทำงาน ความเต็มใจในการปฏิบัติตามกระบวนการที่กำหนดให้ปฏิบัติ เช่น ตามกฎความปลอดภัย เป็นต้น

3.2 ใช้สิ่งเร้าที่จัดขึ้น (Structured Stimulus) เป็นการวัดโดยจัดสิ่งเร้าที่สามารถแสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้หรือปรากฏให้เห็นเด่นชัด เช่น การให้นักเรียนเตรียมและกล่าวสุนทรพจน์ การทดลองในห้องปฏิบัติการ การอ่านออกเสียง การเล่นเกมดนตรี วิธีนี้จะลดการสังเกต เพราะไม่ต้องรอให้เกิดขึ้นตามธรรมชาติ

3.4 การสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ

ในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติมีขั้นตอนในการสร้างอยู่หลายชั้น ได้มีผู้เสนอขั้นตอนในการสร้างไว้หลายท่าน ดังนี้

เบรดฟิลด์ (Bradfield. 1957: 341) ได้เสนอขั้นตอนทั่วไปในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. เขียนรายการของกิจกรรมทั้งหมดในการปฏิบัติที่แบบวัดจะทำการวัด
2. เลือกกิจกรรมเพื่อที่จะบรรจุในแบบวัด
3. ปรับปรุงงานหรือชุดของงานที่กิจกรรมเหล่านี้รวมกัน (Incorporates) และมีมิติต่าง ๆ ให้ปรากฏชัดแจ้ง

4. ปรับปรุงรูปแบบการสังเกตที่จะทำการวัดกิจกรรมให้อยู่ในรูปของมิติ (Dimensions) ที่สำคัญ

5. ปรับปรุงคำสั่ง คำชี้แจง ตลอดจนแผนการในการดำเนินการสอบ

ทักแมน (Tuckman. 1975: 180-185) ได้เสนอขั้นตอนในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติโดยทั่วไปไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ ของการปฏิบัติที่ชัดเจน คำบ่งชี้การกระทำ (Action Work) ที่ใช้ประจำ คือ แสดงหรือสาธิต (Demonstrate) และสร้าง (Construct)

2. กำหนดสถานการณ์ของแบบวัดที่ชัดเจน ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวนี้จะเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในการที่จะบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้อันได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน การกำหนดคำสั่งในการปฏิบัติงาน

3. กำหนดเกณฑ์ในการวัดผลวิธีการ (Process) และผลงาน (Product) อย่างชัดเจน ซึ่งจะทำให้เป็นการตัดสินที่มีความเป็นปรนัยมาก

4. การสร้างแบบวัดในการให้คะแนนการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นการนำเกณฑ์ในการวัดงานปฏิบัติได้จัดทำขึ้นในข้อ 3 นำมาเรียบเรียงลำดับก่อนหลังตามข้อคำถาม แล้วกำหนดน้ำหนักคะแนนเกณฑ์แล้วแต่ความสำคัญในวิธีการปฏิบัติงาน ผู้ประเมินพิจารณาว่าการปฏิบัติของนักเรียนตรงตามเกณฑ์ที่ระบุไว้หรือไม่ แล้วให้คะแนนตามเกณฑ์

สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์ (2535: 15-17) ได้เสนอขั้นตอนในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ คือ จุดประสงค์ที่ระบุว่าต้องการให้นักเรียนทำอะไรได้ เพื่อวัดว่านักเรียนมีพฤติกรรมตามที่กำหนดหรือไม่
2. กำหนดลักษณะของการวัด
3. กำหนดพฤติกรรมจากการพิจารณาในข้อ 2 นำมากำหนดพฤติกรรมที่จะวัด
4. สร้างเครื่องมือ รวบรวมรายการหรือพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในข้อ 3 มาสร้างเครื่องมือ
5. กำหนดเกณฑ์การวัด คือ การกำหนดว่าผู้เรียนจะต้องทำได้แค่ไหน

เขียน ไชยศรี (2529: 46-53) ได้กล่าวถึงลำดับขั้นในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติไว้ดังนี้

1. ระบุสาระสำคัญที่เป็นหลักวิชา และทักษะหลักในการทำงาน
2. กำหนดขั้นตอนหรือองค์ประกอบของการปฏิบัติงานที่จะวัด
3. ระบุรายการและกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนหรือองค์ประกอบ
4. ศึกษาและกำหนดตัวแปรที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานนั้นมีผลต่องานที่ได้รับ
5. ระบุรายการและการปฏิบัติที่ใช้แต่ละองค์ประกอบ
6. เขียนข้อรายการ
7. กำหนดเกณฑ์ในการตัดสิน
8. การให้น้ำหนัก
9. กำหนดน้ำหนักของแต่ละข้อรายการ (Item) ของแต่ละขั้นตอนที่จำแนกเป็น

รายละเอียดในการปฏิบัติได้

10. การจัดรูปแบบเครื่องมือ จัดรวบรวมข้อรายการต่าง ๆ ในแต่ละขั้นตอนเกณฑ์และน้ำหนักหรือคะแนน เข้าเป็นหมวดหมู่เรียงตามลำดับขั้นตอนที่ควรเป็นและสะดวกในการใช้

พวงแก้ว ปุณยภัก และ สุวิมล ว่องวาณิช (2534: 24) ได้เสนอขั้นตอนการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ ไว้ทั้งหมด 5 ขั้น คือ

1. การวิเคราะห์งาน (Job Analysis) เป็นการวิเคราะห์กิจกรรมที่ต้องดำเนินการในการทำงาน เพื่อระบุพฤติกรรมที่บ่งชี้ความสามารถทางการปฏิบัติที่มุ่งวัด

2. การกำหนดตัวบ่งชี้พฤติกรรมที่จะวัด (Indicator) คือ การตั้งเกณฑ์การวัดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด

3. ระบุสภาพการณ์ที่ใช้ในการวัดให้ชัดเจน

4. เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการวัด

5. เตรียมคำสั่งหรือคำชี้แจงเพื่อใช้ในการบริหารแบบวัด

กรมวิชาการ (2539: 11-16) ได้เสนอขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาแบบวัดภาคปฏิบัติของนักเรียนในสถานการณ์ชีวิตจริง ดังนี้

1. ทำความเข้าใจพฤติกรรมที่ต้องการวัด ครูจะต้องศึกษาว่า พฤติกรรมที่ต้องการวัดนักเรียนนั้น หมายถึงอะไร มีลักษณะอย่างไร นักเรียนแสดงออกอย่างไรจึงจะสรุปว่า เขามีพฤติกรรมที่ต้องการวัดแล้ว ตัวอย่างเช่น

ความรู้-ความจำ หมายถึง ความสามารถทางสมองในการเก็บข้อความรู้ ข้อมูลข้อเท็จจริงต่าง ๆ หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เรียนรู้หรือพบเห็น

การแสดงออก นักเรียนสามารถระลึกถึงข้อความรู้ ข้อมูล ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เก็บสะสมไว้ออกมาได้โดยการพูด บอก หรือเขียนให้คนรู้ทราบได้

2. เลือกใช้สถานการณ์หรือเนื้อหาในการวัด เมื่อครูเข้าใจพฤติกรรมที่ต้องการวัดชัดเจนแล้ว ขั้นต่อไปครูจะต้องเลือกสถานการณ์หรือเนื้อหาที่สามารถให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ต้องการวัดออกมาให้เห็นได้อย่างชัดเจน เพื่อนำมาใช้ในการเขียนข้อคำถามหรือสิ่งที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

3. กำหนดความคิดรวบยอดของสถานการณ์หรือเนื้อหา นำสถานการณ์หรือเนื้อหาที่เลือกแล้วมาทำความเข้าใจและเขียนความคิดรวบยอดของเนื้อหานั้น เพื่อเป็นกรอบความคิดในการเขียนข้อคำถามหรือสิ่งที่นักเรียนจะต้องปฏิบัติ

4. เขียนข้อคำถามหรือสิ่งที่นักเรียนต้องปฏิบัติ การเขียนข้อคำถามหรือสิ่งที่นักเรียนจะต้องปฏิบัติ ครูจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้เพื่อให้ข้อคำถามมีคุณภาพ

- ถามให้ตรงจุดและชัดเจน
- คำถามกะทัดรัด ไม่ใช่คำฟุ่มเฟือย
- ยั่วยู่ให้ใช้ความคิดในการตอบ
- ใช้ภาษาให้เหมาะสมกับระดับ / วัยของนักเรียน

5. เขียนตัวเลือกหรือเกณฑ์การให้คะแนน

6. ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด แบบวัดที่ครูสร้างขึ้นควรตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมืออย่างน้อย 3 ประการ คือ ความเที่ยงตรง (Validity) ความเป็นปรนัย (Objectivity) ความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งมีวิธีการตรวจดังนี้

วิธีตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรง นำข้อสอบหรือสิ่งที่นักเรียนต้องปฏิบัติและจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วัดข้อสอบเหล่านั้นไปให้เพื่อนครูอย่างน้อย 5 คน พิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัดหรือไม่ ถ้าเพื่อนครูอย่างน้อย 3 คน เห็นตรงกันว่า ข้อสอบหรือสิ่งที่นักเรียนต้องปฏิบัตินั้นตรงจุดประสงค์ก็แสดงว่า ข้อสอบข้อนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด แต่ถ้าเพื่อนครูอย่างน้อย 3 คน ไม่แน่ใจหรือมีความเห็นตรงกันข้ามทั้ง 3 คน แสดงว่าข้อสอบนั้นไม่ตรงจุดประสงค์ต้องปรับปรุงข้อสอบข้อนั้นเสีย

วิธีการตรวจสอบคุณภาพด้านความเป็นปรนัย ตรวจสอบโดยให้เพื่อนครูอย่างน้อย 3 คน พิจารณาความชัดเจนของสิ่งต่อไปนี้

ก. ความชัดเจนของคำสั่ง คำถาม ตัวเลือก (ข้อสอบชนิดเลือกตอบ) ข้อปฏิบัติของนักเรียนในแต่ละขั้นตอน

ข. ความชัดเจนของสิ่งที่กำหนดให้ผู้ดำเนินการสอบและผู้เข้าสอบจัดเตรียมไว้ (เครื่องมือวัดการปฏิบัติ)

ค. ความชัดเจนของวิธีดำเนินการสอบ

ง. ความชัดเจนของเกณฑ์การให้คะแนน

จ. ความชัดเจนของแบบบันทึกการสังเกต

ถ้าเพื่อนครูอย่างน้อย 3 คน วินิจฉัยตรงกันว่า สิ่งเหล่านี้มีความชัดอ่านแล้วเข้าใจตรงกัน ว่าต้องทำอะไร ทำอย่างไรบ้าง ก็สรุปว่าเครื่องมือวัดฉบับนั้นมีคุณภาพด้านความเป็นปรนัย

วิธีตรวจสอบคุณภาพด้านความเชื่อมั่น ดำเนินการโดยเอาข้อสอบดังกล่าวไปสอบ นักเรียน 2 ครั้ง กลุ่มเดียวกัน ซึ่งใช้นักเรียนจำนวน 1 ห้อง โดยใช้ระยะเวลาห่างกัน 2 สัปดาห์ แล้วนำคะแนนมาเปรียบเทียบกัน ถ้าคะแนนการสอบครั้งที่ 1 และการสอบครั้งที่ 2 ใกล้เคียงกัน แสดงว่าเครื่องมือชุดนี้มีคุณภาพด้านความเชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้

เมื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดจนแน่ใจและเชื่อมั่นได้ว่า มีคุณภาพดี อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ เราจึงจะนำไปทดสอบวัดความรู้ความสามารถของนักเรียนต่อไป

3.5 คุณลักษณะของแบบวัดภาคปฏิบัติ

เครื่องมือที่ดีนั้นจะต้องประกอบไปด้วยคุณลักษณะที่ดี มีนักการศึกษาทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีของแบบวัดภาคปฏิบัติไว้ดังนี้

ทักแมน (Tuckman, 1975: 180-185) ได้ให้ความหมายว่า แบบวัดด้านการปฏิบัติควรมีลักษณะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ค่าความยาก (Item Difficulty)
2. ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)
3. ความเชื่อมั่น (Reliability)
4. ความเที่ยงตรง (Validity)
5. ความเป็นปรนัย (Objectivity)

ข้อดีและข้อจำกัดของแบบวัดภาคปฏิบัติ

การวัดด้านการปฏิบัติแม้จะทราบความสามารถที่แท้จริงของผู้ปฏิบัติก็ตาม แต่ก็มีข้อจำกัดในการเลือกใช้ เอียม โทบญเลียง และคนอื่น ๆ (หทัยทิพย์ วิมประภาพรกุล, 2533: 25; อ้างอิงจาก เอียม โทบญเลียง และคนอื่น ๆ, 2509: 40) ได้ให้ข้อดีและข้อจำกัดของแบบวัดภาคปฏิบัติ ดังนี้

ข้อดีของแบบวัดภาคปฏิบัติ

1. เน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้
2. เป็นเครื่องมือช่วยให้การเรียนมีความแจ่มแจ้งขึ้น
3. แสดงถึงผลสัมฤทธิ์ในการเรียนดี
4. สามารถวัดทักษะ และความสามารถได้

ข้อจำกัดของแบบวัดภาคปฏิบัติ

1. ไม่สามารถนำไปใช้วัดได้ในทุกสาขา
2. สอบวัดยาก

3. ให้คะแนนยาก

4. ใช้เวลามาก

มาร์แชล (Marshall. 1971: 165) ได้กล่าวถึงสิ่งที่ควรทำ (Do's) สำหรับเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติไว้ 18 ประการ ดังนี้

1. ควรใช้เพื่อวัดประสิทธิภาพของพฤติกรรมขั้นสุดท้ายของการปฏิบัติงาน
2. ควรใช้กับนักเรียนระดับชั้นต้น ๆ ก่อนที่จะเริ่มมีการใช้การวัดผลด้วยแบบทดสอบวัด

ผลสัมฤทธิ์ชนิดเขียนตอบ

3. ควรใช้กับนักเรียนระดับชั้นสูง ๆ เมื่อต้องการจะวัดพฤติกรรมของการปฏิบัติงาน
4. ควรใช้เมื่อต้องการจะวัดทั้งวิธีการและผลงานขั้นสุดท้าย
5. ควรใช้เพื่อวัดเฉพาะพฤติกรรมตัวอย่างที่สำคัญ
6. ควรมีการควบคุมสถานการณ์ของการปฏิบัติงาน
7. ควรกำหนดการวัดผลให้เหมาะกับงานแต่ละงาน
8. ควรมีการกำหนดตกลงถึงกระบวนการให้คะแนน
9. ถ้าเป็นไปได้ควรให้คะแนนการปฏิบัติงานหลังจากการดำเนินการวัดผลเสร็จสิ้นไปแล้ว
10. สำหรับเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติประเภทให้จำแนกแยกแยะ มีกระบวนการสร้าง

เหมือนกับแบบวัดชนิดเลือกตอบ

11. งานที่จะปฏิบัติตามโจทย์ของเครื่องมือวัด จะต้องเสนอลักษณะของงานอย่างชัดเจน
12. เขียนโจทย์ให้ผู้เข้าสอบเห็นจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติอย่างชัดเจน
13. คำสั่งในการปฏิบัติงานจะต้องชัดเจนพอที่ให้มีการตีความหมายเป็นไปอย่างถูกต้อง
14. ใช้คำศัพท์ที่ผู้ถูกวัดสามารถเข้าใจความหมายได้
15. ถ้าหากต้องการเปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติงานของนักเรียนกลุ่มเดียวกัน

ควรกำหนดให้เครื่องมือวัดที่จะใช้วัดผลนั้นเป็นงานเดียวกัน

16. สำหรับการให้คะแนนของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติประเภทให้จำแนกแยกแยะจะ

เหมือนกันกับวิธีการให้คะแนนในแบบสอบประเภทเลือกตอบ

17. ถ้าเป็นเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติประเภทสร้างสถานการณ์จำลอง หรือการกำหนดผลการให้คะแนนจะให้ตามสากลต่าง ๆ เช่น สากลเชิงปริมาณ สากลเชิงคุณภาพ สากลผลผลิต หรือ สากลเชิงบรรยาย

18. จะต้องให้ผู้ถูกวัดทราบก่อนล่วงหน้าว่า จะทำการวัดผลโดยใช้เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ
- สิ่งที่ไม่ควรทำ (Don'ts) สำหรับเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติมีอยู่ 4 ประการ ดังนี้

1. ไม่ควรใช้ศัพท์เทคนิคในเครื่องมือวัดมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น
2. ไม่ควรให้ประโยคคำสั่งปฏิบัติที่กำกวมจนตีความหมายได้หลายประเด็น
3. ถ้าไม่ใช่เป็นการเปรียบเทียบความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน ควรกำหนดให้มีงานปฏิบัติ

ได้หลายประเภท

4. อย่าคาดหวังมากเกินไปว่า นักเรียนจะเข้าใจความมุ่งหมายหรือโจทย์คำสั่งของ รายละเอียดที่ให้เพียงเล็กน้อย นอกจากจะแน่ใจว่า สิ่งที่มีนั้นมีความชัดเจนแจ่มแจ้งในตัวเอง อยู่แล้ว

จากข้อดีและข้อจำกัดตลอดจนข้อเสนอแนะในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติพอสรุปได้ว่า แบบวัดภาคปฏิบัติ มีข้อดีสำหรับวัดความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้เรียนในการที่นำความรู้ ไปใช้ แต่มีข้อจำกัดหลายอย่างเกี่ยวกับการวัดผล เช่น การสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติมีความยุ่งยาก ในการให้คะแนน เสียเวลาในการประเมินมาก

3.6 เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับการวัดภาคปฏิบัติ (Deciding on A Performance)

แบบวัดภาคปฏิบัติปกติจะใช้วัดเป็นรายบุคคล การวัดจะใช้เวลามากทำให้สิ้นเปลือง ดังนั้นก่อนที่จะตัดสินใจใช้การวัดภาคปฏิบัติ ควรจะพิจารณาเกณฑ์ต่อไปนี้ (Tuckman. 1975)

1. สิ่งที่จะวัดต้องมีการปฏิบัติอย่างแท้จริง
2. ความสามารถที่จะวัดจำเป็นต้องวัดกระบวนการปฏิบัติงาน
3. ผลงานขั้นสุดท้ายต้องอยู่ในรูปที่สัมผัสได้
4. เมื่อต้องการที่จะวัดการเรียนรู้ทักษะ
5. เมื่อต้องการที่จะวัดรายบุคคลในสถานการณ์กลุ่ม
6. เมื่อต้องการวัดความเข้าใจในการประยุกต์

3.7 เครื่องมือในการวัดภาคปฏิบัติ

การวัดภาคปฏิบัติต้องใช้เครื่องมือในการวัด 2 ประเภท (สุนันท์ ศลโกสุม. 2532: 70-75) คือ

1. แบบบันทึกผลการปฏิบัติ แบบบันทึกนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1.1 รายการในการตรวจสอบความสามารถในการปฏิบัติงาน ทั้งผลผลิตและการ ดำเนินงาน

1.2 การให้น้ำหนักคะแนนแต่ละรายการ การกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนทำได้หลาย วิธี เป็น 0, 1 หรือมาตราส่วนประมาณค่า

รูปแบบของเครื่องมือในการบันทึกทำได้หลายรูปแบบ เช่น แบบสำรวจรายการ (Check list) เป็นแบบสำรวจรายการจะเป็นรายการที่กำหนดไว้เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ต้องการให้กระทำ หรือ วิธีการที่มีจุดประสงค์จะให้ทำตามนั้น ผู้สังเกตจะตรวจสอบตามรายการว่าผู้ถูกประเมินได้ทำ ตามรายการนั้นหรือไม่ การใช้แบบสำรวจเป็นการกำหนดเป็นน้ำหนักคะแนนว่าได้หรือไม่ได้ ถ้าผ่านหรือได้แสดงว่า ผู้ปฏิบัติได้กระทำตามรายการนั้นถูกต้อง ถ้าไม่ได้แสดงว่าทำไม่ถูกต้อง

2. การสังเกต

การวัดความสามารถในการกระทำของผู้ปฏิบัติ การสังเกตเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่ง เทคนิคการสังเกตเป็นวิธีการใช้เครื่องมืออื่น ๆ เช่น การใช้แบบสำรวจรายการ การใช้มาตราส่วนประมาณค่า การใช้แผนภาพแสดงการปฏิบัติงาน และบันทึกย่อยต่าง ๆ เทคนิคการสังเกตยังรวมถึงการจดบันทึก

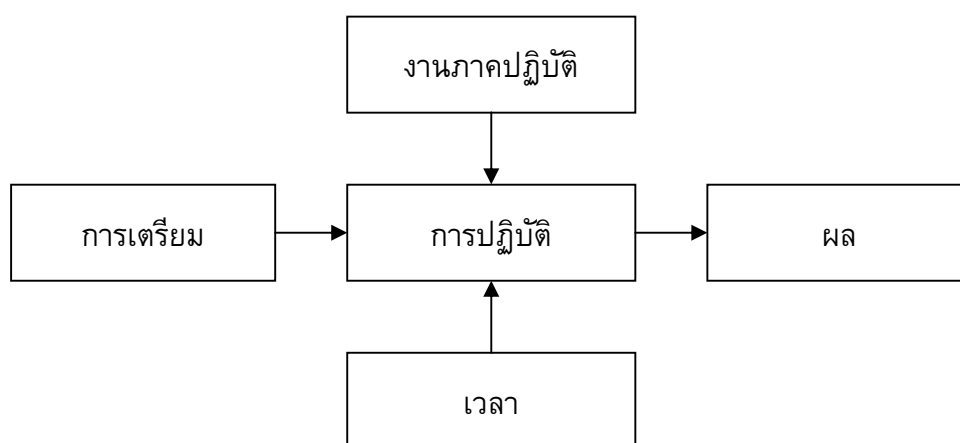
3.8 หลักในการวัดผลภาคปฏิบัติ

ส.วาสนา ประวาลพฤษ (2527: 1-2) ได้ให้ความเห็นของหลักในการวัดผลภาคปฏิบัติว่า ในการวัดผลภาคปฏิบัติต้องวัดใน 2 ประการ คือ วิธีการ (Procedures) และผลงาน (Products) ดังนี้

1. การวัดวิธีการ เป็นการวัดที่ครูต้องใช้เวลาและเทคนิคการสังเกตด้วย โดยจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายว่าเราจะดูอะไรบ้าง โดยเน้นประสิทธิภาพและความแม่นยำ (Efficiency and Accuracy) ของการดำเนินงาน พึงระลึกอยู่เสมอว่าเมื่อจะวัดเกี่ยวกับการดำเนินงานนั้นผู้ประเมินจะต้องให้ผู้ถูกประเมินอยู่ในสภาวะที่เป็นธรรมชาติมากที่สุด

2. การวัดผลงาน งานแต่ละชนิดจะต้องมีเกณฑ์ในการวัดต่างกัน ซึ่งจะต้องมีมาตรฐานหรือเกณฑ์ที่ยอมรับในระดับหนึ่งๆ เช่น การทำขนมเค้ก อาจจะดูความนุ่ม ความฟูของเค้กเป็นต้น

เผียน ไชยสร (2529: 43) ได้เสนอแนะว่าการวัดผลภาคปฏิบัติจะต้องลองพิจารณาตั้งแต่ขั้นเตรียมการ ขั้นปฏิบัติการ และขั้นวัดผลงาน การวัดผลจะขึ้นอยู่กับลักษณะของงานและจุดมุ่งหมายในการสอนและให้ฝึกปฏิบัตินั้นๆ จึงจำเป็นจะต้องพิจารณาถึงกระบวนการ (Process) ในการปฏิบัติด้วย การดำเนินงานต่างๆ ในเชิงภาคปฏิบัติ แสดงดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 3 หลักในการวัดผลภาคปฏิบัติ

การวัดผลจะขึ้นอยู่กับลักษณะของงานและความมุ่งหมายในการสอนและให้ฝึกปฏิบัติเรื่องนั้นๆ จึงจำเป็นต้องวัดให้ครอบคลุม

สมนึก ภัททิยธนี (2544: 50) ได้กล่าวถึงการวัดผลภาคปฏิบัติว่า เป็นการวัดผลงานที่ให้นักเรียน ลงมือปฏิบัติซึ่งสามารถวัดทั้งกระบวนการและผลงาน ในสภาพตามธรรมชาติ (สถานการณ์จริง) หรือในสภาพที่กำหนดขึ้น (สถานการณ์จำลอง) และเป็นการวัดทักษะที่แบบทดสอบให้เขียนตอบไม่สามารถวัดได้โดยสิ่งที่คำนึงถึงในการสอบวัดภาคปฏิบัติคือ

1. ชั้นเตรียมงาน
2. ชั้นปฏิบัติงาน
3. เวลาที่ใช้ในการทำงาน
4. ผลงาน

3.9 เทคนิคการเก็บข้อมูลในการวัดภาคปฏิบัติ

การเลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวัดภาคปฏิบัติ เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้ประเมินมากประการหนึ่ง ซึ่งเทคนิคการเก็บข้อมูลในการวัดภาคปฏิบัตินี้มีนักการศึกษาได้เสนอแนะไว้ดังนี้

สุนันท์ ศลโกสุม (2526: 93-94) ได้เสนอแนะวิธีการวัดและเทคนิคการเก็บข้อมูลในการวัดภาคปฏิบัติไว้ว่า วิธีการวัดผลงานภาคปฏิบัติ อาจทำได้ใน 3 รูปแบบ คือ

1. ให้แสดงความรู้จักต่อสิ่งนำมาเสนอ หรือกำหนดให้โดยการให้ระบุจำแนกหรือจัดหา
2. ให้ปฏิบัติในสถานการณ์จำลอง (Simulated Condition)
3. ให้ปฏิบัติในตัวอย่างสถานการณ์จริง (Work Sample)

ผลงานและการปฏิบัติงานไม่จำเป็นต้องวัดด้วยข้อสอบข้อเขียน เพราะต้องการคุณภาพของงาน และวิธีการทำงานด้วยวิธีการวัดผลงานและการปฏิบัติงานมีอยู่หลายวิธี ได้แก่

1. การแบ่งชั้นตำแหน่ง (Ranking) เป็นการแบ่งระดับโดยหยาบ ๆ
2. การจัดอันดับคุณภาพ (Rating Scale) เป็นการนำเอาคุณภาพของผลงานหรือวิธีดำเนินงานมาเรียงกันตามลำดับตั้งแต่ดีที่สุดถึงไม่ดี แล้วให้คะแนนตามที่จัดอันดับคุณภาพไว้
3. การใช้แบบตรวจสอบรายการ (Check-List) ตรวจสอบว่าได้ปฏิบัติงานตามรายการต่าง ๆ หรือไม่เท่านั้น

4. มาตรฐานผลผลิต (Product Scale) ครูอาจนำผลผลิตที่นักเรียนทำขึ้นนั้นมาจัดอันดับเรียงกัน แล้วทำเป็นมาตรการวัดที่สมควรเก็บไว้จากจุดประสงค์ในการสอนของครูในชั้นนั้น ๆ เป็นเวลานาน การพิจารณาผลงานต่าง ๆ มาบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรหรือถ่ายรูปไว้แล้วกำหนดลงไปว่างานชนิดใดชนิดหนึ่งนั้น นักเรียนทำได้ดีที่สุดในขนาดใด ขนาดปานกลางเป็นอย่างไร และขนาดต่ำสุดเป็นอย่างไร เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบครั้งต่อไป

5. ระเบียบพฤติกรรม (Anecdotal Record) คือ การบันทึกพฤติกรรมย่อย ๆ ในการทำงานของเด็ก เพื่อประกอบการพิจารณาให้คะแนน

นิภา ศรีโพธิ์ (2527: 102) ได้กล่าวถึง เรื่องเทคนิคการเก็บข้อมูลในการวัดภาคปฏิบัติไว้ว่า การสังเกตโดยผู้สังเกตเข้าไปร่วมในเหตุการณ์หรือกิจกรรม หมายถึง การสังเกตที่ผู้สังเกตเข้าไปมีส่วนร่วมหรือคลุกคลีในหมู่ผู้ถูกสังเกต และอาจร่วมทำกิจกรรมด้วยกัน คือ อาจเข้าไปอยู่ในฐานะเป็นสมาชิกคนหนึ่ง นอกจากนี้วิธีการสังเกตอาจเป็นการสังเกตโดยผู้สังเกตอยู่ภายนอกวงของผู้ถูกสังเกต และผู้ถูกสังเกตไม่รู้ตัวว่ากำลังถูกสังเกต คือ สังเกตในฐานะเป็นบุคคลภายนอก ไม่เข้าร่วมกระทำกิจกรรมกับผู้ถูกสังเกต

จากเทคนิคการเก็บข้อมูลในการวัดภาคปฏิบัติ ผู้วิจัยเลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและบันทึกผลการสังเกตหรือผลการวัด โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า

3.10 การตรวจให้คะแนนการวัดภาคปฏิบัติ

การเลือกรูปแบบในการให้คะแนนการวัดภาคปฏิบัตินั้น เราควรทำก่อนที่จะออกข้อสอบ จะต้องคำนึงถึงวิธีการที่มีประสิทธิภาพ และมีความเชื่อมั่นสูงมาใช้ในการตรวจให้คะแนน เซาวนา ซวลิตซาร์ (2534: 45-50) ได้กล่าวถึงการตรวจให้คะแนนของการทดสอบ ดังนี้

1. การตรวจให้คะแนนการวัดการจำแนก เป็นการตรวจให้คะแนนเช่นเดียวกับแบบถูก – ผิด จับคู่ เลือกตอบ เติมคำ หรือบรรยายตามชนิดของข้อสอบที่ใช้การวัดสำหรับเด็กเล็ก ๆ หรือผู้ถูกวัดที่เขียนหนังสือไม่ได้ก็จำเป็นต้องใช้แบบปากเปล่า ในกรณีเช่นนี้ขณะดำเนินการวัด ครูหรือผู้ดำเนินการวัดจะต้องบันทึกคำตอบนักเรียนแต่ละคำตอบของนักเรียนแต่ละคนลงไป ในกระดาษคำตอบที่เตรียมไว้

การให้คะแนน ถ้านักเรียนตอบโดยบันทึกคำตอบในแต่ละข้อด้วยข้อความหนึ่งหรือประโยคหนึ่ง ก็ให้คะแนนโดยใช้วิธีเดียวกับการให้คะแนนแบบบรรยายสั้น ๆ ซึ่งอาจจะให้คะแนนเป็น ถูกได้ 1 ผิดได้ 0 หรือถูกต้องสมบูรณ์ได้ 2 ถูกไม่สมบูรณ์ได้ 1 ผิดได้ 0 เป็นต้น การกำหนดคะแนนเต็มในแต่ละข้ออาจไม่เท่ากันก็ได้ขึ้นอยู่กับน้ำหนักความสำคัญและความเหมาะสม

2. การตรวจให้คะแนนการวัดสถานการณ์จำลอง และตัวอย่างงาน วิธีการให้คะแนน “กระบวนการทำงาน” หรือ “ผลงาน” เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากต่อการแปลผลการวัดการปฏิบัติ ให้ได้ความหมายที่ถูกต้อง จึงจำเป็นที่จะต้องเลือกใช้หรือสร้างเครื่องมือด้วยความระมัดระวัง การสร้างเครื่องมือจะต้องพิจารณาถึงความเชื่อมั่นในการวัด ความสะดวกสำหรับครูผู้ใช้และความเหมาะสมของชิ้นงาน เครื่องมือที่ใช้กันมากในการให้คะแนน ได้แก่ แบบตรวจสอบ (Checklists) มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) และแบบบันทึกย่อย (Anecdotal Forms)

การให้คะแนนโดยใช้แบบตรวจสอบ และมาตราส่วนประมาณค่า อยู่ในรูปของมาตราวัด (Scales) แบบต่าง ๆ ดังนี้

1. **มาตราการวัดเชิงปริมาณ (Quantitative Scales)** เป็นการให้คะแนนในรูปความถี่ของพฤติกรรมที่ปรากฏออกมา ครูผู้ให้คะแนนจะต้องสังเกตพฤติกรรมในกระบวนการทำงานหรือผลงานของนักเรียน และบันทึกความถี่ลงในแบบฟอร์มที่จัดเตรียมไว้สำหรับงานนั้น ๆ มาตรการวัดส่วนใหญ่ จะมีระดับน้ำหนักของคะแนนอยู่ระหว่าง 2 ถึง 5 ระดับ

2. **มาตราการวัดเชิงคุณภาพ (Qualitative Scales)** เป็นการพิจารณาพฤติกรรมของนักเรียนในรูประดับคุณภาพของงานว่า ดีมากน้อยเพียงใด มักนิยมใช้ระดับน้ำหนักของคะแนน 3 หรือ 5 ระดับ

3. **มาตราการวัดสถานภาพ (Status Scales)** เป็นการพิจารณาในรูป “ความดี” ของพฤติกรรมของนักเรียน เปรียบเทียบกับกลุ่มอ้างอิง แล้วตัดสินว่า “สูงกว่า” หรือ “ต่ำกว่า” ระดับเฉลี่ยในกลุ่มอ้างอิงโดยทั่วไปนิยมใช้ 2 หรือ 5 ระดับ

4. **มาตราการวัดเชิงพรรณนา (Descriptive Scales)** เป็นการให้คะแนนตามระดับการปฏิบัติงาน หรือลักษณะของงานตามที่บรรยายไว้

5. **มาตราการวัดผลงาน (Product Scales)** เป็นการให้คะแนนผลงานของนักเรียนโดยนำไปเทียบกับผลงานที่เป็นเกณฑ์ในแต่ละระดับ

ในการกำหนดมาตรฐานการวัดผลการปฏิบัติงานนี้ จะต้องมีการกำหนดเกณฑ์หรือมาตรฐานที่จะใช้เป็นหลักในการพิจารณาตัดสิน การกำหนดมาตรฐานไม่ได้ดูเพียงแต่ลักษณะเนื้อแท้ของกิจกรรม จะต้องดูที่อายุของนักเรียนและจุดประสงค์ของวิชาด้วย ในการนิยามมาตรฐานการปฏิบัติงานมีสิ่งตีพิมพ์จำนวนมากที่ช่วยในการกำหนดมาตรฐานได้อย่างเที่ยงตรง เช่น หนังสือแบบเรียน ตำราต่าง ๆ คู่มือครู และเอกสารที่จัดพิมพ์โดยสมาคมอาชีพนั้น ๆ สิ่งเหล่านี้สามารถนำมาประกอบในการกำหนดเกณฑ์ให้ได้มาตรฐานแน่นอน

3.11 ความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน

การหาความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน ใช้สูตรในการคำนวณได้หลายสูตร ซึ่งการเลือกใช้สูตรขึ้นอยู่กับจำนวนของผู้ประเมินที่มีจำนวนต่างกัน ดังนี้

ความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (Interrater Agreement)

การลงความเห็นระหว่างผู้ประเมิน ถูกอ้างถึงระดับการตัดสินใจในการให้คะแนนพฤติกรรมที่ต้องการศึกษา เป็นความแตกต่างทางความคิดตามวิธีการทางจิตวิทยา เรื่องในความคิดความเข้าใจของการลงความเห็น ระหว่างผู้ประเมินเป็นความจำเป็นทางการวัดผลทางจิตวิทยาที่นำข้อมูลเป็นรายบุคคลและคะแนนรวมในวิชาต่าง ๆ ที่มีจุดมุ่งหมายกำหนดไว้ตามวิธีการของการแสดงความคิดเห็นของผู้ประเมินมีความตั้งใจในการกระทำนำมาใช้กับผู้ฝึกหัด นักศึกษา นักวัดผล และนักวิจัย หรือนักจิตวิทยา

3.11.1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมินแบบ RAI

เบอร์รี สต็อกค์ และคนอื่น ๆ (Burry – Stock and others. 1996: 251-261) ได้ศึกษา ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (Rater Agreement Indexes : RAI) ผลจากการศึกษา สามารถสรุปวิธีการคำนวณได้จากผลการสังเกตพฤติกรรมในระดับ I points ระดับช่วงนั้นที่มีพิสัยของดัชนีจากค่ามากที่สุด คือ 1 ไปหาค่าน้อยที่สุด คือ 0 จากความคิดเห็นของผู้ประเมินหลาย ๆ คนได้ 6 วิธี คือ

1. RAI สำหรับข้อสอบ 1 ข้อ ผู้ประเมิน 2 คน สำหรับ 1 เนื้อหา เป็นสูตรคำนวณจากผลการให้คะแนนของผู้ประเมิน 2 คน ที่ให้คะแนนในพฤติกรรมเดียวกันที่มีข้อมูลแบบ 1 ระดับ (I points) หรือช่วงชั้น ถ้าผู้ประเมิน 2 คน ให้คะแนนเหมือนมีค่า $RAI = 1$ ถ้าผู้ประเมิน 2 คน ให้คะแนนแตกต่างกัน หรือไม่สอดคล้องกันเลยค่า $RAI = 0$ ซึ่งสูตรมีดังนี้

$$RAI = 1 - \frac{|R_1 - R_2|}{I - 1}$$

2. RAI ที่ใช้ผลรวมของคะแนนที่มีผู้ประเมิน 2 คน 1 เนื้อหา และ k พฤติกรรมใช้คะแนนที่ได้จากการสังเกต k พฤติกรรมของผู้ประเมิน 2 คน สูตรนี้สามารถแสดงค่า RAI สำหรับ k ซึ่งสูตรมีดังนี้

$$RAI = 1 - \frac{\sum^K |R_{1k} - R_{2k}|}{K(I - 1)}$$

3. RAI ที่ใช้ผลรวมของคะแนนที่มีผู้ประเมิน 2 คน N เนื้อหา และ k พฤติกรรม สำหรับผลการให้คะแนนจากผู้ประเมิน 2 คน ที่ให้คะแนน N เนื้อหา ใน k พฤติกรรมที่เหมือนกันที่ต่อเนื่องกัน ซึ่งมีสูตรมีดังนี้

$$RAI = 1 - \frac{\sum^K \sum^N |R_{1kn} - R_{2kn}|}{KN(I - 1)}$$

ส่วนสูตรของกิลฟอร์ด สูตรของสเปียร์แมน บราวน์ สูตรของเคนดอล (Kendall Coefficient of Concordance : $\bar{W}$) และ RAI สำหรับผู้ประเมินมีมากกว่า 2 คน หรือบางครั้งมีผู้ประเมิน M คน ให้ R แสดงค่าเฉลี่ยจากผู้ประเมิน M คน

4. RAI สำหรับข้อสอบข้อเดียว ผู้ประเมินหลายคน 1 เนื้อหา มีที่มาของคะแนนจากผู้ประเมิน M คน ที่ให้คะแนนที่เหมือนกันในพฤติกรรมที่ต่อเนื่องกันที่ I ระดับ ซึ่งสูตรมีดังนี้

$$RAI = 1 - \frac{\sum^M |R_m - \bar{R}|}{(M-1) - (I-1)}$$

5. RAI สำหรับผู้ประเมินที่มี M คน K พฤติกรรม และมี 1 เนื้อหา สูตรนี้หาค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมที่ k ของ RAIs ของผู้ประเมิน M คน ใน 1 พฤติกรรม (นั่นคือ RAI ของผู้ประเมิน M คน ใน 1 พฤติกรรม สามารถหาค่าเฉลี่ยของผู้ประเมิน 2 คน) RAIs ที่ผู้ประเมินให้คะแนน 2 คนหรือแบบคู่ แสดงให้เห็นถึงข้อเปรียบเทียบกับผู้ประเมินคนเดียวกับค่าเฉลี่ยกับผู้ประเมินอื่น ๆ ซึ่งสูตรมีดังนี้

$$RAI = 1 - \frac{\sum^K \sum^N |R_{mk} - \bar{R}_k|}{K(M-1) - (I-1)}$$

6. RAI สำหรับผู้ประเมิน M คน K พฤติกรรม N เนื้อหา ให้ R_{mnk} เป็นคะแนนของผู้ประเมิน M คน ในการตรวจให้ k พฤติกรรมจากจำนวน N^{th} เนื้อหา

$$RAI = 1 - \frac{\sum^K \sum^N \sum^M |R_{mnk} - R_{nk}|}{KN(M-1) - (I-1)}$$

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน โดยใช้วิธีการวัดแบบใช้ผู้ประเมิน 2 คน หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร RAI (Rater Agreement Indexes) สูตรที่ 2 มาใช้ในการวัด

สูตรสัมประสิทธิ์การสรุปอ้างอิง (Generalizability Coefficient : ρ^2)

ที่ครอนบัค เกลเซอร์ และ ราจารัตนัม (Cronbach, Gleser and Rajaratnam. 1963) และ เบรนแนน (Brennan. 1983) ดังนี้คือ

$$\rho^2 = \frac{\sigma_{\rho}^2}{\sigma_{\rho}^2 + \sigma_i^2 + \sigma_e^2}$$

เมื่อ ρ^2	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นหรือสัมประสิทธิ์การสรุปอ้างอิง
σ_ρ^2	แทน	การประมาณค่าคะแนนความแปรปรวนของผู้สอบ ซึ่งคำนวณจาก $\frac{MS_\rho - MS_r}{n_i}$
σ_e^2	แทน	การประมาณค่าคะแนนความคลาดเคลื่อนความแปรปรวน ซึ่งคำนวณจาก MS_r
σ_i^2	แทน	การประมาณค่าคะแนนความแปรปรวนของผู้ให้คะแนนซึ่งมีค่าเท่ากับ $\frac{MS_i - MS_r}{n_\rho}$
MS_ρ	แทน	ความแปรปรวนของผู้สอบที่คำนวณจากการวิเคราะห์ความแปรปรวน
MS_r	แทน	ความคลาดเคลื่อนของความแปรปรวนที่คำนวณจากการวิเคราะห์ความแปรปรวน
MS_i	แทน	ความแปรปรวนของผู้ให้คะแนน
n_i	แทน	จำนวนของผู้ประเมินคะแนน
n_ρ	แทน	จำนวนของผู้สอบ

3.12 ความเชื่อมั่นของแบบวัดภาคปฏิบัติ

เมื่อแบบวัดภาคปฏิบัติที่ใช้ผู้ประเมินให้คะแนนมากกว่า 1 คน และหาค่าความเชื่อมั่นแล้วว่าผู้ประเมินชุดนั้นสามารถให้คะแนนได้อย่างมีความเชื่อมั่น ควรนำแบบวัดไปทดลองใช้อีกครั้งหนึ่งเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเอง โดยใช้

3.12.1 สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (ลัวัน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2539: 200) ดังนี้ คือ

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum \sigma_i^2}{\sigma_t^2} \right)$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
n	แทน	จำนวนข้อในแบบวัด
$\sum \sigma_i^2$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนของแบบวัดแต่ละข้อ
σ_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแบบวัดทั้งฉบับ

3.12.2 สูตรไบนอมิเยล (r_{cc}) ของโลเวท (Lovett. 1978) ดังนี้ คือ

$$r_{cc} = 1 - \frac{K \sum x_i - \sum x_i^2}{\{(K-1) \sum (x_i - c)^2\}}$$

เมื่อ	r_{cc}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบวัดอิงเกณฑ์
	K	แทน	จำนวนข้อสอบ
	$\sum x_i$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum x_i^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	x_i	แทน	คะแนนของนักเรียนแต่ละคน
	c	แทน	คะแนนจุดตัดของแบบวัดอิงเกณฑ์

หมายเหตุ การวัดภาคปฏิบัติครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ 80 %

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดภาคปฏิบัติที่สร้างขึ้นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค และสูตรไบนอมิเยล (r_{cc} – Binomial formula) ของโลเวท ในการคำนวณ

3.13 ความเชื่อมั่นของการวัดภาคปฏิบัติ

ความเชื่อมั่นของการปฏิบัติของผู้ถูกวัดนั้นจะขึ้นอยู่กับความสามารถหรือลักษณะของผู้ปฏิบัติเอง ซึ่งถ้าต้องการจะดูว่าในการปฏิบัติอย่างเดียวกันนั้น ผู้ปฏิบัติสามารถปฏิบัติได้คงเส้นคงวาเพียงใด ซึ่งเมื่อปฏิบัติซ้ำแล้วย่อมมีผลการปฏิบัติทั้ง 2 ครั้ง นำมาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แล้วแต่ลักษณะของข้อมูล กล่าวคือ ถ้าข้อมูลเป็นคะแนน ก็คำนวณโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และถ้าข้อมูลเป็นอันดับที่ ก็คำนวณโดยใช้สูตรสเปียร์แมน

นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2539: 65-66) ได้ให้ความหมายว่า ความเชื่อมั่นของเครื่องมือเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของเครื่องมือประเภทต่าง ๆ ซึ่งหมายถึง เมื่อนำเครื่องมือไปใช้วัดแล้วจะให้ผลการวัดมีความคงที่เชื่อถือได้ ความเชื่อมั่นของการวัดภาคปฏิบัติจะขึ้นอยู่กับ

1. ความคงเส้นคงวาของการปฏิบัติของผู้ถูกวัด
2. ความแตกต่างกันในการดำเนินการวัด
3. ความคงเส้นคงวาของการให้คะแนน

ในการตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ เราสามารถจะตรวจสอบได้ทั้งความเชื่อมั่นในการปฏิบัติและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดย

- ถ้าเป็นการตรวจสอบความเชื่อมั่นในการปฏิบัติ จะทำได้โดยให้ผู้ถูกวัดปฏิบัติซ้ำหลาย ๆ ครั้ง แล้วตัดสินโดยผู้ประเมิน 1 คน

- แต่ถ้าเป็นการตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือและคู่มือภาคปฏิบัติก็จะทำได้โดยให้มีคณะผู้ประเมินสอบมากกว่า 1 คน อาจเป็น 2 หรือ 3 คน แล้วนำผลการตัดสินมาเปรียบเทียบกัน ถ้าผลการตัดสินใกล้เคียงกัน มีความสอดคล้องกันก็แสดงว่าเกณฑ์การให้คะแนนมีความชัดเจน ถ้าผลการให้คะแนนไม่สอดคล้องกันก็อาจเป็นเครื่องแสดงว่าคำอธิบายหรือเกณฑ์การให้คะแนนไม่ชัดเจน จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไข

3.14 ข้อเสนอแนะในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ

เพื่อช่วยให้การสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ มีความเป็นปรนัย ความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่นในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติเพิ่มมากยิ่งขึ้น มีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอข้อเสนอแนะในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ ไว้ดังนี้

นิภา ศรีไพโรจน์ (2527: 102) ได้เสนอแนะว่า การสังเกตการณ์ปฏิบัติงานของนักเรียน ควรคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ

1. มีจุดมุ่งหมายในการสังเกตที่แน่นอนและชัดเจน
2. ศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการสังเกตก่อนการสังเกตจริง
3. ควรใช้เครื่องมือประกอบการสังเกต
4. ต้องสังเกตอย่างพินิจพิเคราะห์
5. จดบันทึกรายละเอียดที่ต้องการสังเกตไว้โดยทันที
6. บันทึกเฉพาะสิ่งที่สังเกตเห็นเท่านั้น
7. การสังเกตต้องกระทำภายใต้เงื่อนไข เวลา และสถานที่ที่เหมาะสม
8. ผู้สังเกตต้องขจัดอคติส่วนตัวให้เหลือน้อยที่สุด มีความตั้งใจในการสังเกต มีความไว

ในการใช้ประสาทสัมผัส มีความไวในการรับรู้และสื่อความหมาย มีความละเอียดประณีต มีความสามารถในการวินิจฉัยวิเคราะห์ และมีประสบการณ์ในการสังเกต

สุนันท์ สลโกสม (2532: 75) ได้เสนอแนะการทำให้การสังเกตมีความเที่ยงตรง (Valid Observation) การสังเกตมีจุดบกพร่องใหญ่ ๆ อยู่ 2 ประการ คือ ความเชื่อมั่นของผู้สังเกต และความเที่ยงตรงในการสังเกต ผู้ที่จะสังเกตสามารถทำให้เครื่องมือมีความเที่ยงตรงกับวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง ได้ดังนี้

1. ระยะเวลาที่สังเกตพฤติกรรมของบุคคล อย่าสังเกตเพียงครั้งเดียวแล้วตัดสินต้องสังเกตหลาย ๆ ครั้ง และจะต้องสังเกตในเวลาที่ต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสังเกตเพื่อตัดสินความประพฤติหรือเจตคติของบุคคล เพราะช่วงเวลาจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม อันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมและบรรยากาศด้วย

2. ควรใช้ผู้สังเกตมากกว่า 1 คน ในการสังเกตใด ๆ ถ้าใช้ผู้สังเกต 2 คน จะทำให้ความลำเอียงในการสังเกตลดน้อยลงไปได้ จะเพิ่มความเชื่อมั่นในการสังเกตด้วย

3. การลงบันทึกทันทีและแปลผลการสังเกตหลังบันทึก การสังเกตต้องมีเครื่องมือช่วยในการสังเกต ได้แก่ เครื่องมือสำหรับจดบันทึกผลการสังเกต ผู้สังเกตต้องเตรียมเครื่องมือไว้ใช้ในการจดบันทึกได้ทันที และนำมาแปลผลหลังจากการจดบันทึกนั้น ๆ

4. แบบจดบันทึกควรจะเป็นการบันทึกพฤติกรรม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเท่านั้น ไม่ใช่การแปลความหมายพฤติกรรมทันทีหลังการสังเกตแล้วจดบันทึก

5. ควรมีคู่มือในการสังเกตควบคู่กับแบบบันทึกผลการสังเกต คู่มือนี้ควรบอกถึงลักษณะของพฤติกรรมที่จะสังเกตได้ วิธีการจดบันทึก ตลอดจนเกณฑ์ในการให้คะแนน ผู้สังเกตควรได้ศึกษาคู่มือก่อนทำการสังเกต

วิธีการปรับปรุงความเชื่อมั่นของการวัดภาคปฏิบัติ เนื่องจากการวัดภาคปฏิบัติจะได้ข้อมูลที่เป็นทั้งผลงานและวิธีการ ความเชื่อมั่นของแบบวัดภาคปฏิบัติจึงขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่กำหนด ดังนั้น ผู้ให้คะแนนจะต้องคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้ด้วย เมื่อเป็นเช่นนั้นผู้วางเงื่อนไขและสถานการณ์ จะต้องกำหนดสถานการณ์ที่มีขอบเขตชัดเจน และกำหนดเงื่อนไขไว้เป็นรายข้อ คือ ควรกำหนดในเรื่องต่อไปนี้

1. งานนั้นจะต้องใช้ส่วนประกอบใดบ้างในการผลิต
2. กำหนดการให้คะแนนในแต่ละเรื่องให้ชัดเจน
3. เครื่องมือในการทำงาน
4. เวลาในการปฏิบัติงาน
5. ลักษณะของงานที่เป็นมาตรฐาน
6. เครื่องมือที่ใช้ในการให้คะแนนสำหรับผู้ประเมิน ซึ่งจะต้องมีคำอธิบาย วิธีการให้

คะแนน และมีคู่มือในการดำเนินการสอบ

ส. วาสนา ประवालพฤษ (2533: 28-29) ได้เสนอแนะว่า ในการวัดภาคปฏิบัตินั้น ความเชื่อมั่นของแบบวัดจะขึ้นอยู่กับสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ความคงเส้นคงวาของการปฏิบัติของผู้ถูกวัด
2. ความคงเส้นคงวาของการให้คะแนน
3. ความแปรผัน (ความแตกต่างกัน) ในการดำเนินการวัด
4. การเลือกกลุ่มตัวอย่างของข้อวัด

การวัดความเชื่อมั่นของแบบวัดในข้อ 1 และ 2 สามารถจะตรวจสอบได้ด้วยวิธีการทางสถิติ เช่น การหาความเชื่อมั่นจากการสอบซ้ำ การหาความเชื่อมั่นจากผู้ประเมินหลายคน ส่วนในข้อ 3 และ 4 นั้น นอกจากสามารถควบคุมได้ด้วยมาตรฐานของการดำเนินการวัดและพิจารณาความเท่าเทียมกันของงานที่ให้ปฏิบัติแล้วยังสามารถใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างเข้าช่วยควบคุมอคติ (Bias) ที่อาจจะเกิดขึ้นได้โดยการสุ่มให้ผู้ถูกวัดเข้าสอบกับผู้ประเมิน

พวงแก้ว ปุณยนก และ สุวิมล ว่องวาณิช (2534: 52) ได้เสนอข้อแนะนำในการใช้แบบวัดภาคปฏิบัติแบบมาตราส่วนประมาณค่า เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าไว้ดังนี้

1. การพัฒนาผู้วัด

- 1.1 ต้องเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการวัดอย่างแม่นยำ ปราศจากความลำเอียง
- 1.2 กระตุ้นให้การวัดเที่ยงตรงที่สุด
- 1.3 เลือกผู้ประเมินที่ไม่ลำเอียง มีความยุติธรรม อย่าเลือกคนที่ช่างวิจารณ์หรือคนที่ใจดีเกินไป

2. การพัฒนาการวัด

- 2.1 อย่าวัดถ้ามีข้อมูลไม่เพียงพอ
- 2.2 ตัดสินโดยเฉลี่ยหรือโดยรวม ๆ จากการสังเกตหลายครั้ง
- 2.3 วัดที่ละคุณลักษณะของผู้ถูกวัดทุกคน
- 2.4 ใช้มาตราตัวเลข เมื่อคุณลักษณะนั้นสามารถแยกแยะคุณภาพเป็นช่วง ๆ

ได้ชัดเจนว่า พฤติกรรมอย่างไรจึงจะได้มากหรือปานกลาง

- 2.5 ลดความลำเอียงอันเนื่องมาจากความนิยมชมชอบ หรือไม่ชอบผู้ถูกวัด

(Halo Effect)

- 2.6 หลีกเลี่ยงการวัดพฤติกรรมที่ไม่ค่อยเกิด

- 2.7 ควรวัดให้ครบเต็มสเกล ไม่ใช่วัดเฉพาะสเกลตรงกลาง ๆ

สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์ (2535: 17-18) ได้เสนอแนะว่า ผู้สังเกตหรือผู้วัดควรมีลักษณะดังนี้

1. ผู้วัดจะต้องรู้จักพฤติกรรมและผลงานที่จะทำการวัดเป็นอย่างดี คือ ต้องรู้ว่าพฤติกรรมนั้นเป็นอย่างไร แสดงออกอย่างไรจึงจะวัดได้นักเรียนมีพฤติกรรมนั้นหรือไม่
2. ผู้วัดควรฝึกการสังเกตการปฏิบัติหรือผลงานของนักเรียนจนสามารถมองเห็นความแตกต่างของพฤติกรรมที่แสดงออกนั้นได้ว่าอยู่ในลักษณะใด

3. การใช้มาตราส่วนประมาณค่าวัดผลการปฏิบัติและผลงาน ผู้วัดพึงระวังอย่าให้เกิดความคลาดเคลื่อนที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ดังความคลาดเคลื่อนต่อไปนี้

3.1 ความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากความประทับใจ (Halo Effect) คือ ผู้วัดมีความประทับใจในตัวผู้เรียนไม่ว่าจะในทางดีหรือไม่ดีก็ตาม ถ้ามีความประทับใจในทางที่ดี เช่น นักเรียนขยันเรียน ตั้งใจเรียน ผู้สอนก็จะเกิดความประทับใจในทางที่ดี เวลาวัดก็จะวัดให้สูงในทุกพฤติกรรมในทางตรงกันข้ามถ้านักเรียนไม่เอาใจใส่ในการเรียน ชอบคุยในเวลาเรียน ก็จะสร้างความประทับใจในทางที่ไม่ดีให้แก่ผู้สอน เวลาวัดก็จะวัดให้ต่ำในทุกพฤติกรรม

3.2 ความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการที่ผู้วัดเป็นคนใจดีเกินไป (Generosity Error) ก็คือ จะวัดให้ทุกคนมีพฤติกรรมในระดับค่าเฉลี่ยขึ้นไปคือ ไม่มีใครได้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย หรือตรงกันข้ามเป็นคนเข้มงวดชอบกดคะแนน (Severity Error) ก็จะวัดให้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

3.3 ความคลาดเคลื่อนเกิดจากการที่ผู้วัดไม่แน่ใจ หรือไม่รู้จักลักษณะของพฤติกรรมที่จะวัดหรือผู้ถูกวัดดีพอ ก็จะวัดให้ทุกพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง (Error of Central Tendency)

3.4 ความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการที่ผู้วัดสันนิษฐานว่าสองคุณลักษณะใดที่มีความเกี่ยวข้องกัน ก็จะวัดให้คุณลักษณะนั้นไปในทิศทางที่สันนิษฐานไว้ (Logical Error) เช่น เชื่อชาติเดียวกัน ศาสนาเดียวกัน ฐานะเศรษฐกิจหรืออาชีพเดียวกัน ตัวอย่างเช่น เวลาที่จะวัดคนที่มีเชื้อชาติเดียวกัน ก็จะมีแนวโน้มที่จะวัดให้คนในกลุ่มนี้มีพฤติกรรมเหมือนกันหรือในระดับเดียวกัน เป็นต้น

4. การสังเกตพฤติกรรมหรือการปฏิบัติของนักเรียน จะต้องจดบันทึกขณะที่ทำการสังเกต แต่ถ้าไม่สามารถทำได้นั้นก็ต้องกระทำทันทีที่มีโอกาสหลังจากการทำการสังเกต เพราะถ้าปล่อยให้เนิ่นนานออกไปความเที่ยงก็จะยิ่งน้อยลง เพราะสมองของคนเราไม่สามารถจดจำรายละเอียดต่าง ๆ ได้ครบถ้วน

นอกจากการวัดภาคปฏิบัติต้องใช้เวลามาก และวัดได้ค่อนข้างยาก มีความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงน้อยกว่าการใช้แบบวัด ดังนั้นในการวัดภาคปฏิบัติเพื่อสรุปผลความสามารถด้านการปฏิบัติของนักเรียนจึงควรพิจารณา ดังนี้

1. เลือกรงานที่เป็นตัวแทนของทักษะที่สำคัญ ๆ ที่เน้นในเนื้อหา นั้น ๆ ถ้ามีผู้สอนหลายคนอาจพิจารณาว่าควรจะวัดลักษณะใดบ้าง
2. เลือกรงานที่ยากพอควรสำหรับนักเรียน เนื่องจากการวัดภาคปฏิบัติใช้เวลามาก เพราะฉะนั้นงานที่นักเรียนทุกคนทำได้ไม่ต้องนำมาสอบอีก
3. เลือกรงานที่สามารถทำการวัดให้เป็นมาตรฐานเดียวกันได้ นั่นคือนักเรียนทุกคนควรได้ปฏิบัติในสถานการณ์เดียวกันและการปฏิบัตินั้นสามารถตัดสินให้เป็นปรนัยได้มากที่สุด
4. ถ้าทำได้ ควรเลือกรงานที่ไม่ต้องใช้เวลามากในการปฏิบัติ เพื่อว่าจะได้สามารถสอบงานที่มีลักษณะต่าง ๆ กันได้มากขึ้น

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2539: 65) ได้เสนอแนะว่า เพื่อให้ผลของการวัดภาคปฏิบัติมีความเชื่อถือได้มาก ควรจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ในการสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ ผู้ที่สร้างเครื่องมือจะต้องมีความเข้าใจธรรมชาติของงานที่จะให้ปฏิบัติเป็นอย่างดี
2. กำหนดคุณสมบัติของผู้ประเมินให้เหมาะสมกับในแต่ละงาน เช่น ไม่มีความลำเอียง มีความรู้ความสามารถในการสังเกตในสิ่งที่ต้องวัด
3. การกำหนดเกณฑ์ในการตัดสิน จะต้องเป็นการกำหนดเกณฑ์ที่บ่งชี้ถึงระดับพฤติกรรมคุณภาพของงานหรือผลงานที่ต้องการสังเกต/ตัดสิน ให้ชัดเจน และเข้าใจตรงกัน
4. จัดทำคู่มือวัดภาคปฏิบัติให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้นำไปใช้ดำเนินการวัดภาคปฏิบัติได้ตรงกัน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยภายในประเทศ

งานวิจัยภายในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัตินั้น ยังมีปรากฏอยู่บ้าง ซึ่งส่วนมากจะเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติในสาขาวิชาพลศึกษา และการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติในสาขาวิชาอุตสาหกรรม ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติในสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ยังมีปรากฏให้เห็นน้อยมาก ผู้วิจัยจึงขอเสนอผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติในสาขาวิชาต่าง ๆ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530) ได้สร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อวัดคุณภาพของนักเรียนระดับประเทศ แบบวัดภาคปฏิบัติที่สร้างขึ้นมี 1 ฉบับ ประกอบด้วยกิจกรรมที่ให้ปฏิบัติ 3 กิจกรรม จากงานบ้าน งานเกษตร และงานประดิษฐ์ งานละ 1 กิจกรรม ดำเนินการสร้างโดยการแต่งตั้งคณะทำงานจากกรมวิชาการ กรมการฝึกหัดครู และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติร่วมมือกัน มีการทดลองใช้และปรับปรุงแบบวัด จากนั้นนำไปวัดกับกลุ่มตัวอย่างจากทุกอำเภอ ในทุกจังหวัด ทั่วประเทศ จำนวน 23,200 คน ผลการวัดจากแบบวัดภาคปฏิบัติ พบว่าเมื่อเทียบคะแนนเต็ม 10 นักเรียนทำคะแนนเฉลี่ยได้ 7.87 และนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์พอใจ คือได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 97

หทัยทิพย์ วิมประภาพรกุล (2533: 66-68) ได้สร้างแบบวัดภาคปฏิบัติงานโลหะแผ่นเบื้องต้น ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2530 สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม เครื่องมือที่สร้างขึ้นมา 3 ฉบับ คือ แบบวัดงานกลึงสี่เหลี่ยม แบบวัดงานกระป๋องทรงกระบอกเข้าขอบลวด และแบบวัดงานกรวยกลม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขาช่างวิชาอุตสาหกรรม จากวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองแบบวัดมีจำนวน 9 คน เพื่อหาค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดเป็นรายข้อ อีกกลุ่มใช้วัดแบบวัดจำนวน 15 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบวัด และความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 คน ผลการศึกษาพบว่า แบบวัดที่สร้างขึ้นทั้ง 3 ฉบับ ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน ซึ่งมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเหตุผลเป็นรายข้อ ตั้งแต่ 0.60 – 1.00 ค่าความยากเฉลี่ยของแบบวัดเท่ากับ .81, .76 และ .74 ตามลำดับ ค่าอำนาจจำแนกเฉลี่ยของแบบวัดเท่ากับ .62, .65 และ .68 ตามลำดับ ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าเท่ากับ .5424 , .7736 และ .7274 สำหรับค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 คน เท่ากับ .9525 , .9618 และ .9338 ตามลำดับ

จุฬารัตน์ นาคพงศ์ (2534: บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบวัดทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิส สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และเพื่อศึกษาว่าแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเป็นปรนัย ความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นเพียงใด แบบวัดประกอบด้วยรายการวัด 2 รายการ คือ ทักษะการเสริฟ และ ทักษะการตีลูกกระทบผนังและการตบ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ตอนต้น จำนวน 64 คน พบว่า แบบวัดทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อหาค่าความเป็นปรนัย มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .99 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แบบวัดกีฬาเทเบิลเทนนิสที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .92 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยใช้แบบวัดทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสของ มอทท์ และลอคคาร์ท เป็นเกณฑ์ แบบวัดทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .95 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยใช้วิธีการวัดซ้ำ

วัฒนชัย จันทรวิบูล (2538: บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบวัดภาคปฏิบัติวัดทักษะ

กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 154 คน เลือกมาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยทำการวัดกับกลุ่มตัวอย่าง 3 ครั้ง ดังนี้ วัดครั้งที่ 1 และวัดครั้งที่ 2 เพื่อหาค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ หาเวลาที่ใช้ในการสอบ คัดเลือกและปรับปรุงข้อสอบเป็นรายข้อ วัดครั้งที่ 3 เพื่อหาคุณภาพของแบบวัด

แบบวัดภาคปฏิบัติวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานฉบับนี้ประกอบด้วยข้อคำถามที่วัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 8 ทักษะ คือ ทักษะการสังเกต ทักษะการวัด ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปกกับสเปสและสเปสกับเวลา ทักษะการคำนวณ ทักษะการจัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูล ทักษะการลงความคิดเห็นจากข้อมูลและทักษะการพยากรณ์

ผลการศึกษาพบว่า ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบมีค่าอยู่ในช่วง 0.21 ถึง 0.78 และ 0.23 ถึง 0.67 ตามลำดับ ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดคำนวณโดยใช้สูตรแอลฟา พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดแต่ละทักษะ อยู่ในช่วง 0.436 ถึง 0.570 และรวมทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.750 ค่าความเที่ยงตรงตามโครงสร้างของแบบวัด คำนวณด้วยวิธี Multitrait Multimethod มีความเที่ยงตรงเหมือนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง 0.559 ถึง 0.675 และมีความเที่ยงตรงเชิงจำแนกค่าสหสัมพันธ์อยู่ในช่วง -0.241 ถึง 0.542 และหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแต่ละทักษะและทั้งฉบับ โดยใช้สูตรของเพียร์สัน มีค่าอยู่ในช่วง 0.268 ถึง 0.807 และ 0.577 ถึง 0.891 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าความเที่ยงตรงตามโครงสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีเกณฑ์ปกติของแบบวัดทั้งฉบับ และแต่ละทักษะ

วรินทร์ โพนน้อย (2541: บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบวัดภาคปฏิบัติวิชาปีพาทย์ 3 (ฆ้องวงใหญ่) และหาคุณภาพของแบบวัดภาคปฏิบัติปีพาทย์ 3 ที่สร้างขึ้นในด้านความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น ความยากง่ายและอำนาจจำแนก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาปีพาทย์ 3 และนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาปีพาทย์ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 ของวิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ และวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ดที่ได้มาจากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง รวม 22 คน เครื่องมือที่ใช้

ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติฆ้องวงใหญ่ จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ เพลงโหมโรง เพลงเถา และเพลงระบำ ผลการวิจัยพบว่า

1. แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติฆ้องวงใหญ่ประเภทเพลงโหมโรง เพลงเถาและเพลงระบำ มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.77 0.73 และ 0.70 ตามลำดับ ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกซึ่งพิจารณาในภาพรวมของการทดสอบทั้งสามครั้งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.แบบวัดผลการปฏิบัติฆ้องวงใหญ่ประเภทโหมโรง เพลงเถา เพลงระบำ มีค่าความเที่ยงตรงของการวิเคราะห์งานเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 3.92 และ 3.95 ตามลำดับ ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าระหว่าง 0.00 - 0.25 , 0.00 - 0.077 และ 0.00 - 0.077 ตามลำดับ ความเที่ยงตรงสิ่งจำแนก โดยการวัดค่าที่มีเท่ากับ 8.347 6.471 และ 7.87. ตามลำดับ ซึ่งแบบวัดทุกฉบับมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ความเชื่อมั่นของแบบวัดมีค่าเท่ากับ 0.75 0.70 และ 0.84 ตามลำดับ ความเชื่อมั่นของผู้ประเมินค่าเฉลี่ย 2 มีค่าเท่ากับ 0.93 0.87 และ 0.99 ตามลำดับ

ปิยมาภรณ์ ทวนทอง (2544: บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบวัดภาคปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 ของโรงเรียนประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย วิธีการศึกษาได้ทำการวัด 3 ครั้ง การวัดครั้งที่ 1 จำนวน 10 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน การวัดครั้งที่ 2 จำนวน 10 คน เพื่อหาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดเป็นรายข้อ การวัดครั้งที่ 3 จำนวน 20 คน หาค่าสถิติพื้นฐานและความเชื่อมั่นของแบบวัด

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า แบบวัดภาคปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์ จำนวน 17 ข้อ ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ซึ่งมีค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจเป็นรายข้อ (IOC) ตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00 ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน (RAI) เท่ากับ 0.93 ข้อสอบมีค่าความยาก (P) ตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.70 ค่าความยากเฉลี่ย (P) เท่ากับ 0.53 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (D) ตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.70 และค่าอำนาจจำแนกเฉลี่ย (D) เท่ากับ 0.40 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดซึ่งคำนวณโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) มีค่าเท่ากับ 0.93 แสดงว่าแบบวัดภาคปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงอิฐฐาน และเกณฑ์การให้คะแนนมีคุณภาพตามเกณฑ์สามารถใช้วัดภาคปฏิบัติได้

ราตรี พลวุฒิ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 สำนักงานประถมศึกษาอำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อหาคุณภาพของแบบวัดภาคปฏิบัติ แบบทดสอบเป็นชนิดตอบสั้นๆ จำนวน 40 ข้อ และแบบสังเกตวัดภาคปฏิบัติเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 61 ข้อ แต่ละชนิดมี 4 ตอน ประกอบด้วย นาฏยศัพท์ การแสดง

ภาษาทำประกอบเพลงเชิดพระขวัญ เพลงขอไทยจงอยู่เป็นไทย และการร่ำวงมาตรฐานเพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 124 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) วิธีการวิจัยใช้วิธีแบบวัดภาคปฏิบัติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ 3 คน ด้านการวัดผล 2 คน พิจารณาในด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำไปทดลอง 3 ครั้ง การทดลองครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 เพื่อนำผลไปปรับปรุง การทดลองครั้งที่ 3 เป็นการหาคุณภาพของแบบวัดภาคปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า

1. แบบทดสอบชนิดตอบสั้นๆ ที่พัฒนาขึ้นมีดัชนีค่าความยากเฉลี่ยตั้งแต่ 0.495 ถึง 0.620 ดัชนีค่าอำนาจจำแนกเฉลี่ยตั้งแต่ 0.413 ถึง 0.521 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบมีค่าตั้งแต่ 0.908 ถึง 0.941 ความเชื่อมั่นของผู้ตรวจให้คะแนน 3 คน มีค่าตั้งแต่ 0.913 ถึง 0.928

2. แบบสังเกตวัดภาคปฏิบัติทั้ง 4 ตอน มีดัชนีค่าอำนาจจำแนกเฉลี่ยตั้งแต่ 0.609 ถึง 0.716 ความเชื่อมั่นของแบบสังเกตมีค่าตั้งแต่ 0.970 ถึง 0.983 ความเชื่อมั่นของผู้สังเกตให้คะแนน 3 คน มีค่าตั้งแต่ 0.911 ถึง 0.929

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดกับแบบสังเกตมีค่าตั้งแต่ 0.660 ถึง 0.920 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รณชัย บุญลือ (2547: บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบวัดทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เป็นนิสิตสาขาวิชาดนตรีไทย จำนวน 20 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 เป็นนิสิตภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 10 คน และเป็นนิสิตภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง วิธีดำเนินการสร้างแบบวัดทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ และเกณฑ์การให้คะแนนในครั้งนี้ใช้วิธีการรวบรวมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย “ฆ้องวงใหญ่” จำนวน 19 คน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ แล้วจึงนำความคิดของผู้เชี่ยวชาญมาสร้างแบบวัดและเกณฑ์การให้คะแนน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษาจำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อปฏิบัติกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และเกณฑ์การให้คะแนน แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน

ผลการวิจัย พบว่า แบบวัดทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ฉบับนี้ ประกอบด้วยข้อปฏิบัติ จำนวน 14 ข้อ มีช่วงพิสัยค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อปฏิบัติกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC_1) ตั้งแต่ 0.67 – 1.00 มีช่วงพิสัยค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน (IOC_2) ตั้งแต่ 0.67 – 1.00 มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 44.50 จากคะแนนเต็ม 56 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 79.46 มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เท่ากับ 9.45 มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (RAI) เท่ากับ 0.893 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด คำนวณโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) เท่ากับ 0.781 แสดงว่า แบบวัดและเกณฑ์การให้คะแนนในการวัดทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ฉบับนี้ มีคุณภาพตามเกณฑ์ สามารถนำไปใช้ในการวัดทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ได้

ปิยะสุดา เพชรเวช (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติวิชาทักษะนาฏศิลป์ไทย การรำเพลงหน้าพาทย์ชั้นสูง สาขานาฏศิลป์โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 59 คน เป็นนิสิตสาขานาฏศิลป์ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 19 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ 13 คนและมหาวิทยาลัยมหาสารคาม 27 คนซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 2 ชนิด คือ แบบสังเกตวัดภาคปฏิบัติเป็นมาตรฐานประมาณค่า 4 ระดับจำนวน 3 ฉบับ แต่ละฉบับประกอบด้วยนาฏยศัพท์ การแสดงภาษาท่าประกอบเพลงหน้าพาทย์ชั้นสูง การแสดงประกอบเพลงตระนิมิต เพลงตระบองกัน และเพลงชำนายุและแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 1 ฉบับ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทำการทดลองเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือจำนวน 3 ครั้ง ครั้งที่ 1 ทำการทดลองใช้เครื่องมือเพื่อปรับปรุงคุณภาพโดยใช้นิสิตจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ครั้งที่ 2 จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ และครั้งที่ 3 จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. แบบสังเกตวัดภาคปฏิบัติทั้ง 3 ฉบับมีค่าดังนี้

การทดลองครั้งที่ 1 อำนาจจำแนกเฉลี่ย ฉบับที่ 1 มีค่าตั้งแต่ .412 ถึง .882 ฉบับที่ 2 มีค่าตั้งแต่ .455 ถึง .922 ฉบับที่ 3 มีค่าตั้งแต่ .415 ถึง .912 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสังเกตวัดภาคปฏิบัติมีค่าดังนี้ ฉบับที่ 1 มีค่า .980 ฉบับที่ 2 มีค่า .975 ฉบับที่ 3 มีค่า .973 ค่าความเชื่อมั่นของผู้สังเกต 3 คน จากแบบสังเกตทั้ง 3 ฉบับมีค่าดังนี้ ฉบับที่ 1 มีค่า .876 ฉบับที่ 2 มีค่า .927 และฉบับที่ 3 มีค่า .942

การทดลองครั้งที่ 2 อำนาจจำแนกเฉลี่ย มีค่าดังนี้ ฉบับที่ 1 มีค่าตั้งแต่ .513 ถึง .973 ฉบับที่ 2 มีค่าตั้งแต่ .527 ถึง .849 ฉบับที่ 3 มีค่าตั้งแต่ .332 ถึง .933 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสังเกตวัดภาคปฏิบัติมีค่าดังนี้ ฉบับที่ 1 มีค่า .977 ฉบับที่ 2 มีค่า .978 ฉบับที่ 3 มีค่า .983 ค่าความเชื่อมั่นของผู้สังเกต 3 คน จากแบบสังเกตทั้ง 3 ฉบับมีค่าดังนี้ ฉบับที่ 1 มีค่า .930 ฉบับที่ 2 มีค่า .928 และฉบับที่ 3 มีค่า .971

การทดลองครั้งที่ 3 อำนาจจำแนกเฉลี่ย มีค่าดังนี้ ฉบับที่ 1 มีค่าตั้งแต่ .573 ถึง .857 ฉบับที่ 2 มีค่าตั้งแต่ .632 ถึง .928 ฉบับที่ 3 มีค่าตั้งแต่ .507 ถึง .842 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสังเกตวัดภาคปฏิบัติมีค่าดังนี้ ฉบับที่ 1 มีค่า .985 ฉบับที่ 2 มีค่า .982 ฉบับที่ 3 มีค่า .976 ค่าความเชื่อมั่นของผู้สังเกต 3 คน จากแบบสังเกตทั้ง 3 ฉบับมีค่าดังนี้ ฉบับที่ 1 มีค่า .934 ฉบับที่ 2 มีค่า .989 และฉบับที่ 3 มีค่า .977

2. แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.69 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดมีค่าเท่ากับ 1.96 และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบมีค่าเท่ากับ 0.97

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

โรบินสัน (Robinson. 1973: 1522-A) ได้พัฒนาแบบวัดทักษะด้านการควบคุมตัวแปร (Controlling Variables) และการแปลความหมายจากข้อมูล (Interpreting Data) ซึ่งแบบวัด 2 ฉบับนี้ เป็นแบบวัดปรนัยชนิดเลือกตอบ จากผลการวิเคราะห์หาคุณภาพของข้อสอบเป็นรายข้อแล้ว ได้นำข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป นำมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับคะแนนที่ได้จากการสอบเป็นรายบุคคล (Individual Test) พบว่าได้ค่าสหสัมพันธ์เป็น 0.66

ไอเยวาร์น (Iyewarun. 1987: 102) ได้สร้างแบบวัดการปฏิบัติงานในการเลี้ยงดูเด็กในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและวิทยาลัยชุมชนในไอโอว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและวิทยาลัยชุมชนไอโอว่า จำนวน 84 คน ซึ่งได้ทำการวัดในปี ค.ศ. 1986 และได้สร้างแบบวัดขึ้น 5 ฉบับ โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามโครงสร้างและได้หาค่าความเชื่อมั่นของผู้สังเกต 2 คน โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของผู้สังเกต 2 คน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.61 ถึง 0.69 ส่วนค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดมีค่าอยู่ในระหว่าง 0.65 ถึง 0.72 ซึ่งหาโดยใช้สูตรของ Cronbach (Alpha Coefficient) สำหรับค่าเฉลี่ยของผลการวัดการปฏิบัติ มีค่าเท่ากับ 56.76 คิดเป็นร้อยละ 63 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.52

ไนท์ (Knight. 1991: 188) ได้สร้างแบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับ 5 ในมิชิแกน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับ 5 จำนวน 37 คน ข้อสอบที่สร้างขึ้นมีจำนวน 26 ข้อ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาแต่ละข้อมีคะแนนเฉลี่ยเกิน 0.75 และได้ค่าอำนาจจำแนกโดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบพอยท์ไบเซเรียล (Point-Biserial Correlation) ซึ่งแบบวัดแต่ละข้อมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.19 ถึง 0.74 สำหรับค่าความเชื่อมั่นของผู้สังเกต 2 คน มีค่าเท่ากับ 0.78 ซึ่งหาโดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ส่วนค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดมีค่าเท่ากับ 0.70 หาโดยใช้สูตร KR-20

บัวแมน (Boorman. 1991: 194) ได้สร้างแบบวัดทักษะการปฏิบัติงานวิชาฟิสิกส์ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 219 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่เรียนวิชาฟิสิกส์จากโรงเรียนในชนบท ในเมือง ทั้งโรงเรียนของรัฐบาลและเอกชนในนิวยอร์ก ซึ่งได้วัดในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1990 โดยใช้แบบวัดจำนวน 7 ฉบับ ซึ่งได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นครูที่สอนวิชาฟิสิกส์ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นผู้ตรวจสอบปรากฏว่า แบบวัดมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและหาความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน มีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.49 ส่วนความเชื่อมั่นของแบบวัดได้หาโดยใช้สูตรวิธีสหสัมพันธ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach Coefficient Alpha) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดภาคปฏิบัติที่น่าเสนอมานี้ ทั้งหมดเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างแบบวัด จะเห็นได้ว่า การวัดภาคปฏิบัติสามารถนำไปสร้างแบบวัดและดำเนินการวัดได้

เกือบทุกวิชา ซึ่งการวัดนั้น บางวิชาสามารถสร้างเพื่อตรวจสอบได้ทั้งวิธีการและผลงาน บางวิชา ก็ตรวจสอบได้เฉพาะผลงาน บางวิชาสามารถตรวจสอบได้ถึงขั้นเตรียมและขั้นจินตนิมิต อย่างไรก็ตาม ปัญหาในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติและปัญหาเรื่องคุณภาพของการวัดเป็นเรื่องสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความเชื่อมั่นของการวัดตลอดจนแหล่งความคลาดเคลื่อนที่ส่งผลกระทบต่อ ความเชื่อมั่นการวัด จากการศึกษางานวิจัยส่วนมากแล้วใช้ผู้ประเมินจำนวน 2 คน ซึ่งให้ค่า ความเชื่อมั่นที่ไม่แตกต่างกันมากนัก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ
ร่างมาตรฐาน ของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมเครื่องมือ
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายดังนี้

1.1 กลุ่มเป้าหมายสำหรับสร้างเครื่องมือ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทย
ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย หรือ ประกอบอาชีพการเป็น
นักแสดงทางด้านนาฏศิลป์ไทย ที่มีประสบการณ์ในการรำน้อย 10 ปี จำนวน 20 คน

1.2 กลุ่มเป้าหมายสำหรับตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดภาคปฏิบัติ ได้แก่
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2550 ภาคเรียนที่ 2 ของโรงเรียนวัด
ดอกไม้ สำนักงานเขตยานนาวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการ สุ่มอย่างง่าย
(Simple Random Sampling) จาก 4 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 10 คน รวม จำนวน 40 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

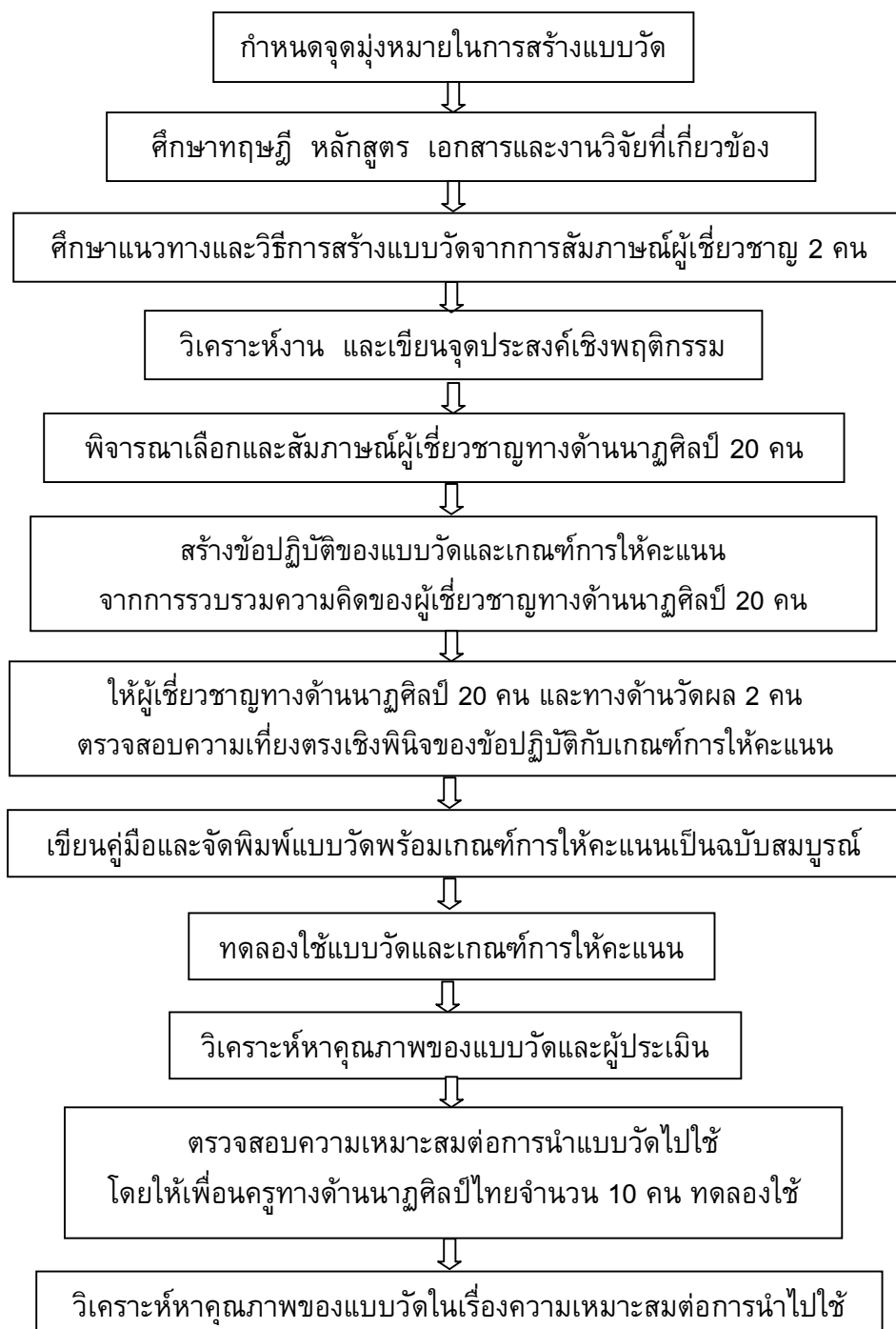
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

2.1 แบบวัดภาคปฏิบัติ ร่างมาตรฐาน เป็นข้อกำหนดที่ได้พิจารณาจาก
ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อใช้ในการวัดภาคปฏิบัติ ร่างมาตรฐาน สร้างโดยใช้การรวบรวมความคิดจาก
ผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย จำนวน 20 คน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ และจากผู้เชี่ยวชาญด้าน
การวัดผลการศึกษา 2 คน เป็นแบบชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ วัดภาคปฏิบัติ
ร่างมาตรฐานในขั้นเตรียมการปฏิบัติ ขั้นกระบวนการปฏิบัติ และขั้นผลการปฏิบัติ

2.2 เกณฑ์การให้คะแนนในการวัดภาคปฏิบัติร่างมาตรฐาน เป็นแนวทางที่กำหนด
ขึ้น เพื่อชี้บอกถึงระดับพฤติกรรมและคุณภาพกระบวนการร่ายรำในแต่ละขั้น เกณฑ์การให้คะแนน
ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการรวบรวมความคิดและการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์
ไทย โดยกำหนดระดับคุณภาพของเกณฑ์การให้คะแนน เป็น 4 ระดับ

3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน มีขั้นตอนในการสร้างแบบวัดดังภาพประกอบ 4 ดังนี้

ภาพประกอบ 4 แสดงขั้นตอนในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน

จากภาพประกอบ 4 แสดงลำดับขั้นตอนในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ ร่างมาตรฐานมีรายละเอียดดังนี้

3.1 กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบวัด

3.1.1 เพื่อสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ ร่างมาตรฐาน

3.1.2 เพื่อหาคุณภาพของแบบวัดและเกณฑ์การให้คะแนนในด้านความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่นของแบบวัดภาคปฏิบัติ ร่างมาตรฐาน

3.2 ศึกษาทฤษฎี หลักสูตร เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรทางด้านนาฏศิลป์ไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม พร้อมทั้งศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์ไทย การร่างมาตรฐาน จากทะเบียนข้อมูล วิพิธทัศนา ชุดระบำ รำ ฟ้อน เล่ม 2 ของ กรมศิลปากร (2550: 157-174) ในขั้นตอนและวิธีการต่าง ๆ เพื่อนำไปสร้างข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดก่อนที่จะไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ในการสร้างกรอบของแบบวัดภาคปฏิบัติ ร่างมาตรฐาน นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ ร่างมาตรฐาน ซึ่งผลจากการวิจัยดังกล่าวได้ประเด็นสำหรับการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ ร่างมาตรฐานจำนวน 3 ชั้น คือ ชั้นเตรียมการปฏิบัติ ชั้นกระบวนการปฏิบัติ และชั้นผลการปฏิบัติ

3.3 ศึกษาแนวทางและวิธีการสร้างแบบวัดจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 2 คน

ผู้วิจัยได้เชิญผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งมีประสบการณ์ทางด้านการสอน และการแสดงนาฏศิลป์ไทยเป็นอย่างมาก จำนวน 2 คน ประกอบด้วย

3.3.1 นายชวลิต สุนทรานนท์ นักวิชาการละครและดนตรี 9 ชช.

กลุ่มวิจัยและพัฒนางานแสดง สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

3.3.2 นางสาววันทนี ม่วงบุญ นักวิชาการละครและดนตรี 9 ชช.

กลุ่มวิจัยและพัฒนางานแสดง สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

โดยการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางและวิธีการต่างๆ ในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ ร่างมาตรฐาน

3.4 วิเคราะห์งาน และเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย ร่างมาตรฐานในขั้นตอนต่างๆ เพื่อวิเคราะห์งานและเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ว่าควรจะวัดข้อปฏิบัติใดบ้าง ควรจะวัดกระบวนการอย่างไร ซึ่งผลจากการวิเคราะห์งานดังกล่าวที่ได้จาก

การศึกษาเอกสารและเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมจำแนกออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการปฏิบัติ ขั้นกระบวนการปฏิบัติ และขั้นผลการปฏิบัติ ดังแสดงผลดังตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 การวิเคราะห์งานและเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ข้อปฏิบัติ
ขั้นเตรียมการปฏิบัติ 0. สามารถยืนเตรียมปฏิบัติท่ารำด้วยท่ายืนที่ถูกต้อง 00. สามารถไหว้ก่อนการปฏิบัติท่ารำได้อย่างถูกต้อง ขั้นกระบวนการปฏิบัติ 0. สามารถปฏิบัติท่ารำเพลงงามแสงเดือนได้อย่างถูกต้อง (ทำสอดสร้อยมาลา)	ขั้นเตรียมการปฏิบัติ 0. ยืนเตรียมปฏิบัติท่ารำ 00. ทำไหว้ก่อนการปฏิบัติท่ารำ ขั้นกระบวนการปฏิบัติ ทำสอดสร้อยมาลา

ตาราง 1 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ข้อปฏิบัติ
ชั้นผลการปฏิบัติ	ชั้นผลการปฏิบัติ
0. สามารถปฏิบัติท่ารำได้สวยงามและอ่อนช้อย	0. ความสวยงามและอ่อนช้อย
00. สามารถปฏิบัติท่ารำได้อย่างต่อเนื่องทั้งเนื้อร้องและจังหวะเพลง	00. ความต่อเนื่องของท่ารำ
000. สามารถปฏิบัติท่ารำได้สัมพันธ์กับเนื้อร้องและจังหวะเพลง	000. ความสัมพันธ์ของท่ารำกับจังหวะเพลง

3.5 พิจารณาเลือกและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ 20 คน

ผู้วิจัยพิจารณาเลือกและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญสำหรับสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งผู้วิจัยใช้หลักในการพิจารณาเลือกผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ คือ ศึกษาจากเอกสารประวัติของผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ไทยโดยเฉพาะ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานอย่างน้อย 10 ปี จำนวน 20 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ติดต่อผู้เชี่ยวชาญด้วยวาจาเป็นการภายในและทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

3.5.1 ดร.ศุภชัย จันทรสุวรรณ
ศิลปินแห่งชาติ สาขานาฏศิลป์ไทย	คณบดีคณะศิลปปะนาฏดุริยางค์
3.5.2 ดร.อุษา สพฤกษ์	หัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ไทย
3.5.3 อาจารย์นฤมล สมุทรโคจร
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม	ครูอันดับ คศ.3 วิทยาลัยนาฏศิลป์
3.5.4 อาจารย์เวนิกา บุญนาค
วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม	ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนนาฏศิลป์ไทย
3.5.5 อาจารย์นฤมล ชันสัมฤทธิ์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
3.5.6 อาจารย์นันทา น้อยนิตย์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
3.5.7 อาจารย์อัจฉรา สุภาไชยกิจ
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
3.5.8 อาจารย์จินตนา สายทองคำ
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์

3.5.9 อาจารย์วรารักษ์ พุกกะศรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
3.5.10 อาจารย์ไพฑูรย์ เข้มแข็ง สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
3.5.11 อาจารย์วีระชัย มีบ่อทรัพย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
3.5.12 อาจารย์สุรัตน์ จงดา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
3.5.13 อาจารย์สัจจะ ภูแผ่งสุทธิ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
3.5.14 อาจารย์วัชนี เมษามาน สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
3.5.15 อาจารย์สมพิศ สุขวิวัฒน์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
3.5.16 อาจารย์สุกัญญา ตั้งวงษ์พิมุข สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
3.5.17 อาจารย์คมคาย กลิ่นภักดี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
3.5.18 อาจารย์ศรีจันทร์ ทิพโกมุท สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
3.5.19 อาจารย์นฤมล ณ นคร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
3.5.20 อาจารย์ฉวีวรรณ นุชนวล สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์

หลังจากนั้นทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด เพื่อขอคำแนะนำและข้อมูลในการสร้างข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดภาคปฏิบัติ ร่างมาตรฐาน

3.6 สร้างข้อปฏิบัติของแบบวัดและเกณฑ์การให้คะแนน จากการรวบรวม ความคิดของผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ 20 คน

นำผลการรวบรวมความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทยจำนวน 20 คน มาสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ ร่างมาตรฐาน จำนวนทั้งหมด 10 เพลง มีข้อปฏิบัติรวมทั้งหมด 19 ข้อ โดยแยกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนเตรียมการปฏิบัติ จำนวน 2 ข้อ

ขั้นกระบวนการปฏิบัติ จำนวน 14 ข้อ และขั้นผลการปฏิบัติ จำนวน 3 ข้อ ซึ่งเป็นข้อปฏิบัติตามงานที่วิเคราะห์และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม พร้อมทั้งระบุเกณฑ์การให้คะแนนในการวัดแต่ละข้อปฏิบัติของขั้นตอนต่าง ๆ ในการวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน

3.7 ให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ 20 คนและทางด้านวัดผล 2 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจของข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยนำแบบวัดและเกณฑ์การให้คะแนน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย จำนวน 20 คน (รายชื่อปรากฏอยู่ในข้อ 3.5) และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา หรือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ทำงานทางด้านวัดผลการศึกษาน้อย 5 ปี จำนวน 2 คน ประกอบด้วย

3.7.1 นายอุดมศักดิ์ นาดี นักวิชาการศึกษา 8 ว หัวหน้ากลุ่มงานประเมินผล การจัดการศึกษา สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

3.7.2 นางสาวกนกวรรณ วิวัฒน์ธนศิษฐ์ รองผู้อำนวยการโรงเรียน วัดลาดบัวขาว สำนักงานเขตบางคอแหลม สังกัดกรุงเทพมหานคร

เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจของข้อปฏิบัติกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และเกณฑ์การให้คะแนน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตัดสินจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สร้างขึ้นว่า ข้อปฏิบัติแต่ละข้อวัดได้ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือไม่ และเกณฑ์การให้คะแนนมีความสอดคล้องกับข้อปฏิบัติหรือไม่ คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Congruence) โดยใช้วิธีของโรวินลลี และแอมเบลตัน (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2543) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน (IOC) เท่ากับ 0.91 – 1.00 ดังตัวอย่างจากแบบวัดค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

แบบวัดค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง ข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน

คำชี้แจง

1. ให้ท่านพิจารณาว่า เกณฑ์การให้คะแนนที่สร้างขึ้นสามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการให้คะแนนในข้อปฏิบัติได้หรือไม่ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหลังเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อ
2. ให้ท่านพิจารณาให้คะแนน ดังนี้
 - +1 เมื่อ แน่ใจว่าเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดขึ้นนั้นสามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการให้คะแนนในข้อปฏิบัตินั้นได้จริง
 - 0 เมื่อ ไม่แน่ใจว่าเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดขึ้นนั้นสามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการให้คะแนนในข้อปฏิบัตินั้นได้จริง
 - 1 เมื่อ แน่ใจว่าเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดขึ้นนั้นไม่สามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการให้คะแนนในข้อปฏิบัตินั้นได้จริง

ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ตัวอย่างแบบวัดค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน

ข้อปฏิบัติ	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนการพิจารณา		
		+1	0	-1
ขั้นเตรียมการปฏิบัติ 0. ความพร้อม และทำยิมนาสติกก่อนการปฏิบัติท่า 	ขั้นเตรียมการปฏิบัติ 4 คะแนน เมื่อ หญิง - ยืนตรงในท่าส้ารวมสันเท้าชิด ปลายเท้าแยกออก มือแนบขนาบลำตัว และยืนอยู่ในตำแหน่งทิศทางของตนเอง อย่างถูกต้องตั้งแถวเป็นรูปวงกลม ชาย - ยืนตรงในท่าส้ารวมสันเท้าชิด ปลายเท้าแยกออก มือแนบขนาบลำตัว และยืนอยู่ในตำแหน่งทิศทางของตนเอง อย่างถูกต้องตั้งแถวเป็นรูปวงกลม			

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อปฏิบัติ	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนการพิจารณา		
		+1	0	-1
ขั้นกระบวนการปฏิบัติ 0. เพลงงามแสงเดือน (ทำสวดสร้อยมาลา)	ขั้นกระบวนการปฏิบัติ 4 คะแนน เมื่อ หญิง - มือซ้ายจับหางที่ชายพก (ระดับหัวเข่า) มือขวาตั้งวงบนระดับคิ้ว เอียงซ้าย ก้าวเท้าซ้ายย่างตามจังหวะ 8 ครั้ง จึงเปลี่ยนมือ 1 ครั้ง โดย เลื่อนมือซ้ายที่จับออกห่างจากลำตัว ปลอยจับข้างซ้ายพลิกข้อมือขึ้นตั้งวงบน มือขวาจับคว่ำที่ชายพก เอียงขวา ทำเช่นนั้นสลับซ้าย - ขวา เมื่อถึงคำว่า “เราเล่นเพื่อสนุก” หญิงหมุนตัวไปทางซ้ายแล้วเปลี่ยนมือ เดินไปครึ่งวงกลม 4 จังหวะ แล้วเปลี่ยนมือตรงคำว่า “ขอให้เล่นเพื่อนร่า” แล้วหมุนซ้ายเดินกลับมาในแถววงกลมตามเดิม ชาย - มือซ้ายจับหางที่ชายพก (ระดับหัวเข่า) มือขวาตั้งวงบนระดับศีรษะ เอียงซ้าย ก้าวเท้าซ้ายย่างตามจังหวะ 8 ครั้ง จึงเปลี่ยนมือ 1 ครั้ง โดยเลื่อนมือซ้ายที่จับออกห่างจากลำตัว ปลอยจับซ้ายพลิกข้อมือขึ้นตั้งวงบน มือขวาจับคว่ำที่ชายพก เอียงขวา ทำเช่นนั้นสลับซ้าย - ขวา เมื่อถึงคำว่า “เราเล่นเพื่อสนุก” ชายเดินไปทางด้านขวาแล้วเปลี่ยนมือ เดินไปครึ่งวงกลม 4 จังหวะ แล้วเปลี่ยนมือตรงคำว่า “ขอให้เล่นเพื่อนร่า” แล้วหมุนขวาเดินกลับมาในแถววงกลมตามเดิม			

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อปฏิบัติ	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนการพิจารณา		
		+1	0	-1
	3 คะแนน เมื่อ หญิง - ก้าวเท้าไม่ตรงจังหวะ มือซ้ายจับหงายที่ชายพก (ระดับหัวเข็มขัด) มือขวาตั้งวงไม่ถูกตำแหน่ง เอียงซ้าย และมีการเปลี่ยนมือถูกวิธีแต่วางผิดตำแหน่ง แล้วหมุนตัวเดินกลับมาในแถววงกลมตามเดิม ชาย - ก้าวเท้าไม่ตรงจังหวะ มือซ้ายจับหงายที่ชายพก (ระดับหัวเข็มขัด) มือขวาตั้งวงไม่ถูกตำแหน่ง เอียงซ้าย และมีการเปลี่ยนมือถูกวิธีแต่วางผิดตำแหน่งแล้วหมุนตัวเดินกลับมาในแถววงกลมตามเดิม			
	2 คะแนน เมื่อ หญิง - ก้าวเท้าผิดข้างและเดินไม่ตรงจังหวะ มือซ้ายจับหงายที่ชายพก (ระดับหัวเข็มขัด) มือขวาตั้งวงบนไม่ถูกตำแหน่ง เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง การเปลี่ยนมือผิดวิธีและการเปลี่ยนที่กับผู้ชาย หมุนตัวผิดข้าง เดินเป็นครึ่งวงกลม 4 จังหวะ และเปลี่ยนมือไม่ตรงกับเนื้อร้อง ชาย - ก้าวเท้าผิดข้างและเดินไม่ตรงจังหวะ มือซ้ายจับหงายที่ชายพก (ระดับหัวเข็มขัด) มือขวาตั้งวงบนไม่ถูกตำแหน่ง เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง การเปลี่ยนมือผิดวิธีและการเปลี่ยนที่กับผู้หญิงกลับตัวผิดข้าง เดินเป็นครึ่งวงกลม 4 จังหวะ และเปลี่ยนมือไม่ตรงกับเนื้อร้อง			

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อปฏิบัติ	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนการพิจารณา		
		+1	0	-1
ชั้นผลการปฏิบัติ 0. ความสวยงามและความอ่อนช้อย	1 คะแนน เมื่อ หญิง - ก้าวเท้าผิดข้าง มือซ้ายและมือขวาตั้งไม่ถูกตำแหน่ง เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง การเปลี่ยนมือผิดวิธีและการเปลี่ยนที่กับผู้ชายกลับตัวผิดข้าง เดินไม่ตรงจังหวะ และเปลี่ยนมือไม่ตรงกับเนื้อร้อง ชาย - ก้าวเท้าผิดข้าง มือซ้ายและมือขวาตั้งไม่ถูกตำแหน่ง เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง การเปลี่ยนมือผิดวิธีและการเปลี่ยนที่กับผู้หญิงกลับตัวผิดข้าง เดินไม่ตรงจังหวะ และเปลี่ยนมือไม่ตรงกับเนื้อร้อง ฯลฯ			
	ชั้นผลการปฏิบัติ 4 คะแนน เมื่อ ชาย – หญิง - มีลีลาท่าทางสวยงามและอ่อนช้อยสอดคล้องผสมกลมกลืนกับเนื้อร้องและจังหวะเพลง			
	3 คะแนน เมื่อ ชาย – หญิง - มีลีลาท่าทางสวยงามและอ่อนช้อยสอดคล้องผสมกลมกลืนกับเนื้อร้องไม่ตรงจังหวะเพลง			
	2 คะแนน เมื่อ ชาย – หญิง - มีลีลาท่าทางสวยงามขาดความอ่อนช้อยไม่สอดคล้องกับเนื้อร้องและจังหวะเพลง			
	1 คะแนน เมื่อ ชาย – หญิง - มีลีลาท่าทางสวยงามขาดความอ่อนช้อยไม่สอดคล้องกับเนื้อร้องและจังหวะเพลง			

3.8 เขียนคู่มือและจัดพิมพ์แบบวัดพร้อมเกณฑ์การให้คะแนนเป็นฉบับสมบูรณ์

ผู้วิจัยได้เขียนคู่มือดำเนินการวัด พร้อมทั้งจัดพิมพ์แบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน และเกณฑ์การให้คะแนนเป็นฉบับสมบูรณ์ จำนวน 1 ฉบับ เพื่อให้ผู้ประเมินได้ใช้เป็นคู่มือประกอบในการวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน เพื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยคัดเลือกไว้

3.9 ทดลองใช้แบบวัดและเกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดและเกณฑ์การให้คะแนนในการวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานไปทดลองใช้เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมิน และหาคุณภาพของแบบวัด โดยนำแบบวัดที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนวัดดอกไม้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน โดยใช้ผู้ประเมินจำนวน 2 คน ประกอบด้วย

3.9.1 นางสาวธีรารัตน์ งามปลั่ง ครูอันดับ คศ. 1

โรงเรียนวัดดอกไม้ สำนักงานเขตยานนาวา

3.9.2 นางสาวทรงศิลป์ สิทธิมงคล ครูอันดับ คศ. 1

โรงเรียนวัดดอกไม้ สำนักงานเขตยานนาวา

3.10 วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบวัดและผู้ประเมิน

หลังจากทำการทดลองใช้แบบวัดและเกณฑ์การให้คะแนนเสร็จสิ้น แล้วนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบวัด ดังนี้

3.10.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน

3.10.2 หาค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน

3.10.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด

3.11 ตรวจสอบความเหมาะสมต่อการนำแบบวัดไปใช้ โดยให้เพื่อนครูทางด้านนาฏศิลป์ไทยจำนวน 10 คน ทดลองใช้

หลังจากได้ทำการทดลองและวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบวัดไปให้เพื่อนครูทางด้านนาฏศิลป์ของโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน 10 คน ประกอบด้วย

3.11.1 โรงเรียนวัดช่องลม

สำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร

3.11.2 โรงเรียนวัดไทร

สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

3.11.3 โรงเรียนวัดดอน

สำนักงานเขตสาทร กรุงเทพมหานคร

3.11.4 โรงเรียนพูนสิน

สำนักงานเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร

3.11.5 โรงเรียนวัดกระจับพินิจ	สำนักงานเขตธนบุรีกรุงเทพมหานคร
3.11.6 โรงเรียนคลองกุ่ม	สำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร
3.11.7 โรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา	สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
3.11.8 โรงเรียนบางชัน	สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร
3.11.9 โรงเรียนอยู่เย็นวิทยา	สังกัดสำนักงานเอกชน กรุงเทพมหานคร
3.11.10. โรงเรียนมงคลวิจิตร	สังกัดสำนักงานเอกชน กรุงเทพมหานคร

เพื่อตรวจสอบในเรื่องความเหมาะสมต่อการนำแบบวัดไปใช้ ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบวัด โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน (ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน)

3.12 วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบวัดในเรื่องความเหมาะสมต่อการนำไปใช้

หลังจากให้เพื่อนครูทางด้านนาฏศิลป์ จำนวน 10 คน นำแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานไปใช้เสร็จสิ้นแล้ว นำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ในเรื่องความเหมาะสมต่อการนำแบบวัดไปใช้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบวัด โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน (ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน)

4. ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน เป็นแบบชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ดังแสดงในตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 ตัวอย่างแบบวัดภาคปฏิบัติ ร่วางมาตรฐาน

ข้อปฏิบัติ	ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ขั้นเตรียมการปฏิบัติ				
0. ความพร้อม และทำขึ้นก่อนการปฏิบัติทำรำ				
00. การทำความเคารพกันของผู้รำก่อนการรำรำ				
ขั้นกระบวนการปฏิบัติ				
0. เพลงงามแสงเดือน (ทำสวดสร้อยมาลา)				
00. เพลงชาวไทย (ทำชักแบ่งผัดหน้า)				
000. เพลงรำชิมารำ (ทำรำส่าย)				
ฯลฯ				
ขั้นผลการปฏิบัติ				
0. ความสวยงามและความอ่อนช้อย				
00. ความต่อเนื่องของทำรำ				
000. ความสัมพันธ์ของทำรำกับจังหวะเพลง				
ฯลฯ				
รวม				

ตาราง 4 ตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนนท่าเตรียมปฏิบัติ

ท่าเตรียม

คะแนน	หญิง	ชาย
4 คะแนน	- ยืนตรงในท่าส้ารวมสันเท้าชิดปลายเท้าแยกออก มือแนบขนานลำตัวและยืนอยู่ในตำแหน่งทิศทางของตนเองอย่างถูกต้องตั้งแถวเป็นรูปวงกลม	- ยืนตรงในท่าส้ารวมสันเท้าชิดปลายเท้าแยกออก มือแนบขนานลำตัวและยืนอยู่ในตำแหน่งทิศทางของตนเองอย่างถูกต้องตั้งแถวเป็นรูปวงกลม
3 คะแนน	- ยืนตรงในท่าส้ารวมสันเท้าชิดปลายเท้าแยกออก มือไม่แนบขนานลำตัวและไม่ยืนอยู่ในตำแหน่งทิศทางของตนเองตั้งแถวเป็นรูปวงกลม	- ยืนตรงในท่าส้ารวมสันเท้าชิดปลายเท้าแยกออก มือไม่แนบขนานลำตัวและไม่ยืนอยู่ในตำแหน่งทิศทางของตนเองตั้งแถวเป็นรูปวงกลม
2 คะแนน	- ยืนวางเท้าไม่ถูกต้อง มือไม่แนบขนานลำตัวและไม่ยืนอยู่ในตำแหน่งทิศทางของตนเองในแถวรูปวงกลม	- ยืนวางเท้าไม่ถูกต้อง มือไม่แนบขนานลำตัวและไม่ยืนอยู่ในตำแหน่งทิศทางของตนเองในแถวรูปวงกลม
1 คะแนน	- ยืนวางเท้าไม่ถูกต้อง มือไม่นิ่งและไม่ยืนอยู่ในตำแหน่งทิศทางในแถวรูปวงกลม	- ยืนวางเท้าไม่ถูกต้อง มือไม่นิ่งและไม่ยืนอยู่ในตำแหน่งทิศทางในแถวรูปวงกลม

ตาราง 5 ตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนนการปฏิบัติ

เพลงงามแสงเดือน

(ทำสวดสร้อยมาลา)

คะแนน	หญิง	ชาย
4 คะแนน	- มือซ้ายจับหงายที่ชายพก (ระดับหัวเขมขัด) มือขวาตั้งวงบนระดับคิ้ว เอียงซ้าย ก้าวเท้าซ้ายย่อตามจังหวะ 8 ครั้งจึงเปลี่ยนมือ 1 ครั้ง โดยเลื่อนมือซ้ายที่จับออกห่างจากลำตัว ปลอยจับข้างซ้ายพลิกข้อมือขึ้นตั้งวงบนมือขวาจับคว่ำที่ชายพก เอียงขวา ทำเช่นนี้สลับซ้าย – ขวา เมื่อถึงคำว่า “เราเล่นเพื่อสนุก ” หญิงหมุนตัวไปทางซ้ายแล้วเปลี่ยนมือ เดินไปครึ่งวงกลม 4 จังหวะ แล้วเปลี่ยนมือตรงคำว่า “ขอให้เล่นฟ้อนรำ” แล้วหมุนซ้ายเดินกลับมาในแถววงกลมตามเดิม	- มือซ้ายจับหงายที่ชายพก (ระดับหัวเขมขัด) มือขวาตั้งวงบนระดับคิ้ว เอียงซ้าย ก้าวเท้าซ้ายย่อตามจังหวะ 8 ครั้งจึงเปลี่ยนมือ 1 ครั้ง โดยเลื่อนมือซ้ายที่จับออกห่างจากลำตัว ปลอยจับซ้ายพลิกข้อมือขึ้นตั้งวงบนมือขวาจับคว่ำที่ชายพก เอียงขวา ทำเช่นนี้สลับซ้าย – ขวา เมื่อถึงคำว่า “เราเล่นเพื่อสนุก ” ชายเดินไปทางด้านขวาแล้วเปลี่ยนมือ เดินไปครึ่งวงกลม 4 จังหวะ แล้วเปลี่ยนมือตรงคำว่า “ขอให้เล่นฟ้อนรำ” แล้วหมุนขวาเดินกลับมาในแถววงกลมตามเดิม
3 คะแนน	- ก้าวเท้าไม่ตรงจังหวะ มือซ้ายจับหงายที่ชายพก (ระดับหัวเขมขัด) มือขวาตั้งวงไม่ถูกตำแหน่ง เอียงซ้าย และมีการเปลี่ยนมือถูกวิธีแต่วางผิดตำแหน่ง	- ก้าวเท้าไม่ตรงจังหวะ มือซ้ายจับหงายที่ชายพก (ระดับหัวเขมขัด) มือขวาตั้งวงไม่ถูกตำแหน่ง เอียงซ้าย และมีการเปลี่ยนมือถูกวิธีแต่วางผิดตำแหน่ง

ตาราง 5 (ต่อ)

คะแนน	หญิง	ชาย
2 คะแนน	- ก้าวเท้าผิดข้างและเดินไม่ตรงจังหวะ มือซ้ายจับหางที่ชายพก (ระดับหัวเข็มขัด) มือขวาตั้งวงบนไม่ถูกตำแหน่ง เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง การเปลี่ยนมือผิดวิธีและการเปลี่ยนที่กับผู้ชายกลับตัวผิดข้าง เดินเป็นเครื่องวงกลม 4 จังหวะ และเปลี่ยนมือไม่ตรงกับเนื้อร้อง	- ก้าวเท้าผิดข้างและเดินไม่ตรงจังหวะ มือซ้ายจับหางที่ชายพก (ระดับหัวเข็มขัด) มือขวาตั้งวงบนไม่ถูกตำแหน่ง เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง การเปลี่ยนมือผิดวิธีและการเปลี่ยนที่กับผู้หญิงกลับตัวผิดข้าง เดินเป็นเครื่องวงกลม 4 จังหวะ และเปลี่ยนมือไม่ตรงกับเนื้อร้อง
1 คะแนน	- ก้าวเท้าผิดข้าง มือซ้ายและมือขวาตั้งไม่ถูกตำแหน่ง เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง การเปลี่ยนมือผิดวิธีและการเปลี่ยนที่กับผู้ชายกลับตัวผิดข้าง เดินไม่ตรงจังหวะและเปลี่ยนมือไม่ตรงกับเนื้อร้อง	- ก้าวเท้าผิดข้าง มือซ้ายและมือขวาตั้งไม่ถูกตำแหน่ง เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง การเปลี่ยนมือผิดวิธีและการเปลี่ยนที่กับผู้หญิงกลับตัวผิดข้าง เดินไม่ตรงจังหวะและเปลี่ยนมือไม่ตรงกับเนื้อร้อง

ตาราง 6 ตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนนผลการปฏิบัติ

ความสวยงามและความอ่อนช้อย

คะแนน	หญิง	ชาย
4 คะแนน	- มีลีลาท่าทางสวยงามและอ่อนช้อย สอดคล้องผสมกลมกลืนกับเนื้อร้องและจังหวะเพลง	- มีลีลาท่าทางสวยงามและอ่อนช้อย สอดคล้องผสมกลมกลืนกับเนื้อร้องและจังหวะเพลง
3 คะแนน	- มีลีลาท่าทางสวยงามและอ่อนช้อย สอดคล้องผสมกลมกลืนกับเนื้อร้องไม่ตรงจังหวะเพลง	- มีลีลาท่าทางสวยงามและอ่อนช้อย สอดคล้องผสมกลมกลืนกับเนื้อร้องไม่ตรงจังหวะเพลง
2 คะแนน	- มีลีลาท่าทางสวยงามขาดความอ่อนช้อย ไม่สอดคล้องกับเนื้อร้องและจังหวะเพลง	- มีลีลาท่าทางสวยงามขาดความอ่อนช้อย ไม่สอดคล้องกับเนื้อร้องและจังหวะเพลง
1 คะแนน	- มีลีลาท่าทางขาดความสวยงามและอ่อนช้อย ไม่สอดคล้องกับเนื้อร้องและจังหวะเพลง	- มีลีลาท่าทางขาดความสวยงามและอ่อนช้อย ไม่สอดคล้องกับเนื้อร้องและจังหวะเพลง

5. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 วิธี คือ

5.1 วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย จำนวน 22 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลการศึกษา จำนวน 2 คน โดยรวบรวมความคิด แนวทางและวิธีการจากผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย เพื่อนำมาสร้างเป็นแบบวัดภาคปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนน รวมทั้งตรวจสอบการสร้างแบบวัดและพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนน สำหรับใช้ในการวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ซึ่งมีวิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

5.1.1 ผู้วิจัยได้เชิญผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งมีประสบการณ์ทางด้านการสอนและการแสดงนาฏศิลป์ไทยเป็นอย่างมาก จำนวน 2 คน โดยการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางและวิธีการต่างๆ ในการสร้างแบบวัด หลังจากนั้นผู้วิจัยได้พิจารณาเลือกและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทยที่มีความรู้ความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยโดยเฉพาะ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานอย่างน้อย 10 ปี จำนวน 20 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง และผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลการศึกษา จำนวน 2 คน สำหรับสร้างและพัฒนาข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน

5.1.2 ติดต่อขอเชิญผู้เชี่ยวชาญเป็นการภายในด้วยวาจา

5.1.3 นำหนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญที่ติดต่อขอเชิญไว้เป็นการภายใน เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

5.1.4 ชี้แจงให้ผู้เชี่ยวชาญได้ทราบความมุ่งหมายของการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน

5.1.5 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย จำนวน 2 คน ในระหว่างเดือนกันยายน พ.ศ. 2550 ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2550 เพื่อที่จะนำผลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์แนวทางเพื่อเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

5.1.6 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย จำนวน 20 คน ครั้งที่ 1 ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2550 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2550 เพื่อที่จะนำผลจากการสัมภาษณ์มาสร้างข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนน

5.1.7 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทย ครั้งที่ 2 ในระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2550 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2551 เพื่อนำแบบวัดที่สร้างจากการรวบรวมความคิดของผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ ครั้งที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทยทั้ง 20 คน ตรวจสอบความถูกต้องของข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงนำมาสร้างเป็นแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานอีกครั้งตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5.1.8 นำแบบวัดและเกณฑ์การให้คะแนนที่ได้จากการรวบรวมความคิดของ

ผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย จำนวน 20 คน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทยกลุ่มเดิม จำนวน 20 คน และด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 2 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ ความเป็นปรนัยของข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนน

5.1.9 ผู้วิจัยจัดพิมพ์แบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน และเกณฑ์การให้คะแนน เพื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยคัดเลือกไว้

5.2 วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนโรงเรียนวัดดอกไม้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน ผู้วิจัยนำแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานที่สร้างขึ้นจากการรวบรวมความคิดของผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทย จำนวน 20 คน ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยมีวิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

5.2.1 ติดต่อประสานงาน ขออนุญาตหัวหน้าสถานศึกษาและผู้สอนนาฏศิลป์ไทย ที่คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับทดลองใช้แบบวัด เพื่อกำหนดวัน เวลา และสถานที่ทำการวัด พร้อมทั้งจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวัด โดยดำเนินการในช่วงระยะเวลาเดือนธันวาคม พ.ศ. 2550 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2551

5.2.2 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปติดต่อกับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนวัดดอกไม้ สำนักงานเขตยานนาวา เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้ โดยดำเนินการในช่วงกลางเดือน มกราคม พ.ศ. 2551

5.2.3 ชี้แจงให้อาจารย์ที่จะเป็นผู้ประเมิน จำนวน 2 คน ได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวัดและวิธีดำเนินการวัด ตลอดจนเกณฑ์การให้คะแนน

5.2.4 นำแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนวัดดอกไม้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ระหว่างวันที่ 14 – 18 มกราคม 2551 ทำการวัดเป็นรายบุคคล โดยชี้แจงให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการวัดก่อนที่จะดำเนินการวัด และขอความร่วมมือในการวัด เพื่อให้ได้ผลตรงตามความเป็นจริง ซึ่งในระยะเวลาของการวัดภาคปฏิบัติ ผู้วิจัยได้จัดเตรียมอุปกรณ์พร้อมเครื่องถ่ายวีดิทัศน์ (VDO) ไว้เพื่อบันทึกภาพการปฏิบัติท่ารำ รวบรวมมาตรฐาน ในระหว่างที่นักเรียนกำลังปฏิบัติท่ารำ และนำภาพการบันทึกเทปโทรทัศน์มาพิจารณาผลการรำของนักเรียนจากเทปวีดิทัศน์ (VDO) เพื่อปรับปรุงเกณฑ์การให้คะแนนให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้ผู้ประเมินสามารถให้คะแนนได้สอดคล้องกันยิ่งขึ้น

5.2.5 นำผลคะแนนที่ได้จากการทดลองใช้แบบวัดมาวิเคราะห์ เพื่อหาคุณภาพของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน คือ ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดภาคปฏิบัติ

5.2.6 นำแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ไปให้ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย โรงเรียนต่าง ๆ จำนวน 10 คน ทดลองใช้แบบวัดเพื่อศึกษาความเหมาะสมต่อการนำแบบวัดไปใช้ จำนวนทั้งหมด 10 เพลง

5.2.7 นำผลคะแนนที่ได้จากการนำแบบวัดภาคปฏิบัติไปใช้ เพื่อศึกษาความเหมาะสมต่อการนำแบบวัดไปใช้มาวิเคราะห์ เพื่อหาคุณภาพของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน คือ ค่าสถิติพื้นฐาน (ค่าเฉลี่ย และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาค่าสถิติพื้นฐาน

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย ($SE_{\bar{X}}$)

6.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

6.2.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Content Validity) โดยคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งคำนวณจากสูตร ดังนี้คือ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2543)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้องที่บ่งชี้ความเที่ยงตรงเชิงพินิจ
	$\sum R$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

6.2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน (Reliability of Rater) คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมินคำนวณโดยใช้สูตรการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน 2 คน

6.2.2.1 สูตร RAI (Rater Agreement Indexes) ของเบอร์รี – สต็อก และคนอื่น ๆ (Burry , Stock and Clissom. 1996 : 251) แบบที่ 2 คือ กรณีที่วัด K พฤติกรรม ผู้ประเมิน 2 คน และกลุ่มตัวอย่างเพียงคนเดียว ดังนี้คือ

$$RAI = 1 - \frac{\sum_{k=1}^K |R_{1k} - R_{2k}|}{K(I-1)}$$

เมื่อ	RAI	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างของผู้ประเมิน 2 คน
	K	แทน	จำนวนข้อปฏิบัติหรือพฤติกรรมของแบบวัด
	I	แทน	ระดับคะแนน

6.2.2.2 สูตรสัมประสิทธิ์การสรุปอ้างอิง (Generalizability Coefficient : ρ^2) ที่ครอนบัค เกลเซอร์ และ ราจารัตนัม (Cronbach, Gleser and Rajaratnam. 1963) และ เบรนแนน (Brennan. 1983) ดังนี้คือ

$$\rho^2 = \frac{\sigma_p^2}{\sigma_p^2 + \sigma_i^2 + \sigma_e^2}$$

เมื่อ	ρ^2	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นหรือสัมประสิทธิ์การสรุปอ้างอิง
	σ_p^2	แทน	การประมาณค่าคะแนนความแปรปรวนของผู้สอบ ซึ่งคำนวณจาก $\frac{MS_p - MS_r}{n_i}$
	σ_e^2	แทน	การประมาณค่าคะแนนความคลาดเคลื่อนความแปรปรวนซึ่งคำนวณจาก MS_r
	σ_i^2	แทน	การประมาณค่าคะแนนความแปรปรวนของผู้ให้คะแนนซึ่งมีค่าเท่ากับ $\frac{MS_i - MS_r}{n_p}$
	MS_p	แทน	ความแปรปรวนของผู้สอบที่คำนวณจากการวิเคราะห์ความแปรปรวน
	MS_r	แทน	ความคลาดเคลื่อนของความแปรปรวนที่คำนวณจากการวิเคราะห์ความแปรปรวน
	MS_i	แทน	ความแปรปรวนของผู้ให้คะแนน
	n_i	แทน	จำนวนของผู้ประเมินคะแนน
	n_p	แทน	จำนวนของผู้สอบ

6.2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด (Reliability)

6.2.3.1 สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2539: 200) ดังนี้คือ

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum \sigma_i^2}{\sigma_t^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อในแบบวัด
	$\sum \sigma_i^2$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนของแบบวัดแต่ละข้อ
	σ_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแบบวัดทั้งฉบับ

6.2.3.2 สูตรไบโนเมียล (r_{cc} – Binomial formula) ของโลเวท (Lovett. 1978) ดังนี้คือ

$$r_{cc} = 1 - \frac{K \sum x_i - \sum x_i^2}{\{(K-1) \sum (x_i - c)^2\}}$$

เมื่อ	r_{cc}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบวัดอิงเกณฑ์
	K	แทน	จำนวนข้อสอบ
	$\sum x_i$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum x_i^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	x_i	แทน	คะแนนของนักเรียนแต่ละคน
	c	แทน	คะแนนจุดตัดของแบบวัดอิงเกณฑ์

หมายเหตุ การวัดภาคปฏิบัติครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ 80 %

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
k	แทน	จำนวนข้อปฏิบัติของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน
K	แทน	คะแนนเต็มของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน
IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$SE_{\bar{X}}$	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย
RAI	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน 2 คน
ρ^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 คน
α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน
r_{cc}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การสร้างข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน

ตอนที่ 2 หาคุณภาพของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน

ตอนที่ 3 หาคุณภาพของความเหมาะสมต่อการนำแบบวัดภาคปฏิบัติไปใช้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การสร้างข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน

การสร้างข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์งานเพื่อนำไปสร้างข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน มีวิธีดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์ไทย ผู้วิจัยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์ไทย การร่างมาตรฐาน ในขั้นตอนต่าง ๆ แล้วนำมาสร้างเป็นข้อปฏิบัติในแบบวัดก่อนที่จะไปรวบรวมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย โดยวิธีการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญเพื่อสร้างกรอบในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ ร่างมาตรฐาน ซึ่งผลจากการศึกษาค้นคว้าดังกล่าวได้ประเด็นสำหรับใช้ในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ ร่างมาตรฐาน จำนวน 3 ชั้นคือ 1. ชั้นเตรียมการปฏิบัติ 2. ชั้นกระบวนการปฏิบัติ 3. ชั้นผลการปฏิบัติ

1.2 วิเคราะห์งาน ผู้วิจัยศึกษาและวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทำร่ำร่างมาตรฐานในขั้นตอนต่าง ๆ ก่อนที่จะนำผลการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารต่าง ๆ ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทยที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกไว้ จำนวน 2 คน เพื่อวิเคราะห์งานและเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และนำผลการวิเคราะห์ดังกล่าวที่ได้จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

2. หลังจากที่มีผู้จัดทำวิเคราะห์งานสำหรับใช้ในการกำหนดขั้นตอนการวัดจากเอกสารและจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 2 คนแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทยอีกจำนวน 20 คน เพื่อนำมาสร้างข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนน และนำแบบวัดดังกล่าวไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทยกลุ่มเดิม จำนวน 20 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 2 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจของข้อปฏิบัติ และเกณฑ์การให้คะแนน ซึ่งผลการดำเนินการและการวิเคราะห์ มีดังนี้

2.1 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย จำนวน 20 คน โดยรวบรวมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญ นำมาสร้างข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนน ต่อจากนั้นผู้วิจัยนำแบบวัดภาคปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 20 คน ครั้งที่ 1 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทยกลุ่มเดิมทั้ง 20 คน ตรวจสอบความถูกต้องของข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงนำมาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.2 ผู้วิจัยนำข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดภาคปฏิบัติไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทย จำนวน 20 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 2 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน ว่าข้อปฏิบัติแต่ละข้อวัดได้ตรงตามเกณฑ์การให้คะแนนหรือไม่ คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Congruence) โดยใช้วิธีของโรวินลลี และแฮมเบิลตัน (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2543) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน (IOC) เท่ากับ 0.91 – 1.00 แสดงว่าข้อปฏิบัติในแบบวัดภาคปฏิบัติ ร่างมาตรฐานมีความสอดคล้องกับเกณฑ์การให้คะแนนทุกข้อ (รายละเอียด ดังแสดงในภาคผนวก ก)

ตอนที่ 2 หาคุณภาพของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน

ผู้วิจัยได้นำข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนวัดดอกไม้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบวัด และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน 2 คน ผู้วิจัยหาคุณภาพของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐาน

ผู้ประเมินจำนวน 2 คน ทำการวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานกับนักเรียนโรงเรียนวัดดอกไม้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน หลังทำการทดลองเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์โดยค่าสถิติพื้นฐาน (ค่าเฉลี่ย, ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย) ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 7

ตาราง 7 ค่าสถิติพื้นฐาน (คะแนนเฉลี่ย, ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย) จากการทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 40 คน

N = 40

แบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน	จำนวนข้อ	คะแนน เต็ม	$\bar{X}$	S.D.	$SE_{\bar{X}}$
1. ขั้นเตรียมปฏิบัติ	19	76	72.73	10.57	1.67
2. ขั้นกระบวนการปฏิบัติ					
3. ขั้นผลการปฏิบัติ					

จากตาราง 7 แบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน มีจำนวน 3 ขั้นคือ 1. ขั้นเตรียมการปฏิบัติ 2. ขั้นกระบวนการปฏิบัติ และ 3. ขั้นผลการปฏิบัติ นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนโรงเรียนวัดดอกไม้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน ผลปรากฏว่า ข้อปฏิบัติจำนวน 19 ข้อ มีคะแนนเต็ม 76 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 72.73 คะแนน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 10.57 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.67

ขั้นตอนที่ 2 ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 คน

ผู้วิจัยนำผลการวัดจากผู้ประเมิน 2 คน ที่ได้จากการวัดภาคปฏิบัติกับนักเรียนคนเดียวกันมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน โดยใช้สูตร RAI (Rater Agreement Indexes) ของเบอร์รี – สต็อก และคนอื่น ๆ (Burry, Stock and Clissom. 1996 : 251) แบบที่ 2 คือ กรณีที่วัด K พฤติกรรม ผู้ประเมิน 2 คน และกลุ่มเป้าหมายเพียงคนเดียว และสูตรสัมประสิทธิ์การสรุปอ้างอิง (Generalizability Coefficient : ρ^2) ที่ครอนบัค เกลเซอร์ และ ราจารัตนัม (Cronbach, Gleser and Rajaratnam. 1963) และ เบรนแนน (Brennan. 1983) ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 คน (ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน 2 คน (RAI) และค่าสัมประสิทธิ์การสุรุปอ้างอิง (ρ^2)) จากการทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 40 คน

N = 40

แบบวัดภาคปฏิบัติ ร่างมาตรฐาน	จำนวนข้อ	คะแนน เต็ม	ความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 คน	
			RAI	ρ^2
1. ขั้นเตรียมปฏิบัติ	19	76	0.824	0.821
2. ขั้นกระบวนการปฏิบัติ				
3. ขั้นผลการปฏิบัติ				

จากตาราง 8 แบบวัดภาคปฏิบัติ ร่างมาตรฐาน มีจำนวน 3 ขั้นคือ 1. ขั้นเตรียมการปฏิบัติ 2. ขั้นกระบวนการปฏิบัติ และ 3. ขั้นผลการปฏิบัติ ผลปรากฏว่า ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน 2 คน โดยใช้สูตร RAI ได้ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน เท่ากับ 0.824 และสูตรสัมประสิทธิ์สุรุปอ้างอิง (ρ^2) ได้ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน เท่ากับ 0.821 จากที่ผู้วิจัยใช้สูตรทั้ง 2 สูตรมาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบวัดนั้น ปรากฏว่าแบบวัดภาคปฏิบัติมีความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน 2 คนและมีความสอดคล้องกัน

ขั้นตอนที่ 3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด

การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดภาคปฏิบัติ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้คือ ผู้วิจัยนำผลการวัดภาคปฏิบัติจากผู้ประเมิน 2 คน มาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น โดยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดจากคะแนนของผู้ประเมินแต่ละคน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (ลัวน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2539: 200) และสูตรไบโนเมียล (r_{cc} - Binomial formula) ของโลเวท (Lovett. 1978) เป็นความเชื่อมั่นเฉลี่ยของแบบวัดภาคปฏิบัติทั้งฉบับ ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 9

ตาราง 9 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดภาคปฏิบัติ (ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดภาคปฏิบัติ (r_{cc})) จากการทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 40 คน

N = 40

แบบวัดภาคปฏิบัติ ร่างมาตรฐาน	จำนวนข้อ	คะแนน เต็ม	ความเชื่อมั่นของแบบวัด ภาคปฏิบัติ	
			α	r_{cc}
1. ขั้นเตรียมปฏิบัติ	19	76	0.843	0.848
2. ขั้นกระบวนการปฏิบัติ				
3. ขั้นผลการปฏิบัติ				

จากตาราง 9 แบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน มีจำนวน 3 ชั้นคือ 1. ชั้นเตรียมการปฏิบัติ 2. ชั้นกระบวนการปฏิบัติ และ 3. ชั้นผลการปฏิบัติ ผลปรากฏว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดภาคปฏิบัติ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) เท่ากับ 0.843 และสูตรไบโนเมียล (r_{cc}) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด เท่ากับ 0.848 จากที่ผู้วิจัยใช้สูตรทั้ง 2 สูตรมาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบวัดภาคปฏิบัตินั้น ปรากฏว่าแบบวัดภาคปฏิบัติมีความเชื่อมั่นและมีความสอดคล้องกัน

ตอนที่ 3 หาคุณภาพของความเหมาะสมต่อการนำแบบวัดภาคปฏิบัติไปใช้

ผู้วิจัยได้นำข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ทั้ง 10 เพลง ให้เพื่อนครูนาฏศิลป์โรงเรียนต่าง ๆ จำนวน 10 คน ใช้เพื่อหาคุณภาพความเหมาะสมต่อการนำแบบวัดภาคปฏิบัติไปใช้ ซึ่งผู้วิจัยนำแบบสอบถามเพื่อแสดงความคิดเห็นในเรื่องความเหมาะสมต่อการใช้แบบวัดมาให้เพื่อนครูประเมิน และนำผลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยค่าสถิติพื้นฐาน (ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน) ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 10

ตาราง 10 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมต่อการนำแบบวัดภาคปฏิบัติไปใช้ของเพื่อนครู
จำนวน 10 คน จากค่าสถิติพื้นฐาน (คะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน)

N = 10

แบบสอบถามเพื่อแสดง ความคิดเห็น	จำนวนข้อ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านความเหมาะสมของรูปแบบ	5	20	19.70	1.54
2. ด้านความเหมาะสมของเนื้อหา	5	20	19.70	1.54
3. ด้านความเหมาะสมของการนำไปใช้	5	20	19.80	1.49
ผลรวม	15	30	59.20	4.57

จากตาราง 10 แบบสอบถามเพื่อแสดงความคิดเห็นในเรื่องความเหมาะสมต่อการใช้แบบวัดมาให้เพื่อนครูประเมิน มีจำนวน 3 ด้านคือ 1. ด้านความเหมาะสมของรูปแบบ 2. ด้านความเหมาะสมของเนื้อหา และ 3. ด้านความเหมาะสมของการนำไปใช้ ซึ่งนำไปสอบถามกับเพื่อนครูนาฏศิลป์ จำนวน 10 คน ผลปรากฏว่า ในด้านความเหมาะสมของรูปแบบ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.70 คะแนน และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.54 ด้านความเหมาะสมของเนื้อหา คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.70 คะแนน และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.54 และด้านความเหมาะสมของการนำไปใช้ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.80 คะแนน และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.49 เมื่อนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถามเพื่อแสดงความคิดเห็น

คิดเห็นในเรื่องความเหมาะสมต่อการใช้แบบวัดทั้งฉบับ ผลปรากฏว่า มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 59.20 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.57

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายเพื่อสร้างและหาคุณภาพในด้านความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบวัด

1.1 เพื่อสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

1.2 เพื่อหาคุณภาพของแบบวัดและเกณฑ์การให้คะแนนในด้านความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน

2. ศึกษาทฤษฎี หลักสูตร เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดภาคปฏิบัติ เพื่อเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และสร้างข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัด

3. ศึกษาแนวทางและวิธีการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 2 คนซึ่งมีความเชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ และมีประสบการณ์ทางด้านการสอนและการแสดงนาฏศิลป์ไทยเป็นอย่างมาก จำนวน 2 คน

4. วิเคราะห์งาน ที่ได้จากการศึกษาเอกสารและเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมจำแนกออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการปฏิบัติ ขั้นกระบวนการปฏิบัติ และขั้นผลการปฏิบัติ

5. พิจารณาเลือกและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ 20 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยโดยเฉพาะ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานอย่างน้อย 10 ปี เพื่อขอคำแนะนำและข้อมูลในการสร้างข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน

6. สร้างข้อปฏิบัติของแบบวัดและเกณฑ์การให้คะแนน จากการรวบรวมความคิดของผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ 20 คน มาสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน จำนวนทั้งหมด 10 เพลง มีข้อปฏิบัติรวมทั้งหมด 19 ข้อ โดยแยกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการปฏิบัติ จำนวน 2 ข้อ ขั้นกระบวนการปฏิบัติ จำนวน 14 ข้อ และขั้นผลการปฏิบัติ จำนวน 3 ข้อ พร้อมทั้งระบุเกณฑ์การให้คะแนนในการวัดแต่ละข้อปฏิบัติของขั้นตอนต่าง ๆ ในการวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน

7. ให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ 20 คนและทางด้านวัดผล 2 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจของข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนนที่สร้างขึ้นว่า ข้อปฏิบัติแต่ละข้อมีความสอดคล้องกับเกณฑ์การให้คะแนนหรือไม่ คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Congruence) โดยใช้วิธีของโรวิเนลลี และแอมเบลตัน (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2543)

8. เขียนคู่มือและจัดพิมพ์แบบวัดพร้อมเกณฑ์การให้คะแนนเป็นฉบับสมบูรณ์ จำนวน 1 ฉบับ เพื่อให้ผู้ประเมินได้นำคู่มือไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยคัดเลือกไว้

9. ทดลองใช้แบบวัดและเกณฑ์การให้คะแนน กับนักเรียนโรงเรียนวัดดอกไม้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน โดยใช้ผู้ประเมินจำนวน 2 คน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมิน และหาคุณภาพของแบบวัด

10. วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบวัดและผู้ประเมิน โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน, ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด

11. ให้เพื่อนครูทางด้านนาฏศิลป์ 10 คน ทดลองใช้แบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน เพื่อตรวจสอบในเรื่องความเหมาะสมต่อการนำแบบวัดไปใช้ ซึ่งวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบวัด โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน (ค่าเฉลี่ย และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน)

12. วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบวัดในเรื่องความเหมาะสมต่อการนำแบบวัดไปใช้จากการให้เพื่อนครูทางด้านนาฏศิลป์ จำนวน 10 คน นำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบวัด โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน (ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. แบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน เป็นข้อกำหนดที่ได้พิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อใช้ในการวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน สร้างโดยใช้การรวบรวมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย จำนวน 22 คน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ และจากผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา 2 คน เป็นแบบชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ วัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานในขั้นเตรียมการปฏิบัติ (Prepare) ขั้นกระบวนการปฏิบัติ (Process) และขั้นผลการปฏิบัติ (Product)

2. เกณฑ์การให้คะแนนในการวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน เป็นแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อชี้บอกถึงระดับพฤติกรรมและคุณภาพกระบวนการปฏิบัติทำในแต่ละขั้น เกณฑ์การให้คะแนนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการรวบรวมความคิดและการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย โดยกำหนดระดับคุณภาพของเกณฑ์การให้คะแนน เป็น 4 ระดับ

สรุปผลการวิจัย

การสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน สรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การสร้างข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน

1. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์งานเพื่อนำไปสร้างข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ได้ผลดังนี้

1.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงพินิจระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน ว่าข้อปฏิบัติแต่ละข้อวัดได้ตรงตามเกณฑ์การให้คะแนนหรือไม่ คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Congruence) โดยใช้วิธีของโรวินลลี และแฮมเบิลตัน (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2543) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน (IOC) ระหว่าง 0.91 – 1.00 แสดงว่าข้อปฏิบัติในแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานมีความสอดคล้องกับเกณฑ์การให้คะแนนทุกข้อ

ตอนที่ 2 หาคุณภาพของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน

ผู้วิจัยได้นำข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนวัดดอกไม้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบวัด ดังนี้คือ

ขั้นตอนที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐาน

ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบวัดภาคปฏิบัติ มีค่าเท่ากับ 72.73

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบวัดภาคปฏิบัติ มีค่าเท่ากับ 10.57

ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย มีค่าเท่ากับ 1.67

ขั้นตอนที่ 2 ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 คน

ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน 2 คน โดยใช้สูตร RAI มีค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน เท่ากับ 0.824 และสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อันดับ (ρ²) ได้ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน เท่ากับ 0.821 จากที่ผู้วิจัยใช้สูตรทั้ง 2 สูตรมาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบวัดนั้น ปรากฏว่าแบบวัดภาคปฏิบัติมีความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน 2 คนและมีความสอดคล้องกัน

ขั้นตอนที่ 3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด

ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดภาคปฏิบัติ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาค มีค่าเท่ากับ 0.843 และสูตรไบนอมิเยล (r_{cc}) ของโลเวท ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด มีค่าเท่ากับ 0.848 จากที่ผู้วิจัยใช้สูตรทั้ง 2 สูตรมาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบวัดภาคปฏิบัตินั้น ปรากฏว่าแบบวัดภาคปฏิบัติมีความเชื่อมั่นและมีความสอดคล้องกัน

ตอนที่ 3 หาคุนภาพของความเหมาะสมต่อการนำแบบวัดภาคปฏิบัติไปใช้

หาคุนภาพของแบบสอบถามเพื่อแสดงความคิดเห็นในเรื่องความเหมาะสมต่อการนำแบบวัดไปใช้ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1. ด้านความเหมาะสมของรูปแบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.70 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 1.54 2.ด้านความเหมาะสมของเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.70 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 1.54 และ 3.ด้านความเหมาะสมของการนำไปใช้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.80 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 1.49 เมื่อนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์หาคุนภาพของแบบสอบถามเพื่อแสดงความคิดเห็นในเรื่องความเหมาะสมต่อการนำแบบวัดทั้งฉบับ ผลปรากฏว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 59.20 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 4.57

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ที่มีคุณภาพ ซึ่งอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานในครั้งนี้ สามารถวัดได้ครอบคลุมเนื้อหาและประเมินผลการเรียนในวิชานาฏศิลป์ไทยในเนื้อหาการปฏิบัติรวบรวมมาตรฐาน ทั้ง 10 เพลง ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาโครงสร้างจากหลักสูตร ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์ไทยและการฝึกปฏิบัติทำรำ รวบรวมมาตรฐาน ผู้วิจัยไม่ได้ศึกษาเฉพาะวิธีการปฏิบัติเท่านั้น แต่ได้ศึกษาเอกสารที่ครอบคลุมเนื้อหาของพื้นฐานการปฏิบัติทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ เพราะการที่ได้ศึกษานาฏศิลป์ไทยอย่างละเอียดนั้นจะทำให้เข้าใจถึงแก่นแท้ของนาฏศิลป์ไทย ซึ่งจะเน้นที่การปฏิบัติมากที่สุด แล้วผู้วิจัยยังได้รวบรวมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความชำนาญทางนาฏศิลป์ไทย จำนวน 22 คน แล้วนำมาพิจารณาสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การประเมินในแต่ละขั้นตอนของการวัด โดยมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม รวมถึงข้อปฏิบัติต่างๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนปฏิบัติในแต่ละขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ขั้นเตรียมการปฏิบัติ ขั้นกระบวนการปฏิบัติ จนถึงขั้นผลการปฏิบัติ และสร้างเกณฑ์การให้คะแนนที่ใช้ในการวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน หลังจากนั้น ผู้วิจัยนำแบบวัดและเกณฑ์การให้คะแนนไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทยและผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษารวบรวมความเที่ยงตรงเชิงพินิจว่า รายละเอียดต่างๆ ที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องเพียงใด โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเป็นรายข้อ ซึ่งผลจากการตรวจสอบความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนนมีค่าระหว่าง 0.91-1.00 แสดงว่าแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานฉบับนี้มีความเที่ยงตรงเชิงพินิจที่เชื่อถือได้ เพราะมีค่าดัชนีความสอดคล้องที่คำนวณได้มากกว่า 0.50 แสดงว่าข้อปฏิบัติสามารถวัดได้ (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2527: 68-69) ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การที่สร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานและเกณฑ์การให้คะแนน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์

รวบรวมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทย จำนวน 22 คน จึงทำให้ได้แบบวัดและเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับใช้ในการวัดและเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับใช้ในการวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ที่มีความเที่ยงตรงและสามารถนำไปช่วยครูผู้สอนในการวัดและประเมินผลการปฏิบัติทำรำ รวบรวมมาตรฐานได้

2. การทดลองใช้แบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมิน (RAI) โดยนำแบบวัดที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนวัดดอกไม้ สำนักงานเขตยานนาวา จำนวน 40 คน ข้อปฏิบัติจำนวน 19 ข้อ ผลการให้คะแนนของผู้ประเมิน 2 คน มีค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมิน โดยสูตร RAI ได้ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน เท่ากับ 0.824 และสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อันดับ (rho²) เท่ากับ 0.821 ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมินหรือค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมินอยู่ในระดับสูง สาเหตุที่ผลการให้คะแนนของผู้ประเมิน 2 คนมีค่าอยู่ในระดับสูงนั้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า แบบวัดที่สร้างขึ้นจากการรวบรวมความคิดของผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย จำนวน 22 คน เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้ประเมินทั้ง 2 คนให้คะแนนสอดคล้องกัน เพราะผู้ประเมินได้ศึกษาข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละระดับคุณภาพที่ผู้เชี่ยวชาญและผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จึงทำให้ผู้ประเมินทำความเข้าใจข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนได้ดี และอีกประเด็นหนึ่งที่น่าจะส่งผลให้ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมินมีค่าสูง อาจมาจากการตรวจสอบการให้คะแนนของผู้ประเมินจากการพิจารณาตัวชี้วัด (VDO) ที่ผู้วิจัยเป็นผู้บันทึกในขณะที่ทำการวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน จึงนับว่าแบบวัดฉบับนี้ เป็นแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน ที่อยู่ในระดับสูงและน่าเชื่อถือได้

3. การทดลองใช้แบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน เพื่อหาค่าสถิติพื้นฐาน โดยนำแบบวัดที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอกไม้ สำนักงานเขตยานนาวา จำนวน 40 คน การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ซึ่งประกอบด้วยข้อปฏิบัติจำนวน 19 ข้อ มีคะแนนเต็ม 76 คะแนน ผลปรากฏว่า มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 72.73 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 10.57 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.66 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างนี้ถือว่าเป็นคะแนนความสามารถที่แท้จริงจากการวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ครั้งนี้สำหรับค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ซึ่งคำนวณโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาค มีค่าเท่ากับ 0.843 และใช้สูตรไบนอมิเยล (r_{cc}) ของโลเวท มีค่าเท่ากับ 0.848 แสดงว่าแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานฉบับนี้ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดค่อนข้างสูง ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะมาภรณ์ ทวนทอง (2544 : บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบทดสอบภาคปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เท่ากับ 0.93 และงานวิจัยของ รณชัย บุญลือ (2547: บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยเป็นแบบประเมินทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ มี

จำนวน 14 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าเท่ากับ 0.781

4. ผลจากการนำแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานไปให้เพื่อนครูทดลองใช้จำนวน 10 คน เพื่อสำรวจในเรื่องของความเหมาะสมของแบบวัดต่อการนำไปใช้ โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ผลปรากฏว่า มีความคิดเห็นด้านความเหมาะสมของรูปแบบการวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1. ด้านความเหมาะสมของรูปแบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.70 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 1.54 2. ด้านความเหมาะสมของเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.70 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 1.54 3. ด้านความเหมาะสมของการนำไปใช้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.80 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 1.49 เมื่อนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ มาหาคุณภาพของแบบสอบถามเพื่อแสดงความคิดเห็นในเรื่องความเหมาะสมต่อการใช้แบบวัดทั้งฉบับ ผลปรากฏว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 59.20 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 4.57

จากการที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาแล้วนั้น ถือได้ว่าแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการรวบรวมความคิดของผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย จำนวน 22 คน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัดผลจำนวน 2 คน ซึ่งในการวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ใช้ผู้ประเมิน จำนวน 2 คน จึงให้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน 2 คน มีค่าสูง เพราะว่าการสร้างข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนน มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่วิเคราะห์จากโครงสร้างหลักสูตร และการรวบรวมแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญจากการสัมภาษณ์ จึงทำให้แบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานมีความชัดเจน และมีความเป็นปรนัยสูง สามารถนำไปใช้ในการวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการให้คะแนนการวัดในแต่ละข้อปฏิบัติ นั้น มีคะแนนหลายระดับ ผู้ที่นำแบบวัดไปใช้ควรมีการศึกษาคู่มือการวัดและเกณฑ์การให้คะแนนของแต่ละข้อปฏิบัติอย่างละเอียดเสียก่อน เพื่อที่จะใช้เป็นเครื่องมือช่วยครูผู้สอนในการให้คะแนนผู้เรียน สำหรับการวัดภาคปฏิบัติต่าง ๆ ถูกต้องและยุติธรรม ตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้ในคู่มือการวัด

1.2 ในช่วงเวลาขณะทำการวัด ควรมีการถ่ายทำวีดีทัศน์ (VDO) ไว้เพื่อช่วยตรวจสอบการให้คะแนนของผู้ประเมินและเพื่อความถูกต้องความยุติธรรมมีความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา

1.3 การใช้แบบวัดภาคปฏิบัติ ผู้ประเมินควรต้องมีความรู้ความเข้าใจและมีความเชี่ยวชาญในภาษาท่า นาฏยศัพท์ ทำรำในแต่ละเพลง เนื้อหาของเพลง เพื่อให้เกิดความเที่ยงตรงของแบบวัดภาคปฏิบัติ

1.4 ในการนำแบบวัดภาคปฏิบัติไปใช้วัดและประเมินนักเรียนนั้น ไม่ควรสังเกตนักเรียนเกิน 5 คู่ หรือ 10 คน ในแต่ละครั้ง เพราะจะทำให้ผู้สังเกต สังเกตการปฏิบัติทำร่ำของนักเรียนได้ไม่ทั่วถึง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการสร้างรูปแบบการวัดและประเมินผลในการปฏิบัติร่ำต่างๆ ทุกเพลงให้เป็นแบบอย่างเฉพาะและใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานต่อไปในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานในครั้งต่อไป หรือสร้างแบบวัดในชั้นอื่นๆต่อไป

2.2 ควรมีการพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบวัดภาคปฏิบัติให้มีความละเอียดมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติในสาขาวิชาอื่นๆ ให้มากขึ้นในทุกระดับการศึกษา เพื่อให้เกิดการวัดผลการศึกษาที่ตรงกับจุดประสงค์ของหลักสูตรทุกระดับ ที่เน้นการวัดผลและประเมินตามสภาพจริง

2.4 การสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติควรมีการเพิ่มในเนื้อหาสาระด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะการปฏิบัติและคุณธรรมในการปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์

2.5 ควรมีการศึกษาเรื่องการใช้เครื่องมือในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบช่วงเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมที่แตกต่างกันว่ามีผลต่อคุณภาพของเครื่องมือหรือไม่

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล สุดประเสริฐ. (2528). *หลักและวิธีการวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- กรมวิชาการ. (2522). *แนวทางการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- (2536). *การวัดและประเมินผลในชั้นเรียนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ดนตรีและนาฏศิลป์ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)*. กรุงเทพฯ: อรุณสภา.
- (2539). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- กรมศิลปากร. (2514). *รวาง. พิมพ์ครั้งที่ 4*. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- (2550). *ทะเบียนข้อมูล วิพริทัศน์า ชุดระบำ รำ ฟ้อน เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 1*. กรุงเทพฯ: ไทภูมิ พับลิชชิ่ง.
- โกวิท ประวาลพุกษ์; และ สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2523). *การประเมินในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ , สำนักงาน. (2530). *การวัดและประเมินผลในชั้นเรียน กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ดนตรีและนาฏศิลป์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จรรยาตรี วีระวานิช. (2526). *คู่มือครูการสอนและการจัดการแสดง*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ชิน และคณะ.
- จตุรงค์ มนตรีศาสตร์. (2517). *วิชานาฏศิลป์*. กรุงเทพฯ: อรุณสภา.
- จารุณี ลิ้มปานานนท์. (2527). *การใช้ชุดฝึกกิจกรรมนาฏศิลป์ด้วยตนเองสำหรับครู ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 . วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดผลการศึกษา)*. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- จุฬารัตน์ นาคพงศ์. (2534). *การสร้างแบบทดสอบทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิส สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ถ่ายเอกสาร.
- ชุตินันท์ รุณดิษฐ์. (2536). *การสร้างแบบวัดผลการปฏิบัติงานรายวิชาการตัดเย็บกระโปรงเบื้องต้น ตามหลักสูตรวิชาชีพพระยศัน 180 ชั่วโมงของกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดผลการศึกษา)*. พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- เชาวนา ขวลิตธำรง. (2534). *การวัดผลการปฏิบัติงาน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน.
- เชิดศักดิ์ โฆวาลิษฐ์. (2529, มิถุนายน). *การวัดผลภาคปฏิบัติ, มิตรครู*. (12): 16-19.

- ธนิต อยู่โพธิ์. (2531). ศิลปะละครหรือคู่มือนาฏศิลป์ไทย เรียบเรียง ครั้งที่ 2 ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- นิภา ศรีโพธิ์. (2527). หลักการวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- นิโลบล นิ่มกิ่งรัตน์. (2531, กรกฎาคม-กันยายน). การวัดผลภาคปฏิบัติ. วารสารการวัดผลและ
วิจัยการศึกษา. 4(29): 24-43.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- . (2543). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัยเล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปิยมารณ์ ทวนทอง. (2544). การสร้างแบบทดสอบวัดภาคปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. .สารนิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปิยะสุดา เพชรเวช. (2548). การสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติวิชาทักษะนาฏศิลป์ไทย การรำเพลง
หน้าพาทย์ชั้นสูง สาขานาฏศิลป์. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การวัดผลการศึกษา).
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- เปียน ไชยศรี. (2529, กันยายน - ธันวาคม). การวัดผลงานภาคปฏิบัติ. วารสารการ
วัดผลการศึกษา. 8 (23): 37-61.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2530). การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ:
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พวงแก้ว ปุณยนก; และ สุวิมล ว่องวาณิช. (2534). การวัดภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: ภาควิชา
วิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พาณี สีสวย. (2526). สุนทรียของนาฏศิลป์ไทย. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดชนกการพิมพ์.
- เพ็ญณี กันตะวงษ์. (2547, มกราคม-เมษายน). แนวทางการจัดศูนย์การเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในประเทศไทย. วารสารวิธีวิทยาการวิจัย. 17(1): 77-90.
- ไพศาล หวังพานิช. (2526). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช .
- ภัทรา นิคมานนท์. (2538). การประเมินผลการเรียน(Learning Evaluation). กรุงเทพฯ:
ทิพย์วิสุทธิการพิมพ์.
- รณชัย บุญลือ. (2547). การสร้างแบบวัดทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่. ปรินิพนธ์
กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ถ่ายเอกสาร.
- รังสี เกษมสุข. (2535). การสอนดนตรีเบื้องต้นสำหรับครูประถมศึกษา เอกสารประกอบคำสอน
วิชาประถม ภาควิชาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2539). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

- ราตรี พลวุฒิ. (2546). การสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การวัดผลการศึกษา). มหาสารคาม:
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- เรณู โกศินานนท์. (2535). ไร่ไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2539). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
----- (2543). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วรินทร์ โพนน้อย. (2541). การสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติวิชาปีพาทย์ 3 (ผ่องวงใหญ่) หลักสูตร
นาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- วัฒน์ชัย จันทรีวินกุล. (2538). การสร้างแบบทดสอบภาคปฏิบัติวัดทักษะกระบวนการทาง
วิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิจิตรวาทการ,หลวง. (2519). อนุสรณ์หลวงไพจิตรนันทการ. ห้างหุ้นส่วนศึกษาสัมพันธ์ (อนุสรณ์
ในงานพระราชทานเพลิงศพหลวงไพจิตรนันทการ ณ เมรุวัดเทพศิรินทราวาส).
- วิราพร พงศ์อาจารย์. (2542). การประเมินผลการเรียน. พิษณุโลก: สถาบันราชภัฏพิบูล
สงคราม.
- วิรัช วรรณรัตน์. (2539). การวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทาง
การศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ส.วาสนา ประवालพฤกษ์. (2527,พฤษภาคม-สิงหาคม). การสอบภาคปฏิบัติ.
วารสารการวัดผลการศึกษา. 6 (1): 1-2.
----- (2533, กันยายน – ธันวาคม). การพิจารณาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบการปฏิบัติ.
วารสารการวัดผลการศึกษา. 12 (35): 28-29.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2544). การวัดผลการศึกษา. กทม: ประสานการพิมพ์.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2530). การประเมินผลการเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ:
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เสนอ ภิรมจิตร์ผ่อง. (2542). การประเมินผลภาคปฏิบัติ. อุบลราชธานี: คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- สาลี ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. (2521). นาฏศิลป์ไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พลศึกษา.
- สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์. (2535, กรกฎาคม-กันยายน). การวัดผลการเรียนภาคปฏิบัติ.
สารพัฒนาหลักสูตร. 11 (112): 15-18.
- สุนันท์ ศลโกสุม. (2532). การทดสอบภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและ
จิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุนนมาลย์ นิมเนติพันธ์. (2532). การละครไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- สุมิตร เทพวงษ์. (2541). สารานุกรม ระบาย ระบาย ฟอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- . (2541). นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สำหรับครูประถมและมัธยม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- หทัยทิพย์ วิมประภาพรกุล. (2533). การสร้างแบบทดสอบภาคปฏิบัติงานโลหะแผ่นเบื้องต้นตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม. ปรินญาณินท์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อนันต์ ศรีโสภณ. (2525). ทฤษฎีการวัดและการทดสอบ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อมรา กล้าเจริญ. (2531). สุนทรียนาฏศิลป์ไทย. เอกสารประกอบการเรียนการสอนภาควิชานาฏศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา.
- อรรณพ บรรจงศิลป์ และอาภรณ์ มนตรีศาสตร์. (2527). พื้นฐานดนตรีไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อังคณา สายยศ. (2536). สัมประสิทธิ์การสรุปอ้างอิง. ในเอกสารประกอบการประชุมสัมมนาวิชาการ วัดผลและวิจัยสัมพันธ์ ครั้งที่ 3. ขอนแก่น.
- อาคม สายาคม. (2525). คู่มือการสอนนาฏศิลป์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยกรมศิลปากร.
- อาภรณ์ มนตรีศาสตร์ และจาดุรงค์ มนตรีศาสตร์ (2527). วิชานาฏศิลป์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- เอี่ยม โตบุญเลี้ยงและคนอื่น ๆ. (2509). การวางแผนในการเขียนข้อสอบ, พัฒนาวัดผล 2509. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบวิทยาลัยวิชาการศึกษา.
- Ahmann, J. Stanley and Marvin D. Glock. (1975). *Evaluating Pupil Growth*. Boston: Allyn and Bacon, Inc.
- Boorman, Joan Marie. (1991). *The Development and Testing of Laboratory Performance Tests in High School Physics*. Doctor's Thesis. New York: State University of New York at Buffalo.
- Bradfield, James M. and Moredock, Stewart H. (1957). *Measurement and Evaluation in Education*. New York: Macmillan.
- Brennan, R.L. , and Kane, M.T. (1983). *An Index of Dependability for Mastery Test*. Iowa: The American College Testing Program.
- Burry – Stock, Judith A., Laurie, Cecelia, Chissom, Brad S. (1996). Rater Agreement Indexes For Performance Assessment. *Educational and Psychological Measurement*. 2 : 251 – 261.
- Knight, Lorraine Harris. (1991). *The Development of the Microcomputer Performance Test in Child Care Programmes in Iowa*. Doctor's Thesis. Iowa: Iowa State University.

- Lyewarun, Rose Abiodun. (1987). *A Construction of Performance Test in Child Care Programs in Iowa*. Doctor's Thesis. Iowa: Iowa State University.
- Marshall, John Clark and Hales, Loude Wesley. (1971). *Classroom Test Costruction*. Messachusetts : Addison-Wesley Publishing Company.
- Mehrens, William A. and Irvin J. Lehmann. (1984). *Measurement and Evaluation in Education and Psychological*. 2nd ed. New York: Holt, Rinnehart and Winston.
- Nitko, Anthory J. (1983). *Educational Assessment of Students*. New Jersey: Prentice – Hall, Inc.
- Robinson, Richard Wayne. (1973, September). *The Development of item Which Access the Process of Controlling Variables and Interpreting Data*. Dissertation Abstracts Intemational. 325(3) : 1522 – A.
- Simpson, E.J. (1966). *The Classification of Educational Objectiv : Psychomotor Domain*. Illinois: Urbana Champaign.
- Stanly, Ahmann J., and Marwin, Glock D. (1975). *Evaluating Pupil Growth*. Boston: Allyn and Bancon, Inc.
- Thorndike, R. and Elizabeth, Hagan. (1977). *Measurement and Evalution in Psychology and Education*. New York: John Wiley .
- Tuckman, Bruce . (1975). *Measuring Educational Outcomes: Fundamentals of Testing*. New York: Harcourt Brace Jovavich, Inc.
- Wiersma, W. and S.G.Jurs. (1985). *Educational Measurement and Testing*. Boston: Allyn and Bacon, Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

- คู่มือดำเนินการวัดและการใช้แบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน
- แบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน
- เกณฑ์การให้คะแนน

คู่มือดำเนินการประเมินและการใช้แบบวัดภาคปฏิบัติ รำวงมาตรฐาน

แบบวัดภาคปฏิบัติฉบับนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้วัดและประเมินผลความสามารถในการปฏิบัติทำรำ รำวงมาตรฐานทั้ง 10 เพลงเป็นรายบุคคล แบบวัดภาคปฏิบัติ รำวงมาตรฐานฉบับนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความสามารถในการปฏิบัติทำรำรำวงมาตรฐาน ซึ่งผลของการวัดจะทำให้ทราบว่า ผู้ถูกวัดมีความสามารถในการปฏิบัติทำรำ รำวงมาตรฐานอยู่ในระดับใด ควรแก้ไขและปรับปรุงในขั้นตอนใดของการปฏิบัติทำรำ รำวงมาตรฐาน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ต่อไป

ลักษณะของแบบวัด

ลักษณะทั่วไปของแบบวัดภาคปฏิบัติฉบับนี้ ประกอบด้วย แบบวัดภาคปฏิบัติ รำวงมาตรฐานและเกณฑ์การให้คะแนนที่ใช้สำหรับวัดผู้เรียนเป็นรายบุคคล ผู้วัดจะต้องเป็นผู้ที่มีความชำนาญและสอนในวิชานาฏศิลป์ไทย เพราะจะต้องเป็นผู้ที่คอยสังเกตการณ์ปฏิบัติทำรำและให้คะแนนการปฏิบัติทำรำของผู้เรียนตามแบบวัด ซึ่งสามารถวัดได้ครอบคลุมจุดประสงค์ เพราะได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถด้านนาฏศิลป์ไทย หรือเป็นอาจารย์ผู้สอนนาฏศิลป์ไทยที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานอย่างน้อย 15 ปี หรือเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านนาฏศิลป์ไทยอย่างน้อย 15 ปี จำนวน 20 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลการศึกษา จำนวน 2 คน แบบวัดภาคปฏิบัติ รำวงมาตรฐานฉบับนี้ แบ่งเกณฑ์การให้คะแนนออกเป็น 3 ชั้น ดังนี้

- ตอนที่ 1 ชั้นเตรียมการปฏิบัติ
- ตอนที่ 2 ชั้นกระบวนการปฏิบัติ
- ตอนที่ 3 ชั้นผลการปฏิบัติ

คุณภาพของแบบวัด

ในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รำวงมาตรฐานฉบับนี้ประกอบด้วยข้อปฏิบัติ จำนวน 19 ข้อ มีคะแนนเต็ม เท่ากับ 76 คะแนน เพื่อหาคุณภาพของแบบวัดภาคปฏิบัติ จำนวน 1 ครั้งคือ วัดภาคปฏิบัติกับนักเรียนโรงเรียนวัดดอกไม้ สำนักงานเขตยานนาวา จำนวน 40 คน เพื่อหาค่าสถิติพื้นฐาน , ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน 2 คน และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดภาคปฏิบัติ รำวงมาตรฐาน

อุปกรณ์ที่ใช้

อุปกรณ์ที่ใช้ในการวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน มีพร้อมในห้องนาฏศิลป์ ซึ่งครูผู้ควบคุมการวัดเป็นผู้จัดเตรียมให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้ในการวัดภาคปฏิบัติ อุปกรณ์มีดังนี้

- เครื่องบันทึกเสียง
- แถบบันทึกเสียงรวบรวมมาตรฐานทั้ง 10 เพลง
- ผ้าแดง

วิธีดำเนินการวัด

ในการวัดครั้งนี้ วัดภาคปฏิบัติเป็นรายบุคคลแต่จะร่วมนำเป็นคู่และปฏิบัติพร้อมกันเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 10 คน หรือ 5 คู่ โดยมีครูที่ทำหน้าที่เป็นผู้วัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน จะต้องสังเกตการปฏิบัติท่ารำ รวบรวมมาตรฐานทั้ง 10 เพลง ของผู้เรียนที่เข้ารับการวัดภาคปฏิบัติอย่างละเอียด รอบคอบตามข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนที่ระบุไว้ในแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน มีรายละเอียดที่ต้องปฏิบัติ ดังนี้

1. ต้องศึกษาทำความเข้าใจอย่างละเอียดรอบคอบ ตามข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนที่ระบุไว้ในแบบวัดภาคปฏิบัติ จากคู่มือฉบับนี้ก่อน เพื่อให้ผลการวัดให้คะแนนการปฏิบัติท่ารำที่ถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนด
2. ต้องสังเกตการปฏิบัติท่ารำ รวบรวมมาตรฐานทั้ง 10 เพลงของผู้เรียนทีละคน และเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนให้ตรงกับสิ่งที่สังเกตเห็นและตรงตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนด
3. ให้นักเรียนเขียนชื่อ – นามสกุล ระดับการศึกษา ภาคเรียนที่ ปีการศึกษา สถาบันการศึกษา วัน เดือน ปี และสถานที่ ลงในแบบวัดภาคปฏิบัติก่อนที่จะทำการวัดภาคปฏิบัติ
4. ผู้ดำเนินการวัดภาคปฏิบัติต้องไม่ให้คำแนะนำใด ๆ หลังจากเริ่มวัดภาคปฏิบัติแล้ว
5. รวมคะแนนจากแบบวัดภาคปฏิบัติ หลังจากเสร็จสิ้นการปฏิบัติท่ารำ รวบรวมมาตรฐานของผู้เรียนแต่ละคน

การวัดและการให้คะแนน

วัดภาคปฏิบัติและให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนจากคู่มือการวัดภาคปฏิบัติฉบับนี้ ซึ่งเป็นแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน ที่มีระดับคะแนน 4 , 3 , 2 , 1 ตามระดับความถูกต้อง และการปฏิบัติท่ารำ รวบรวมมาตรฐานทั้ง 10 เพลง ตามเกณฑ์การให้คะแนนที่ระบุไว้ในคู่มือการวัดภาคปฏิบัติฉบับนี้

แบบวัดภาคปฏิบัติ รำวงมาตรฐาน

ชื่อ – สกุล ของผู้ถูกวัดภาคปฏิบัติ ระดับการศึกษา

ภาคเรียนที่ ปีการศึกษา สถาบันการศึกษา

วันที่ เดือน พ.ศ. สถานที่วัดภาคปฏิบัติ

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนที่ตรงกับการสังเกตของท่าน โดยเทียบกับ
เกณฑ์การให้คะแนนที่ระบุไว้

ข้อปฏิบัติ	ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
<u>ขั้นเตรียมการปฏิบัติ</u>				
1. ความพร้อม และทำขึ้นก่อนการปฏิบัติทำรำ				
2. การทำความเคารพกันของผู้รำก่อนการรำรำ				
<u>ขั้นกระบวนการปฏิบัติ</u>				
3. เพลงงามแสงเดือน (ทำสอดสร้อยมาลา)				
4. เพลงชาวไทย (ทำชักแบ่งผัดหน้า)				
5. เพลงรำซิมมรา (ทำรำส่าย)				
6. เพลงคืนเดือนหงาย (ทำสอดสร้อยมาลาแปลง)				
7. เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ (ทำแขกเต้าเข้ารัง)				
8. เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ (ทำผาลาเพียงไหล่)				
9. เพลงดอกไม้ของชาติ (ทำรำยั่ว)				
10. เพลงหญิงไทยใจงาม (ทำพรหมสี่หน้า)				
11. เพลงหญิงไทยใจงาม (ทำยุงพ้อนหาง)				
12. เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า (ทำช้างประสานงา)				
13. เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า (ทำจันทร์ทรงกลดแปลง)				
14. เพลงยอดชายใจหาญ (หญิง – ทำชะนีร้ายไม้ , ชาย – ทำจ้อเพลิงกาฬ)				
15. เพลงบุษานักรบ (ทำที่ 1) (หญิง – ทำขัดจางนาง , ชาย – ทำจันทร์ทรงกลด)				
16. เพลงบุษานักรบ (ทำที่ 2) (หญิง – ทำล่อแก้ว , ชาย – ทำขอแก้ว)				
<u>ขั้นผลการปฏิบัติ</u>				
17. ความสวยงามและความอ่อนช้อย				
18. ความต่อเนื่องของทำรำ				
19. ความสัมพันธ์ของทำรำกับจังหวะเพลง				
รวม				

เกณฑ์การให้คะแนนในการวัดภาคปฏิบัติ รำวงมาตรฐาน

ขั้นเตรียมการปฏิบัติ

1. ความพร้อม และทำยืนก่อนการปฏิบัติท่ารำ

คะแนน	หญิง	ชาย
4 คะแนน	- ยืนตรงในท่าส้ารวมส้นเท้าชิดปลายเท้าแยกออก มือแนบขนานลำตัวและยืนอยู่ในตำแหน่งทิศทางของตนเองอย่างถูกต้องตั้งแถวเป็นรูปวงกลม	- ยืนตรงในท่าส้ารวมส้นเท้าชิดปลายเท้าแยกออก มือแนบขนานลำตัวและยืนอยู่ในตำแหน่งทิศทางของตนเองอย่างถูกต้องตั้งแถวเป็นรูปวงกลม
3 คะแนน	- ยืนตรงในท่าส้ารวมส้นเท้าชิดปลายเท้าแยกออก มือไม่แนบขนานลำตัวและไม่ยืนอยู่ในตำแหน่งทิศทางของตนเองตั้งแถวเป็นรูปวงกลม	- ยืนตรงในท่าส้ารวมส้นเท้าชิดปลายเท้าแยกออก มือไม่แนบขนานลำตัวและไม่ยืนอยู่ในตำแหน่งทิศทางของตนเองตั้งแถวเป็นรูปวงกลม
2 คะแนน	- ยืนวางเท้าไม่ถูกต้อง มือไม่แนบขนานลำตัวและไม่ยืนอยู่ในตำแหน่งทิศทางของตนเองในแถวรูปวงกลม	- ยืนวางเท้าไม่ถูกต้อง มือไม่แนบขนานลำตัวและไม่ยืนอยู่ในตำแหน่งทิศทางของตนเองในแถวรูปวงกลม
1 คะแนน	- ยืนวางเท้าไม่ถูกต้อง มือไม่นิ่งและไม่ยืนอยู่ในตำแหน่งทิศทางในแถวรูปวงกลม	- ยืนวางเท้าไม่ถูกต้อง มือไม่นิ่งและไม่ยืนอยู่ในตำแหน่งทิศทางในแถวรูปวงกลม

2. การทำความเคารพของผู้รำก่อนการรำ

คะแนน	หญิง	ชาย
4 คะแนน	- กลับตัวทางด้านขวา หันไปหาผู้ชาย แล้วประนมขึ้นระหว่างอก ปลายนิ้วชิดกัน ก้มศีรษะลงเล็กน้อยด้วยท่าทางสุภาพ	- ประนมขึ้นระหว่างอก ปลายนิ้วชิดกัน ก้มศีรษะลงเล็กน้อยด้วยท่าทางสุภาพ
3 คะแนน	- กลับตัวทางด้านขวาหันไปหาผู้ชาย แล้วประนมมือขึ้นระหว่างอก ปลายนิ้วไม่ชิดกัน ก้มศีรษะลงด้วยท่าทางสุภาพ	- ประนมมือขึ้นระหว่างอก ปลายนิ้วไม่ชิดกัน ก้มศีรษะลงด้วยท่าทางสุภาพ
2 คะแนน	- กลับตัวหันไปหาผู้ชายแล้วประนมมือขึ้นระหว่างอก ปลายนิ้วไม่ชิดกัน ไม่ก้มศีรษะลงด้วยท่าทางสุภาพ	- ประนมมือขึ้นระหว่างอก ปลายนิ้วไม่ชิดกัน ไม่ก้มศีรษะลงด้วยท่าทางสุภาพ
1 คะแนน	- กลับตัวหันไปหาผู้ชายแล้วประนมมือขึ้นระหว่างอก ปลายนิ้วไม่ชิดกัน ไม่ก้มศีรษะลงและมีท่าทางที่ไม่สุภาพ	- ประนมมือขึ้นระหว่างอก ปลายนิ้วไม่ชิดกัน ไม่ก้มศีรษะลงและมีท่าทางที่ไม่สุภาพ

ชั้นกระบวนการปฏิบัติ

3. เพลงงามแสงเดือน

(ทำสอดสร้อยมาลา)

คะแนน	หญิง	ชาย
4 คะแนน	- มือซ้ายจับหงายที่ชายพก (ระดับหัว เข็มขัด) มือขวาดั้งวงบนระดับคิ้ว เอียงซ้าย ก้าวเท้าซ้ายย่อตามจังหวะ 8 ครั้ง จึงเปลี่ยนมือ 1 ครั้ง โดยเลื่อนมือซ้ายที่จับ ออกห่างจากลำตัว ปลอยจับข้างซ้ายพลิก ข้อมือขึ้นตั้งวงบนมือขวาจับคว่ำที่ชาย พก เอียงขวา ทำเช่นนี้สลับซ้าย – ขวา เมื่อถึงคำว่า “เราเล่นเพื่อสนุก ” หญิง หมุนตัวไปทางซ้ายแล้วเปลี่ยนมือ เดินไป ครึ่งวงกลม 4 จังหวะ แล้วเปลี่ยนมือตรง คำว่า “ขอให้เล่นฟ้อนรำ” แล้วหมุนซ้าย เดินกลับมาในแถววงกลมตามเดิม	- มือซ้ายจับหงายที่ชายพก (ระดับหัว เข็มขัด) มือขวาดั้งวงบนระดับศีรษะ เอียงซ้าย ก้าวเท้าซ้ายย่อตามจังหวะ 8 ครั้งจึงเปลี่ยนมือ 1 ครั้ง โดยเลื่อนมือซ้าย ที่จับออกห่างจากลำตัว ปลอยจับซ้าย พลิกข้อมือขึ้นตั้งวงบน มือขวาจับคว่ำที่ ชายพก เอียงขวา ทำเช่นนี้สลับซ้าย – ขวา เมื่อถึงคำว่า “เราเล่นเพื่อสนุก ” ชาย เดินไปทางด้านขวาแล้วเปลี่ยนมือ เดิน ไปครึ่งวงกลม 4 จังหวะ แล้วเปลี่ยนมือ ตรงคำว่า “ขอให้เล่นฟ้อนรำ” แล้วหมุน ขวาวเดินกลับมาในแถววงกลมตามเดิม
3 คะแนน	- ก้าวเท้าไม่ตรงจังหวะ มือซ้ายจับ หงายที่ชายพก (ระดับหัวเข็มขัด) มือ ขวาดั้งวงไม่ถูกตำแหน่ง เอียงซ้าย และ มี การเปลี่ยนมือถูกวิธีแต่วางผิดตำแหน่ง	- ก้าวเท้าไม่ตรงจังหวะ มือซ้ายจับ หงายที่ชายพก (ระดับหัวเข็มขัด) มือ ขวาดั้งวงไม่ถูกตำแหน่ง เอียงซ้าย และ มี การเปลี่ยนมือถูกวิธีแต่วางผิดตำแหน่ง

คะแนน	หญิง	ชาย
2 คะแนน	- ก้าวเท้าผิดข้างและเดินไม่ตรงจังหวะ มือซ้ายจับหางที่ชายพก (ระดับหัวเข็มขัด) มือขวาตั้งวงบนไม่ถูกตำแหน่ง เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง การเปลี่ยนมือผิดวิธีและการเปลี่ยนที่กับผู้ชายกลับตัวผิดข้าง เดินเป็นครึ่งวงกลม 4 จังหวะ และเปลี่ยนมือไม่ตรงกับเนื้อร้อง	- ก้าวเท้าผิดข้างและเดินไม่ตรงจังหวะ มือซ้ายจับหางที่ชายพก (ระดับหัวเข็มขัด) มือขวาตั้งวงบนไม่ถูกตำแหน่ง เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง การเปลี่ยนมือผิดวิธีและการเปลี่ยนที่กับผู้หญิงกลับตัวผิดข้าง เดินเป็นครึ่งวงกลม 4 จังหวะ และเปลี่ยนมือไม่ตรงกับเนื้อร้อง
1 คะแนน	- ก้าวเท้าผิดข้าง มือซ้ายและมือขวาตั้งไม่ถูกตำแหน่ง เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง การเปลี่ยนมือผิดวิธีและการเปลี่ยนที่กับผู้ชายกลับตัวผิดข้าง เดินไม่ตรงจังหวะ และเปลี่ยนมือไม่ตรงกับเนื้อร้อง	- ก้าวเท้าผิดข้าง มือซ้ายและมือขวาตั้งไม่ถูกตำแหน่ง เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง การเปลี่ยนมือผิดวิธีและการเปลี่ยนที่กับผู้หญิงกลับตัวผิดข้าง เดินไม่ตรงจังหวะ และเปลี่ยนมือไม่ตรงกับเนื้อร้อง

4. เพลงชาวไทย

(ท่าชักแบ่งผัดหน้า)

คะแนน	หญิง	ชาย
4 คะแนน	- มือขวาจับปรกข้างระดับคิ้ว มือซ้ายตั้งวงระดับปาก เอียงขวา เบี่ยงตัวออกนอกวง ก้าวเท้าตามจังหวะ ค่อย ๆ ลดมือทั้งสองลง ปลอยจับมือขวา มือซ้ายเปลี่ยนเป็นจับคิ้วแล้วเลื่อนมือทั้งสองขึ้นโดยมือซ้ายยกขึ้นเป็นจับปรกข้าง และมือขวายกขึ้นตั้งวงระดับปาก เอียงซ้าย เบี่ยงตัวเข้าวง ให้นับ 8 จังหวะโดยจะเปลี่ยนมือในจังหวะที่ 6 ของเพลง ทำท่าเช่นนี้สลับซ้าย – ขวาจนจบเพลง	- มือขวาจับปรกข้างระดับคิ้ว มือซ้ายเป็นวงระดับปาก เอียงขวา เบี่ยงตัวออกนอกวงก้าวเท้าตามจังหวะ ค่อย ๆ ลดมือทั้งสองลง ปลอยจับมือขวา มือซ้ายเปลี่ยนเป็นจับคิ้วแล้วเลื่อนมือทั้งสองขึ้นโดยมือซ้ายยกขึ้นเป็นจับปรกข้าง และมือขวายกขึ้นตั้งวงระดับปาก เอียงซ้าย เบี่ยงตัวเข้าวง ให้นับ 8 จังหวะโดยจะเปลี่ยนมือในจังหวะที่ 6 ของเพลง ทำท่าเช่นนี้สลับซ้าย – ขวาจนจบเพลง
3 คะแนน	- มือขวาจับปรกข้าง มือซ้ายตั้งวงแต่วางระดับมือไม่ถูกตำแหน่ง เอียงขวา เบี่ยงตัวออกนอกวง ก้าวเท้าตามจังหวะ ค่อย ๆ ลดมือทั้งสองลง แล้วเปลี่ยนมือทั้งสองข้าง มือซ้ายจับปรกข้าง และมือขวาตั้งวงแต่วางระดับมือไม่ถูกตำแหน่ง เอียงซ้าย เบี่ยงตัวเข้าวงทำท่าเช่นนี้สลับซ้าย – ขวาจนจบเพลง	- มือขวาจับปรกข้าง มือซ้ายตั้งวงแต่วางระดับมือไม่ถูกตำแหน่ง เอียงขวา เบี่ยงตัวออกนอกวง ก้าวเท้าตามจังหวะ ค่อย ๆ ลดมือทั้งสองลง แล้วเปลี่ยนมือทั้งสองข้าง มือซ้ายจับปรกข้าง และมือขวาตั้งวงแต่วางระดับมือไม่ถูกตำแหน่ง เอียงซ้าย เบี่ยงตัวเข้าวงทำท่าเช่นนี้สลับซ้าย – ขวาจนจบเพลง

คะแนน	หญิง	ชาย
2 คะแนน	- มือขวาจับปรกข้าง มือซ้ายตั้งวงไม่ถูกต้อง ตำแหน่ง การเอียงศีรษะและเบี่ยงตัวไม่ถูกต้อง ก้าวเท้าไม่ตรงจังหวะ การเปลี่ยนมือทั้งสองข้างปฏิบัติถูกต้องแต่วางมือผิดตำแหน่ง	- มือขวาจับปรกข้าง มือซ้ายตั้งวงไม่ถูกต้อง ตำแหน่ง การเอียงศีรษะและเบี่ยงตัวไม่ถูกต้อง ก้าวเท้าไม่ตรงจังหวะ การเปลี่ยนมือทั้งสองข้างปฏิบัติถูกต้องแต่วางมือผิดตำแหน่ง
1 คะแนน	- มือขวาจับปรกข้าง มือซ้ายตั้งวงไม่ถูกต้อง ตำแหน่ง การเอียงศีรษะและ เบี่ยงตัวไม่ถูกต้อง ก้าวเท้าไม่ตรงจังหวะ การเปลี่ยนมือทั้งสองข้างปฏิบัติไม่ถูกต้อง และวางมือผิดตำแหน่ง	- มือขวาจับปรกข้าง มือซ้ายตั้งวงไม่ถูกต้อง ตำแหน่ง การเอียงศีรษะและเบี่ยงตัวไม่ถูกต้อง ก้าวเท้าไม่ตรงจังหวะ การเปลี่ยนมือทั้งสองข้างปฏิบัติไม่ถูกต้อง และวางมือผิดตำแหน่ง

5. เพลงรำซิมารำ

(ทำรำสาย)

คะแนน	หญิง	ชาย
4 คะแนน	- แขนทั้งสองข้างเหยียดตั้งระดับไหล่ โดยมือซ้ายหงาย มือขวาคำว่า มือซ้าย วาดแขนลงระดับเอว พร้อมกับพลิกมือ ขวาทรงขึ้นระดับไหล่ เบี่ยงตัวออกนอกวง เอียงขวา นับ 8 จังหวะ จึงเบี่ยงตัว เข้าวงและเอียงซ้าย ทำสลับไปมาทั้งสองข้าง ก้าวเท้าตามจังหวะเพลง เมื่อถึงเนื้อเพลง "เล่นอะไรให้มีระเบียบ" ฝ่ายหญิงหมุนตัวด้านซ้ายเปลี่ยนที่กับฝ่ายชายเป็นรูปครึ่งวงกลม เมื่อถึงเนื้อเพลง "มาซิมาเจ้าเอ๋ย" ฝ่ายหญิงหมุนตัวกลับด้านขวา แล้วเดินกลับมาในแถววงกลมตามเดิม	- แขนทั้งสองข้างเหยียดตั้งระดับไหล่ โดยมือซ้ายหงาย มือขวาคำว่า มือซ้าย วาดแขนลงระดับเอว พร้อมกับพลิกมือ ขวาทรงขึ้นระดับไหล่ เบี่ยงตัวออกนอกวง เอียงขวา นับ 8 จังหวะ จึงเบี่ยงตัว เข้าวงและเอียงซ้ายทำสลับไปมาทั้งสองข้าง ก้าวเท้าตามจังหวะเพลง เมื่อถึงเนื้อเพลง "เล่นอะไรให้มีระเบียบ" ฝ่ายชายเดินไปด้านขวาเปลี่ยนที่กับฝ่ายหญิงเป็นรูปครึ่งวงกลมเมื่อถึงเนื้อเพลง "มาซิมาเจ้าเอ๋ย" ฝ่ายชายหมุนตัวกลับด้านซ้าย แล้วเดินกลับมาในแถววงกลมตามเดิม
3 คะแนน	- แขนทั้งสองข้างเหยียดตั้งระดับไหล่ โดยมือซ้ายหงาย มือขวาคำว่า มือซ้าย วาดแขนลงระดับเอว พร้อมกับพลิกมือ ขวาทรงขึ้นระดับไหล่ การเบี่ยงตัวและการเอียงศีรษะไม่ถูกต้อง ก้าวเท้าตามจังหวะเพลง การหมุนตัวและการเปลี่ยนที่กับฝ่ายชายปฏิบัติได้ถูกต้อง	- แขนทั้งสองข้างเหยียดตั้งระดับไหล่ โดยมือซ้ายหงาย มือขวาคำว่า มือซ้าย วาดแขนลงระดับเอว พร้อมกับพลิกมือ ขวาทรงขึ้นระดับไหล่ การเบี่ยงตัวและการเอียงศีรษะไม่ถูกต้อง ก้าวเท้าตามจังหวะเพลง การหมุนตัวและการเปลี่ยนที่กับฝ่ายชายปฏิบัติได้ถูกต้อง

คะแนน	หญิง	ชาย
2 คะแนน	- แขนทั้งสองข้างเหยียดไม่ถึง การวาด แขนเปลี่ยนมือไม่ถูกต้อง การเบี่ยงตัว และการเอียงศีรษะไม่ถูกต้อง ก้าวเท้า ตามจังหวะเพลง การหมุนตัวและการ เปลี่ยนที่กับฝ่ายชายปฏิบัติไม่ถูกต้อง	- แขนทั้งสองข้างเหยียดไม่ถึง การวาด แขนเปลี่ยนมือไม่ถูกต้อง การเบี่ยงตัว และการเอียงศีรษะไม่ถูกต้อง ก้าวเท้า ตามจังหวะเพลง การหมุนตัวและการ เปลี่ยนที่กับฝ่ายชายปฏิบัติไม่ถูกต้อง
1 คะแนน	- แขนทั้งสองข้างเหยียดไม่ถึง การวาด แขนเปลี่ยนมือไม่ถูกต้อง การเบี่ยงตัว และการเอียงศีรษะไม่ถูกต้อง ก้าวเท้าไม่ ตรงจังหวะเพลง การหมุนตัวและการ เปลี่ยนที่กับฝ่ายชายปฏิบัติไม่ถูกต้อง	- แขนทั้งสองข้างเหยียดไม่ถึง การวาด แขนเปลี่ยนมือไม่ถูกต้อง การเบี่ยงตัว และการเอียงศีรษะไม่ถูกต้อง ก้าวเท้าไม่ ตรงจังหวะเพลง การหมุนตัวและการ เปลี่ยนที่กับฝ่ายชายปฏิบัติไม่ถูกต้อง

6. เพลงคีนเดือนหงาย

(ทำสวดสร้อยมาลาแปลง)

คะแนน	หญิง	ชาย
4 คะแนน	- ก้าวเท้าซ้าย กระทุ้งเท้าขวา ตรงคำว่า “คีน” วางเท้าขวาเต็มเท้าตรงคำว่า “หงาย” มือซ้ายตั้งวงบนระดับศีรษะ มือขวาจับหงายที่หัวเข็มขัดหักข้อมือ ศีรษะเอียงขวา ตรงคำว่า “เย็น” ก้าวเท้าซ้าย คำว่า “พระพาย” ก้าวเท้าขวา คำว่า “พริ้ว” กระทุ้งเท้าซ้าย วางเท้าซ้ายเต็มเท้าตรงคำว่า “มา” เลื่อนมือขวาขึ้นไป ตั้งวงบน โดยไม่ต้องสวดหรือม้วนมือ มือซ้ายลดวงเป็นจับหงาย หักข้อมือที่ชายพก เอียงซ้าย ทำเช่นนี้สลับกันจนจบเพลง	- ก้าวเท้าซ้าย กระทุ้งเท้าขวา ตรงคำว่า “คีน” วางเท้าขวาเต็มเท้าตรงคำว่า “หงาย” มือซ้ายตั้งวงบนระดับศีรษะ มือขวาจับหงายที่หัวเข็มขัด หักข้อมือ ศีรษะเอียงขวา ตรงคำว่า “เย็น” ก้าวเท้าซ้าย คำว่า “พระพาย” ก้าวเท้าขวา คำว่า “พริ้ว” กระทุ้งเท้าซ้าย วางเท้าซ้ายเต็มเท้าตรง คำว่า “มา” เลื่อนมือขวาขึ้นไป ตั้งวงบน โดยไม่ต้องสวดหรือม้วนมือ มือซ้ายลดวงเป็นจับหงาย หักข้อมือที่ชายพก เอียงซ้าย ทำเช่นนี้สลับกันจนจบเพลง
3 คะแนน	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ตรงตามจังหวะ และคำร้อง มือซ้ายตั้งวงบน มือขวาจับหงายแต่วางมือผิดตำแหน่ง การเอียงศีรษะถูกต้อง และการเปลี่ยนมือปฏิบัติได้ถูกวิธีจนจบเพลง	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ตรงตามจังหวะ และคำร้อง มือซ้ายตั้งวงบน มือขวาจับหงายแต่วางมือผิดตำแหน่ง การเอียงศีรษะถูกต้อง และการเปลี่ยนมือปฏิบัติได้ถูกวิธีจนจบเพลง

คะแนน	หญิง	ชาย
2 คะแนน	- การก้าวเท้าปฏิบัติไม่ตรงตามจังหวะ และคำร้อง มือซ้ายตั้งวงบน มือขวา จับหงายแต่วางมือผิดตำแหน่ง การเอียง ศีรษะไม่ถูกต้อง แต่การเปลี่ยนมือปฏิบัติ ได้ถูกวิธีจนจบเพลง	- การก้าวเท้าปฏิบัติไม่ตรงตามจังหวะ และคำร้อง มือซ้ายตั้งวงบน มือขวา จับหงายแต่วางมือผิดตำแหน่ง การเอียง ศีรษะไม่ถูกต้อง แต่การเปลี่ยนมือปฏิบัติ ได้ถูกวิธีจนจบเพลง
1 คะแนน	- การก้าวเท้าปฏิบัติไม่ตรงตามจังหวะ และคำร้อง มือซ้ายตั้งวงบน มือขวา จับหงายแต่วางมือผิดตำแหน่ง การเอียง ศีรษะไม่ถูกต้อง และ การเปลี่ยนมือ ปฏิบัติไม่ถูกวิธีจนจบเพลง	- การก้าวเท้าปฏิบัติไม่ตรงตามจังหวะ และคำร้อง มือซ้ายตั้งวงบน มือขวา จับหงายแต่วางมือผิดตำแหน่ง การเอียง ศีรษะไม่ถูกต้อง และ การเปลี่ยนมือ ปฏิบัติไม่ถูกวิธีจนจบเพลง

7. เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ

(ท่าแขกเต้าเข้ารัง)

คะแนน	หญิง	ชาย
4 คะแนน	- ก้าวเท้าขวาแตะเท้าซ้ายมือขวาจับสูง มือซ้ายจับอยู่ใต้ศอกขวาหักข้อมือทั้งสอง ข้าง เอียงซ้าย ก้าวเท้าซ้ายแตะเท้าขวา มือซ้ายจับสูง มือขวาจับอยู่ใต้ศอกซ้าย หักข้อมือทั้งสองข้าง เอียงขวา	- ก้าวเท้าขวาแตะเท้าซ้ายมือขวาจับสูง มือซ้ายจับอยู่ใต้ศอกขวาหักข้อมือทั้งสอง ข้าง เอียงซ้าย ก้าวเท้าซ้ายแตะเท้าขวา มือ ซ้ายจับสูง มือขวาจับอยู่ใต้ศอกซ้ายหัก ข้อมือทั้งสองข้าง เอียงขวา
3 คะแนน	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกวิธีตรงตามเนื้อ ร้องและทำนองเพลง มือขวาจับสูง มือซ้ายจับอยู่ใต้ศอกขวาแต่ไม่หักข้อมือ ทั้งสองข้าง แต่เอียงศีรษะได้ถูกต้อง	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกวิธีตรงตามเนื้อ ร้องและทำนองเพลง มือขวาจับสูง มือซ้าย จับอยู่ใต้ศอกขวาแต่ไม่หักข้อมือทั้งสองข้าง แต่เอียงศีรษะได้ถูกต้อง
2 คะแนน	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกวิธีตรงตามเนื้อ ร้องและทำนองเพลง มือขวาจับสูง มือซ้ายจับแต่ไม่อยู่ใต้ศอกขวาและไม่หัก ข้อมือทั้งสองข้าง การเอียงศีรษะไม่ ถูกต้อง	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกวิธีตรงตามเนื้อ ร้องและทำนองเพลง มือขวาจับสูง มือซ้าย จับแต่ไม่อยู่ใต้ศอกขวาและไม่หักข้อมือทั้ง สองข้าง การเอียงศีรษะไม่ถูกต้อง
1 คะแนน	- การก้าวเท้าปฏิบัติไม่ถูกวิธีและก้าวเท้า ไม่ตรงตามเนื้อร้องและทำนองเพลง มือ ขวาจับสูง มือซ้ายจับแต่ไม่อยู่ใต้ศอกขวา และไม่หักข้อมือทั้งสองข้าง การเอียง ศีรษะไม่ถูกต้อง	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกวิธีตรงตามเนื้อ ร้องและทำนองเพลง มือขวาจับสูง มือซ้าย จับแต่ไม่อยู่ใต้ศอกขวาและไม่หักข้อมือทั้ง สองข้าง การเอียงศีรษะไม่ถูกต้อง

8. เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ

(ท่าผาลาเพียงไหล)

คะแนน	หญิง	ชาย
4 คะแนน	- ก้าวเท้าขวาที่แตะหมุนทางด้านขวา ก้าวเท้าซ้าย มือขวาจับ มือซ้ายตั้งวงอยู่ระดับคิ้ว เอียงขวา ก้าวเท้าขวาม้วนมือทั้งสองหันตัวกลับที่เดิมตามวง แตะเท้าซ้าย โดยม้วนมือทั้งสองข้างเปลี่ยนมือขวาเป็นตั้งวงบน มือซ้ายเป็นตั้งวงหงายปลายนิ้วชี้ลงพื้นงอแขนอยู่ระดับเอว เอียงขวา ทำท่าสลับหมุนซ้าย – ขวา ไปจนจบเพลง	- ก้าวเท้าขวาที่แตะหมุนทางด้านขวา ก้าวเท้าซ้าย มือขวาจับ มือซ้ายตั้งวงอยู่ระดับศีรษะ เอียงขวา ก้าวเท้าขวาม้วนมือทั้งสองหันตัวกลับที่เดิมตามวง แตะเท้าซ้าย โดยม้วนมือทั้งสองข้างเปลี่ยนมือขวาเป็นตั้งวงบน มือซ้ายเป็นตั้งวงหงายปลายนิ้วชี้ลงพื้นงอแขนอยู่ระดับเอว เอียงขวา ทำท่าสลับหมุนซ้าย – ขวา ไปจนจบเพลง
3 คะแนน	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกวิธี การปฏิบัติมือและการเปลี่ยนมือไม่ถูกวิธี วางมือผิดตำแหน่ง การเอียงศีรษะถูกต้อง และการหมุนตัวปฏิบัติได้ถูกต้องตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกวิธี การปฏิบัติมือและการเปลี่ยนมือไม่ถูกวิธีวางมือผิดตำแหน่ง การเอียงศีรษะถูกต้อง และการหมุนตัวปฏิบัติได้ถูกต้องตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง
2 คะแนน	- การก้าวเท้าปฏิบัติไม่ถูกวิธี การปฏิบัติมือและการเปลี่ยนมือไม่ถูกวิธีวางมือผิดตำแหน่ง การเอียงศีรษะไม่ถูกต้อง และการหมุนตัวปฏิบัติได้ถูกต้องตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง	- การก้าวเท้าปฏิบัติไม่ถูกวิธี การปฏิบัติมือและการเปลี่ยนมือไม่ถูกวิธีวางมือผิดตำแหน่ง การเอียงศีรษะไม่ถูกต้อง และการหมุนตัวปฏิบัติได้ถูกต้องตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง

คะแนน	หญิง	ชาย
1 คะแนน	- การก้าวเท้าปฏิบัติไม่ถูกวิธี การปฏิบัติมือและการเปลี่ยนมือไม่ถูกวิธีวางมือผิดตำแหน่ง การเอียงศีรษะไม่ถูกต้อง และการหมุนตัวปฏิบัติไม่ถูกต้องตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง	- การก้าวเท้าปฏิบัติไม่ถูกวิธี การปฏิบัติมือและการเปลี่ยนมือไม่ถูกวิธีวางมือผิดตำแหน่ง การเอียงศีรษะไม่ถูกต้อง และการหมุนตัวปฏิบัติไม่ถูกต้องตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง

9. เพลงดอกไม้ของชาติ

(ทำรำยั่ว)

คะแนน	หญิง	ชาย
4 คะแนน	- หันหน้าเข้าหาฝ่ายชาย โดยหญิงจะเดินถอยหลัง มือซ้ายตั้งวงล่าง มือขวาจับส่งหลัง แขนตึง ก้าวเท้าขวาเข้าวง คำว่า “ของชาติ” ใช้เท้าซ้ายถัด 1 ครั้ง แล้ววางสันเคาะกับพื้น 1 ครั้ง เอียงซ้าย แล้วก้าวเท้าซ้ายเดินออกนอกวง ก้าวเท้าขวา ก้าวเท้าซ้าย เท้าขวาถัด 1 ครั้งแล้ววางสันเท้าเคาะกับพื้น 1 ครั้งเปลี่ยนเป็นมือขวาตั้งวงล่าง มือซ้ายจับส่งหลัง เอียงขวา ราเชนนี้ไปจนจบเพลง	- หันหน้าเข้าหาฝ่ายหญิง มือซ้ายตั้งวงล่าง มือขวาจับส่งหลัง แขนตึง ก้าวเท้าขวาออกนอกวง คำว่า “ของชาติ” ใช้เท้าซ้ายถัด 1 ครั้ง แล้ววางสันเคาะกับพื้น 1 ครั้ง เอียงซ้าย แล้วก้าวเท้าซ้ายเดินเข้าวง ก้าวเท้าขวา ก้าวเท้าซ้าย เท้าขวาถัด 1 ครั้งแล้ววางสันเท้าเคาะกับพื้น 1 ครั้งเปลี่ยนเป็นมือขวาตั้งวงต่ำ มือซ้ายจับส่งหลัง เอียงขวา ราเชนนี้ไปจนจบเพลง
3 คะแนน	- หันหน้าเข้าหาฝ่ายชาย โดยเดินถอยหลัง มือซ้ายตั้งวงล่าง มือขวาจับส่งหลัง แขนไม่ตึง เอียงซ้าย เดินออกนอกวง และปฏิบัติการก้าวเท้าได้ถูกวิธีตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง	- หันหน้าเข้าหาฝ่ายหญิง มือซ้ายตั้งวงล่าง มือขวาจับส่งหลัง แขนไม่ตึง เอียงซ้าย เดินออกนอกวง และปฏิบัติการก้าวเท้าได้ถูกวิธีตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง

คะแนน	หญิง	ชาย
2 คะแนน	- หันหน้าเข้าหาฝ่ายชาย โดยเดินถอยหลัง มือซ้ายตั้งวงล่างผิวดำแหน่ง มือขวาจับส่งหลังแขนไม่ตึง เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง เดินออกนอกวง และปฏิบัติการก้าวเท้าได้ถูกวิธีตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง	- หันหน้าเข้าหาฝ่ายหญิง มือซ้ายตั้งวงล่างผิวดำแหน่ง มือขวาจับส่งหลังแขนไม่ตึง เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง เดินออกนอกวง และปฏิบัติการก้าวเท้าได้ถูกวิธีตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง
1 คะแนน	- หันหน้าเข้าหาฝ่ายชาย โดยเดินถอยหลัง มือซ้ายตั้งวงล่างผิวดำแหน่ง มือขวาจับส่งหลังแขนไม่ตึง เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง การก้าวเท้าไม่ถูกวิธีและไม่ตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง	- หันหน้าเข้าหาฝ่ายหญิง มือซ้ายตั้งวงล่างผิวดำแหน่ง มือขวาจับส่งหลังแขนไม่ตึง เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง การก้าวเท้าไม่ถูกวิธีและไม่ตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง

10. เพลงหญิงไทยใจงาม

(ท่าพรหมสี่หน้า)

คะแนน	หญิง	ชาย
4 คะแนน	- ก้าวเท้าซ้าย กระทุ้งเท้าขวา มือทั้งสองข้างจับคว่ำระดับวงกลาง แล้วสอดมือขึ้นไปที่ตั้งวงบัวบาน เอียงขวา ตะแคงตัวออกนอกวง โดยปฏิบัติตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง	- ก้าวเท้าซ้าย กระทุ้งเท้าขวา มือทั้งสองข้างจับคว่ำระดับวงกลางแล้วสอดมือขึ้นไปที่ตั้งวงบัวบาน เอียงขวา ตะแคงตัวออกนอกวง โดยปฏิบัติตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง
3 คะแนน	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกต้อง มือทั้งสองข้างจับคว่ำระดับวงกลาง การสอดมือขึ้นไปที่ตั้งวงบัวบานไม่ถูกต้องและวางมือผิดตำแหน่ง เอียงขวา ตะแคงตัวออกนอกวง และปฏิบัติท่าตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกต้อง มือทั้งสองข้างจับคว่ำระดับวงกลาง การสอดมือขึ้นไปที่ตั้งวงบัวบานไม่ถูกต้องและวางมือผิดตำแหน่ง เอียงขวา ตะแคงตัวออกนอกวง และปฏิบัติท่าตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง
2 คะแนน	- การก้าวเท้าปฏิบัติไม่ถูกต้อง มือทั้งสองข้างจับคว่ำแล้วสอดมือขึ้นไปที่ตั้งวงบัวบานไม่ถูกต้องและวางมือผิดตำแหน่ง เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง ตะแคงตัวออกนอกวง แต่ปฏิบัติท่าตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง	- การก้าวเท้าปฏิบัติไม่ถูกต้อง มือทั้งสองข้างจับคว่ำแล้วสอดมือขึ้นไปที่ตั้งวงบัวบานไม่ถูกต้องและวางมือผิดตำแหน่ง เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง ตะแคงตัวออกนอกวง แต่ปฏิบัติท่าตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง

คะแนน	หญิง	ชาย
1 คะแนน	- การก้าวเท้าปฏิบัติไม่ถูกต้อง มือทั้งสองข้างจับคว่ำแล้วสอดมือจับขึ้นไปตั้งวงบัวบานไม่ถูกต้องและวางมือผิดตำแหน่ง เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง การตะแคงตัวและการปฏิบัติท่ารำไม่ตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง	- การก้าวเท้าปฏิบัติไม่ถูกต้อง มือทั้งสองข้างจับคว่ำแล้วสอดมือจับขึ้นไปตั้งวงบัวบานไม่ถูกต้องและวางมือผิดตำแหน่ง เอียงศีรษะไม่ถูกต้องการตะแคงตัวและการปฏิบัติท่ารำไม่ตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง

11. เพลงหญิงไทยใจงาม

(ทำนองฟ้อนหาง)

คะแนน	หญิง	ชาย
4 คะแนน	- เป็นท่าต่อเนื่องจากพรหมสี่หน้า โดยวางเท้าซ้ายด้านหลังเต็มเท้า ก้าวเท้าซ้าย ก้าวเท้าขวา กระทุ้งเท้าซ้าย มือทั้งสองค่อยๆ ลดลงแขงมือทั้งสองไปด้านหลัง ส่งแขนตึงปลายมือชี้ไปด้านหลัง ตะแคงตัวเข้าวัง เอียงซ้าย ทำท่าพรหมสี่หน้า และทำนองฟ้อนหางสลับเช่นนี้จนจบเพลง	- เป็นท่าต่อเนื่องจากพรหมสี่หน้า โดยวางเท้าซ้ายด้านหลังเต็มเท้า ก้าวเท้าซ้าย ก้าวเท้าขวา กระทุ้งเท้าซ้าย มือทั้งสองค่อยๆ ลดลงแขงมือทั้งสองไปด้านหลัง ส่งแขนตึงปลายมือชี้ไปด้านหลัง ตะแคงตัวเข้าวัง เอียงซ้าย ทำท่าพรหมสี่หน้าและทำนองฟ้อนหางสลับเช่นนี้จนจบเพลง
3 คะแนน	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกต้องตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง มือทั้งสองค่อยๆ ลดลงแขงมือทั้งสองไปด้านหลังส่งแขนไม่ถึง ตะแคงตัวเข้าวัง เอียงซ้าย ทำท่าสลับเช่นนี้จนจบเพลง	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกต้องตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง มือทั้งสองค่อยๆ ลดลงแขงมือทั้งสองไปด้านหลังส่งแขนไม่ถึง ตะแคงตัวเข้าวัง เอียงซ้าย ทำท่าสลับเช่นนี้จนจบเพลง

คะแนน	หญิง	ชาย
2 คะแนน	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกต้องตรงตาม เนื้อร้องและจังหวะเพลง มือทั้งสองค่อยๆ ลดลงแก้มือทั้งสองไปด้านหลังส่งแขนไม่ ตึง การตะแคงตัวและเอียงศีรษะไม่ถูกต้อง	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกต้องตรงตาม เนื้อร้องและจังหวะเพลง มือทั้งสองค่อยๆ ลดลงแก้มือทั้งสองไปด้านหลังส่งแขนไม่ ตึง ตะแคงตัวและเอียงศีรษะไม่ถูกต้อง
1 คะแนน	- การก้าวเท้าปฏิบัติไม่ถูกต้องและก้าว เท้าไม่ตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง มือทั้งสองค่อยๆ ลดลงแก้มือทั้งสองไป ด้านหลังส่งแขนไม่ตึง การตะแคงตัวและ เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง	- การก้าวเท้าปฏิบัติไม่ถูกต้องและก้าว เท้าไม่ตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง มือ ทั้งสองค่อยๆ ลดลงแก้มือทั้งสองไป ด้านหลังส่งแขนไม่ตึง การตะแคงตัวและ เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง

12. เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า

(ท่าช้างประสานงา)

คะแนน	หญิง	ชาย
4 คะแนน	- ก้าวเท้าขวา ก้าวเท้าซ้าย กระทุ้งเท้าขวา มือทั้งสองจีบคว่ำด้านหน้า แล้วหงายขึ้นหักข้อมือ เขยียดแขนตึงขนานกันเสมอไหล่ เอียงซ้าย เดินเบี่ยงตัวออกนอกวง และปฏิบัติตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง	- ก้าวเท้าขวา ก้าวเท้าซ้าย กระทุ้งเท้าขวา มือทั้งสองจีบคว่ำด้านหน้า แล้วหงายขึ้นหักข้อมือ เขยียดแขนตึงเสมอไหล่ กางแขนออกเล็กน้อย เอียงซ้าย เดินเบี่ยงตัวออกนอกวง และปฏิบัติตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง
3 คะแนน	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกต้อง มือทั้งสองจีบคว่ำด้านหน้าแล้วหงายขึ้นแต่ไม่หักข้อมือ เขยียดแขนไม่ตึงเสมอไหล่ เอียงซ้าย เดินเบี่ยงตัวออกนอกวง และปฏิบัติตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกต้อง มือทั้งสองจีบคว่ำด้านหน้าแล้วหงายขึ้นแต่ไม่หักข้อมือ เขยียดแขนไม่ตึงเสมอไหล่ เอียงซ้าย เดินเบี่ยงตัวออกนอกวง และปฏิบัติตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง

คะแนน	หญิง	ชาย
2 คะแนน	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกต้อง มือทั้งสองจับคว่ำด้านหน้าแล้วหงายขึ้นแต่ไม่หักข้อมือ เขยียดแขนไม่ถึงเสมอไหล่ เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง เดินเบี่ยงตัวออกนอกวง และปฏิบัติตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกต้อง มือทั้งสองจับคว่ำด้านหน้าแล้วหงายขึ้นแต่ไม่หักข้อมือ เขยียดแขนไม่ถึงเสมอไหล่ เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง เดินเบี่ยงตัวออกนอกวง และปฏิบัติตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง
1 คะแนน	- การก้าวเท้าปฏิบัติไม่ถูกต้องตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง มือทั้งสองจับคว่ำด้านหน้าแล้วหงายขึ้น แต่ไม่หักข้อมือเขยียดแขนไม่ถึงเสมอไหล่ เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง และเดินเบี่ยงตัวผิดข้าง	- การก้าวเท้าปฏิบัติไม่ถูกต้องตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง มือทั้งสองจับคว่ำด้านหน้าแล้วหงายขึ้น แต่ไม่หักข้อมือ เขยียดแขนไม่ถึงเสมอไหล่ เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง และเดินเบี่ยงตัวผิดข้าง

13. เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า

(ท่าจันทร์ทรงกลดแปลง)

คะแนน	หญิง	ชาย
4 คะแนน	- เป็นท่าต่อเนื่องจากท่าช้างประสาธนา โดยวางเท้าขวาเต็มเท้าด้านหลัง ก้าวเท้าซ้าย ก้าวเท้าขวา กระทุ้งเท้าซ้าย ปล่อย จีบออกปลายนิ้วตกลง พลิกข้อมือทั้งสองขึ้น เป็นตั้งวงระดับหน้า งอข้อศอก เอียงซ้าย เบี่ยงตัวเข้าในวง ปฏิบัติท่าตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง	- เป็นท่าต่อเนื่องจากท่าช้างประสาธนา โดยวางเท้าขวาเต็มเท้าด้านหลัง ก้าวเท้าซ้าย ก้าวเท้าขวา กระทุ้งเท้าซ้าย ปล่อย จีบออกปลายนิ้วตกลงพลิกข้อมือทั้งสองขึ้น เป็นตั้งวงระดับหน้า งอข้อศอก กางแขน ออกเล็กน้อย เอียงซ้าย เบี่ยงตัวเข้าในวง ปฏิบัติท่าตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง
3 คะแนน	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกต้อง การปล่อยจีบออกให้ปลายนิ้วตกลงแล้วพลิกข้อมือทั้งสองขึ้น เป็นตั้งวงแต่วางไม่ถูกตำแหน่ง ไม่งอข้อศอก เอียงซ้าย เบี่ยงตัวเข้าในวง ปฏิบัติท่าตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกต้อง การปล่อยจีบออกให้ปลายนิ้วตกลงแล้วพลิกข้อมือทั้งสองขึ้น เป็นตั้งวงแต่วางไม่ถูกตำแหน่ง ไม่งอข้อศอก เอียงซ้าย เบี่ยงตัวเข้าในวง ปฏิบัติท่าตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง

คะแนน	หญิง	ชาย
2 คะแนน	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกต้อง การปล่อยจิบออกให้ปลายนิ้วตกลงแล้วพลิกข้อมือทั้งสองขึ้น เป็นตั้งวงแต่วงไม่ถูกตำแหน่งและไม่งอข้อศอก เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง เบี่ยงตัวเข้าในวง ปฏิบัติท่ารำตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกต้อง การปล่อยจิบออกให้ปลายนิ้วตกลงแล้วพลิกข้อมือทั้งสองขึ้น เป็นตั้งวงแต่วงไม่ถูกตำแหน่ง ไม่งอข้อศอก เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง เบี่ยงตัวเข้าในวง ปฏิบัติท่ารำตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง
1 คะแนน	- การก้าวเท้าปฏิบัติไม่ถูกต้องและไม่ตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง การปล่อยจิบออกให้ปลายนิ้วตกลงแล้วพลิกข้อมือทั้งสองขึ้น เป็นตั้งวงแต่วงไม่ถูกตำแหน่ง ไม่งอข้อศอก เอียงศีรษะไม่ถูกต้องและเบี่ยงตัวผิดข้าง	- การก้าวเท้าปฏิบัติไม่ถูกต้องและไม่ตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง การปล่อยจิบออกให้ปลายนิ้วตกลงแล้วพลิกข้อมือทั้งสองขึ้น เป็นตั้งวงแต่วงไม่ถูกตำแหน่ง ไม่งอข้อศอก เอียงศีรษะไม่ถูกต้องและเบี่ยงตัวผิดข้าง

14. เพลงยอดชายใจหาย

(หญิง – ทำชะนีรำไม้, ชาย – ทำจ้อเพลิงกาฬ)

คะแนน	หญิง	ชาย
4 คะแนน	- มือขวาตั้งวงบน มือซ้ายปลายนิ้วชี้ลง ระดับไหล่ แล้วส่ายแขนขึ้นลงสลับกันไป เอียงซ้าย ก้าวเท้าตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง เดินเบี่ยงตัวออกนอกวง แล้วเปลี่ยนมือซ้ายตั้งวงบน มือขวาแบหงายระดับไหล่ ส่ายแขนขึ้นลงสลับกันไป เอียงขวาแล้วเดินเบี่ยงตัวเข้าวง ทำท่าเช่นนี้สลับกันจนจบเพลง	- มือซ้ายตั้งวงบน มือขวาจีบหงายหักข้อมือระดับไหล่ลงแขน เอียงซ้าย ก้าวเท้าตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง เดินเบี่ยงตัวออกนอกวง แล้วเปลี่ยนมือขวาตั้งวงบน มือซ้ายจีบหงายหักข้อมือ ระดับไหล่ เอียงขวา เบี่ยงตัวเข้าวง ทำท่าเช่นนี้สลับกันจนจบเพลง
3 คะแนน	- ปฏิบัติมือทั้งสองข้างได้ถูกต้องแต่วางมือผิดตำแหน่ง เอียงศีรษะถูกต้อง ก้าวเท้าตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง เดินเบี่ยงตัวออกนอกวง และเปลี่ยนมือสลับกันได้ถูกวิธี	- ปฏิบัติมือทั้งสองข้างได้ถูกต้องแต่วางมือผิดตำแหน่ง เอียงศีรษะถูกต้อง ก้าวเท้าตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง เดินเบี่ยงตัวออกนอกวง และเปลี่ยนมือสลับกันได้ถูกวิธี

คะแนน	หญิง	ชาย
2 คะแนน	- ปฏิบัติมือทั้งสองข้างได้ถูกต้องแต่ วางมือผิดตำแหน่ง เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง ก้าวเท้าตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง เดินเบี่ยงตัวออกนอกวง และเปลี่ยนมือ สลับกันได้ถูกวิธี	- ปฏิบัติมือทั้งสองข้างได้ถูกต้องแต่วางมือ ผิดตำแหน่ง เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง ก้าว เท้าตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง เดิน เบี่ยงตัวออกนอกวง และเปลี่ยนมือ สลับกันได้ถูกวิธี
1 คะแนน	- ปฏิบัติมือทั้งสองข้างไม่ถูกต้องแต่ วางมือผิดตำแหน่ง เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง ก้าวเท้าไม่ตรงตามเนื้อร้องและจังหวะ เพลง เดินเบี่ยงตัวผิดข้าง และเปลี่ยนมือ สลับกันไม่ถูกวิธี	- ปฏิบัติมือทั้งสองข้างไม่ถูกต้องแต่วางมือ ผิดตำแหน่ง เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง ก้าว เท้าไม่ตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง เดินเบี่ยงตัวผิดข้าง และเปลี่ยนมือสลับกัน ไม่ถูกวิธี

15. เพลงบูชาหน้ากรบ

ท่าที่ 1 (หญิง - ท่าขัดจางนาง, ชาย - ท่าจันทร์ทรงกลด)

คะแนน	หญิง	ชาย
4 คะแนน	- ก้าวเท้าขวาไปด้านข้าง ก้าวเท้าซ้ายไขว้ ก้าวเท้าขวาแล้วเท้าซ้ายวางหลังย่อเข้าลง มือทั้งสองจีบคว่ำแล้วหงายหักข้อมือไขว้กันระดับอก เอียงซ้าย จากนั้นก้าวเท้าซ้ายไปด้านข้าง เท้าขวาก้าวไขว้ ก้าวเท้าซ้ายแล้วเท้าขวาวางหลังย่อเข้า แล้วปล่อยจีบออกพลิกข้อมือขึ้นเป็นตั้งวงไขว้กันระดับอก เอียงข้างขวา ทำเช่นนี้สลับกันตามจังหวะ จนจบเพลงหนึ่งรอบ	- ก้าวเท้าขวาไปด้านข้าง ก้าวเท้าซ้ายไขว้ ก้าวเท้าขวาแล้วจรดเท้าซ้ายด้วยจมูก เท้าย่อเข้าลง มือทั้งสองจีบคว่ำแล้วหงายหักข้อมือระดับวงกลางงอแขนเล็กน้อย เอียงขวา จากนั้นก้าวเท้าซ้ายไปด้านข้าง เท้าขวาก้าวไขว้ ก้าวเท้าซ้ายแล้วจรดเท้าขวาดด้วยจมูกเท้าย่อเข้า แล้วปล่อยจีบออกพลิกข้อมือขึ้นเป็นตั้งวงกลาง เอียงซ้าย ทำเช่นนี้สลับกันตามจังหวะ จนจบเพลงหนึ่งรอบ
3 คะแนน	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกต้อง มือทั้งสองจีบคว่ำแล้วหงายแต่ไม่หักข้อมือและไขว้มือผิดตำแหน่งกันระดับอก เอียงซ้าย ทำเช่นนี้สลับกันตามเนื้อร้องจังหวะเพลง	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกต้อง มือทั้งสองจีบคว่ำแล้วหงายแต่ไม่หักข้อมือและไขว้มือผิดตำแหน่งกันระดับอก เอียงซ้าย ทำเช่นนี้สลับกันตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง

คะแนน	หญิง	ชาย
2 คะแนน	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกต้อง มือทั้งสองจับคว่ำแล้วหงายแต่ไม่หักข้อมือและไขว่มือผิดตำแหน่งกันระดับอก เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง และปฏิบัติได้ตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกต้อง มือทั้งสองจับคว่ำแล้วหงายแต่ไม่หักข้อมือและไขว่มือผิดตำแหน่งกันระดับอก เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง และปฏิบัติได้ตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง
1 คะแนน	- การก้าวเท้าปฏิบัติไม่ถูกต้องและก้าวเท้าไม่ตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง มือทั้งสองจับคว่ำแล้วหงายแต่ไม่หักข้อมือและไขว่มือผิดตำแหน่งกันระดับอก เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง	- การก้าวเท้าปฏิบัติไม่ถูกต้องและก้าวเท้าไม่ตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง มือทั้งสองจับคว่ำแล้วหงายแต่ไม่หักข้อมือและไขว่มือผิดตำแหน่งกันระดับอก เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง

16. เพลงบูชานักรบ

ท่าที่ 2 (หญิง – ทำล่อแก้ว, ชาย – ทำขอแก้ว)

คะแนน	หญิง	ชาย
4 คะแนน	- จังหวะที่ 1 วางเท้าขวาหนักหลัง ก้าวเท้าซ้าย ก้าวเท้าขวา แล้วใช้เท้าซ้ายวางหลัง มือซ้ายเลื่อนขึ้นตั้งวงบน มือขวาล่อแก้วคว่ำแล้วหงายขึ้นหักข้อมือ แขนตึงต่ำกว่าไหล่เล็กน้อย เอียงขวา จังหวะที่ 2 วางเท้าซ้ายหนักหลัง ก้าวเท้าขวา ก้าวเท้าซ้าย แล้วใช้เท้าขวาวางปล่อยมือล่อแก้วออกปลายนิ้วชี้ลงพื้น แล้วยกขึ้นตั้งวงบน มือซ้ายจับล่อแก้วคว่ำ แล้วหงายขึ้นหักข้อมือ แขนตึงต่ำกว่าไหล่เล็กน้อย เอียงซ้าย ทำเช่นนี้สลับกันตามจังหวะ จนจบเพลง	- จังหวะที่ 1 วางเท้าซ้ายหนักหลังก่อน ก้าวเท้าขวา ก้าวเท้าซ้าย แล้วใช้เท้าขวาวางหลัง มือซ้ายตั้งวงบน มือขวาแบมือในลักษณะขอ โดยยื่นมือไปรับแก้วของผู้หญิง แขนงอเล็กน้อย เอียงซ้าย จังหวะที่ 2 วางเท้าขวาหนักหลัง ก้าวเท้าซ้าย ก้าวเท้าขวา แล้วใช้เท้าซ้ายวางหลัง มือซ้ายแล้วเปลี่ยนมือขวาเป็น ตั้งวงบน มือซ้ายแบมือยื่นออกไปรับแก้วของผู้หญิง เอียงขวา ทำเช่นนี้สลับกันตามจังหวะ จนจบเพลง
3 คะแนน	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกต้อง มือซ้ายเลื่อนขึ้นตั้งวงบน มือขวาล่อแก้วคว่ำแล้วหงายขึ้น ไม่หักข้อมือ แขนไม่ตึงและวางมือผิดตำแหน่ง เอียงศีรษะถูกต้อง และปฏิบัติได้ตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกต้อง มือซ้ายเลื่อนขึ้นตั้งวงบน มือขวาล่อแก้วคว่ำแล้วหงายขึ้น ไม่หักข้อมือ แขนไม่ตึงและวางมือผิดตำแหน่ง เอียงศีรษะถูกต้อง และปฏิบัติได้ตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง

คะแนน	หญิง	ชาย
2 คะแนน	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกต้อง มือซ้ายเลื่อนขึ้นตั้งวงบน มือขวาล่อแก้วคว่ำแล้วหงายขึ้น ไม่หักข้อมือ แขนไม่ตึงและวางมือผิดตำแหน่ง เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง และปฏิบัติได้ตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง	- การก้าวเท้าปฏิบัติได้ถูกต้อง มือซ้ายเลื่อนขึ้นตั้งวงบน มือขวาล่อแก้วคว่ำแล้วหงายขึ้น ไม่หักข้อมือ แขนไม่ตึงและวางมือผิดตำแหน่ง เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง และปฏิบัติได้ตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง
1 คะแนน	- การก้าวเท้าปฏิบัติไม่ถูกต้องและก้าวเท้าไม่ตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง มือซ้ายเลื่อนขึ้นตั้งวงบน มือขวาล่อแก้วคว่ำแล้วหงายขึ้น ไม่หักข้อมือ แขนไม่ตึงและวางมือผิดตำแหน่ง เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง	- การก้าวเท้าปฏิบัติไม่ถูกต้องและก้าวเท้าไม่ตรงตามเนื้อร้องและจังหวะเพลง มือซ้ายเลื่อนขึ้นตั้งวงบน มือขวาล่อแก้วคว่ำแล้วหงายขึ้น ไม่หักข้อมือ แขนไม่ตึงและวางมือผิดตำแหน่ง เอียงศีรษะไม่ถูกต้อง

ชั้นผลการปฏิบัติ

17. ความสวยงามและความอ่อนช้อย

คะแนน	หญิง	ชาย
4 คะแนน	- มีลีลาท่าทางสวยงามและอ่อนช้อย สอดคล้องผสมกลมกลืนกับเนื้อร้องและ จังหวะเพลง	- มีลีลาท่าทางสวยงามและอ่อนช้อย สอดคล้องผสมกลมกลืนกับเนื้อร้องและ จังหวะเพลง
3 คะแนน	- มีลีลาท่าทางสวยงามและอ่อนช้อย สอดคล้องผสมกลมกลืนกับเนื้อร้องไม่ตรง จังหวะเพลง	- มีลีลาท่าทางสวยงามและอ่อนช้อย สอดคล้องผสมกลมกลืนกับเนื้อร้องไม่ตรง จังหวะเพลง
2 คะแนน	- มีลีลาท่าทางสวยงามขาดความอ่อน ช้อยไม่สอดคล้องกับเนื้อร้องและจังหวะ เพลง	- มีลีลาท่าทางสวยงามขาดความอ่อนช้อย ไม่สอดคล้องกับเนื้อร้องและจังหวะเพลง
1 คะแนน	- มีลีลาท่าทางขาดความสวยงามและ อ่อนช้อยไม่สอดคล้องกับเนื้อร้องและ จังหวะเพลง	- มีลีลาท่าทางขาดความสวยงามและอ่อน ช้อยไม่สอดคล้องกับเนื้อร้องและจังหวะ เพลง

18. ความต่อเนื่องของทำร่ำ

คะแนน	หญิง	ชาย
4 คะแนน	- ทำร่ำมีความต่อเนื่องทั้งเนื้อร้องและ จังหวะตลอดทั้งเพลง	- ทำร่ำมีความต่อเนื่องทั้งเนื้อร้องและ จังหวะตลอดทั้งเพลง
3 คะแนน	- ทำร่ำมีความต่อเนื่องทั้งเนื้อร้องและ จังหวะไม่ตลอดทั้งเพลง	- ทำร่ำมีความต่อเนื่องทั้งเนื้อร้องและ จังหวะไม่ตลอดทั้งเพลง
2 คะแนน	- ทำร่ำมีความต่อเนื่องในเนื้อร้องขาด ความต่อเนื่องของจังหวะเพลง	- ทำร่ำมีความต่อเนื่องในเนื้อร้องขาด ความต่อเนื่องของจังหวะเพลง
1 คะแนน	- ทำร่ำขาดความต่อเนื่องของเนื้อร้อง และจังหวะเพลง	- ทำร่ำขาดความต่อเนื่องของเนื้อร้องและ จังหวะเพลง

19. ความสัมพันธ์ของท่ารากับจังหวะเพลง

คะแนน	หญิง	ชาย
4 คะแนน	- ท่ารำมีความสัมพันธ์กับจังหวะตลอดทั้งเพลง	- ท่ารำมีความสัมพันธ์กับจังหวะตลอดทั้งเพลง
3 คะแนน	- ท่ารำมีความสัมพันธ์กับจังหวะไม่ตลอดทั้งเพลง	- ท่ารำมีความสัมพันธ์กับจังหวะไม่ตลอดทั้งเพลง
2 คะแนน	- ท่ารำมีความสัมพันธ์กับจังหวะเพลงเป็นบางครั้ง	- ท่ารำมีความสัมพันธ์กับจังหวะเพลงเป็นบางครั้ง
1 คะแนน	- ท่ารำขาดความสัมพันธ์กับจังหวะเพลง	- ท่ารำขาดความสัมพันธ์กับจังหวะเพลง

ภาคผนวก ข

หนังสือราชการ

ภาคผนวก ค

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

- รายนามผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์และตรวจเครื่องมือ
- รายนามผู้ประเมิน
- รายนามโรงเรียนที่ร่วมแสดงความคิดเห็นในการใช้แบบวัด
(สำหรับครูผู้สอนนาฏศิลป์)

รายนามผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทยในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ โดยวิธีการสัมภาษณ์

1. นายชวลิต สุนทรานนท์	นักวิชาการละครและดนตรี 9 ชช.
กลุ่มวิจัยและพัฒนางานแสดง
สำนักการสังคีต กรมศิลปากร
2. นางสาววันทนี ม่วงบุญ	นักวิชาการละครและดนตรี 9 ชช.
กลุ่มวิจัยและพัฒนางานแสดง
สำนักการสังคีต กรมศิลปากร
3. ดร.ศุภชัย จันทรสุวรรณ	คณบดีคณะศิลปปะนาฏดุริยางค์
ศิลปินแห่งชาติ สาขานาฏศิลป์ไทย
ที่ปรึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย
4. ดร.อุษา สบฤกษ์	ครูอันดับ คศ.3 วิทยาลัยนาฏศิลป์
5. อาจารย์นฤมล สมุทรโคจร	สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนนาฏศิลป์ไทย
วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
กระทรวงวัฒนธรรม
6. อาจารย์เวณิกา บุญนาค	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
7. อาจารย์นฤมล ชันสัมฤทธิ์	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
8. อาจารย์นันทา น้อยนิตย	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
9. อาจารย์อัจฉรา สุภาไชยกิจ	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
10. อาจารย์จินตนา สายทองคำ	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
11. อาจารย์วรารักษ์ พฤกษ์ศรี	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
12. อาจารย์ไพฑูรย์ เข้มแข็ง	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
13. อาจารย์วีระชัย มีป่อทรัพย์	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
14. อาจารย์สุรัตน์ จงดา	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

15. อาจารย์สัจจะ ภู่งงษ์สุทธิ	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
16. อาจารย์วิชณี เมษามาน	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
17. อาจารย์สมพิศ สุขวิวัฒน์	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
18. อาจารย์สุกัญญา ตั้งวงษ์พิมุข	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
19. อาจารย์คมคาย กลิ่นศักดิ์	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
20. อาจารย์ศรีจันทรา ทิพโกมุท	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
21. อาจารย์นฤมล ณ นคร	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
22. อาจารย์ฉวีวรรณ นุชนวล	ครูอันดับ คศ.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

รายนามผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัดผลทางการศึกษา

1. นายอุดมศักดิ์ นาคี	นักวิชาการศึกษา 8 ว
หัวหน้ากลุ่มงานประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา
สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร
2. นางสาวกนกวรรณ วิวัฒน์ธนศิษฐ์	รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดลาดบัวขาว
สำนักงานเขตบางคอแหลม
สังกัดกรุงเทพมหานคร

รายนามผู้ประเมิน

1. นางสาวธีรารัตน์ งามปลั่ง	ครูอันดับ คศ. 1 โรงเรียนวัดดอกไม้ สำนักงานเขตยานนาวา
2. นางสาวทรงศิลป์ สิทธิมงคล	ครูอันดับ คศ. 1 โรงเรียนวัดดอกไม้ สำนักงานเขตยานนาวา

รายนามโรงเรียนที่ร่วมแสดงความคิดเห็น
จากการทดลองใช้แบบวัดภาคปฏิบัติ ร่วางมาตรฐาน
สำหรับครูผู้สอนนาฏศิลป์

1. โรงเรียนวัดช่องลม	สำนักงานเขตยานนาวา	กรุงเทพมหานคร
2. โรงเรียนวัดไทร	สำนักงานเขตจอมทอง	กรุงเทพมหานคร
3. โรงเรียนวัดดอน	สำนักงานเขตสาทร	กรุงเทพมหานคร
4. โรงเรียนพูนสิน	สำนักงานเขตพระโขนง	กรุงเทพมหานคร
5. โรงเรียนวัดกระจัดพิณิจ	สำนักงานเขตธนบุรี	กรุงเทพมหานคร
6. โรงเรียนคลองกุ่ม	สำนักงานเขตบึงกุ่ม	กรุงเทพมหานคร
7. โรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา	สำนักงานเขตบางขุนเทียน	กรุงเทพมหานคร
8. โรงเรียนบางชัน	สำนักงานเขตคลองสามวา	กรุงเทพมหานคร
9. โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย	สังกัดสำนักงานเอกชน	กระทรวงศึกษาธิการ
10. โรงเรียนมงคลวิจิตร	สังกัดสำนักงานเอกชน	กระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ง

ค่าดัชนีความสอดคล้อง

- ผลของการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน
- ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน

ตาราง 11 ผลของการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน

แบบวัดภาคปฏิบัติ รำวงมาตรฐาน	IOC
ขั้นเตรียมปฏิบัติ	
1. ทำยื่นของผู้รำก่อนการปฏิบัติท่ารำ	1.00
2. การไหว้ของผู้รำก่อนการปฏิบัติท่ารำ	1.00
ขั้นกระบวนการปฏิบัติ	
3. เพลงงามแสงเดือน (ทำสอดสร้อยมาลา)	1.00
4. เพลงชาวไทย (ทำชักแบ่งผัดหน้า)	1.00
5. เพลงรำซิมารำ (ทำรำสาย)	1.00
6. เพลงคืนเดือนหงาย (ทำสอดสร้อยมาลาแปลง)	1.00
7. เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ (ทำแขกเต้าเข้ารัง)	0.91 - 1.00
8. เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ (ทำมาลาเพียงไหล่)	1.00
9. เพลงดอกไม้ของชาติ (ทำรำยั่ว)	1.00
10. เพลงหญิงไทยใจงาม (ทำพรหมสี่หน้า)	1.00
11. เพลงหญิงไทยใจงาม (ทำยุงฟ้อนหาง)	1.00
12. เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า (ทำช้างประสานงา)	1.00
13. เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า (ทำจันทร์ทรงกลดแปลง)	1.00
14. เพลงยอดชายใจหาญ (หญิง – ทำชะนีรำไม้)	1.00
(ชาย – ทำจ่อเพลิงภาพ)	
15. เพลงบุษฉัตรกรบ <u>ท่าที่ 1</u> (หญิง – ทำขัดจางนาง)	0.91 - 1.00
(ชาย – ทำจันทร์ทรงกลด)	
16. เพลงบุษฉัตรกรบ <u>ท่าที่ 2</u> (หญิง – ทำล่อแก้ว)	1.00
(ชาย – ทำขอแก้ว)	
ขั้นผลการปฏิบัติ	
17. ความสวยงามและอ่อนช้อย	1.00
18. ความต่อเนื่องของท่ารำ	1.00
19. ความสัมพันธ์ของท่ารำกับจังหวะเพลง	1.00

ตาราง 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนนของ
แบบวัดภาคปฏิบัติ รำวงมาตรฐาน (IOC)

[illegible]

ภาคผนวก จ

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทย

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย
จำนวน 20 คน

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
ขั้นเตรียมการปฏิบัติ 1. ความพร้อม และทำ ยีนก่อนการปฏิบัติท่ารำ	ขั้นเตรียมการปฏิบัติ หญิง - ยืนตรงในท่าส้ารวมสัน เท้าชิดปลายเท้าแยกออก มือแนบขนานลำตัวและยืนอยู่ใน ตำแหน่งทิศทางของตนเองอย่าง ถูกต้องตั้งแถวเป็นรูปวงกลม	20	-	- ในท่าเตรียม อาจจะยืนเป็น แถวตรงสอง แถวหันหน้า เข้าหากันก่อน แล้วพอเริ่ม ปฏิบัติท่ารำ จึงค่อย ๆ เคลื่อนที่เป็น แถวรูปวงกลม ก็ได้
	ชาย - ยืนตรงในท่าส้ารวม สันเท้าชิดปลายเท้าแยกออก มือ แนบขนานลำตัวและยืนอยู่ใน ตำแหน่งทิศทางของตนเองอย่าง ถูกต้องตั้งแถวเป็นรูปวงกลม	20	-	
2. การทำความเคารพ กันของผู้รำก่อนการ รำรำ	หญิง - กลับตัวทางด้านขวา หันไปหาผู้ชายแล้วประนมมือ ขึ้นระหว่างอก ปลายนิ้วชิดกัน ก้มศีรษะลงเล็กน้อยด้วยท่าทาง สุภาพ	20	-	
	ชาย - ประนมมือขึ้นระหว่าง อก ปลายนิ้วชิดกัน ก้มศีรษะลง เล็กน้อยด้วยท่าทางสุภาพ	20	-	

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
ชั้นกระบวนการปฏิบัติ 3. เพลงงามแสงเดือน (ทำสวดสร้อยมาลา)	ชั้นกระบวนการปฏิบัติ หญิง - มือซ้ายจับหางย ที่ชายพก (ระดับหัวเข็มขัด) มือขวาตั้งวงบนระดับคิ้ว เอียง ซ้าย ก้าวเท้าซ้ายย่อตามจังหวะ 8 ครั้ง จึงเปลี่ยนมือ 1 ครั้ง โดย เลื่อนมือซ้ายที่จับออกห่างจาก ลำตัว ปลอยจับข้างซ้ายพลิก ข้อมือขึ้นตั้งวงบนมือขวาจับคว่ำ ที่ชายพก เอียงขวา ทำเช่นนี้ สลับซ้าย - ขวา เมื่อถึงคำว่า “เราเล่นเพื่อสนุก ” หญิงหมุนตัว ไปทางซ้ายแล้วเปลี่ยนมือ เดิน ไปครึ่งวงกลม 4 จังหวะ แล้ว เปลี่ยนมือตรงคำว่า "ขอให้เล่น เพื่อนรำ" แล้วหมุนซ้ายเดิน กลับมาในแถววงกลมตามเดิม	20	-	
	ชาย - มือซ้ายจับหางยที่ชาย พก (ระดับหัวเข็มขัด) มือขวาตั้ง วงบนระดับศีรษะ เอียงซ้าย ก้าวเท้าซ้ายย่อตามจังหวะ 8 ครั้ง จึงเปลี่ยนมือ 1 ครั้ง โดยเลื่อน มือซ้ายที่จับออกห่างจากลำตัว ปลอยจับซ้ายพลิกข้อมือขึ้นตั้ง วงบน มือขวาจับคว่ำที่ชายพก เอียงขวา ทำเช่นนี้สลับซ้าย - ขวา เมื่อถึงคำว่า “เราเล่นเพื่อ สนุก ” ชายเดินไปทางด้านขวา แล้วเปลี่ยนมือ เดินไปครึ่ง วงกลม 4 จังหวะ แล้วเปลี่ยนมือ ตรงคำว่า "ขอให้เล่นเพื่อนรำ" แล้วหมุนขวาเดินกลับมาในแถว วงกลมตามเดิม	20	-	

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
4. เพลงชาวไทย (ทำซั๊กแบ่งผัดหน้า)	หญิง -มือขวาจับปรกข้างระดับคิ้ว มือซ้ายเป็นวงระดับปาก เอียง ขวา เบี่ยงตัวออกนอกวง ก้าวเท้า ตามจังหวะ ค่อยๆ ลดมือทั้งสอง ลง ปลอยจับมือขวา มือซ้าย เปลี่ยนเป็นจับคว่ำแล้วเลื่อนมือทั้ง สองขึ้นโดยมือซ้ายยกขึ้นเป็นจับ ปรกข้าง และมือขวายกขึ้นตั้งวง ระดับปาก เอียงซ้าย เบี่ยงตัว เข้าวง ให้นับ 8 จังหวะโดยจะ เปลี่ยนมือในจังหวะที่ 6 ของเพลง ทำท่าเช่น นี้สลับซ้าย - ขวาจน จบเพลง	20	-	
	ชาย - มือขวาจับปรกข้างระดับ คิ้วระดับ มือซ้ายเป็นวงระดับปาก เอียงขวา เบี่ยงตัวออกนอกวงก้าว เท้าตามจังหวะ ค่อย ๆ ลดมือทั้ง สองลง ปลอยจับมือขวา มือซ้าย เปลี่ยนเป็นจับคว่ำแล้วเลื่อนมือทั้ง สองขึ้นโดยมือซ้ายยกขึ้นเป็นจับ ปรกข้าง และมือขวายกขึ้นตั้งวง ระดับปาก เอียงซ้าย เบี่ยงตัวเข้า วง ให้นับ 8 จังหวะโดยจะเปลี่ยน มือในจังหวะที่ 6 ของเพลงทำท่า เช่นนี้สลับซ้าย – ขวาจนจบเพลง	20	-	

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
5. เพลงรำซิมารำ (ทำรำสาย)	หญิง - แขนทั้งสองเหยียดตั้งระดับไหล่ โดยมือซ้ายหงาย มือขวาคว่า มือซ้ายวาดแขนลงระดับเอว พร้อมกับพลิกมือขวาหงายขึ้นระดับไหล่เบี่ยงตัวออกนอกวง นับ 8 จังหวะ จึงเบี่ยงตัวเข้าวง ทำสลับไปมาทั้งสองข้าง เดินก้าวเท้าตามจังหวะ เมื่อถึงเนื้อเพลง"เล่นอะไรให้มีระเบียบ" ให้ฝ่ายหญิงหมุนตัวด้านซ้าย เปลี่ยนที่กับฝ่ายชายเป็นรูปครึ่งวงกลม เมื่อถึงเนื้อเพลง "มาซิมาเจ้าเอ๋ย" ให้ฝ่ายหญิงหมุนตัวกลับด้านขวา แล้วเดินกลับมาในแถววงกลมตามเดิม	20	-	
	ชาย - แขนทั้งสองเหยียดตั้งระดับไหล่ โดยมือซ้ายหงาย มือขวาคว่า มือซ้ายวาดแขนลงระดับเอว พร้อมกับพลิกมือขวาหงายขึ้นระดับไหล่เบี่ยงตัวออกนอกวง นับ 8 จังหวะ จึงเบี่ยงตัวเข้าวง ทำสลับไปมาทั้งสองข้าง เดินก้าวเท้าตามจังหวะ เมื่อถึงเนื้อเพลง"เล่นอะไรให้มีระเบียบ" ให้ฝ่ายชายกลับตัวเดินไปด้านขวาเปลี่ยนที่กับฝ่ายหญิงเป็นรูปครึ่งวงกลม เมื่อถึงเนื้อเพลง "มาซิมาเจ้าเอ๋ย" ให้ฝ่ายชายหมุนตัวกลับด้านซ้าย แล้วเดินกลับมาในแถววงกลมตามเดิม	20	-	

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
6. เพลงคืนเดือนหงาย (ทำสวดสร้อยมาลา แปลง)	หญิง - ก้าวเท้าซ้าย กระทั่งเท้า ขวา ตรงคำว่า “คืน” วางเท้า ขวาเต็มเท้าตรงคำว่า “หงาย” มือซ้ายตั้งวงบนระดับศีรษะ มือ ขวาจับหงายที่ชายพกหักข้อมือ ศีรษะเอียงขวา ตรงคำว่า “ เย็น” ก้าวเท้าซ้าย คำว่า “พระ พาย” ก้าวเท้าขวา คำว่า “พริ้ว” กระทั่งเท้าซ้าย วางเท้าซ้ายเต็ม เท้าตรงคำว่า “มา” เลื่อนมือขวา ขึ้นไป ตั้งวงบน โดยไม่ต้อง สวดหรือม้วนมือ มือซ้ายลดวง เป็นจับหงาย หักข้อมือที่ชาย พก เอียงซ้าย ทำเช่นนี้ สลับกันจนจบเพลง	20	-	
	ชาย - ก้าวเท้าซ้าย กระทั่ง เท้าขวา ตรงคำว่า “คืน” วางเท้า ขวาเต็มเท้าตรงคำว่า “หงาย” มือซ้ายตั้งวงบนระดับศีรษะ มือ ขวาจับหงายที่ชายพกหักข้อมือ ศีรษะเอียงขวา ตรงคำว่า “ เย็น” ก้าวเท้าซ้าย คำว่า “พระพาย” ก้าวเท้าขวา คำว่า “พริ้ว” กระทั่งเท้าซ้าย วางเท้า ซ้ายเต็มเท้าตรงคำว่า “มา” เลื่อนมือขวาขึ้นไป ตั้งวงบน โดยไม่ต้องสวดหรือม้วนมือ มือ ซ้ายลดวงเป็นจับหงาย หัก ข้อมือที่ชายพก เอียงซ้าย ทำเช่นนี้สลับกันจนจบเพลง	20	-	

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
7. เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ (ท่าแขกเต้าเข้ารัง)	หญิง - ก้าวเท้าขวาแตะเท้าซ้ายมือขวาจับสูง มือซ้ายจับอยู่ใต้ศอกขวาหักข้อมือทั้งสองข้าง เอียงซ้าย ก้าวเท้าซ้ายแตะเท้าขวา มือซ้ายจับสูง มือขวาจับอยู่ใต้ศอกซ้ายหักข้อมือทั้งสองข้าง เอียงขวา	20	-	
	ชาย - ก้าวเท้าขวาแตะเท้าซ้ายมือขวาจับสูง มือซ้ายจับอยู่ใต้ศอกขวาหักข้อมือทั้งสองข้าง เอียงซ้าย ก้าวเท้าซ้ายแตะเท้าขวา มือซ้ายจับสูง มือขวาจับอยู่ใต้ศอกซ้ายหักข้อมือทั้งสองข้าง เอียงขวา	20	-	
8. เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ (ท่าผาลาเพียงไหล)	หญิง - ก้าวเท้าขวาที่แตะหมุนทางด้านขวา ก้าวเท้าซ้าย มือขวาจับ มือซ้ายตั้งวงอยู่ระดับคิ้ว เอียงขวา ก้าวเท้าขวาม้วนมือทั้งสองหันตัวกลับที่เดิมตามวง แตะเท้าซ้าย โดยม้วนมือทั้งสองข้างเปลี่ยนมือขวาเป็นตั้งวงบน มือซ้ายเป็นตั้งวงหงายปลาย นิ้วชี้ลงพื้นองแขนอยู่ระดับเอว เอียงขวา ทำท่าสลับหมุนซ้าย – ขวา ไปจนจบเพลง	20	-	

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	ชาย - ก้าวเท้าขวาที่แตะหมุน ทางด้านขวา ก้าวเท้าซ้าย มือ ขวาจับ มือซ้ายตั้งวงอยู่ระดับ ศีรษะ เอียงขวา ก้าวเท้าขวา ม้วนมือทั้งสองหันตัวกลับที่เดิม ตามวง แตะเท้าซ้าย โดยม้วน มือทั้งสองข้างเปลี่ยนมือขวาเป็น ตั้งวงบน มือซ้ายเป็นตั้งวงหงาย ปลายนิ้วชี้ลงพื้นงอแขนอยู่ระดับ เอว เอียงขวา ทำท่าสลับหมุน ซ้าย - ขวา ไปจนจบเพลง	20	-	
9. เพลงดอกไม้ของชาติ (ทำรำยั่ว)	หญิง - หันหน้าเข้าหาชาย โดย หญิงจะเดินถอยหลัง มือซ้ายตั้ง วงล่าง มือขวาจับส่งหลัง แขนตั้ง ก้าวเท้าขวาเข้าวง คำว่า “ของ ชาติ” ใช้เท้าซ้ายถัด 1 ครั้ง แล้ว วางส้นเคาะกับพื้น 1 ครั้ง เอียง ซ้าย แล้วก้าวเท้าซ้ายเดินออก นอกวง ก้าวเท้าขวา ก้าวเท้า ซ้าย เท้าขวาถัด 1 ครั้งแล้ววาง ส้นเท้าเคาะกับพื้น 1 ครั้ง เปลี่ยนเป็นมือขวาตั้งวงต่ำ มือ ซ้ายจับส่งหลัง ศีรษะเอียงขวา รำเช่นนี้ไปจนจบเพลง	20	-	

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	ชาย - หันหน้าเข้าหาหญิง มือซ้ายตั้งวงล่าง มือขวาจับส่งหลัง แขนตึง ก้าวเท้าขวาออกนอกวง คำว่า “ของชาติ” ใช้เท้าซ้ายถัด 1 ครั้ง แล้ววางส้นเท้าแตะกับพื้น 1 ครั้ง เอียงซ้าย แล้วก้าวเท้าซ้ายเดินเข้าวง ก้าวเท้าขวา ก้าวเท้าซ้าย ทำขวาถัด 1 ครั้งแล้ววางส้นเท้าแตะกับพื้น 1 ครั้งเปลี่ยนเป็นมือขวาดังวงต่ำ มือซ้ายจับส่งหลัง ศีรษะเอียงขวา ราเช่นนี้ไปจนจบเพลง	20	-	
10. เพลงหญิงไทยใจงาม (ท่าพรหมสี่หน้า)	หญิง - ก้าวเท้าซ้าย กระทุ้งเท้าขวา มือทั้งสองข้างจับคว่ำระดับวงกลาง แล้วสอดจีบขึ้นไปตั้งวงบัวบาน เอียงขวา ตะแคงตัวออกนอกวง	20	-	
	ชาย - ก้าวเท้าซ้าย กระทุ้งเท้าขวา มือทั้งสองข้างจับคว่ำระดับวงกลาง แล้วสอดจีบขึ้นไปตั้งวงบัวบาน เอียงขวา ตะแคงตัวออกนอกวง	20	-	

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
11.เพลงหญิงไทยใจงาม (ทำนองพื้นหาง)	หญิง - เป็นทำต่อเนื่องจาก พรหมสี่หน้า โดยวางเท้าซ้าย ด้านหลังเต็มเท้า ก้าวเท้าซ้าย ก้าวเท้าขวา กระทุ้งเท้าซ้าย มือทั้งสองค่อยๆ ลดลงแทงมือ ทั้งสองไปด้านหลัง แขนตึงปลาย มือชี้ไปด้านหลัง ตะแคงตัวเข้า วง เอียงซ้าย ทำท่าพรหมสี่ หน้าและทำนองพื้นหางสลับ เช่นนี้จนจบเพลง	20	-	
	ชาย - เป็นทำต่อเนื่องจาก พรหมสี่หน้า โดยวางเท้าซ้าย ด้านหลังเต็มเท้า ก้าวเท้าซ้าย ก้าวเท้าขวา กระทุ้งเท้าซ้าย มือทั้งสองค่อยๆ ลดลงแทงมือ ทั้งสองไปด้านหลัง แขนตึงปลาย มือชี้ไปด้านหลัง ตะแคงตัวเข้า วง เอียงซ้าย ทำท่าพรหมสี่ หน้าและทำนองพื้นหางสลับ เช่นนี้จนจบเพลง		-	
12. เพลงดวงจันทร์ ขวัญฟ้า (ทำช้างประสานงา)	หญิง - ก้าวเท้าขวา ก้าวเท้า ซ้าย กระทุ้งเท้าขวา มือทั้งสอง จับคว่ำด้านหน้า แล้วหงายขึ้น หักข้อมือ เหยียดแขนตึงขนาน กันเสมอไหล่ เอียงซ้าย เดิน เบี่ยงตัวออกนอกวง	20	-	
	ชาย - ก้าวเท้าขวา ก้าวเท้า ซ้าย กระทุ้งเท้าขวา มือทั้งสอง จับคว่ำด้านหน้าแล้วหงายขึ้นหัก ข้อมือเหยียดแขนตึงเสมอไหล่ กางแขนออกเล็กน้อย เอียงซ้าย เดินเบี่ยงตัวออกนอกวง	20	-	

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
13. เพลงดวงจันทร์ ขวัญฟ้า (ทำจันทร์ทรงกลด)	หญิง - เป็นท่าต่อเนื่องจากท่า ช้างประสาธนา โดยวางเท้าขวา เต็มเท้าด้านหลัง ก้าวเท้าซ้าย ก้าวเท้าขวา กระทุ้งเท้าซ้าย ปล่อยจีบออกปลายนิ้วตกลง พลิกข้อมือทั้งสองขึ้น เป็นตั้งวง ระดับหน้า งอข้อศอก เอียงซ้าย เบี่ยงตัวเข้าในวง	20	-	
	ชาย - เป็นท่าต่อเนื่องจากท่า ช้างประสาธนา โดยวางเท้าขวา เต็มเท้าด้านหลัง ก้าวเท้าซ้าย ก้าวเท้าขวา กระทุ้งเท้าซ้าย ปล่อยจีบออกปลายนิ้วตกลง พลิกข้อมือทั้งสองขึ้น เป็นตั้งวง ระดับหน้า งอข้อศอก กางแขน ออกเล็กน้อย เอียงซ้าย เบี่ยง ตัวเข้าในวง	20	-	
14. เพลงยอดชายใจ หาญ (หญิง – ท่าชะนีร้ายไม้) (ชาย – ท่าจ่อเพลิงกาฬ)	หญิง - มือขวาดั้งวงบน มือ ซ้ายปลายนิ้วชี้ลงระดับไหล่ แล้ว ส่ายแขนขึ้นลงสลับกันไป ก้าว เท้าตามจังหวะเพลง เดินเบี่ยง ตัวออกนอกวง แล้วเปลี่ยนมือ ซ้ายตั้งวงบน มือขวาแบหงาย ระดับไหล่ ส่ายแขนขึ้นลง สลับกันไป แล้วเดินเบี่ยงตัวเข้า วง ทำท่าเช่นนี้สลับกันจนจบ เพลง	20	-	

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	ชาย - มือซ้ายตั้งวงบน มือขวาจับหงายหักข้อมือระดับไหล่ งอแขน เติบเบี่ยงตัวออกนอกวง ก้าวเท้าตามจังหวะ แล้วเปลี่ยนมือขวาตั้งวงบน มือซ้ายจับหงายหักข้อมือ ระดับไหล่ เบี่ยงตัวเข้าวง ทำท่าเช่นนี้สลับกันจนจบเพลง	20	-	
15. เพลงบูชาหกรบ ท่าที่ 1 (หญิง – ท่าขัดจางนาง) (ชาย – ท่าจันทร์ทรง กลด)	หญิง - ก้าวเท้าขวาไป ด้านข้าง ก้าวเท้าซ้ายไขว้ ก้าว เท้าขวาแล้วจรดเท้าซ้ายด้วย จุมุกเท้าย่อเข่าลง มือทั้งสองจับ คว่ำแล้วหงายหักข้อมือไขว้กัน ระดับอก จากนั้นก้าวเท้าซ้ายไป ด้านข้าง เท้าขวาก้าวไขว้ ก้าว เท้าซ้ายแล้วจรดเท้าขวาด้วย จุมุกเท้าย่อเข่า แล้วปล่อยจับ ออกพลิกข้อมือขึ้นเป็นตั้งวงไขว้ กันระดับอก ทำเช่นนี้สลับกัน ตามจังหวะ จนจบเพลงหนึ่งรอบ	20	-	

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	ชาย - ก้าวเท้าขวาไปด้านข้าง ก้าวเท้าซ้ายไขว้ ก้าวเท้าขวา แล้วจรดเท้าซ้ายด้วยจมูกเท้าย่อ เข่าลง มือทั้งสองจีบคว่ำแล้ว หงายหักข้อมือระดับวงกลาง งอ แขนเล็กน้อย จากนั้นก้าวเท้า ซ้ายไปด้านข้าง เท้าขวาก้าวไขว้ ก้าวเท้าซ้ายแล้วจรดเท้าขวา ด้วยจมูกเท้าย่อเข่า แล้วปล่อย จีบออกพลิกข้อมือขึ้นเป็นตั้งวง กลางทำเช่นนี้สลับกันตาม จังหวะ จนจบเพลงหนึ่งรอบ	20	-	
16. เพลงบูชานักษัตร ท่าที่ 2 (หญิง - ท่าลอ่แก้ว) (ชาย - ท่าขอแก้ว)	หญิง - จังหวะที่ 1 วางเท้าขวา หนักหลัง ก้าวเท้าซ้าย ก้าวเท้า ขวา แล้วใช้เท้าซ้ายวางหลัง มือ ซ้ายเลื่อนขึ้นตั้งวงบน มือขวาปล่อย แกว้คว่ำแล้วหงายขึ้น หักข้อมือ แขนตั้งต่ำกว่าไหล่เล็กน้อย เอียงขวา จังหวะที่ 2 วางเท้า ซ้ายหนักหลัง ก้าวเท้าขวา ก้าว เท้าซ้าย แล้วใช้เท้าขวาวาง ปล่อยมือปล่อยแกว้ออกปลายนิ้วชี้ ลงพื้น แล้วยกขึ้นตั้งวงบน มือ ซ้ายจีบปล่อยแกว้คว่ำแล้วหงายขึ้น หักข้อมือ แขนตั้งต่ำกว่าไหล่ เล็กน้อย เอียงซ้าย ทำเช่นนี้ สลับกันตามจังหวะ จนจบเพลง	20	-	

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	ชาย - จังหวะที่ 1 วางเท้าซ้ายหนักหลังก่อน ก้าวเท้าขวา ก้าวเท้าซ้าย แล้วใช้เท้าขวาวางหลัง มือซ้ายตั้งวงบน มือขวาแบ่มือในลักษณะขอ โดยยื่นมือไปรับแกวของคู่หญิง แขนงอเล็กน้อย เอียงซ้าย จังหวะที่ 2 วางเท้าขวาหนักหลัง ก้าวเท้าซ้าย ก้าวเท้าขวา แล้วใช้เท้าซ้ายวางหลัง มือซ้ายแล้วเปลี่ยนมือขวาเป็น ตั้งวงบน มือซ้ายแบ่มือยื่นออกไปรับแกวของหญิง เอียงขวา ทำเช่นนี้สลับกันตามจังหวะ จนจบเพลง	20	-	
ชั้นผลการปฏิบัติ 17. ความสวยงามและความอ่อนช้อย	ชั้นผลการปฏิบัติ หญิง - ชาย - มีลีลาท่าทางสวยงามและอ่อนช้อยสอดคล้องผสมกลมกลืนกับ เนื้อร้องและจังหวะเพลง	20	-	
18. ความต่อเนื่องของท่ารำ	หญิง - ชาย - มีลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวมือ ลำตัว ศีรษะ และเท้า สัมพันธ์กับท่ารำ บทเพลงและจังหวะ	20	-	
19. ความสัมพันธ์ของท่ารำกับจังหวะเพลง	หญิง - ชาย - มีลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวมือ ลำตัว ศีรษะ และเท้า สัมพันธ์กับท่ารำ บทเพลงและจังหวะ	20	-	

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามครูทางด้านนาฏศิลป์ไทย

แบบสอบถามครูทางด้านนาฏศิลป์ไทย

เรื่อง...การสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีความมุ่งหมายเพื่อสอบถามข้อมูลจากครูผู้สอนทางด้านนาฏศิลป์ในเรื่องของการนำแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปใช้
2. แบบสอบถามครูทางด้านนาฏศิลป์ โดยให้ท่านแสดงความคิดเห็น ของข้อคำถามที่สอดคล้องกับการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ละข้อ โดยให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความเหมาะสมของแบบวัดภาคปฏิบัติ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ที่ท่านกรุณาแสดงความคิดเห็นในการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐานของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ฉบับนี้

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวธีรรัตน์ งามปลั่ง

นิสิตปริญญาโทสาขาวิชาการวัดผลการศึกษา

ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามสำหรับแสดงความคิดเห็น
(ใช้สำหรับเพื่อนครู)

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะทางชีวสังคม

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. ตำแหน่ง

☐ ครูผู้ช่วย

☐ ครู คศ. 1

☐ ครู คศ. 2

☐ ครู คศ. 3

☐ ครู คศ. 4

☐ อื่นๆ

3. ประสบการณ์ในการสอนนาฏศิลป์

☐ น้อยกว่า 5 ปี

☐ 5 ปี - 10 ปี

☐ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสำหรับแสดงความคิดเห็นต่อแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน

ข้อ	รายการ	ความเหมาะสมของแบบวัดภาคปฏิบัติ			
		เหมาะสม อย่างยิ่ง	เหมาะสม	ไม่ เหมาะสม	ไม่ เหมาะสม อย่างยิ่ง
1	ด้านความเหมาะสมของรูปแบบ รูปแบบเข้าใจง่าย				
2	มีความกะทัดรัด				
3	รูปแบบไม่มีความสลับซับซ้อน				
4	มีความสะดวกต่อการนำไปใช้				
5	มีความสัมพันธ์กันระหว่างกระบวนการ วิธีการ เนื้อหาและขั้นตอนการวัดผล				
6	ด้านความเหมาะสมของเนื้อหา มีความครอบคลุมและสัมพันธ์กันระหว่าง เนื้อหากับรูปแบบการวัด				
7	รายละเอียดและความชัดเจนของเนื้อหา				
8	ภาษาที่ใช้ในการวัดมีความชัดเจน เข้าใจง่าย				
9	มีความต่อเนื่องของเนื้อหาและรายละเอียด				
10	สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
11	ด้านความเหมาะสมของการนำไปใช้ มีความสะดวกและสามารถบอกผลคะแนน ได้อย่างชัดเจน				
12	สามารถบอกคะแนนและอธิบาย ความแตกต่างได้โดยละเอียด				
13	ใช้วัดผลภาคปฏิบัติเป็นรายบุคคลได้				
14	รวดเร็วต่อการนำไปใช้วัดผล				
15	ทำให้ผู้สอนมีเกณฑ์การวัดที่เป็นมาตรฐาน				

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสำหรับแสดงความคิดเห็นต่อแบบวัดภาคปฏิบัติ รวบรวมมาตรฐาน

คำชี้แจง เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามสำหรับแสดงความคิดเห็น มีดังนี้

เหมาะสมอย่างยิ่ง	18 – 20	คะแนน
เหมาะสม	17 – 15	คะแนน
ไม่เหมาะสม	14 – 12	คะแนน
ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง	11 – 0	คะแนน

ข้อ	รายการ	ความเหมาะสมของแบบวัดภาคปฏิบัติ			
		เหมาะสม อย่างยิ่ง	เหมาะสม	ไม่ เหมาะสม	ไม่ เหมาะสม อย่างยิ่ง
1	ด้านความเหมาะสมของรูปแบบ รูปแบบเข้าใจง่าย	8	2	-	-
2	มีความกะทัดรัด	7	3	-	-
3	รูปแบบไม่มีความสลับซับซ้อน	8	2	-	-
4	มีความสะดวกต่อการนำไปใช้	10	-	-	-
5	มีความสัมพันธ์กันระหว่างกระบวนการ วิธีการ เนื้อหาและขั้นตอนการวัดผล	8	2	-	-
6	ด้านความเหมาะสมของเนื้อหา มีความครอบคลุมและสัมพันธ์กันระหว่าง เนื้อหากับรูปแบบการวัด	7	3	-	-
7	รายละเอียดและความชัดเจนของเนื้อหา	9	1	-	-
8	ภาษาที่ใช้ในการวัดมีความชัดเจน เข้าใจง่าย	9	1	-	-
9	มีความต่อเนื่องของเนื้อหาและรายละเอียด	10	-	-	-
10	สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	10	-	-	-
11	ด้านความเหมาะสมของการนำไปใช้ มีความสะดวกและสามารถบอกผลคะแนน ได้อย่างชัดเจน	10	-	-	-
12	สามารถบอกคะแนนและอธิบาย ความแตกต่างได้โดยละเอียด	8	2	-	-
13	ใช้วัดผลภาคปฏิบัติเป็นรายบุคคลได้	9	1	-	-
14	รวดเร็วต่อการนำไปใช้วัดผล	8	2	-	-
15	ทำให้ผู้สอนมีเกณฑ์การวัดที่เป็นมาตรฐาน	10	-	-	-

จากการสอบถามความคิดเห็นในเรื่องความเหมาะสมต่อการนำแบบวัดภาคปฏิบัติไปใช้มีทั้งหมด 3 ด้านคือ ด้านความเหมาะสมของรูปแบบ ด้านความเหมาะสมของเนื้อหา และด้านความเหมาะสมของการนำไปใช้ ผลปรากฏว่าด้านความเหมาะสมของรูปแบบมีเพื่อนครูเห็นว่าเหมาะสมอย่างยิ่ง (18 – 20 คะแนน) จำนวน 8 คน รองลงมาเห็นว่าเหมาะสม (17 – 15 คะแนน) จำนวน 2 คน ด้านความเหมาะสมของเนื้อหา มีเพื่อนครูเห็นว่าเหมาะสมอย่างยิ่ง (18 – 20 คะแนน) จำนวน 9 คน รองลงมาเห็นว่าเหมาะสม (17 – 15 คะแนน) จำนวน 1 คน และด้านความเหมาะสมของการนำไปใช้ มีเพื่อนครูเห็นว่าเหมาะสมอย่างยิ่ง (18 – 20 คะแนน) จำนวน 9 คน รองลงมาเห็นว่าเหมาะสม (17 – 15 คะแนน) จำนวน 1 คน

ความคิดเห็นในเรื่องความเหมาะสมต่อการนำแบบวัดภาคปฏิบัติไปใช้ทั้งฉบับ ผลปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 59.20 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 4.57

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวธีรารัตน์ งามปลั่ง
วัน เดือน ปีเกิด	3 มิถุนายน 2521
สถานที่เกิด	เขตบางกอกน้อย จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	313 ริมคลองชักพระ แขวงบางขุนศรี เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700
ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน	ครูในอันดับ คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดดอกไม้ 583 ถนนพระราม 3 แขวงบางโพงพาง เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร 10120
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2532	ระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนสัทธิ์ป สาขา 1 จังหวัดชลบุรี
พ.ศ. 2535	ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร
พ.ศ. 2538	ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร
พ.ศ. 2540	ประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูง วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร
พ.ศ. 2542	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) สาขานาฏศิลป์ไทย เกียรตินิยมอันดับ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
พ.ศ. 2551	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ